

Biblioteca Județeană
„I. S. Bădescu” Sălaj

I.D.E.I.

(Informare. Documentare. Educație. Implicare)

Revista Bibliotecii Județene *I.S. Bădescu* Sălaj

Pe drumul spre adevăr IDEILE sunt POTECI și RAZE!
(Marin Voiculescu - Lumea în gândire)

Zalău, 2014

EDITATĂ CU SPRIJINUL CONSILIULUI JUDEȚEAN SĂLAJ

ISSN: 1841-6748

Manager/Redactor șef: FLORICA POP

Redactori: LUCIA BĂLAȘ, BÓDIS OTTILIA

Colaborator copertă: ION I. PIȚOIU

Tipar: Color Print Zalău, www.colorprint.ro

CUPRINS

1. De ce o revistă?!	5
2. Un deceniu cu... IDEI!	7
3. Extaz și... agonie! - Florica Pop	9
4. Schimb de experiență	
Grupul Impact	21
Vizită de studiu în Marea Britanie - Florica Pop	21
Adulții și bibliotecile publice - Delia Pantea	29
Conferința Trainerilor Bibliotecari - Mariana Marian; Sanda Cherecheș	32
5. Între corectitudine și greșală în documentele tipărite - Mihaela Turian	36
6. Când timpul cerne... steluțe! - Fazakas Éva	37
7. Respect pentru planetă! - Pap Erika	39
8. Adolescenții și bunele maniere - Doina Maniura; Cătălina Marinceaș	42
9. Mutare cu... suflet - Adina Lăcrimioara Lazar	46
10. Pastile pentru... suflet - Szöllósi Ingrid	47
11. De ce trebuie să citesc?! - Mihaela Breje	49
12. Copiii cinstesc țara - Veronica Pop	51
13. Proiecte inedite la Biblioteca Județeană - Mariana Lucia Marian; Fazakas Éva	54
14. La Treznea... chemarea cărților - Mariana Tăut	56
15. Expoziția - mijloc eficient de promovarea bibliotecii - Simona Hosu	59
16. Sălăjeni la ei acasă - Florica Pop	61
Dedicație - Petru Galiș	66
Teodor Poneavă, activitatea de condeier sau de scrib	67
Despre noroc și cărți - Grigorie M. Croitoru	68
Câteva gânduri despre cărțile copilăriei mele - Maria V. Croitoru	71
Influența muzicii asupra sufletului - Aris-Cristian Petreuş	73
17. Mirajul cărții prin ochi de bibliotecar - Florica Iepure	75
18. S-a întâmplat la Mirșid - Malica Mezei	78
19. După... 25 de ani - Livia Solomonean	80
20. Biblioteca ieri și azi - Somogyi Vengli Judith	82
21. Maria Albu - centenară! - Marin Ștefan	83

22. O viață dăruită bibliotecii - MARIOARA PETRENCIU	
Carte cu slove de dragoste - Florica Pop	84
Sfârșit de carieră - Balint Iuliana	85
Misiune îndeplinită - Aurel Lung	86
O viață de bibliotecar - Victor Becheanu	86
23. O zi în lumea cărților - Tout Denisa-Maria	87
24. Istoria care lăcrimează	89
25. Hanukka - sărbătoarea luminilor - Marin Ștefan	90
26. CORNELIU COPOSU - CENTENAR	
Biografie	91
Respect pentru senior! - Marin Ștefan	92
Corneliu Coposu oglindit în colecțiile bibliotecii	93
27. SIMION BĂRNUȚIU - Comemorare 150 de ani	94
Cuvânt despre gândirea bărnuțiană - Sorin Ioan Boldea	95
28. 25 de ani de la Revoluția Română	
Filmul unei revoluții - Bianca Blaj	98
NOTE dintr-un decembrie însângerat - Alexandru Liviu Șerban	105
Ceea ce nu se poate uita după 25 de ani... - Mircea Bărdașu	107
Bibliografie	111
29. CONSTANTIN BRÂNCOVEANU- 300 de ani de la martiriu	113
Bibliografie	114
30. Debut literar - Cristina Santavan	115
31. Autori sălăjeni - cărți editate în 2014	117
32. IN MEMORIAM DUMITRU CORBEANU	
Stelilor le va spori lucirea - Florica Pop	120
Omul trădat de timp - Octavian Guțu	123
33. Ce n-a văzut Parisul - Györfi-Deák György	125
34. Ninge cum a nins odată - Adina Lăcrimioara Lazar	129
35. Din destăinuirile unei BIBLIOTECI	130
36. Calendar cultural minimal - 2015	131

De ce o revistă?!

Izvor de cuvânt, tălmăcire de gând
 presărat peste-a timpului Cer,
 setea drumețului iscoditor 'stâmpără!

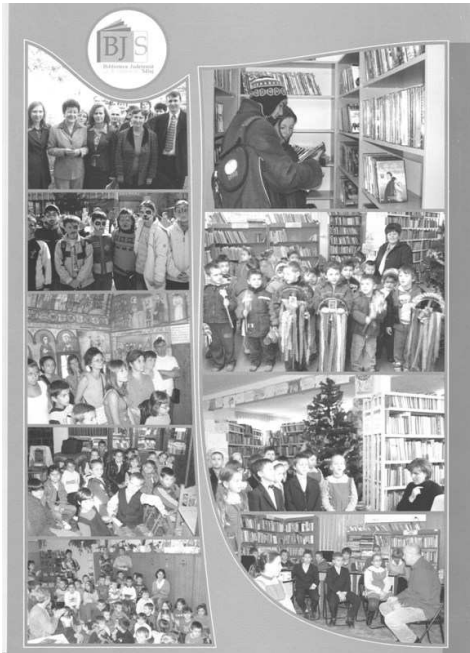
Tu, prietene, călător prin pădurea de simboluri,
 poți, tăcut, să treci, s-așterni, să-mpărtășești ori să destăinui...
 celor ce, cu ochi critic, urma-vor cărarea.
 Învins de te-ai lăsa de comoditate sau indiferență,
 nelăsând niciun semn în urma ta,
 cale ideilor te-ntrebi cine va deschide?!

Vieții tale tu îi ești stăpân, cărmaci sau... zid!
Cine-ai fost?!
 ... se va-ntreba ziua lungă-n urma ta.
 De-ți ești astru sau fereastră
 construind viselor casă,
 se va scrie-n Cartea ta ceea ce vei însemna
 în curgerea timpului... cernerea aurului!
 Ești parte din Univers, picătură de nou sens,
 iar **locu-n care slujești, ai poruncă să-l sfințești!**

Să pui stelute pe drum,
 cei ce-ți vor urma de-acum
 să zărească lin cărarea, să nu simtă nepăsarea
 trecătorului de-o clipă, sau a harului risipă...
 să nu șteargă negura, țesută de noaptea ta!

Așadar, nu te-ntreba, dacă merită ori ba
 să-ți înmoi condeiu-n stea?!

Lasă scris pe bolta ta
 Fapte, ce pot lumina...
 celor ce vor căuta, depășind clipa... scânteia:
 IDEEA din gând, transpusă-n cuvânt
 Eternitatea garantând!

Un deceniu cu... IDEI!

10 ani de când Biblioteca Județeană *I.S.Bădescu* și bibliotecile sălăjene își adună faptele cele mai importante și trăirile profesionale semnificative ale fiecărui an în revista *I. D. E. I.*

Este momentul să mulțumim, din nou, celor care sprijină aceste împliniri și ne ajută să atingem rezultatele promise:

- **CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ** - principalul susținător financiar. Menționăm că în toate proiectele Bibliotecii Județene am beneficiat de încredere și bună colaborare cu ordonatorul principal de credite, având astfel posibilitatea să ne dezvoltăm în fiecare an atât colecțiile, cât și serviciile, activitățile, precum și să acordăm o atenție deosebită și fonduri pentru perfecționarea continuă a resurselor umane și participarea la evenimente naționale sau internaționale, schimb de experiență sau împărtășire de bune practici în domeniul biblioteconomic

- **PRIMĂRIILE și CONSILIILE LOCALE** - pentru asigurarea condițiilor de funcționare a bibliotecilor publice din orașele și comunele județului Sălaj

- **PRIMĂRIA și CONSILIUL MUNICIPAL ZALĂU** - pentru atribuirea unor spații destinate Bibliotecii Județene Sălaj, cu rol de Bibliotecă Municipală pentru municipiul Zalău, precum și pentru sprijin financiar acordat unor proiecte culturale sau educaționale ale instituției

- **Partenerilor și colaboratorilor** la multitudinea și diversitatea de proiecte educaționale, culturale, cu finanțare... dedicate modernizării activităților și serviciilor din bibliotecile publice sălăjene

- **Donatorilor de carte sau alte materiale utile, sponsorilor și voluntarilor** care se implică în sprijinirea bibliotecilor publice - adevărate centre comunitare

- **Publicului numeros** care utilizează serviciile bibliotecilor publice și are nevoie de noi, convingându-ne, iar și iar, că suntem de folos

2014 - *Extaz și... agonie!*

Sugestiv titlu, pot spune cei care vor avea curiozitatea de a citi aceste pagini! Da, aveți dreptate: noi, cei din lumea cărților, avem mereu în minte titluri ale marilor opere literare. Ne place să dăm sensuri multiple cuvintelor, faptelor, întâmplărilor... îmbrăcând, astfel, realități sau doar vise.

De ce *extaz!*? Poate pentru că, după o lungă așteptare și numeroase amânări ale punctului de sosire la normalitate, orice promisiune are menirea de a transmite o stare de bine, de bucurie ce se dorește strigată! Această situație am trăit-o noi, bibliotecarii Bibliotecii Județene Sălaj, în anul ce a închis ultima filă, fără a ține seamă de neumplerea cupei planurilor cu deplina mulțumire.

Agonia a luat, astfel, locul încrederii și doar entuziasmul contagios al slujitorilor *paradisului* a făcut ca prima filă a noului calendar să facă, din nou, trecerea spre... *extaz!* Ce subțire e limita între o stare și cealaltă: întuneric-lumină; zi-noapte; bine-rău... *agonie-extaz!*

Așa după cum amintim în fiecare număr al revistei noastre, gândul care ne-a îndemnat să cuprindem în pagini principalele evenimente petrecute în fiecare an la Biblioteca Județeană Sălaj și în rețeaua bibliotecilor publice sălăjene a fost acela de a lăsa urme ce nu se vor șterge peste timp, astfel încât să le fie mai luminoasă căutarea celor care vor continua drumul printre cărți, gânduri, idei... să cunoască evoluția, experiența, împlinirile, dar și problemele care au încetinit, uneori, ritmul și proiectele.

Până și răbdarea (virtute tot mai rară și greu de stăpânit!) am învățat-o tot din cărți și, an după an, ne-am alimentat starea de așteptare spre normalitate. Ce-i normalitatea pentru o bibliotecă?! Am putea privi din diverse unghiuri: spații potrivite și suficiente, dotări pe măsura așteptărilor, resurse umane selectate cu mare atenție, bine pregătite și motivate, colecții de documente constituite în timp cu responsabilitate față de nevoile comunității căreia i se adresează, posibilități financiare suficiente pentru buna funcționare, dezvoltare și modernizare... Multe s-ar mai putea adăuga, dar numai atunci când sunt îndeplinite, într-o proporție satisfăcătoare, condițiile primordiale menționate.

Istoricul și evoluția unei instituții sunt foarte importante atât pentru prezentul, cât și la elaborarea strategiei de viitor a acesteia. Nu poți pregăti un proiect realist pentru anii ce vin, dacă nu privești cu sinceritate locul în care te găsești, admirând florile crescute în grădina ta, dar și spinii care mai sunt de plivit.

Biblioteca Județeană Sălaj a trecut și ea prin multe etape, încercând mereu să se adapteze vremurilor și solicitărilor.

Poate că printre cele mai importante aspecte ar trebui urmărite: condițiile de funcționare, dezvoltarea colecțiilor, secțiilor, serviciilor, activităților pentru public, dar și resursele umane, preocuparea pentru perfecționarea profesională continuă a acestora.

Început de an, 2015. Moment al bilanțului și, fără a dori să cad în sentimentalisme sau subiectivism, nu pot să nu amintesc faptul că se vor împlini, foarte curând, 25 de ani de când privesc evoluția acestei instituții din interiorul ei, cu mare atenție, implicare, dar mai mult, cu o specială dragoste pentru această profesie, o perioadă însemnată în calitate de bibliotecar la cea mai mare secție a instituției, iar o altă perioadă, asortată cu vârsta revistei noastre, preluând rolul celui care... *dirijează*. M-am ghidat după concluzii simple ale celor care au înțeles ce înseamnă unitatea echipei și secretul reușitei:

Performanța orchestrei stă în mâna dirijorului!

AN ANIVERSAR, așadar, pentru revistă, pentru inițiator, redactor-șef și colectiv de redacție... pentru cuprinderea în cuvânt a vieții din mijlocul cărților. Să ne întoarcem cu gândul și amintirile în urmă cu 10 ani, sau cu 25?! Ar fi mult prea multe de scris, trăirile, întâmplările, relatările depășind posibilitățile cuprinderii în paginile unei reviste. Câteva aspecte merită, totuși, menționate, spre a nu se uita evoluția activității de bibliotecă.

Spații - Din anul 1990 ne-am confruntat mereu cu nevoia acută de SEDIU PROPRIU, destinat Bibliotecii Județene Sălaj. Atât de mult și atât de multe metode s-au căutat, încât cei de azi, colectivul actual al instituției, mai ales cei care lucrează aici cel puțin din anul 2006, sunt alergici la cuvântul *mutare*, fiind puși în situația ca în ultimii 7-8 ani să tot organizeze și reorganizeze spații. Niciodată nu s-a înțeles, pe deplin, nevoia de bibliotecă, în care, fiecare membru al comunității, mic sau mare, învățacel sau învățat, să simtă că aparține, că are create condițiile spre dobândirea certificatului de *cetățean cu drept deplin la educație și informare*, un drept legal, garantat prin Constituție! Anul 2015 ne dorim să fie (de câte ori, oare, am mai spus asta?!) cel al finalizării agoniei și canalizarea energiilor creative spre servicii și activități pentru public. Da, în *Anul Internațional al Luminii* ar fi timpul să uităm de cuvântul care ne-a apăsător, ca o obsesie sumbră, în această perioadă.

Colecții - Mari diferențe între producția editorială a anilor '90 și cea din această perioadă. De la o achiziție sporadică, ce se realiza, în general, de la un singur distribuitor (în cele mai multe cazuri centrele de librării județene), completând colecțiile retrospectiv și de la anticariate sau târguri de carte, s-a trecut, an de an, la o multitudine de Contracte încheiate cu edituri sau distribuitori de documente, pe mai multe tipuri de suport, activitatea compartimentului pentru achiziție fiind tot mai dificilă și migăloasă. Cărți multe, tot mai multe... ar putea fi o adevărată bucurie pentru bibliotecă și public, numai că, din păcate, calitatea scrisului este, adesea, mult sub nivelul așteptărilor. Se scrie oricum și de către oricine. Nu se mai verifică, nu mai este *cenzură*, cine are bani poate deveni, foarte simplu, scriitor!!! Când ne gândim ce mare lucru era în trecut să-ți vezi numele pe-o carte, dar cât de prețuiți erau cei care trudeau cuvinte și gânduri pentru luminarea celor setoși de cunoaștere, înțelegem imensa diferență a vremurilor! Sunt acum mijloace mai multe de comunicare, este adevărat și de apreciat, într-un anumit sens, dar corectitudinea cuvântului scris și respectul pentru mesajul unei cărți rămân aspecte

la care suntem chemați să medităm, să reacționăm, urmările continuării acestui val ne pune pe gânduri, simțind teama inundării bibliotecilor cu non-valoare. Nu este simplu să facem selecție, mai ales că, de multe ori, lipsește recenzia lucrărilor nou editate, sau aceasta nu prezintă adevărul.

Activități - Nu se vorbea în urmă cu 25 de ani de... *scop, obiective, viziune, misiune, finanțări* pentru proiecte culturale, *acțiuni* sau *rezultate*, nici de *implementare, strategii*, implicare în social, *grup-țintă, advocacy, internet, multimedia, metadate, digitizare, suport electronic, Media sau Ludotecă...* bibliotecarii știau ce au de făcut, iar la puținele întâlniri cu publicul, tematica era limitată doar la prezentări de carte, întâlniri cu scriitori, recital... cine se gândea atunci la *nevoile comunității*, la servicii moderne, cursuri IT și multe alte expresii sau cuvinte atât de uzuale în aceste vremuri! Era mai bine sau nu? Pentru cine era mai simplu: bibliotecari, bibliotecari sau cititori (da, așa se numeau pe-atunci cei care veneau la bibliotecari, nu *utilizatori*)?!

Azi nicio zi nu seamănă cu cealaltă, acum inventăm și reinventăm an de an, acoperim o gamă atât de vastă de programe, parteneriate, proiecte... încât bibliotecarii sunt prezenți peste tot, autodepășindu-și mereu atribuțiile din Fișa postului, încercând să fie de folos, să țină publicul racordat la cunoaștere, prin activități antrenante, interactive, pregătite cu pricepere, multe ore de studiu, meticulozitate și foarte multă imaginație.

Bibliotecarului de ieri i se cereau doar cărți, dar celui de azi i se cere să fie nu numai o Enciclopedie atotcuprinzătoare, dar să și joace rolul multiplelor personaje, nu transmite doar informații din cărți, ci și idei creative, sprijin în căutarea stării de bine și a drumului în viață... care poate fi mult mai luminos, dacă îndemmurile, din vasta înțelepciune a vremurilor, sunt urmate!

Bibliotecari - erau mici și aveau cărți puține, dar oamenii aveau încredere în cuvântul scris și priveau cărțile ca pe cele mai prețioase daruri, făcând mari eforturi financiare să cumpere o carte valoroasă.

S-au înmulțit bibliotecile, clădirile s-au modernizat, pe lângă cărți au apărut peste tot calculatoare conectate la internet... cărțile apar atât de multe, încât cu mare greutate se mai poate alege valoarea de non-valoare, greșeli peste tot... cine să le mai corecteze sau cenzureze?! Da, s-au schimbat foarte multe, dar utilizatorii de azi (citorii de ieri) nu mai au atât de mare încredere în cuvântul scris, rugând bibliotecile să fie atente la banii publici și să nu achiziționeze... *maculatură*! Bibliotecile de azi sunt vii, iar acest aspect ne bucură sufletele și simțim că este mare nevoie de noi.

Cum vor arăta bibliotecile publice mâine?! Este greu de prevăzut observând spectaculoasele transformări din ultimii ani. Suntem conștienți, însă, că viitorul acestor instituții va depinde într-o mare măsură de viteza cu care nu numai cartea, ci informația, pe orice tip de suport, va ajunge la ultimul om, din cel mai îndepărtat colț al județului, al țării, al... lumii. Ne pregătim pentru a întâmpina acest viitor, deschizând an după an noi și noi biblioteci - filiale ale celor existente, încercând astfel să fim prezenți în fiecare sat al județului Sălaj. Cu siguranță vom avea nevoie de mai multă înțelegere și sprijin din partea celor care, prin lege, sunt obligați să ne susțină. Vor înțelege oare importanța și rolul bibliotecii în viața oamenilor!? Lipsa educației se observă, din păcate, fără prea mari eforturi.

Comunitate - bibliotecile au fost înființate pentru oameni, asigurându-li-se, astfel, dreptul la cunoaștere și informare. În fiecare epocă au fost păreri și opinii diferite despre importanța acestor instituții, fiecare raportându-se la acestea în funcție de nevoile ce i-au fost rezolvate. Lumea a avut și are nevoie de bibliotecile publice, iar dacă ar fi conștienți cât mai mulți de drepturile pe care le au, ar solicita celor care le finanțează mai multă atenție și implicare în buna funcționare și asigurarea condițiilor pentru neîntreruperea activității de bibliotecă. Da, bibliotecile au nevoie de comunitate, de un grup de sprijin, prieteni ai bibliotecilor, care să-i susțină în fața autorităților care nu întotdeauna le înțeleg și respectă menirea. La acest aspect mai avem multe de făcut, dar semnele sunt încurajatoare. Sunt tot mai mulți cei care, tineri sau adulți, își exprimă dorința de a fi prieteni ai bibliotecilor, sau chiar voluntari la diverse activități, proiecte, evenimente.

Mentalitate - Cum priveau sălăjenii bibliotecile și activitatea acestora în urmă cu 25 de ani? Îmi amintesc că, în anii de după Revoluția din decembrie 1989, oamenii erau curioși de tot ceea ce scria presa, dar și de noile cărți care se editau, fără cenzura la care erau supuse toate în anii grei ai comunismului, sub multe aspecte grei, dar în mod cu totul special pentru cultura și intelectualitatea românească. Oamenilor le era *sete de carte*, așteptau acele cărți despre care se tot spunea că stau în sertare, neputând fi publicate, datorită regimului. Au venit cărțile, a venit internetul, aparent ar trebui să fie mai atentă lumea la informare și cunoaștere... selecția însă tot specialiștii în domeniu o știu face, de aceea, poate, oamenii cred încă în bibliotecari și biblioteci și se îndreaptă spre sprijinul și îndrumarea acestora. Biblioteca prezintă și azi mare credibilitate în fața avalanșei de informații neveridice.

25 de ani la BIBLIOTECĂ! S-au schimbat și îmbogățit colecții, s-au renovat spații, s-au diversificat și multiplicat servicii, activități... implicarea bibliotecarilor (care se adaptează mereu la realitate) este tot mai simțită de public, aceștia fiind prezenți în viața comunității, sub multiplele sale aspecte. Da, biblioteca publică, prin tot ce face, este atractivă, caldă, primitoare, ca o... CASĂ în care viețuiesc suflete deschise spre frumos și dăruire!

An după an cuprindem în revista noastră esențe, experiențe, activități și evenimente care au constituit elemente de noutate, dar, în același timp, ne gândim și la utilitatea celor scrise, transmițând acele fapte care pot fi multiplicare și de alți colegi, în alte biblioteci. Foarte util este să împărtășim bucuriile profesiei, multitudinea provocărilor, dar și mijloacele diverse prin care am reușit să răspundem nevoilor publicului.

Cum a debutat anul 2014?! În cel mai frumos și onorant mod posibil pentru o bibliotecă!

30 ianuarie 2014 - Zi de Sărbătoare, atât pentru Calendarul creștin, prin sărbătorirea Sfinților Vasile, Grigore și Ioan, cât și pentru Biblioteca Județeană Sălaj.

Am organizat, ca la fiecare început de an, întâlnirea profesională a bibliotecarilor din bibliotecile publice sălăjene. Suntem o familie mare și, astfel, este foarte important să cunoaștem nevoile fiecărui membru. Coordonarea metodologică și profesională pe care Biblioteca Județeană o realizează pentru bibliotecile publice ale județului nu înseamnă numai cifre, pe care le raportăm anual. Încercăm să-i sprijinim pe colegi în majoritatea

problemelor care țin de buna funcționare a acestor instituții, să-i informăm asupra posibilităților și oportunităților de dezvoltare ce se deschid pentru biblioteci, să-i consiliem în scrierea și implementarea diverselor programe sau proiecte, dar și să împărtășim povești de succes, menite să-i motiveze și încurajeze și pe cei care mai au temeri sau neîncredere în propriile puteri. Dacă la Biblioteca Județeană în toate activitățile sau proiectele instituției se lucrează în echipe, la nivelul bibliotecilor locale situația este diferită, de cele mai multe ori un singur bibliotecar scrie, organizează, coordonează și raportează activități sau proiecte. Din acest motiv, la întâlnirea anuală de analiză a activității anului precedent, celor mai merituoși, care se remarcă prin elemente inedite și implicare în viața culturală a comunității în care ei lucrează, sunt evidențiați în plen și le sunt înmânate diplome de apreciere. Astfel, pentru anul 2013 au fost acordate următoarele:

DIPLOMA - BIBLIOTECARUL ANULUI 2013

Florica Iepure - Biblioteca Publică Bănișor

DIPLOME DE MERIT

- Ana Damșa - Biblioteca Publică Bălan, pentru deschiderea Filialei Chendrea
- Györfi-Deák György - Biblioteca Orășenească Jibou, pentru activitatea editorială și promovarea județului Sălaj
- Malica Mezei - Biblioteca Publică Mirșid, pentru deschiderea Filialei Moigrad, proiectul - Porolissum, o istorie vie!

DIPLOME DE APRECIERE

- Biblioteca Orășenească A.Ș. Șuluțiu - Șimleu Silvaniei
- Biblioteca Orășenească Cehu Silvaniei
- Lucia Lupău - Biblioteca Publică Plopiș, pentru deschiderea Filialei Iaz
- Valeria Mureșan - Biblioteca Publică Meseșeni, pentru deschiderea Filialei Aghireș
- Mihály Ecaterina Noémi - Biblioteca Publică Fildu de Jos, pentru deschiderea Filialei Fildu de Sus
- Simona Daniela Pușcaș - Biblioteca Publică Dobrin, pentru deschiderea Filialei Doba
- Demjén Elisabeta - Biblioteca Publică Șărmășag, pentru proiectul - Atelier de Creație
- Vasile Petruș - Biblioteca Publică Ileana

În aceeași zi, din dorința de a-i face părtași la bucuria noastră și pe colegii bibliotecari din județ, am organizat o triplă lansare de carte, precum și prezentarea unui nou număr al revistei noastre. Două din cărțile lansate au fost scrise din dorința de a transmite gânduri, trăiri personale (*Petale cu... inscripții*), sau pentru ca amintirile satului meu natal să nu se șteargă o dată cu oamenii minunați care l-au locuit (*Straita cu merinde*), incluzând și această carte în galeria lucrărilor dedicate satului tradițional sălăjean, care și-au găsit locul, rând pe rând, în volumul editat de Biblioteca Județeană Sălaj:

SĂLAJ - GHIDUL LOCALITĂȚILOR, lucrare de sinteză, necesară și utilă tuturor celor care doresc să cunoască mai bine județul nostru, precum și turiștilor care au nevoie de o carte de vizită atunci când aleg să colinde pe frumoasele plaiuri silvane. Vă prezentăm și aici, motivarea noastră în preocuparea de a dăruii luminii și această carte:

ARGUMENT

În colecțiile bibliotecilor publice, acolo unde se adună și rămân peste vreme, ca dovadă a existenței și dezvoltării fiecărui loc de sub soare, cărți, studii, documente... lucrările de referință: enciclopedii,

dicționare, ghiduri, atlase ș.a. au un rol major, utilitatea acestora fiind dovedită de numărul mare de solicitanți, din toate categoriile socio-profesionale, de vârstă sau interese, care vin și caută informații pentru a-și cunoaște rădăcinile, a organiza evenimente sau a completa, prin alte creații, zestrea culturală și informațională a satului, orașului sau județului.

Informația corectă și exactă este foarte importantă în toate domeniile, cu atât mai mult în cel al identității și evoluției unui individ, a unei localități, a unui neam.

Din dorința de a pune la dispoziția celor interesați de cunoașterea județului Sălaj cărți, documente, studii sau articole de interes județean, Biblioteca Județeană *I.S. Bădescu*, prin Serviciul Bibliografic, adună în permanență date și informații utile, făcând apel la toate sursele de informare posibile.

Cele două lucrări editate de instituție în anii anteriori, cuprinzând date despre realizările deosebite ale celor care au o legătură cu aceste locuri, respectiv dicționarele biobibliografice: *Oameni de seamă ai Sălajului*, vol. I și II, 2004 - 2006 și *SĂLAJ - Oameni și Opere*, 2011 s-au dovedit a fi foarte utile, cu atât mai mult cu cât au fost primele lucrări de referință care au adunat nume din toate domeniile de activitate, reușind să devină sursă și resursă pentru alte numeroase studii, monografii, teze de licență, precum și diverse alte articole, reviste sau evenimente cu adresabilitate la județul nostru.

Ne-am propus, observând nevoia unui astfel de demers, să cuprindem în volum și principalele elemente de identitate a localităților sălăjene, mai ales că există prea puține lucrări care să cuprindă, unitar aceste informații, atât de necesare și utile tuturor celor care cercetează, sub diferite aspecte, zona aceasta. Informațiile clare sunt solicitate mereu și de cei care organizează evenimente dedicate unei localități, pentru studii monografice sau pentru depunerea documentațiilor în cadrul diverselor proiecte ș.a.

Acordăm sprijin informațional tuturor celor care ne solicită acest lucru, dar, spre a fi mai utili, cuprindem în acest volum principalele informații culese, având convingerea că acestea vor fi de folos.

Menționăm că am intenționat să culegem, să prelucrăm și să edităm o lucrare de mai mare amploare, o monografie a județului Sălaj, observând inexistența unei astfel de surse, dar, am înțeles apoi că este o muncă titanică aceasta, realizarea unui astfel de proiect necesitând mult timp și o bogată cercetare în teren. Lipsa resurselor umane, precum și apariția în ultimul timp a unui număr tot mai mare de monografii locale, ne-a determinat să alegem varianta restrânsă, deocamdată, sub forma unui ghid, nădăjduind că va fi utilă culegerea într-un singur volum a datelor esențiale despre fiecare localitate, dar și că vom atrage atenția celor care nu s-au preocupat până acum de adunarea, păstrarea și transmiterea informațiilor locale, ca observând sărăcia datelor din anumite localități, să răspundă cu mai mare seriozitate la o solicitare colectivă, numai astfel reușind, în anii care vin, să avem o imagine reală și mult mai completă asupra ansamblului de localități din județul nostru.

Nu este simplu să faci lumină în documente, mai ales când acestea sunt contradictorii, apărând, în lucrări diferite despre aceeași localitate, date care nu

coincid, diferențele fiind de multe ori majore. Menționăm că noi, ca instituție care are și misiunea de a aduna, prelucra și pune la dispoziția celor interesați baza de date a județului Sălaj, nu interpretăm informațiile culese, de aceea vor apărea, acolo unde nu există informații exacte, variantele considerate oficiale, pe care le-am cules din sursele cercetate, menționând, bineînțeles, toate aceste surse.

Lucrarea de față este doar un Ghid, neavând meritul de a cuprinde toate informațiile despre localitățile județului Sălaj, dar în el se face trimitere la multe alte lucrări (editate până la data cercetării noastre și existente în Biblioteca Județeană sau în bibliotecile publice ale județului și puse la dispoziția noastră de colegii bibliotecari), astfel încât, cei care vor dori să aprofundeze cunoașterea unei anumite localități, vor avea posibilitatea să apeleze la sursele menționate pentru a consulta toate lucrările existente despre localitățile de interes.

Am adunat astfel în acest volum nu doar informații esențiale despre localitățile județului nostru, aspectul inedit al lucrării fiind cuprinderea cărților ce s-au scris despre județ, în general, sau despre fiecare oraș, comună sau sat, în parte. Spre a fi cât mai simplu de regăsit aceste informații am considerat util să subliniem, în cadrul fiecărei localități, atât cărți sau documente aferente, cât și pe cei care au avut sau au un merit în promovarea respectivei localități (oameni în memoria locului). La finalul lucrării sunt notate, în ordine cronologică, scrieri despre Sălaj și localitățile acestuia, editate până la finalul anului 2013 și despre care am reușit să avem informații. Menționăm că vom continua culegerea datelor, iar alte lucrări sau documente ce vor vedea lumina tiparului după data închiderii prezentei ediții, le vom cuprinde în baza noastră de date, incluzându-le într-o ediție viitoare.

Pentru o astfel de lucrare este nevoie atât de cercetare, cât și de o foarte bună colaborare cu instituții, autorități, personalități sau persoane care cunosc realitatea din teritoriu. Mulțumim tuturor celor care au răspuns la timp și cu responsabilitate solicitărilor noastre, menționându-i, în primul rând, pe bibliotecarii locali, cărora le-am adresat rugămintea de a aduna, verifica și păstra în bibliotecile publice informații despre istoricul și evoluția tuturor localităților sălăjene.

Modul în care a fost gândit cuprinsul acestui Ghid sperăm să fie util tuturor celor care doresc să ne cunoască județul, acesta constituind doar o poartă deschisă spre alte multe studii. Lucrarea de față am dori să fie, de asemenea, o invitație spre cercetare și responsabilitate față de locuri natale pentru cei care vor observa lipsa, sărăcia informațiilor sau inexactitatea acestora.

Biblioteca Județeană *I.S. Bădescu* Sălaj adresează mulțumiri tuturor celor care înțeleg importanța constituirii, dezvoltării, prelucrării, conservării bazei de date a județului Sălaj și transmit la timp informații despre lucrările editate.

De la cărți la... proiecte, activități speciale, împliniri, nemulțumiri

INEDIT - Din multitudinea activităților și evenimentelor culturale ale anului 2014 - le vom așterne, din nou, spre a nu se uita, numai pe acelea care au dăruit imaginii instituției alte nuanțe de prospețime atrăgând publicul spre locul special în care orice idee poate prinde contur, fiecare vis gășind suportul propice împlinirii.

Proiecte cu finanțare: *Armonie în culori* - sprijinirea și dezvoltarea aptitudinilor creative

***Teatroteca pentru toți* - descoperire și dezvoltare talente artistice**

***Bibliovacanța* - educație, cunoaștere, relaxare**

Proiecte cu finanțare în bibliotecile din județ: Șimleu Silvaniei, Bănișor, Dobrin, Mirșid, Chieșd, Vîrșolț.

În mod cu totul special trebuie să apreciem modul în care bibliotecarii din județ, îndrumați de colectivul Bibliotecii Județene, au scris și depus aplicații singuri, obținând finanțări pentru activități deosebite, evenimente culturale sau completarea colecțiilor de documente cu un număr semnificativ de cărți noi. Cunoșcând

foarte bine cât de puține fonduri sunt alocate în fiecare an de către autoritățile locale pentru achiziția de carte, proiectele câștigate de colegii noștri au fost foarte bine primite și apreciate de populația care, în orice localitate s-ar afla, are dreptul la informație și, de ce nu, la CARTE nouă!

Biblioteca Județeană Sălaj, în colaborare cu tinerii de la Consiliul Județean al Elevilor, având și sprijinul Școlii Gimnaziale DERȘIDA, al Primăriei și Consiliului Local -

Bobota, au deschis o nouă Bibliotecă Sătească. Evenimentul de deschidere oficială a acestei noi biblioteci s-a organizat la Căminul Cultural din Derșida, în 24 februarie 2014, cu participarea autorităților locale, a reprezentanților Inspectoratului Școlar Județean Sălaj și, bineînțeles, cu implicarea conducerii Școlii și a personalului didactic. S-a prezentat un program cultural artistic, prin colaborarea celor implicați, la care a luat parte toată suflarea satului.

Proiectul *CĂLĂTORIILE UNEI CĂRȚI* va continua, astfel încât, an de an, vor fi deschise alte biblioteci în satele sălăjene.

Mari evenimente

Activitățile au fost multe, dar anul 2014 a fost și anul în care, nu întâmplător, s-au adunat simboluri profunde pentru a ne aminti, iar și iar, valorile neamului românesc:

- * **CORNELIU COPOSU - 100 DE ANI DE LA NAȘTERE - ADEVĂR**
- * **SIMION BĂRNUȚIU - 150 DE ANI DE LA MOARTE - DREPTATE**
- * **CONSTANTIN BRÂNCOVEANU - 300 DE ANI DE LA MARTIRIU - CREDINȚĂ**
- * **REVOLUȚIA ROMÂNĂ 1989 - 25 DE ANI - LIBERTATE**

ADEVĂR, DREPTATE, CREDINȚĂ, LIBERTATE... valori fără de care ziua devine noapte, iar viața e moarte!

Dacă vom căuta modele, avem unde să le găsim, trebuie doar să ne reîntoarcem la izvoarele spiritualității neamului românesc, nu numai atunci când evenimentele ne îndeamnă, ci lăsând mereu aprinsă candela spre a ne lumina drumul către spiritualitate, fără de care vom fi, cu siguranță, mult mai goi, mai seci și mai săraci.

Despre aceste evenimente speciale, precum și recomandarea cărților deținute de instituție veți găsi mai multe detalii în paginile următoare ale acestui număr al revistei noastre.

Biblioteca Județeană Sălaj a fost parteneră în mai multe proiecte educaționale sau culturale, dedicate marilor evenimente ale anului 2014, acestea fiind marcate și în majoritatea bibliotecilor publice din județ.

Am adunat în paginile revistei și păreri autorizate ale unor sălăjeni care au participat la evenimente sau au dorit să se exprime despre acestea, încercând să cuprindem în cuvinte lucruri care nu s-au mai scris, spre a nu se uita.

Biblioteca Județeană Sălaj a participat, prin reprezentanții săi, la întâlniri profesionale, seminarii sau conferințe.

În cadrul lucrărilor Conferințelor Naționale ale ANBPR (Asociației Naționale a Bibliotecarilor

și Bibliotecilor Publice din România) reprezentanții instituției de cultură sălăjene au avut mai multe prezentări, lansări de carte, intervenții, au participat și coordonat ateliere de lucru:

- Conferința Națională **BIBLIOPUBLICA - NOVA BIBLIOTHECA**, Bistrița, 15-17 mai 2014

- Conferința Națională **BiblioNEXT - Bibliotecile Publice - motorul dezvoltării durabile a comunităților**, 8-11 octombrie 2014, Tîrgu Jiu

- Conferința Internațională a Trainerilor Bibliotecari - *Biblioteca Publică, spațiu de învățare pe tot parcursul vieții* - 21-22 iulie, Sinaia

Nu vom menționa activitățile binecunoscute, cele permanente, dar trebuie să amintim necunoscătorilor că, la Biblioteca Județeană Sălaj, se întâmplă zilnic ceva special, că aici își găsesc locul potrivit pentru comunicare, socializare, dezvoltare, relaxare, educație, informare, cunoaștere... toți locuitorii urbei, de la cel mai mic, la cei ninși de ani, bibliotecarii fiind prezenți mereu printre oameni și încercând, prin cele mai inedite activități, să-i surprindă în cel mai plăcut și util mod posibil pe toți.

Date concrete

An după an statistica ne arată cât de utili am fost, biblioteci și bibliotecari, în viața publicului, iar dacă cifrele sunt reci, acestea au totuși puterea, ca peste timp, să ne ajute să evaluăm performanțe, împliniri, nemulțumiri... să înțelegem care a fost cursul ideilor și proiectelor de dezvoltare a instituției.

Cifrele de mai jos prezintă numai situația de la Biblioteca Județeană, fiecare bibliotecă publică, în parte (orașenească sau comunală), realizând, anual, statistica proprie, care, bineînțeles, se centralizează și se raportează la nivel de județ.

Biblioteca Județeană în cifre - 2014:

- Frecvența medie: 424 utilizatori/zi
- Utilizatori nou înscriși: 1396
- Utilizatori activi: 4988
- Utilizatori înscriși 2010 - 2014: 6186
- Vizite la bibliotecă: 105.930

- Accesare web: 10.424
- Facebook: 3878
- Sesiuni Internet: 15.020
- Vizite virtuale: 14.302
- Referințe prin e-mail: 1913 solicitări
- Împrumut interbibliotecar: 50
- Documente difuzate: 151.507
- Documente consultate la sala de lectură: 69.047
- Programe și evenimente culturale: 277
- Participanți: 9368
- Programe și proiecte educative: 61
- Participanți cursuri de formare: 581
- Participanți externi cursuri diverse: 789
- Rezervări titluri: 579
- Sesiuni de instruire a utilizatorilor: 192
- Expoziții realizate în spațiile proprii sau în alte locații: 257
- Volume achiziționate: 1782 titluri; 2785 exemplare
Valoare: 78.632,83 lei
- Donații: 1328 titluri; 1939 exemplare
Valoare: 43.325,66 lei
- Donație cărți din proiecte educative: 265 titluri; 2000 exemplare - Biblioteca Județeană
Valoare: 14.656 lei
- Donație cărți proiecte culturale: 342 titluri; 3000 exemplare - Bibliotecile publice Bănișor, Mirșid, Dobrin
Valoare: 21.984 lei
- Documente AV(audio - video): 239 titluri; 244 exemplare
Valoare: 8.830,78 lei
- Total achiziție documente: 87.463,61 lei
- Total documente: 2021 titluri; 3029 exemplare
- Donație Programul MÁRAI IV - 238.092 Ft (3.450 lei)
- Donație Fondul Cultural Național din Ungaria (NKA) - 981.326 Ft (14.834,87 lei)
- Donație - Guvernul Ungariei - 190.000 Ft (2.735,88 lei)
- Investiții - 25.166 lei
- Obiecte de inventar - 157.265 lei
- Proiecte cu finanțare: 16 (Biblioteca Județeană și bibliotecile din județ: Șimleu Silvaniei, Mirșid, Bălan, Chieșd, Vîrșolt, Dobrin, Bănișor)
Valoare proiecte: aprox. 127.000 lei
- Proiecte cu finanțare resurse umane, schimb de experiență: 6000 Euro
- Parteneriate și proiecte culturale: 198
- Asistență și sprijin oferit elevilor în programul After school: aprox. 45/zi
- Emisiuni TV: 65

- Articole presa scrisă și electronică: 467
- Editarea Nr. 10/2014 al revistei de specialitate: **I.D.E.I.** (Informare. Documentare. Educație. Implicare), care prezintă, anual, sinteza activității instituției
- Vizită de studiu și schimb de experiență străinătate - 2
- Participare Conferințe Naționale și Internaționale - 7 bibliotecari BJ SJ
- Colaborare cu alte Biblioteci Județene din țară - 8

Alte servicii oferite:

- Documente electronice pentru diverse activități - 887
- Informații oferite - 54.320
- Referințe și bibliografii oferite - 19.400
- Documente imprimare sau copiate - 11.129
- Sprijin pentru studiu (copii/tineri) cu posibilități materiale reduse sau cu părinți plecați în străinătate, în cadrul Sălii de lectură (Programul After school) - 45/zi
- Sprijin pentru găsirea unui loc de muncă - 157
- Alfabetizare IT - 32 (cursuri cu diplomă), 211 persoane-îndrumare
- Alfabetizare în căutarea informației, îndrumare cercetare, documentare și redactare lucrări de licență, doctorat, editare cărți/reviste: 61 de persoane

Este important să subliniem un aspect care a schimbat radical cifra noilor documente achiziționate în anul 2014. În scopul reorganizării și mutării Secției pentru Adulți în Clădirea Transilvania, am fost nevoiți să utilizăm o mare parte din bugetul alocat achiziției specifice de carte și documente audio - video pentru obiecte de inventar: 157.265 lei, această sumă fiind utilizată pentru dotarea cu rafturi metalice noi, atât în depozite, cât și în sala de acces pentru public. Din acest motiv la situația statistică raportăm un număr redus de titluri și exemplare, comparativ cu anii precedenți, colecțiile fiind completate cu un număr consistent de documente noi obținute prin proiecte sau donații. În anul 2015 vom relua activitatea de selecție, achiziție și completare colecții, insistând pe cele mai importante apariții editoriale, retrospectiv și pentru anul 2014.

Finalul anului 2014 ne-a adus și bucuria de a avea colegi noi, angajați prin concurs, pe posturi unice care erau vacante de mai mulți ani.

Avem încredere că în urma măsurilor luate de management, atât în ceea ce privește reorganizarea spațiilor dedicate publicului, cât și în selectarea noilor bibliotecari, vom reuși să fim și mai eficienți în anii următori, eliminând marile probleme ale perioadei anterioare.

Principalele nemulțumiri:

- Nerespectarea termenului de finalizare a lucrărilor la clădirea Transilvania și necesitatea amânării reorganizării secțiilor Bibliotecii Județene pentru anul 2015
- Neasigurarea condițiilor optime de funcționare a bibliotecilor publice din:
Jibou, Creaca, Cuzăplac, Letca, Măeriște, Sînmihaiu Almașului, Zalha
- Fonduri insuficiente alocate dezvoltării colecțiilor de documente în bibliotecile locale

Multe ar mai putea fi menționate, dar lăsăm paginile următoare să detalieze o parte din cele amintite, astfel încât, ca în desfășurarea activităților anuale, pe care le stabilim după un calendar comun, dar sunt organizate de echipe, în funcție de competențe, aptitudini sau talente, să fie implicați și la așternerea faptelor pe hârtie bibliotecarii cei mai activi și în arta condeiului - făuritorii de vise împlinite!

Anul 2015 a fost declarat ANUL INTERNAȚIONAL AL LUMINII. Ne propunem și noi să scriem doar pagini luminoase în numărul următor al revistei.

Florica Pop

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ REALIZAȚI DE BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ÎN ANUL 2013

CONTEXTUL BIBLIOTECII:

1.	Cheltuieli curente din finanțare bugetară/capita	20	lei
2.	Cheltuieli curente din venituri proprii și alte venituri/capita	1.6	lei
3.	Cheltuieli pentru personal/capita	16.97	lei
4.	% Cheltuieli pentru personal	71.9	%
5.	Cheltuieli pentru achiziții din finanțare bugetară/capita	3.44	lei
6.	Cheltuieli pentru achiziții din venituri proprii și alte venituri/capita	0.13	lei
7.	% Cheltuieli pentru achiziții din finanțare bugetară	14.6	%
8.	% Cheltuieli pentru achiziții din venituri proprii și alte venituri	8.24	%
9.	Cheltuieli de capital/capita	0.03	lei

PERSONALUL BIBLIOTECII:

10.	Personal la 1000 de locuitori	0.53	angajați
11.	Nr. de locuitori/personal de specialitate	2341.75	loc.
12.	% Personal de specialitate	80	%

COLECȚIILE BIBLIOTECII:

13.	Documente în stoc/capita	3.9	doc.
14.	Documente achiziționate din finanțare bugetară/capita	0.13	doc.
15.	Cărți și periodice achiziționate din venituri proprii și alte venituri/capita	0.013	doc.
16.	Documente achiziționate la 1000 de locuitori	146.9	doc.
17.	Exemplare adăugate/titlu adăugat	1.91	doc.
18.	Rata de înnoire a stocului	26.57	ani

UTILIZARE ȘI UTILIZATORI:

19.	Utilizatori înscrși ca % din populație	11.22	%
20.	Utilizatori activi ca % din populație	8.44	%
21.	Cost/utilizator activ	298.5	lei
22.	Documente împrumutate/capita	2.62	doc.
23.	Documente împrumutate/ utilizator activ	31.05	doc.
24.	Documente împrumutate/angajat	4912	doc.
25.	Documente împrumutate/vizită	1.24	doc.
26.	Vizite la bibliotecă/capita	2.11	vizite
27.	Vizite la bibliotecă/utilizator activ	25.02	vizite
28.	Cost/vizită	11.93	lei

SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

GRUPUL IMPACT - Experiență în voluntariatul de bibliotecă

Despre voluntariat se vorbește tot mai mult în ultimii ani. A face ceva pentru binele unei majorități, dăruind din timpul și priceperea personală, fără a primi nimic în schimb este, cu siguranță, un gest nobil. Munca în folosul celorlalți a existat, de fapt, dintotdeauna, indiferent cum a fost denumită aceasta.

În cadrul programului național pentru modernizarea bibliotecilor publice din România, echipa coordonatoare - IREX, a încercat să ia măsuri pentru asigurarea sustenabilității, după finalizarea proiectului.

Una dintre inițiative a fost și formarea Grupului Impact, în vara anului 2010. Invitați să facă parte din acest grup au fost, inițial, cei mai activi coordonatori județeni ai proiectului de modernizare a bibliotecilor publice din România, *Biblionet - lumea în biblioteca mea!*

Întâlnirile și munca noastră s-au concretizat în mai multe materiale și produse, utile mediului nostru profesional și foarte bine primite de bibliotecari și biblioteci. O parte au fost postate numai online, iar altele au reușit să fie editate:

Ghid de bune practici în situații de risc - pentru uzul bibliotecilor publice - 2011

Ghidul activităților de îndrumare metodică în bibliotecile publice - 2013

Servicii pentru comunitate în bibliotecile publice din România - 2013

Foarte activi la evenimentele profesionale din ultimii ani membrii Grupului Impact au reușit să fie cunoscuți, simpatizați și apreciați de mare parte a colegilor din țară, care, dobândind încredere în competențele acestora, le solicită sprijin în diverse probleme sau situații care îi pun în dificultate, sau pun întrebări despre activități inovative, posibilități de colaborare, comunicare, dezvoltare profesională.

Grupul Impact a fost și a rămas un grup deschis. Au mai fost primiți alți membri, alții au părăsit grupul, fie pentru că nu au reușit să se adapteze, fie în urma voturilor exprimate de majoritate, în funcție de dăruire, comunicare sau rezultate.

Vizită de studiu în Marea Britanie

Ca răsplată pentru perseverență, entuziasm, realizări și continuitate, în anul 2014, membri ai Grupului Impact au participat în Marea Britanie, la Londra, la o vizită de studiu.

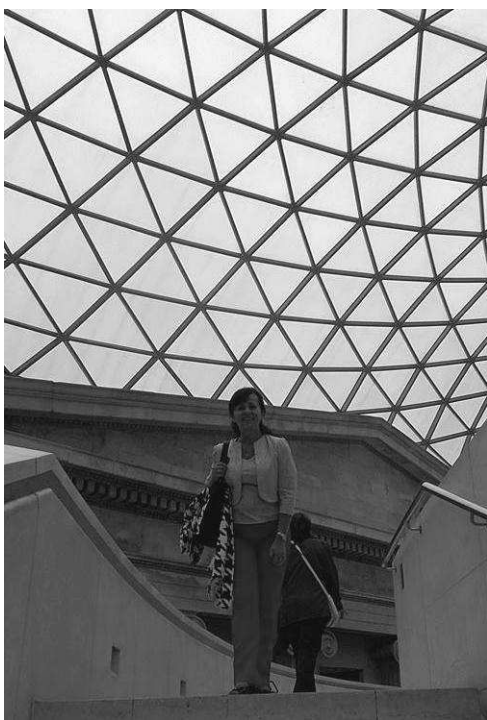
Agenda vizitei a cuprins subiecte precum: înțelegerea modului în care bibliotecile publice din Marea Britanie s-au organizat spre a oferi servicii comunităților, metode inovative pentru servicii moderne și eficientizarea grupului de bibliotecari voluntari.

Am avut fericita ocazie să particip, alături de alți zece colegi, la un schimb de experiență în bibliotecile britanice. Întâlnirea noastră a fost foarte rodnică, mai ales că în primele zile am vizitat Biblioteca Națională a Marii Britanii - British Library, unde ne-am întâlnit atât cu staff-ul bibliotecii, cât și cu managementul. Am reușit să înțelegem importanța bibliotecii publice în comunitatea britanică. A fost un schimb util de idei, noi, Grupul Impact, ne-am constituit având obiective bine stabilite. Am reușit să realizăm, să dăm luminii multe lucrări pentru colegii noștri bibliotecari .

Cei 11 bibliotecari români care am participat la vizita de studiu a Grupului Impact vom organiza noi servicii de bibliotecă și vom putea utiliza informațiile în crearea unor noi produse. A fost o vizită bogată în idei și împărtășire de bune practici, familiarizându-ne cu modul de înțelegere a rolului bibliotecii publice în alte condiții, conjuncturi, mentalități.

Am plecat cu gândul de a îmbina schimbul de bune practici, acumularea informațiilor despre bibliotecile britanice cu turismul, știind cât de multe obiective sunt de vizitat acolo, la Londra, în mod special. A fost o săptămână maraton, am uitat oboseala, am alergat în fiecare zi, după programul stabilit cu grupul, spre a ajunge în cât mai multe locuri celebre, pe care unii dintre noi le văzuseră doar în imagini, sau în informațiile din cărți.

Ca să ne fie mult mai ușor să ne deplasăm, dar și să ajungem la obiectivele pe care doream să le vizităm, cu prioritate, ne-am împărțit în mai multe echipe mici, fiecare respectând, în primul rând, programul

comun, stabilit dinainte, cu harta la îndemână și echipați de drum lung! Ne-am bucurat că vremea a fost prielnică, cu toate că la Londra lumea este obișnuită cu schimbări bruște și radicale de temperatură, cu toții având, la purtător, atât umbrela, cât și o pelerină, sau o haină mai groasă. Cele mai potrivite pentru vremea și aglomerația metropolei sunt pelerinele, sau hainele cu glugă, umbrela de multe ori neavând spațiul necesar să o deschizi.

Nu-mi propun să prezint toate cele văzute, acestea fiind ușor de găsit atât în ghiduri ale Londrei sau online, nu pot să nu amintesc însă impresia puternică pe care o lasă vizitatorilor: cine dorește să își îmbogățească colecția de perle și valori culturale văzute direct, nu poate ocoli Marea Britanie! Sunt aici, în mod special, la Londra, o bogăție de obiective pe lângă care nu se poate trece în grabă. O săptămână este mult prea puțin, dar se poate vedea, admira și aduna în cupa amintirilor, nu în amănunt, splendoarea, valoarea culturală, artistică, științifică... de parcă englezii au adunat și au concentrat în acest oraș simbolurile cele mai de preț ale minții, talentului, valorii și creației universale! Astfel încât, atunci când ajungi la Londra, nu e timp de stat, de

internet sau calculator, de mese prea bogate și întinse, de somn prelungit... dacă, bineînțeles, ai același gând pe care l-am avut noi: să vezi și să înțelegi cât mai mult!

Fiecare zi avea stabilit un plan, iar dimineața devreme porneam. De la catedrala *Westminster Abbey* (aici fiind și muzeu, dar și Palat cu același nume), la *Palatul Parlamentului*, Piețe superbe, precum: *Trafalgar Square*, *Covent Garden*, *Piccadilly Circus*, la marile muzee: *Muzeul Britanic/British Museum*, *Muzeul de Știință*, *Muzeul de Istorie Naturală*, *Muzeul Figurilor de Ceară*, *Muzeul Victoria și Albert...* la *Palatul și Grădinile Kensington*, locul unde s-a născut regina Victoria, fiindu-i ridicată aici și o impresionantă statuie, impunătorul *Palat Buckingham*, deschis din 1993 și pentru accesul publicului. Schimbarea Gărzii este impresionantă aici, atrăgând, în fiecare zi cu program, mii de vizitatori. M-am bucurat mult că am reușit să fiu părtașă și la acest spectaculos moment! Voi mai aminti doar câteva locuri pentru care noi am alergat, coborând la metrou, urcând nenumărate scări, atenți la tot ce vedeam (este important în orice loc nou unde ne este dat să ajungem, ca pe lângă clădiri, monumente,

muzeu, palate... să urmărim și modul de viață al oamenilor, limbajul sau mentalitatea acestora, chiar și ținuta, comunicarea... doar astfel reușind să avem o imagine cât mai completă despre cultura, economia, civilizația... viața, cu multiplele ei fațete, a aceluia spațiu): *Turnul Londrei*, *Podul Tower Bridge*, *Roata - London Eye*, *Podul Milenium*, *Turnul și Ceasul Big Ben*, *Planetariul...* în unele locuri zăboveam mai mult, altele ne bucuram măcar să le privim câteva clipe, mereu cu ochii pe ceas și hartă... după atâta alergătură ești îmbiat parcă de indicatoarele spre spații verzi, sperând că-ți vei putea ține o clipă tălpile pe iarbă, readunând energia necesară continuării drumului spre alte și alte perle turistice. Parcurile Londrei sunt adevărate păduri, întinse pe suprafețe imense, cu o bogăție inimaginabilă de oferte pentru ochii și curiozitatea trecătorilor... cum să te așezi?! *Hyde Park* - o splendoare! Triluri de păsări, de o diversitate impresionantă, prietenoase și dornice de compania oamenilor, peste tot monumente și simboluri regale, pe care eram bucuroși să le descoperim, așa cum a fost monumentul dedicat prințesei Diana, personaje din poveste, precum Peter Pan... am alergat încontinuu, de la una la alta, doar seara ajunși, în sfârșit, la locul de cazare

(marele noroc a fost să locuim în plin centrul Londrei, în campus universitar - *Imperial College*, fiindu-ne destul de comod să ne deplasăm în diverse direcții) simțeam că tălpile nu mai răspund comenzilor noastre și întrebându-ne, puțin speriați, dacă vom reuși să ne deplasăm în zilele următoare. De la Londra la Brighton, unde după vizitarea impresionantei biblioteci ne-am plimbat pe malul mării cu apă sărată și pietre multicolore, vizita noastră a fost foarte bogată și deosebit de bine gândită, îmbinând armonios toate elementele unei profesii intelectuale, fapt pentru care vom rămâne recunoscători Fundației IREX, în mod special coordonatorului nostru, MARCEL CHIRANOV, dar și gazdei noastre de acolo, DAVID STREATFIELD.

Nu ar fi fost complet împlinit planul nostru dacă nu reușeam să trecem și prin marile magazine, punând în bagaje suveniruri pentru amintirea acelor momente, dar și pentru apropiați sau colegi.

Culoarea oamenilor de aici?! Multe se pot spune și despre asta! Ceea ce atrage atenția din primele clipe ale plimbării prin Londra este numărul foarte mare de oameni, dar și de limbaje, ai impresia că toate limbile pământului conviețuiesc acolo, fără a se deranja între ele. Furnicar multicolor, toți grăbiți, chiar și excursioniștii. Unii având ținte bine determinate, alții, așa ca noi, fie în grupuri mari, sau mai mici, cu harta în mână și privirea îndreptată în toate direcțiile... este de mirare cum nu ești agasat, stresat de nimeni?! Viața nu este la fel în toate cartierele Londrei. O impresie frumoasă lasă vizitatorilor zonele centrale, iar alta, în nuanțe mai sumbre, cartierele periferice, unde, ca peste tot parcă, se adună cei mai vitregiți de soartă, încercând să creadă și ei în ziua de mâine, nu cu aceeași lumină și culoare în gând și pe chip... atenție, deci, nicăieri viața nu are același puls, gust și ritm pentru toată suflarea!

Scopul vizitei noastre a fost profesional, așa încât pe acest aspect voi insista mai mult în prezentare. De la Biblioteca Națională / *British Library* la biblioteci de cartier, până la impresionanta bibliotecă din orașul englez Brighton, unde, de asemenea, în timpul rămas între vizita și prezentarea bibliotecii și reîntoarcerea cu trenul la Londra, am ales același ritm alert spre a vizita și aici cele mai importante obiective, am adunat în bagajul de cunoștințe, amintiri și experiențe, o multitudine de daruri, pe care, încercăm să le împărtășim, astfel încât investiția în noi să fi fost cât mai rentabilă.

Impresia generală despre bibliotecile britanice a fost aceea că sunt mereu racordate la nevoile populației, au spații generoase, oferte atractive, personal competent și mereu la îndemâna publicului. Nimeni nu pare deranjat de nicio întrebare, provocare, chemare, cu mult calm, responsabilitate, amabilitate și promptitudine se răspunde la toate solicitările.

Mulțumindu-i kolegei mele din grup, Delia Pantea, pentru sprijin în traducere, vă prezentăm, împreună, o parte din aspectele importante care ne-au atras atenția la întâlnirile cu reprezentanții bibliotecilor britanice și voluntari, care considerăm că ar putea fi de folos pentru colegii noștri din județ și din țară. Acesta este, de fapt, cel mai mare câștig al unei vizite de studiu sau schimb de experiență, răspândirea ideilor care pot prinde viață, chiar dacă în alte forme de desfășurare.

În a doua zi a vizitei noastre ne-am întâlnit, la Friends' Meeting House, 173 Euston Road, London NW1 2BJ cu Sharon Markless, Sarah Pavey și, bineînțeles, cu David Streatfield. Am fost familiarizați la început cu situația globală a bibliotecilor din Anglia, iar apoi am cunoscut reprezentanți ai School Library Development group, un grup de voluntari care, asemenea nouă, lucrează independent de asociații și instituții, publicând lucrări de specialitate, pentru uzul colegilor.

Sintagma *grup de voluntari care lucrează împreună pentru o cauză comună*, nu este încă destul de bine înțeleasă și apreciată de bibliotecile și bibliotecarii din România. Când,

în diverse situații se discută despre nevoia apelării la voluntari, mulți colegi privesc cu neîncredere, având impresia că la noi nu se poate, că pentru a se implica în activități de voluntariat oamenii trebuie să nu ducă grija zilei de mâine, în țară să existe alte condiții economice... prea multe motive de descurajare, în loc de încercarea de a dăruți ceva cu pasiune și entuziasm, având dorința comună de a materializa într-un fel anume ideile grupului.

Am înțeles cum pasiunea împărtășită, entuziasmul în profesie, nevoia de exprimare și exemplul în colaborare, a adus acest grup de bibliotecari din biblioteci școlare împreună. Cu toate că membrii grupului lucrează în instituții diferite, pe poziții diferite, au idei diferite și niveluri de pregătire diferite. S-au definit ca un grup de studiu și analiză, își împărtășesc noutățile din biblioteconomie, învață continuu despre procesul de cercetare. Au acumulat 20 de ani de experiență ca voluntari, schimbând mereu ceea ce cred că nu funcționează la parametri optimi și adaptându-se, din mers, la nevoi. Întâlnirile grupului sunt tot raportat la temele de lucru. Dacă la început se întâlneau de 3-4 ori pe an, au stabilit apoi ca, atunci când au o temă la care lucrează împreună, având termene pentru finalizare, să se întâlnească de câte ori vor considera necesar. Grupul comunică foarte mult online, prin e-mail, pe un grup yahoo. Nu au site și nici nu își doresc vizibilitate prea mare. Vizibilitatea și aprecierea e adusă prin rezultatele muncii lor, materialele și studiile pe care le publică. Este un grup mic, iar pentru a rămâne ancorați la mediul profesional se întâlnesc uneori cu alte grupuri sau persoane pentru a face schimb de informații sau bune-practici. Întocmesc planuri anuale, fiind coordonați de o forță conducătoare. Pentru anul 2014, atunci când ne-am întâlnit și ne-am împărtășit din experiența lor, fiecare a acceptat să realizeze câte ceva, fiecare având un obiect de activitate. Nu este necesar ca în toate să se implice întreaga echipă, dar se creează un echilibru între întâlnirile de proiect și întâlnirile simple. Ceea ce caracterizează acest grup se poate exprima prin cuvinte, precum: ambiție, motivație, energie, prietenie, distracție, având un singur țel: activitatea de valoare - publicații importante pentru mediul profesional.

Grupul IMPACT din România a înțeles că nicăieri munca de echipă nu este simplă, nici ușoară, aceasta presupune riscuri, dar aduce capacitatea creatoare a individului la limită, reușind să antreneze și să motiveze. Îi ajută pe fiecare, în parte, ca indivizi, să progreseze, asumându-și riscurile, învățând lucruri noi, testând în spațiul propriu ideile pe care le găsesc în grup.

Să încerci lucruri noi este important și antrenant!

Materialele pe care colegii englezi le scriu, sunt create în sistem colaborativ, acest aspect fiind foarte important datorită faptului că participarea fiecăruia, colaborarea are meritul de a acoperi lacunele personale, iar participarea este, în mare măsură, egală. În cadrul grupului, fiecare poate cunoaște punctele slabe și forte ale celorlalți. Grupul se dovedește valoros pentru practica individuală, pentru procesul de învățare permanentă. Grupul e un mediu sigur din care au fost excluse politica și agendele personale: *E doar practică profesională. În grup, unul în fața celuilalt, ne permitem să devenim vulnerabili, nimeni nu critică răutăcios, e criticat doar rezultatul muncii. Trebuie să avem încredere unii în alții ca să construim idei!* ne spunea Sarah Pavey, explicând și importanța faptului ca membrii grupului să nu își aducă ego-urile în grup, toți fiind într-un proces continuu de reformulare, iar atunci se creează un echilibru benefic între satisfacția profesională și ceea ce oferă altora.

Când am efectuat vizita de studiu la Londra aveam, pe lângă multe materiale finalizate, planuri pentru alte produse necesare bibliotecilor și bibliotecarilor români, unul dintre acestea fiind încercarea de a realiza un nou manual pentru activitatea bibliotecilor. Am fost familiarizați cu un plan asemănător, realizat de grupul de voluntari de acolo, solicitați, bineînțeles, să acopere o nevoie depistată.

Organizația profesională a bibliotecarilor din Anglia, **CILIP**, i-a invitat să scrie un manual despre alfabetizarea informațională în școlile din Anglia. Au făcut planul, iar apoi s-au pus pe lucru. În loc să scrie fiecare un capitol, așa cum poate ne-am fi așteptat, ei au realizat cartea împreună, au criticat-o, au revenit și au schimbat, s-au distrat. Manualul apărut le-a adus toată investiția înapoi: un nume, o reputație, o recunoaștere importantă, iar acum se pregăteau să scrie o a doua ediție. Cartea conține materiale bine

documentate, studii făcute în medii diferite cu metode de cercetare diferite. Au cules date, au discutat, au comparat și evaluat rezultatele. Au realizat diferite studii din datele pe care le-au cules, manualul lor îi învață pe bibliotecari ce să facă în diferite situații în care se pot afla la un moment dat. Totul a fost completat cu date și dovezi. Pentru adunarea materialului de studiu mai apelează și la sprijinul sau părerea unor prieteni și colegi. Au învățat să fie mereu deschiși spre comunicare, să nu piardă susținerea șefilor lor din instituțiile în care lucrează, deoarece mediul de serviciu are propriile reguli și este important ca oamenii să aibă încredere. Întâlnirile lor nu sunt întotdeauna privite cu ochi buni, există și aici, ca peste tot, denigratori, dar important e că lucrurile pot să meargă mai departe, să nu permită ca micile disensiuni să stopeze munca echipei. Au rămas permanent independenți financiar, pentru a-și putea păstra independența de opinie și a se exprima conform propriilor idei sau convingeri.

Sharon Markless, coordonatoarea grupului, ne spunea că membrii acestuia trebuie să aibă voința de a merge mai departe, de a-și dezvolta abilitățile pentru a realiza ceea ce și-au propus. E nevoie să fie mereu atenți la imaginea a ceea ce fac și relevanța rezultatelor pentru profesie. Când lucrează, toată lumea trebuie să știe ce are de făcut și cu toții să contribuie la proces. Coordonorul nu lucrează nemijlocit la materiale, acesta evaluează și își exprimă părerea; face planurile de lucru pe termen scurt, proiecte pe un an sau pe termen lung care pot fi mai multe proiecte care se derulează în paralel. Sharon recunoștea: *Pentru creșterea generației tinere de profesioniști e nevoie de mult entuziasm. În Anglia nu e o chestiune importantă și de aceea este nevoie de cineva care face ca lucrurile să se miște înainte, într-un mod altruist.*

Prima săptămână a lunii septembrie - 2014, împreună cu majoritatea colegilor bibliotecari, membri ai Grupului Impact, ne-a adus privilegiul să participăm la o vizită de studiu în Marea Britanie, în mod special la Londra. Marele câștig a fost și acela că am putut face comparații cu modul în care sunt privite bibliotecile publice de acolo, în raport cu mentalitatea de la noi și, fără a dori să tragem un semnal de alarmă, să ne pregătim pentru a face față vremurilor care vin.

Programul săptămânii, stabilit de un colaborator mai vechi al nostru, David Streatfield, ne-a dat prilejul să facem cunoștință cu o parte a sistemului de biblioteci publice engleze, de mare importanță fiind vizita și întâlnirile de lucru de la Biblioteca Națională a Angliei/British Library, unde am donat și câteva volume proprii și lucrări despre județul Sălaj, primind, după o perioadă scurtă de la întoarcere, confirmarea înregistrării acestora în colecțiile lor.

Vizitând mai multe biblioteci am înțeles atât punctele comune, cât și, mai ales, diferențele de abordare, viziune și de concept pentru bibliotecile publice. În condițiile în care starea de criză planează asupra întregii Europe, iar bibliotecile lor se confruntă cu reduceri bugetare, depinzând de primăriile locale și primesc finanțare doar dacă în urma consultărilor publice populația, într-o mare majoritate, își exprimă opțiunea de a avea bibliotecă. Tot comunitatea este cea care spune care sunt serviciile de care are nevoie la bibliotecă. Managerul instituției primește de la primărie rezultatul consultărilor publice și este obligat să le aplice, dacă dorește să supraviețuiască sau să se dezvolte.

La Jubilee Library, în Brighton, publicul fiind consultat pe vremea când biblioteca era în etapa de proiectare, a dorit să existe în biblioteca lor cât mai multe toalete, precum și un vestiar pentru schimbat hainele, așa încât au primit ceea ce au cerut, părându-li-se util pentru confortul vizitatorilor. Am observat și noi aceste beneficii, mai ales ajungând la spațiul de joacă pentru copii, unde, pe lângă vestiare, erau și locuri pentru *parcarea* cărucioarelor.

Consultările publice făcute de echipa de la actualul Idea Store, înainte de a înființa noul brand a avut rezultate care au creionat un nou concept de bibliotecă. Modernizarea a fost necesară deoarece în anii '80 cartierul avea 19 biblioteci neutilizate, care funcționau în clădiri necorespunzătoare, degradate. După restructurare au rămas cu 9 biblioteci, clădiri noi sau modernizate, situate în poziții cheie.

și respecta ceea ce le-a fost oferit.

Biroul de primire nu mai este în poziție centrală, dominatoare asupra intrării în bibliotecă, acesta fiind situat într-un colț mai retras, mai vizibil fiind barul de unde se poate comanda un suc sau o cafea.

Bibliotecarul nu stă în spatele biroului, așa cum am fi obișnuiți să vedem. Aici personalul, îmbrăcat în uniformă, circulă pe cele 6 nivele ale bibliotecii, oferind asistență oricui are nevoie.

O altă cerință a publicului a fost situarea bibliotecii în locuri aglomerate, cu populație numeroasă și prelungirea programului de lucru pe timpul zilei, ca să fie rapid de găsit, mai ales după orele de serviciu în cazul populației active. Sediile acestui tip de bibliotecă respectă cerințele, fiind situate pe artera comercială, cea vizitată de noi funcționând la un parter de super market, în altă locație, iar programul este de la 9.00 la 21.00 zilnic, iar duminica de la 11.00 la 17.00.

O altă obiecție a publicului a fost cea referitoare la prestația bibliotecarului de *modă veche*, înțepenit în spatele ghișeului.

Transformarea s-a făcut prin schimbarea politicii de recrutare. Personalul a fost căutat astfel încât să aparțină zonei (în acest caz o zonă cu foarte mare diversitate etnică), selectând doar persoane cu atitudine, cu abilități de comunicare și socializare foarte bune.

Ca să ajungă bibliotecar la Idea Store cei interesați trebuie să treacă prin 5 etape de selecție, iar apoi să respecte politica instituției: fiecare dintre angajați știe să facă totul în orice moment.

Serviciile solicitate de public au fost introduse ca valori în marca, brandul bibliotecii:

Idea Store = învățare pe tot parcursul vieții, angajament, creșterea puterii personale a utilizatorilor!

Impactul acestui tip de abordare a putut fi măsurat în procente: numărul de vizite a crescut cu 400%, volumul de carte împrumutată a crescut cu 28%, satisfacția utilizatorilor a crescut și ea cu 20%, iar costul pe vizită a scăzut cu 65%. Acești indicatori ne-au impresionat, înțelegând importanța măsurilor luate de management, respectând nevoile și cerințele populației.

Bibliotecile vizitate, clădiri mari, relativ construcții recente, cu o vechime de aproximativ 10 ani, au fost construite ca și clădiri verzi, cu sisteme de încălzire naturale sau mixte, cu mobilier care permite reconfigurarea rapidă a sălilor.

Ca să revenim într-o zonă mai familiară nouă, publicul, în general, caută aceleași tipuri de informație ca și publicul nostru. Sunt solicitate săli de lectură și de studiu, publicul caută pe internet locuri de muncă, au nevoie de consultanță pentru utilizarea PC-ului și căutare pe web, de ajutor în completarea unui CV, de relaxare dirijată printr-o gamă diversificată de activități, de tot ce ne solicită și nouă cei care vin la biblioteci.

Populația din Marea Britanie împrumută cărți, reviste, documente în format audio sau video, caută cursuri unde să învețe engleza, mulți fiind emigranți, participă la webinare (traininguri online) pe tema sănătății și a programelor de recuperare, caută să se informeze sau caută doar un spațiu în care să poată socializa. Biblioteca e considerată un spațiu prietenos în care poți face aproape orice, lucruri legate de dezvoltare personală, la orice vârstă te-ai afla.

Bibliotecile vizitate se laudau cu peste un milion de vizite pe an, cu un personal de 7-10 oameni.

Problema sănătății, care în diferite moduri este abordată și în bibliotecile românești, în Anglia este un serviciu bine descris, făcut în parteneriat cu asociații medicale. Programul se numește *Cărți pe rețetă/ Books on prescription*. Bolnavul este trimis de medicul lui curant la biblioteca de care aparține cu rețeta cărților care sunt recomandate pentru afecțiunea lui. Indicațiile acoperă o gamă largă de probleme: dependență, furie, anxietate, traume, depresie, probleme de alimentație, fericire și stare de bine, probleme cu greutatea, probleme de relaționare, stimă de sine, griji sau stress.

Un alt mod în care e consultat publicul este acela de aplicare a chestionarelor. British Library are o politică de marketing foarte activă, cum ne-a demonstrat Fiona McCarthy, market research manager. Tipurile de evaluare aplicate sunt: evaluare curentă, trimestrială, pentru a determina satisfacția utilizatorilor, studii de piață care doresc să afle motivele pentru care vin utilizatorii în bibliotecă, cât de des vin, care sunt sursele lor de informare, ce fac când sunt în bibliotecă, cum evaluează biblioteca. Se aplică chestionare pentru evaluarea diferitelor servicii, a website-ului, a expozițiilor, se testează cu publicul până și afișele diferitelor evenimente. Procesarea chestionarelor permite reformularea diferitelor amănunte, care au nemulțumit publicul, revenindu-se la studiul sau chiar lucrul la schimbarea, în timp, a percepției publicului în legătură cu serviciile bibliotecii.

În loc de concluzii redăm lista învățămintelor principale ale echipei de la Idea Store:

- Îmbunătățiri clădirile
- Schimbați formatul
- Lucrați în consorțiu
- Îmbunătățiri colecția de carte și managementul
- Recrutați personal competent
- Implicați copiii și familiile lor
- Atrageți utilizatori de vârstă a treia

- Lucrați cu parteneri
- Lucrați la vânzarea ofertei bibliotecii

Sunt, cu siguranță, multe diferențe între modul în care este percepută biblioteca publică la noi, față de Marea Britanie, dar o parte din bariere nu sunt imposibil de trecut, gândindu-ne măcar la preluarea ideii de configurare a bibliotecilor și a serviciilor prin consultare publică; schimbul permanent de bune practici între biblioteci publice: local, județean, național; sprijin din partea populației atunci când autoritățile nu susțin buna funcționare și dezvoltare a bibliotecii publice; pregătirea permanentă a resurselor umane din biblioteci și conștientizarea acestora asupra pericolului de a nu beneficia de susținere, dacă nu sunt proactive și nu demonstrează că sunt de mare utilitate în viața oamenilor; apel la voluntari, sponsori, colaboratori, parteneri, precum și, de mare importanță ar fi, respectarea prevederilor legale în ceea ce privește funcționarea în condiții optime a bibliotecilor publice.

Florica Pop

ADULȚII ȘI BIBLIOTECILE PUBLICE

Majoritatea serviciilor de bibliotecă în bibliotecile publice din România sunt dedicate copiilor, elevilor în special și seniorilor. Adolescenții sunt un grup țintă dorit, iar grupul țintă al adulților activi profesional este ignorat. Probabil studiile de nevoi ale acestui grup țintă au arătat că cererea este prea mică, iar efortul de a proiecta un serviciu pentru un grup țintă atât de mic este prea mare.

În bibliotecile noastre îi vedem pe adulți venind de mână cu copiii lor mici să împrumute carte sau să asiste la activități dedicate copiilor, îi găsim în sălile de împrumut alegând cărți pentru ei sau pentru copiii lor, necesare lecturii școlare, mai rar îi vedem la sala de lectură sau la centru Internet, la calculatoare. Ne mai întâlnim cu ei la activități diverse propuse de bibliotecă sau doar găzduite de aceasta. În orice caz statistic sunt o minoritate, în 2014 la Biblioteca Județeană Bihor doar 14% din utilizatorii înscrși sunt în categoria de vârstă 26-40 de ani.

Parcurgând materialele aduse din vizita de studiu din Anglia, făcută în septembrie 2014 împreună cu membrii Grupului *Impact*, am văzut că altfel stă situația acolo. În broșurile, pliantele, programele de bibliotecă aduse de acolo am avut surpriza să găsim foarte multe activități destinate în special adulților și chiar activități destinate familiilor.

Ce fac adulții în bibliotecile pe care le-am văzut și noi în Londra? Activitățile pe care le voi enumera

acoperă un interval de timp relativ restrâns - din toamna lui 2014 până în februarie 2015 și sunt extrase din activitatea a 5 biblioteci din Londra - **Barbican Library, City Business Library, Guildhall Library, Canada Water Library și British Library**. Am făcut doar o enumerare, cu foarte sumare explicații la anumite titluri care păreau mai interesante. Putem să ne inspirăm? Ar exista în România în orașele noastre adulți interesați de o ofertă mai largă de activități în bibliotecă? Trebuie testat chiar dacă asta implică eforturi din partea bibliotecilor și bibliotecarilor.

Guildhall Library, biblioteca primăriei din Londra, depozitarea unor colecții de documente după care poate fi reconstituită istoria Londrei pe diferite domenii a organizat o serie de evenimente de comemorare a 100 de ani de la Primul Război Mondial (aug. - nov. 2014). Pe rafturile acestei biblioteci am văzut nenumărate volume cu numele deținuților din turnul Londrei, iar un bibliotecar ne explica modul în care este ținut, în condiții speciale, un manuscris al lui William Shakespeare.

Expoziții, workshopuri, discuții, - Povești personale din Primul Război Mondial,

Comemorare, proiect în imagini, fotografii, precum și poveștile din spatele lor

Instrumente manufacturate în Primul Război Mondial

Scrisori din război

Poezie și proză feminină inspirată de Primul Război Mondial. Recitări și discuții

Răsfoind agenda altor evenimente menționăm:

Filantropia în Londra în lumina reflectoarelor (prezentare și recepție cu vin)

Cum să-ți găsești strămoșii și istoria familiei

Resurse electronice - *Strămoșii* sau *Găsește-ți trecutul*

Discuții de după amiază

Adresă: <http://www.cityoflondon.gov.uk/things-to-do/visiting-the-city/archives-and-city-history/guildhall-library/Pages/default.aspx>

City Business Library (Biblioteca de afaceri din City), oferă o gamă largă de cursuri la preț redus, informații și resursă despre: cum să începi o afacere; informații despre companii; informații despre țări; căutare de locuri de muncă; studii de piață; noutăți despre afaceri și investiții; statistică; creșterea afacerii.

Cursurile pe care le ofereau în perioada menționată sunt în general cursuri cu preț redus. În bibliotecă cursurile sunt găzduite doar, furnizorii de curs fac reduceri de preț pentru membrii înscriși ai bibliotecii.

Curs de Ghid turistic al Londrei

Cum se fac afacerile în Brazilia

Cum gândesc milionarii despre taxe

Introducere în finanțarea unei afaceri proprii, cu ajutorul comunității (crowd funding)

Social media și angajații, despre protejarea afacerilor

5 secrete ale navigării cu succes pe Internet

Succesul afacerii prin măiestria limbajului (mastery of words)

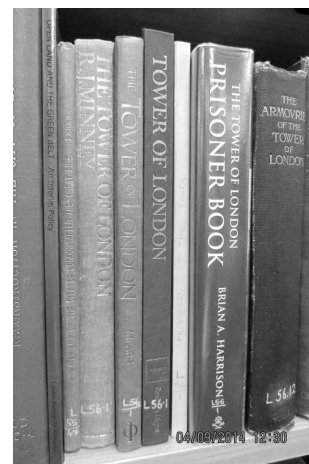
Cum se scrie un plan de afaceri de succes

Social media și afacerile tale

Vreau să-mi schimb cariera. Ce să fac?

Baze de date - training - Informații despre companii

Baze de date - training - Cum se face marketingul afacerii

Adresă: <http://www.cityoflondon.gov.uk/business/economic-research-and-information/city-business-library/Pages/default.aspx>

Atenția pentru programele pentru adulți reiese și din planul de activitate al bibliotecii Brighton, sunt vizați adulții cu nevoi speciale, familiile, pentru care sunt programate evenimente. Biblioteca este punct de acces spre administrația locală. Biblioteca a devenit în Anglia suport pentru sănătatea și starea de bine, având în vedere că cititul reduce stresul cu 67%.

Cititul previne demența și activitățile din biblioteci, combat izolarea și singurătatea.

Biblioteca este locul în care publicul caută informații despre sănătate și în parteneriat cu medici din întreaga țară derulează programul național: **Cărți pe rețetă**, esența acestui proiect este faptul că bolnavul, pe lângă rețeta care îl trimite la farmacie, mai primește o rețetă care îl trimite la bibliotecă.

Multe idei culese din bibliotecile londoneze pot fi multiplicare și la noi, scopul vizitei noastre fiind și acela de a transmite învățămintele culese acolo bibliotecarilor români, iar eu încerc și prin acest mijloc, mulțumindu-i kolegei mele din Sălaj că găzduiește în revista **I.D.E.I.** și o parte din ceea ce am tradus din materialele primite în Marea Britanie.

Delia Pantea, membră a Grupului Impact
Bibliotecar - Metodist
Biblioteca Județeană *Gheorghe Șincai* - Bihor

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ A TRAINERILOR BIBLIOTECARI

Ediția a IV-a

Tema: *Biblioteca publică: spațiu de învățare pe tot parcursul vieții*

În perioada 2-4 aprilie 2014, a avut loc, la Sinaia, Conferința Internațională a Trainerilor Bibliotecari, ediția a IV-a. Au fost prezenți peste 130 de bibliotecari traineri, directori de biblioteci, invitați speciali, reprezentanți ai ANBPR, membri ai programelor similare din țările Global Libraries (Republica Moldova, Turcia și Polonia), dar și o parte din echipa Fundației IREX, în frunte cu directorul Programului **BIBLIONET** - Paul Andre Baran. Organizatorii Conferinței au fost IREX și Grupul de Lucru pe Training, din cadrul Fundației.

Deoarece bibliotecarii traineri sunt inventivi și foarte creativi, întreaga conferință a fost organizată sub forma unei adevărate călătorii cu avionul, care a decolat marți, 2 aprilie 2014, iar pe parcursul celor 3 zile de conferință, a făcut mai multe escale: sesiuni în plen, ateliere tematice, prezentări ale activităților din regiuni. Am primit chiar de la sosire o *Carte de îmbarcare-debarcare* pe care erau trecute cele 4 escale la atelierele tematice, precum și un bilet de avion ce conținea întregul program al conferinței.

Prima zi de conferință și dimineața zilei următoare au fost ocupate cu găsirea, în plen, a răspunsurilor la întrebările: ce se mai poartă în training?; cum promovăm serviciile de formare?; ce parteneri

sunt interesați de formarea în biblioteci?; cum putem să finanțăm formarea în biblioteci?; ce fac alte biblioteci din lume în domeniul formării?

La atelierele tematice ni s-au prezentat, printre altele, detalii despre industriile creative, cum se face pilotarea în training, câteva metode noi de învățare non-formală, ce este și cum se face branding/marketing personal, stimularea interactivității în training și între traineri, precum și câteva tehnici de public speaking.

Cea de-a doua zi a conferinței s-a încheiat cu *Training-ul Bazar*, unde toate regiunile și-au prezentat activitatea de formare pe anul 2013 prin metode inedite și foarte creative.

Biblioteca Județeană I.S. Bădescu Sălaj, făcând parte din Regiunea de Nord-Vest, a fost reprezentată de Mariana Lucia Marian și Sanda Cherecheș, trainerii-bibliotecari. Activitatea desfășurată în domeniul trainingului în bibliotecă, în anul 2013 a fost bogată și s-a regăsit în prezentarea din cadrul *Trainingului Bazar*, unde fiecare județ și-a prezentat cursurile oferite comunității, sub forma unei expoziții vii - *Din inimă de trainer*.

Tot atunci a avut loc și premiarea câștigătorilor celor cinci categorii ale *Concursului Bibliotecarul Trainer al anului 2013*: Bibliotecarul Trainer al anului 2013, Cel mai bun bibliotecar local, Biblioteca/Bibliotecarul cu cel mai mare număr de beneficiari instruiți în cursuri de formare în 2013, Cursul livrat în anul 2013 care a schimbat viața unei comunități/persoane, Cel mai interesant curs nou - dezvoltat și livrat în 2013.

Cea de-a treia zi a conferinței a venit cu o surpriză, un invitat special, Andy Szekely (coach, trainer, antreprenor, autor și public speaker), care ne-a adus în atenție tema: *Cum să prezinți idei oamenilor sceptici pentru a-i convinge să utilizeze serviciile bibliotecii*. El ne-a prezentat câteva idei bune de pus în practică atunci când lucrăm cu diferite tipuri de persoane.

Pe tot parcursul călătoriei noastre interactivitatea dintre pasageri a fost la *mare înălțime*, energia pozitivă nu ne-a părăsit deloc, iar poveștile de succes au fost foarte bine puse în evidență. Am aflat care sunt tehnicile care *prind* sau nu *prind* la public în alte biblioteci, precum și ce cursuri noi au fost organizate, dintre ele amintim: *Bune maniere pentru adolescenți, Prim ajutor, Teatru-lectura, Atelier de origami, Comunicare, Educație non formală, Web 2.0, Povestiri digitale, Cum să folosesc un e-reader?*

Așteptăm cu nerăbdare următoarea conferință a bibliotecarilor traineri, între timp punând în practică, la Biblioteca Județeană Sălaj și în bibliotecile publice din județ, toate secretele unui trainer de succes!

Biblioteca și nevoia de formare continuă

Biblioteca Județeană I.S. Bădescu Sălaj poate fi considerată ca fiind o bibliotecă modernă, din multe puncte de vedere. În acest articol ne vom opri doar la valoarea pe care o dă biblioteca noastră comunității, devenind un Centru de învățare pe tot parcursul vieții, prin formare (training) și rolul ei în acest proces.

Ce este formarea, ce este nevoia de formare și cum poate fi identificată sunt întrebări la care vom răspunde în continuare.

Orice proces de formare are un început și un final bine determinat. Începutul este marcat de identificarea nevoii de formare a utilizatorilor, stabilind obiectivele de învățare, iar la final vom evalua dacă acestea au fost atinse.

Nevoile de formare sunt nevoi de învățare ale membrilor comunității, care pot fi satisfăcute prin activități de formare și de dezvoltare personală și profesională.

Nevoia - este discrepanța sau diferența (distanța) dintre stadiul actual de dezvoltare al unui grup sau al unei situații și stadiul dorit (posibil de atins). Nevoia reflectă existența unei probleme care necesită intervenția, o problemă care trebuie tratată.

Analiza nevoilor încearcă să identifice astfel de goluri, să le analizeze caracteristicile și cauza și să stabilească prioritățile acțiunilor viitoare. Intervenția propusă pentru a reduce sau elimina astfel de goluri identificate este în strânsă legătură cu formarea și dezvoltarea personală. Totuși, intervențiile eficiente sunt dependente de o bună identificare și evaluare a nevoilor. Astfel de discrepanțe pot fi identificate, analizate și rezolvate la nivel individual, dar și la un nivel mai larg, de instituție sau chiar la nivelul comunității.

Bibliotecarul are un rol activ în procesul de analiză a nevoilor de instruire/formare prin orice sugestie sau propunere primită din partea utilizatorilor prezenți la diferitele activități organizate de bibliotecă, în scopul dezvoltării sau înființării de noi servicii.

O analiză de nevoi de calitate:

- se focalizează pe *rezultatele* care ar trebui obținute și nu pe *mijloacele* necesare obținerii lor;
- furnizează o bază obiectivă pentru luarea *deciziilor*;
- contribuie la stabilirea unor *domenii comune* de obiective și acțiune la nivel de organizație/proiect;
- pentru stabilirea priorităților, îi implică pe toți *factorii interesați*;
- este un *proces ciclic*, care se încadrează în aria mai largă a activităților unei organizații sau comunității privind planificarea strategică.

Analiza nevoilor reprezintă un proces sistematic care este urmat de alte câteva procese ulterioare:

- *colectarea datelor* cu ajutorul unor metode și instrumente clar definite (chestionare, interviuri, focus grupuri, cercetare de documente etc.);
- *identificarea priorităților și stabilirea criteriilor* pentru soluționarea problemelor;
- *acțiuni* de îmbunătățire/creare a unui produs, serviciu sau a unei combinații de produs-serviciu;
- *stabilirea unor criterii pentru alocarea unor resurse variate* (materiale, financiare, umane, de timp).

De ce să organizeze biblioteca/bibliotecarul cursuri de formare?

Biblioteca publică, prin specificul ei, este o instituție care se adresează tuturor categoriilor de populație, fără discriminare, vine în întâmpinarea nevoilor educaționale pe care le au toate categoriile de public ce-i trec porțile, în toate domeniile. De asemenea, bibliotecarul este cel care sprijină și îndrumă utilizatorul vulnerabil, care nu are resurse: copii, adulți, dar și seniori. Pe de altă parte, bibliotecarul deține toate caracteristicile unui formator: empatie, simțul umorului, creativitate, preocupare pentru autodezvoltare personală și profesională, experiența în lucrul cu oamenii, abilitatea de a vorbi în public etc.

Prin cursurile de formare în *ITLib* și *Bazele Serviciilor Noi de Bibliotecă*, mulți bibliotecari de la Biblioteca Județeană și din bibliotecile comunale au dobândit cunoștințe de formare, au avut curajul de a vorbi în public sau de a face prezentări. Totodată, mulți dintre bibliotecari fac formare/instruire, fără să își dea seama.

În cadrul bibliotecii noastre, în anul 2014, bibliotecarii traineri au organizat cursul de **Utilizarea calculatorului și internetului pentru copii, adulți și vârstnici** - curs de inițiere în care utilizatorii au învățat cum să folosească un calculator, să navigheze pe internet, să vorbească cu cei dragi aflați la distanță, dar și să afle cum se redactează un document sau cum se face o felicitare, o diplomă sau o invitație.

Cu vârstnicii, aceste cursuri au avut loc la Centrul *Tinerete fără Bătrânețe* Zalău, *Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor* Zalău, dar și în cadrul *Centrului de Formare* al Bibliotecii Județene. Adulții, indiferent că au fost angajați sau șomeri, au beneficiat de aceste cursuri tot în cadrul *Centrului de Formare* al bibliotecii. Nu am uitat nici de cei mai mici dintre utilizatori, care pe perioada vacanței de vară au fost prezenți la activitățile organizate în cadrul *Bibliovacanței*. Au fost organizate 87 de sesiuni de învățare IT, peste 180 de ore și 575 de participanți.

Pentru anul 2015, ne propunem mai multe cursuri de formare, cu mai mulți bibliotecari traineri, o parte fiind desfășurate în spațiile bibliotecii, iar altele în spațiile unor instituții cu care avem încheiate parteneriate de colaborare.

Mariana Lucia Marian
Sanda Cherecheș, bibliotecari formatori

ÎNTRE CORECTITUDINE ȘI GREȘEALĂ ÎN DOCUMENTELE TIPĂRITE

N-aș fi scris poate nici acum aceste rânduri, dacă, datorită specificului muncii mele, nu mi-ar trece prin mână o mare parte din producția editorială românească. Documente din toate domeniile cunoașterii (lucrări de specialitate, lucrări de popularizare, documente de referință, publicații pentru copii etc.), prin munca de zi cu zi, sunt luate în evidență, catalogate și clasificate, puse apoi în circulație, pentru a fi la îndemâna utilizatorilor.

Biblioteca, alături de școală și familie, este locul unde utilizatorii copii, prin mijlocirea tuturor acestor documente, pot să se formeze, pot să devină, să fie pregătiți pentru o profesie în viața socială.

De aceea, calitatea documentelor prezintă o mare importanță, mă refer aici la faptul că nu ar trebui să fie permis să vadă lumina tiparului o carte ce conține greșeli gramaticale.

În procesul de elaborare a documentelor, ele trebuie să treacă printr-o corectură care să identifice greșelile de tipar (inerente până la urmă), ce survin în timpul tipăririi. Cu mâhnire constatăm că multe dintre cărțile apărute conțin greșeli, nu numai de tipar, ci și de exprimare. Fraze care nu au logică, nu se leagă, pleonasmе, subiectul multiplu care nu se acordă cu predicatul, folosirea incorectă a timpurilor și modurilor verbale și multe altele, pe toate le găsim în unele dintre documentele tipărite. Traducerea este o altă problemă care lasă mult de dorit. Este cu atât mai regretabil cu cât unele dintre aceste greșeli apar în publicațiile pentru copii. Copiii sunt în procesul de formare, a vocabularului, a personalității, iar dacă le oferim modele greșite, aceasta nu va rămâne fără repercusiuni asupra adulților ce vor deveni.

Redau mai jos câteva dintre erorile pe care le-am găsit, în documente tip carte sau audio-vizuale:

- ...*a venit și tăticul de la **servici**...*; ...*tu nu ai **servici** la primăria...*; forma corectă a substantivului este **serviciu**, nu **servici**

- *O **greșală** apare...*; corect: **greșeală**

- *Repartizat **ca și** sublocotenent...*; construcția **ca și** este acceptată în cazul comparării a două obiecte, persoane etc., ceea ce nu e cazul în acest exemplu.

- *Într-un spațiu carceral **al cărei** deziderat...*; în acest caz se aplică regula acordului încrucișat: articolul posesiv se acordă cu substantivul deziderat, iar pronumele relativ cu substantivul spațiu; corect: *spațiu carceral al cărui deziderat*

- *oferirea mărului de către șarpe lui Adam și Eva...*; cele două substantive proprii sunt în cazul dativ, caz marcat prin articol hotărât, la masculin *lui* (antepus), iar la feminin postpus (Evei); corect: *oferirea mărului de către șarpe lui Adam și Evei*.

- ...*toate fărădelegile mele ștergele...*; fiind vorba de forma conjunctă între verbul a șterge, persoana a II-a, singular, la modul imperativ, și pronumele personal, persoana a III-a, plural, forma neaccentuată *-le*, se impune scrierea cu cratimă: *șterge-le*

- ... *chipul pâinii și vinului...*; cele două substantive comune sunt în cazul genitiv, caz care cere folosirea articolului genitival *al*: *chipul vinului și al pâinii*

- *Învățavoi...*; în acest caz avem de-a face cu inversarea formei de viitor a verbului *a învăța* (voi învăța), verbul auxiliar fiind antepus: *învăța-voi*

- ...*proprii copii...*; adjectivul fiind antepus, preia articolul hotărât al substantivului postpus, în cazul de față, al treilea **i** - *propriii copii*

- *Acestea profitând de ocazie, începură să o depășească...*, *Când pe neașteptate, se întâmplă ceva...*; *profitând de ocazie, pe neașteptate* sunt construcții incidente, în consecință, trebuie marcate prin virgule, ele putând lipsi din text, fără ca înțelesul acestuia să se modifice.

- *Mașina noastră de raliu, mândra Ratchetă porni...*; *mândra Ratchetă* este o apozitie, deci este necesar a fi pusă între virgule.

- *Dar totuși, credeam că știi că cu* (asociere nepotrivită) *astfel de roți, șansele tale de câștig erau chiar minimale.*

- *Dacă ai lăsa la o parte gândurile de invidie și ai începe să fi mai încrezătoare în propriile forțe...*; corect: *Dacă ai lăsa la o parte gândurile de invidie și ai începe să fii...* - forma de conjunctiv prezent, persoana a II-a, singular, a verbului a fi, este cu doi i, deci *să fii*.

Sesizând aceste greșeli, alese în mod fortuit, n-am făcut-o cu intenția de a critica, până la urmă a greși e omenește, ci mai degrabă am dorit a fi un semnal pentru cei avizați în a-și da acordul asupra bunului de tipar. Desigur, multe dintre ele vor fi fiind greșeli de tipar, dar chiar și în acest caz, cred că se impune mai multă atenție și mai multă meticulozitate, atât din partea tipografilor, cât și a editorilor, pentru a evita asemenea inadvertențe, deranjante pentru cei ce parcurg textele respective, iar pentru copiii ce sunt în formare, un exemplu nepotrivit, ce nu va rămâne fără urmări în educația lor, mai ales în scrierea corectă.

Cum am spus la începutul articolului, biblioteca este formatoare de caractere, ea se implică în procesul educativ, dar este și prima instituție care continuă educația oferită de școală, favorizând procesul învățării post instituționale, al cărui punct terminal trebuie să fie deschiderea spre educația continuă, spre autoeducație. De aceea, este imperativ ca informațiile conținute în documente să fie corecte, nu numai în ceea ce privește conținutul, ci și forma.

Mihaela Turian

CÂND TIMPUL CERNE... STELUȚE!

Anul acesta se împlinesc nouă ani de când lucrez... *sunt membră* a mării familii a Bibliotecii Județene Sălaj... și sunt tot așa de entuziasmată de această meserie ca și în primii mei ani de muncă.

De-a lungul acestor ani, am avut deosebită plăcere de a îndeplini funcția de *maestru de ceremonii* la diferite activități desfășurate în cadrul Secției pentru copii. Majoritatea celor pe care le-am derulat au fost în limba română și au fost înțelese de către toată lumea. Am organizat, însă, așa cum este și firesc într-un municipiu ca Zalău, multe activități în limba mea maternă, adică în limba maghiară. Aceste activități au fost și sunt dedicate copiilor și tinerilor maghiari din localitate și nu numai - pentru că nu pot să nu menționez faptul că am avut vizite și vizitatori și din, și în mediul rural: Panic, Borla, Guruslău etc.

Deseori am fost întrebată: Oare ce le-ai putut povesti copiilor de s-au distrat așa de bine, au fost foarte atenți și dornici să revină, cât mai repede cu putință?

Pentru că nu este un secret atât de mare, precum li se pare celor care sunt mereu inhibați sau emoționați, azi, m-am decis să vă destăinui câteva din activitățile mele cu mare atractivitate la... prințșori!

Ce face ca activitățile mele să fie diferite de altele? Poate doar faptul că...

Niciodată nu mi-au plăcut șabloanele. Nu mi-a plăcut să particip la genul de activități, pe care le puteam vedea și la școală sau, eventual, altundeva. Nu mi-au plăcut activitățile care semănau cu orele de curs. Nu mi-a plăcut să particip la activități forțată de profesori... Drept urmare, niciodată, nu aș derula activități care ar plictisi auditoriul meu.

Având în vedere faptul că am terminat un liceu pedagogic știu foarte bine că primele minute ale unei activități sunt decisive. Astfel, TOATE întâlnirile mele cu copiii sunt bine gândite. Pun mare accent pe caracteristicile specifice legate de vârsta copiilor prezenți la activitățile mele. Adică: dacă am *grădinari* pregătesc mereu un element de surpriză: un personaj din poveste, o scrisoare din lumea poveștilor, eventual, un apel telefonic de la vreun personaj cunoscut... Dacă sunt copii mai mari evit activitățile de tip LECȚIE. Știu că îi plictisesc, iar eu nu asta mi-am propus.

Nu știu dacă gândesc bine, dar din punctul meu de vedere, noi, bibliotecarii nu avem numai rolul de a educa, sarcina principală a noastră și a activităților noastre este de a atrage micii utilizatori către bibliotecă și de a le furniza informații. Micii învățăcei vor deveni apoi adulții responsabili care, influențați de clipele plăcute petrecute la noi, vor reveni, de mână cu propriii lor copii, la bibliotecă.

În anul 2014, la început de an, am fost contactată de către Kósa Andrea, logoped la Școala Gimnazială *Mihai Eminescu*, cu propunerea de a desfășura o activitate pentru clasele 0 - IV, secția maghiară, despre viața unui scriitor, poet maghiar născut în Ardeal.

M-am gândit la mai mulți autori maghiari, dar cel care mi s-a părut cel mai *adaptabil* la vârsta copiilor a fost Kós Károly. M-am tot gândit cum aș putea să fac o activitate atractivă despre viața unui scriitor... Activitatea s-a derulat astfel: am apelat la prietenii mei fideli, personajele din poveste... Cu ajutorul unei colege, am *primit* o scrisoare din lumea poveștilor... în care mi se solicita ajutorul: în lumea lor a aterizat un domn, care zicea că nu mai știe nimic despre el, doar că este o personalitate cunoscută în lumea noastră și că numele lui are inițialele K.K. Singura lui șansă să se întoarcă în lumea noastră este ca noi să-i furnizăm cât mai multe date despre el. Am apelat la DEX să vedem ce înseamnă o personalitate, apoi i-am pus să sorteze din cărțile expuse câteva, care ar putea conține informații despre personalități. Am descoperit inițialele K.K. în mai multe dintre ele. Am constatat că personalitatea se numește Kós Károly, apoi, încet-încet, am trecut pe flipchart date importante despre autor, arhitect. Ca prin minune și în calculatorul meu a apărut o prezentare despre autor. Am ales de data aceasta o prezentare în PREZI, nu în PowerPoint. Principalele etape din viața autorului au apărut astfel ca un copac al vieții, iar pe ramuri copilăria, studenția etc. Am încadrat cât de multe imagini am putut. Ca element surpriză am pus și un filmuleț ce conținea un interviu realizat cu autorul, din ultima parte a vieții lui... În timpul activității, copiii cei mai activi, au fost răsplătiți.

De Paști am organizat o activitate despre obiceiuri și tradiții pascale la o clasă de-a patra. Ca să îmbin utilul cu plăcutul am optat din nou pentru ceva interesant... Copiii nu au fost informați în legătură cu tematica activității. Am ascuns prin sală plicuri care conțineau ghicitori. Primele litere a soluției ghicitorilor

au format cuvântul HÚSVÉT (PAȘTI). Ei au trebuit să rezolve acest joc de litere. Le-am citit curiozități despre obiceiuri și tradiții de Paști de la alte popoare. Ca element surpriză, am adus un sac mare de haine și am încercat să reproducem o familie care sărbătorește Paștele. Am avut mamă, tată, copii care au umblat cu stropitul (spunând sau citind poezii dedicate acestui obicei). La sfârșit am împărțit ouă roșii.

FARSANG-ul este o mare sărbătoare la maghiari, care este marcată în luna februarie. Am fost invitată, împreună cu colega mea la Guruslău, să prezentăm un filmuleț în legătură cu această sărbătoare. Bineînțeles că nu m-am limitat la a duce DOAR un filmuleț. Am pregătit un filmuleț în MovieMaker, am luat vocea unui personaj, *Oarecinică*, personaj foarte curios, care cu ajutorul imaginilor și melodiilor tradiționale a prezentat obiceiul FARSANG. După filmuleț, am ales să dezvălui câteva dintre amintirile mele legate de aceste sărbători și i-am învățat să-și facă dinți falși din cartofi.

Atunci când se anunță un grup de copii și este prima lor vizită la bibliotecă, întotdeauna le citesc **Leul la bibliotecă** de Michelle Knudsen. Povestea este foarte atractivă pentru copii. În timpul lecturării îi provoc pe copii să fie LEI, să urle cât de tare pot, să intre în pielea personajului, ca, mai apoi, să putem stabili, pe baza lecturii, regulile principale din bibliotecă: nu fugim, nu strigăm etc.

Încerc să dau copiilor o dezmințire legată de faptul că la bibliotecă trebuie să stăm în liniște, trebuie să umblăm pe vârful degetelor... ȘTIȚI DE CE?!... Pentru că biblioteca este *Casa Cărților*, unde locuiesc atât de multe și diverse cărți, care adăpostesc personaje din povești, care dorm până în momentul în care le deschidem. Fiecare carte deschisă adăpostește câte un personaj... și poate ne-ar plăcea să o trezim pe Cenușăreasa, dar în niciun caz nu am dori să întâlnim un balaur sau un zmeu... așa că ar fi recomandat să umblăm printre rafturi în liniște pentru că niciodată nu se știe cine ne va surprinde...

Scopul meu, în nobila calitate de bibliotecară, este acela de a atrage cât de mulți utilizatori cu ajutorul acestor activități. Acesta, așa cum reiese din mesajele adresate și din mulțimea de copii care se înghesuie la activități, a fost atins. Zi de zi mă pot bucura de zâmbetul copiilor, care au participat la activitățile mele și care au revenit să se înscrie la bibliotecă.

Fazakas Éva

RESPECT PENTRU PLANETĂ!

Biblioteca Județeană I. S. Bădescu a găzduit și în anul 2014 o serie de activități dedicate

OREI PĂMÂNTULUI.

Un eveniment mondial: **Ora Pământului** este o mișcare inițiată de WWF (World Wide Fund) în 2007, cu un puternic impact la nivel mondial care, în 2013, a implicat peste 7000 de orașe din peste 152 de țări participante, răspândind un mesaj important privind efortul negativ pe care viața noastră de zi cu zi îl are asupra planetei și asupra resurselor naturale. Oameni, organizații, companii și instituții din toate orașele țării au marcat *Ora Pământului*, un eveniment care, prin gestul simplu de stingere a luminilor, trage un important semnal de alarmă la adresa efectelor dezvoltării iresponsabile.

De câțiva ani încoace, în ultima sâmbătă a lunii martie se sărbătorește *Ora Pământului*.

Acest eveniment a fost marcat în 2014 și la Biblioteca Județeană I.S. Bădescu Sălaj - Zalău, cu sprijinul Consiliului Județean, în perioada 24-29 martie. Alături de noi, au mai participat Agenția Județeană pentru Protecția Mediului Sălaj și Inspectoratul Școlar Județean Sălaj. Scopul? Salvarea planetei Pământ.

Partenerii implicați în organizarea acestui eveniment au fost:

- Consiliul Județean al Elevilor - Sălaj
- Participanți în proiectul național **EcOProvocarea - Viitor Plus:**

Școala Gimnazială *Mihai Eminescu* Zalău

Școala Gimnazială *Simion Bărnuțiu* Zalău

- Grădinița Nr. 4 Zalău
- Școala Gimnazială Porolissum Zalău
- Școala Gimnazială *Simion Bărnuțiu* din Bocșa
- Grup Școlar *Mihai Viteazul* Zalău
- Colegiul Tehnic *Alexandru Papiu Ilarian* Zalău
- Colegiul Reformat *Wesselényi* Zalău

Tema săptămânii: *Apă curată - Pământ sănătos!*

Ce poate fi mai frumos decât să avem în jurul nostru un mediu sănătos? Ce poate fi mai important decât să trăim într-o societate care protejează natura și resursele ei? Un mediu sănătos trebuie să fie responsabilitatea și grija noastră, a tuturor. Pentru a putea acționa corect și din timp pentru reducerea efectelor provocate de schimbările climatice, este necesară intensificarea activităților de conștientizare a publicului în acest domeniu.

Obiectivele urmărite pe parcursul acestor acțiuni au fost:

- educarea copiilor, tinerilor și a întregii comunități în vederea protejării mediului prin implicarea în activități specifice;
- antrenarea tinerilor în activități de informare;
- familiarizarea utilizatorilor și cetățenilor orașului cu problemele datorate încălzirii globale și cauzele acesteia;
- economisirea resurselor naturale;
- reducerea consumului și a risipei energetice;
- protejarea mediului înconjurător, a apelor, a resurselor de apă, a aerului și a pădurilor;
- importanța reciclării deșeurilor, a PET-urilor, a bateriilor și aparaturii electro-casnice.

NU STA DEOPARTE. IMPLICĂ-TE! - sloganul sub care s-au desfășurat activitățile

Toți participanții implicați în această campanie au primit un ecuson confecționat de Biblioteca Județeană: un copăcel verde pe care apărea mesajul: **NU STA DEOPARTE. IMPLICĂ-TE!** Deoarece a fost o săptămână plină de activități, vom prezenta, în mare, momentele cele mai semnificative ale fiecărei zile.

Luni, 24 martie - pregătirea expozițiilor cu lucrările partenerilor: desene, picturi, postere, machete. Au fost expuse foarte multe lucrări frumoase, atât la Sala de Lectură a Bibliotecii Județene, cât și în vitrinele de pe holul instituției, dar și la Secția pentru Adulți, lucrări, pline de fantezie, care au putut fi admirate pe toată durata săptămânii.

Marti, 25 martie - a avut loc deschiderea oficială a activităților la Sala de Lectură a Bibliotecii Județene. Directorul Bibliotecii Județene

I. S. Bădescu Sălaj, Florica Pop, împreună cu Aurica Grec, directorul Agenției Județene de Protecția Mediului Sălaj, i-au întâmpinat pe participanți, prezentându-le scopul acestui eveniment, după care i-au provocat pe parteneri să ia cuvântul. Fiecare școală și liceu a avut un reprezentant, care și-a exprimat părerea vis-a-vis de această campanie. De la eveniment nu au lipsit, bineînțeles, nici televiziunea, dar nici jurnaliștii, care au promovat activitățile acestuia. Tot în această zi s-a realizat și o expoziție tematică stradală de documente, pliante, materiale informaționale și de promovare, fotografii. În fața bibliotecii, într-o cutie verde, s-au adunat ideile exprimate în scris: *MESAJUL TĂU PENTRU PLANETA PĂMÂNT!*

Miercuri, 26 martie, au avut loc activități în paralel atât la Sala de Lectură, cât și la Secția pentru Adulți, unde au fost prezenți eco-ambasadorii Școlii Gimnaziale *S. Bărnăuțiu* Zalău, împreună cu una dintre coordonatoarele proiectului *EcOProvocarea*, dar și o clasă de elevi de la Colegiul Tehnic *Alexandru Papiu Ilarian*, însoțiți de prof. bibliotecar Adela Lobonț. Pe lângă discuțiile tematice purtate cu ei, eco-ambasadorii au încercat să îi conștientizeze pe liceeni și public asupra importanței protejării mediului înconjurător. Ei au dat dovadă de ingeniozitate, ambiție și motivație, implicându-se activ în numeroase activități al căror scop a fost oferirea de soluții pentru diminuarea problemelor de mediu cu care se confruntă comunitatea. De data aceasta, cei mici au dat lecții celor mari. Tot acești copii și-au folosit imaginația și au creat, din materiale reciclabile: flacoane, capace, pahare, cartoane, macaroane, becuri folosite și tot ce au mai găsit, lucruri reale, chiar foarte drăguțe și apreciate. Iar unul dintre ei a mărturisit că astfel au vrut să demonstreze că anumite lucruri sau materiale pe care unii poate le consideră inutile, pot fi folosite într-un scop util și frumos. Această activitate s-a încheiat cu proiecția unui film documentar, la care fiecare a comentat imaginile derulate, precum și mesajele transmise de imagini. În același timp, la Sala de Lectură, a fost prezentată o scenetă cu copiii de la Școala Gimnazială *Simion Bărnăuțiu* din Bocșa, care au prezentat piesa *Zâna Pământului*, scrisă de Luiza Zaharia. Sala a răsunat de aplauzele prichindeilor de la Grădinița Nr. 4, copiii jucându-și foarte bine rolul și transmițând, în același timp, mesajul dorit.

Activitățile dedicate *Orei Pământului* au continuat și joi, 27 martie, zi în care participanții au desenat pe asfalt, în parcul din fața Bibliotecii Județene, dorind și astfel să lase mesaje pentru comunitate, de dragoste, respect și grijă față de mediul înconjurător.

Ziua de Vineri, 28 martie, a fost dedicată jocurilor interactive, care au avut ca scop promovarea mișcării în aer liber și stimularea dragostei pentru natură.

Sâmbătă, 29 martie, la ora 20,30, în fața Bibliotecii Județene, s-au adunat elevi de la liceele din Zalău, reprezentanți ai Consiliului Județean al Elevilor, eco-ambasadorii de la cele două școli, părinții acestora și voluntari. Florica Pop, directorul Bibliotecii Județene și Aurica Grec, directorul A.P.M. Sălaj (*Să stăm pe întuneric o oră, spre a trăi o*

viață în lumină!), le-au vorbit participanților despre importanța evenimentului la care erau părtași, *Ora Pământului*, iar pe trotuarul din fața instituției s-a format harta lumii - din lumânări. Evenimentul a continuat cu un marș stradal, în cadrul căruia au fost distribuiți fluturași cu informații, trecătorilor. Îmbrăcați în tricouri albe și înarmați cu pancarte pe care erau scrise diverse mesaje privind protejarea mediului, participanții la marș au pornit din fața bibliotecii și s-au oprit pe platoul de marmură din fața Prefecturii, unde au format imaginea globului pământesc din lumânări. (Acțiunea s-a finalizat cu un foc de tabără organizat de Consiliul Județean al Elevilor și proiecție de film documentar pe tema dată). Evenimentul a reprezentat încununarea tuturor activităților care s-au desfășurat pe parcursul unei săptămâni, având ca Motto: ***Apă curată, pământ sănătos!***

În concluzie, evenimentul a dovedit, încă o dată, faptul că oamenii se pot uni și în scopuri nobile, iar *Ora Pământului*, deși reprezintă un gest mai mult simbolic, este, în primul rând, un act de respect față de planeta pe care ne-am născut și care ne hrănește. Chiar dacă nu suntem pe deplin capabili să înlăturăm efectele devastatoare ale schimbărilor climatice, cel puțin putem încetini, fiind bine informați și cu ajutorul fiecăruia dintre noi, acest proces, activitățile organizate având menirea de a atenționa și solicita implicarea tuturor. Aceste activități, exemple și modele de a ne raporta la mediul înconjurător, nu trebuie să fie valabile doar o singură zi, ci ar fi bine să facă parte din modul nostru permanent de a fi, de a trăi.

Pap Erika

ADOLESCENȚII ȘI BUNELE MANIERE

Dacă nu putem să fim buni, să încercăm să fim măcar politicoși.
(N. Steinhardt - **Jurnalul fericirii**)

Bunele maniere sunt *ceva* ce se învață începând încă din copilărie, în familie, continuând apoi pe tot parcursul vieții, în școală, facultate, bibliotecă, prin participarea la diferite cursuri sau întâlniri nonformale, până la vârsta senectuții. Ele au rădăcini într-un sentiment profund uman, care tinde spre o armonie între comportare și etică, între frumusețea caracterului uman și moralitatea sa. Copiii, tinerii, adulții vor învăța să aibă un comportament natural și agreabil, numai respectând niște reguli care s-au impus și s-au codificat de-a lungul timpului. Aceste reguli sunt cuprinse în *Codul bunelor maniere*, cod alcătuit dintr-o mulțime de legi, convenții de fapt, care converg toate spre un numitor comun, acela de a nu-l deranja pe semenul nostru, ci a-l face să se simtă bine în preajma noastră, stabilindu-se astfel acea armonie între oameni de care toți avem nevoie, dar pe care puțini știu să le practice.

Buna creștere, indispensabilă fiecărui om în orice societate, se dobândește în mai multe feluri. Educația ocupă de departe locul cel mai important. Familia, școala, biblioteca, mass-media, toate au un rol hotărâtor în formarea și educarea oricărui individ.

Într-o lume în care bunul simț e aproape pe cale de dispariție, în care tinerii duc o lipsă acută de modele de viață, fiind din ce în ce mai acaparați de modalitatea de a obține rezultate într-un mod rapid și facil, indiferent de mijloacele folosite, am considerat că nu este lipsită de interes

organizarea unor întâlniri lunare, având ca subiect **Bunele maniere în societate**. Am avut în vedere segmentul de vârstă cuprins între 15-19 ani. Astfel, începând cu luna octombrie 2013, în fiecare ultimă joi din lună, la aceeași oră, ne-am întâlnit cu tineri de la diferite licee din municipiu. Publicitatea am realizat-o prin afișe, fluturași care s-au distribuit în fiecare liceu, prin mijloacele online, precum și prin discuții la sediul instituției sau în unitățile școlare partenere. Totodată, informația a fost postată pe site-ul bibliotecii, pagina de Facebook, dar au fost trimise email-uri individual și pe grupuri de discuții.

Pe parcursul întâlnirilor pe care le-am avut, am constatat că una din cele mai convingătoare forme de publicitate o fac participanții mulțumiți de calitatea și eficiența activităților la care participă. Fie tinerii au transmis informația colegilor, motivându-se reciproc, fie cadrele didactice și bibliotecarii școlari cu care avem o bună colaborare au dorit să se implice efectiv în activitățile organizate, transmițând mai departe invitația lansată de bibliotecă. Cei mai buni colaboratori ai noștri nu au făcut acest lucru numai pentru a avea încă o realizare care să poată fi menționată în portofoliul profesional, ci au făcut-o gândindu-se în primul rând la tinerii pe care îi văd de multe ori timizi sau, la polul opus, extrem de îndrăzneți sau chiar obraznici, arta *Savoir Vivre* fiindu-le foarte puțin cunoscută.

Biblioteca oferă spațiul și suportul necesar pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Ea cuprinde forme variate de educare și formare (formal, informal, nonformal) în activități individuale sau de grup.

Am urmat principiile educației nonformale, astfel că activitățile au fost bine planificate, având asociate obiective de învățare și fiind adaptate nevoilor grupului țintă; tinerii au participat în mod activ la procesul de asimilare a informațiilor prin jocuri de rol, muncă de echipă, sarcini practice.

Jocul de rol este o metodă de învățare activă, bazată pe explorarea experienței participanților, oferindu-le un scenariu în care fiecare persoană are un anumit rol de jucat. Elementul principal al acesteia este discuția și învățarea mai mult din propria noastră experiență și din a celorlalți.

Întâlnirile s-au desfășurat, de regulă, la Sala de Lectură, într-un cadru cald și prietenos, în care fiecare a fost liber să se exprime deschis, să pună întrebări, să descopere informații utile. Fiecare întâlnire

am încercat să o facem cât mai atractivă, astfel încât tinerii să-și însușească manierele elegante într-o atmosferă destinsă, relaxantă, lipsită de inhibiții, punând accent și pe partea practică, adică am exersat împreună bunele maniere, prin diferite jocuri de rol, în care ne-am implicat, deopotrivă, bibliotecarii și tinerii. Tinerii au fost motivați și capacitați să se exprime într-un mediu special creat, de natură să încurajeze pe oricine, să pună întrebări, să ceară ajutor fără să se simtă stânjeniți. Am insistat de fiecare dată să îi punem în situații concrete, pentru a exersa, a pune în practică informațiile prezentate, deoarece am observat unele stângăcii sau chiar gafe în comportamentul lor.

În pregătirea fiecărei întâlniri, pe lângă publicitate, am realizat câte o expoziție tematică, o prezentare PowerPoint, am vizionat unul sau mai multe filme scurte intitulate sugestiv *Pastila de bun simț* cu Alice Mihalache, montaje care treceau în revistă aspectele ce urmau să fie analizate ulterior în detaliu, chestionare, concursuri și nelipsitele jocuri de rol. Urmau apoi discuții libere, exerciții creative prin intermediul cărora participanții erau familiarizați cu diverse reguli sau norme de comportare în societate. Am prezentat cărți, am citit împreună, i-am încurajat să se oprească la un pasaj care le-a stârnit curiozitatea și interesul și să motiveze alegerea făcută.

Tematica abordată la întâlnirile avute a parcurs întreaga paletă de situații menționate în **Codul Bunelor Maniere**, mai puțin comportarea în mediul virtual, ce urmează să se facă la următoarele întâlniri. De la salut, prezentare, autoprezentare, convorbire telefonică, bunele maniere în dragoste, până la cum ne comportăm în diferite medii (acasă, la școală, în familie, pe stradă, în mijloacele de transport în comun, în vacanță, la restaurant etc.), cum ne îmbrăcăm, cum oferim un cadou, bunele maniere la masă (Avem invitați, suntem gazde/ Suntem oaspeți) toate au fost expuse într-un mod atractiv participanților.

Aceștia au fost elevi de la Colegiul Tehnic *Alesandru Papiu Ilarian*, Grupul Școlar *Voievod Gelu*, Colegiul Național *Silvania*, Grupul Școlar *Mihai Viteazul*, poate și pentru că implicarea cadrelor didactice și a bibliotecarilor din aceste instituții a fost mai activă.

Pe întreg parcursul activităților, un mare accent a fost pus pe munca în echipă, aceasta reprezentând o competență cheie pe piața muncii în momentul de față. *Munca în echipă este capacitatea de a munci împreună pentru a realiza o idee comună, capacitatea de a direcționa realizările individuale spre obiectivele organizaționale. Este sursa ce le permite oamenilor obișnuiți să atingă rezultate neobișnuite.* (Andrew Carnegie). Orientarea noastră a fost de a încuraja tinerii să interacționeze în mod eficient unii cu alții, să respecte drepturile și convingerile altora, să fie empatici, să împărtășească idei sau sugestii, să fie creativi, să ofere feedback, să comunice eficient. Am accentuat și cred că am reușit să îi convingem de faptul că întotdeauna o persoană manierată este mult mai agreată de către cei din jur și va fi preferată uneia lipsită de maniere.

Activitatea a fost replicată și pe segmentul de vârstă 7-14 ani, în cadrul programului *Bibliovacanța*, derulat în lunile iulie-august la bibliotecă. Copiii au fost foarte încântați să participe la aceste ateliere, ei fiind

mult mai receptivi, spontani, interactivi, abia așteptând să se ofere voluntari la jocurile de rol, bucuria lor fiind cu adevărat molipsitoare, atât pentru bibliotecari cât și pentru părinți. Timpul petrecut în bibliotecă în cadrul acestor activități a contribuit la dezvoltarea personală, la o mai bună comunicare între participanți, la dobândirea de abilități sociale, la dezvoltarea muncii în echipă, fiecare persoană acumulând cunoștințe noi, pe care am insistat întotdeauna să le înțeleagă și să le pună în același timp în practică. *Prezența calităților necesare pentru a fi un bun membru de echipă sau, din contra, lipsa lor pot fi factori decisivi în*

angajarea unei persoane ori în menținerea ei în organizație.

La sfârșitul fiecărei întâlniri, după prezentarea Power-Point, aminteam tinerilor că întotdeauna informațiile de care au nevoie le găsesc la bibliotecă, în cadrul colecțiilor pe care le deține. Fotografia de grup reprezenta imortalizarea momentului în care toate barierele erau depășite, tinerii simțindu-se liberi și mulțumiți.

Menționăm selectiv câteva dintre titlurile recomandate tinerilor:

- ARMES, Nicolae: *Codul manierelor elegante*. Chișinău, Ed. Prut Internațional, 2006
- ASSERATE, Asfa-Wossen: *Bunele maniere: mic tratat de supraviețuire în societate*; trad.: Monica-Maria Aldea. - Ed. a 2-a, rev. București, Ed. Nemira, 2007
- BLAIKIE, Thomas: *Ghidul manierelor moderne*; trad.: Răzvan Taliu. București, Ed. Runa, 2007
- CECHMAN, Olivier: *Savoir-vivre sau bunele maniere astăzi*; trad.: Marioara Sima, Maria Valentina Sima. București, Ed. Corint, 2010
- *Codul bunelor maniere*, Vol.3: **Comunicare, viața profesională, viața personală**
- COSMA, Traian: *Mereu politețea!*: ghid de comportare civilizată pentru copii și tineri. Ed. a 2-a, rev. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2008
- FRÂNCU, Nicolae: *Comportarea civilizată în familie și societate: Reguli de protocol*. București, Ed. Garamond, 1994
- IZDRĂILĂ, Vasile: *Bună-cuviință, politețe, comportament*. Ediția a 4-a, rev. Timișoara, Editura de Vest, 2005
- MARINESCU, Aurelia-Anastasia: *Codul bunelor maniere astăzi*. București, Ed. Humanitas, 1995
- MCCULLOUGH, Donald: *Politețea de zi cu zi: respectul pe care ni-l datorăm unii altora*; trad.: Andreea Rosemarie Lutic. București, Ed. Curtea Veche Publishing, 2002
- MUTĂR, Adina: *Codul bunelor maniere în dragoste*. București, Ed. Aldo Press, 2007
- TĂNĂȘESCU, Antoaneta: *Unde sunt manierele de altădată?* București, Ed. 100+1 Gramar, 2002
- VALCI, Grazia: *Bunele maniere în Europa*: ghid al comportamentului civilizată; trad.: Carmen Banciu. Ed. a 2-a. București, Ed. Runa, 2008
- WOLFF, Inge: *Bunele maniere astăzi*; trad.: Gete Ungureanu. București, Ed. Meteor Press, 2009

Doina Maniura
Cătălina Marinceș

Surse online consultate:

Gavriliță, Alina; Dumitrescu, Vlad - Despre educația nonformală

http://www.nonformalii.ro/uploads/resurse/fisiere/Graphic_final.pdf

Raykova, Alexandra - T-Kitul Învățarea interculturală

http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1668001/4_methods02.pdf/f2f2b5c0-0506-40f4-b707-c4397927e905

<http://www.hipo.ro/locuri-de-munca/vizualizareArticol/577/Lucrul-in-echipa>

MUTARE CU... SUFLET

Începuturi, alte începuturi... Pe fiecare nou drum pe care ni-l deschide viața pășim cu emoție. Începuturile au un farmec aparte: oameni noi, sarcini noi, trăiri noi... după cum spunea Tudor Arghezi: *Orice viață de om începe de mai multe ori.*

3 Noiembrie 2014, un alt început pentru mine într-o lume diferită de cea în care am trăit până acum. O lume a cărților și a oamenilor cu suflet.

Am avut surpriza de a găsi la Biblioteca Județeană *Ioniță Scipione Bădescu* Sălaj o echipă frumoasă, niște oameni speciali și foarte umani. Și asta mi-a dat și mai multe emoții și o oarecare teamă: aceea de a nu-i dezamăgi. Am fost primită ca și cum aș fi fost de-a lor și mi-aș dori să *fiu de-a lor.*

Primele mele zile la bibliotecă au coincis cu mutarea secției de adulți din clădirea Moda în clădirea Transilvania. O mutare de multă vreme așteptată. Clădirea Transilvania, una dintre clădirile istorice reper din Zalău a fost supusă unui amplu proces de reabilitare și modernizare și va găzdui o parte din secțiile bibliotecii: secția pentru adulți și cea pentru copii. Biblioteca va avea în sfârșit un spațiu adecvat desfășurării activității, iar clădirea Transilvania va fi înnobilită de frumusețea cărților.

Ce a implicat această mutare? Muncă, foarte multă muncă. Fiecare dintre noi a avut rolul său. Echipați în halate și cu mănuși - vreme rece, inimi calde - zi de zi ne-am adus contribuția cum am putut noi mai bine. Sute de mii de cărți așteptau să fie duse într-o casă nouă. Fiecare carte a fost luată, împachetată și pusă în saci pentru a putea fi transportată. Aceasta a fost sarcina echipei de la Moda. O altă echipă, cea din care am făcut și eu parte, s-a ocupat de scoaterea cărților și depozitarea lor temporară în clădirea Transilvania.

Creierul acestei operațiuni, cea care a trasat sarcini fiecărei echipe și care a urmărit ca toate activitățile să se desfășoare în deplină siguranță a fost doamna manager - Florica Pop.

Și aceasta a fost doar o etapă. Cărțile puse acum provizoriu pe rafturi vor trebui mutate în locațiile finale după ce sălile și rafturile aferente vor fi finalizate. Acela va fi, foarte probabil, momentul în care bibliotecarii vor putea într-adevăr să se axeze cu adevărat pe misiunea lor. După o lungă perioadă de timp, cuvinte precum: modernizare, reorganizare, mutare vor fi înlocuite cu profesionalism și dăruire, iar Biblioteca

Județeană Sălaj se va putea situa la nivelul oricărei biblioteci publice din lume, atât în ceea ce privește numărul și varietatea colecțiilor, cât și ca acces la informație electronică.

Până în momentul în care secțiile nou amenajate își vor deschide porțile, bibliotecarii se străduiesc să răspundă cerințelor cititorilor așa cum pot ei mai bine. Dăruirea lor pentru oameni este de apreciat. Și chiar dacă această perioadă de sfârșit de an a fost una destul de agitată ei nu au uitat să marcheze și principalele evenimente de la nivel local și național: *Săptămâna Învățământului*

Sălăjean, activități dedicate zilei de 1 Decembrie - Ziua Națională a României, Școala părinților - campanie împotriva violenței domestice, activități de Moș Nicolae, Crăciun, lansări de carte, Constantin Brâncoveanu - Model de credință românească (300 de ani de la martiriu), marcarea a 25 de ani de la Revoluția română etc.

Copii, adolescenți, tineri și adulți - cu toții pot găsi la bibliotecă activități în care să se implice și care îi pot ajuta în formarea, dezvoltarea și evoluția lor. Aici, ei pot începe transformarea, pot să-și creeze lumea lor pe care să o coloreze în ce nuanțe doresc. Și bibliotecarii sunt cei care îi pot ajuta.

Oamenilor de la Biblioteca Județeană Ioniță Scipione Bădescu mi se pare că li se potrivesc foarte bine cuvintele: *Când dai, la început dai din ceea ce ai, de la un moment dat, dai din ceea ce ești.* Arsenie Boca

Adina Lăcrimioara Lazar

PASTILE PENTRU... SUFLET

În antichitate, grecii plasau deasupra bibliotecilor cuvintele: **Loc de vindecare pentru suflet**. Grecii încă știau, ceea ce noi, oamenii secolului al XXI-lea, am uitat de-a lungul timpului, în special în ultimii cincisprezece ani: beneficiile cititului, ale lecturii asupra sufletului uman. Am uitat că cititul ne menține sănătoși atât psihic cât și fizic, deoarece pune în mișcare întregul creier. Ne străduim să avem o alimentație sănătoasă, să evităm pe cât este posibil stresul, să avem grijă de liniștea sufletească, să avem grijă de sănătatea noastră prin mișcare, vitamine, dar uităm un lucru: și cititul este o deprindere sănătoasă, iar biblioteca, acolo unde se adună și păstrează cărțile, un loc de vindecare pentru suflet! Multitudinea de cărți aflate într-o bibliotecă pot oferi minute, clipe de alint, de bucurie, de liniște, răspunsuri la întrebările noastre, pentru că cititul este și acum cea mai sănătoasă *fugă* de realitate.

Mulți asociază bibliotecile publice cu un loc prăfuit, cu miros de secole, cu rafturi pline de cărți pe care nu le-a citit nimeni, niciodată. Dar biblioteca, și, în special Biblioteca Județeană Sălaj, nu este numai un depozit de carte, ci și un spațiu al socializării, un loc primitiv, călduros, un loc al întâlnirilor, o provocare în procesul dezvoltării personale și profesionale. În numărul de anul trecut al revistei I.D.E.I. am scris un articol intitulat: *Cu dragostea la bibliotecă*, reliefând că Biblioteca Județeană Sălaj este un loc al întâlnirilor, al momentelor vesele, al socializării.

Biblioteca nu este numai un loc al momentelor vesele, dar și un loc unde găsim remedii pentru probleme, pentru durerile cu care ne confruntăm zi de zi. O carte bună la momentul potrivit poate produce o stare de extaz imediat, poate influența și schimba starea în care ne aflăm. Dar este și cel mai bun antistres, dacă este lectura este practică din plăcere. Așa cum medicamentele au efect numai dacă le luăm pe o perioadă mai îndelungată și efectele cititului se văd treptat, prin acumulare. Rezultatul: *o minte sănătoasă într-un corp sănătos!*

În anul 2014, mai mult decât oricând, cititul a fost pentru mine un alint, o porțiță de scăpare prin care mă puteam strecura nevăzut afară, o *fugă* într-un mod sănătos de realitatea dureroasă cu care m-am confruntat. Pe lângă pierderea părinților, problemele și greutățile s-au ținut lanț. De mic copil cititul a însemnat pentru mine un exercițiu al delectării, o evadare în fantastic, iar pe urmă, cum creșteam, o metodă optimă de recreere și de detensionare. Practică din plăcere, de multe ori mi-a distras atenția de la durere, frământare și de la problemele zilnice. Anul trecut, cărțile citite (printre care Nicolae Steinhard: **Jurnalul fericii**; E.E.Schmidt: **Oscar și Tanti Roz**; Khaled Hosseini: **Cetatea celor o mie de sorii**; C.S. Lewis: **Surprins de bucurie**) mi-au oferit o călătorie din care *am revenit* mai puternică, mai pregătită pentru înfruntarea provocărilor vieții. Scriitorul de origine irlandeză Clive Staple Lewis, cunoscut publicului larg pentru ciclul narativ **Cronicile din Narnia**, scria în cartea **Despre lumea aceasta și despre alte lumi**:

... după citirea unei cărți trebuie să ne simțim întăriți, mai puternici în înfruntarea cu realitatea.
...Această incursiune în absurd ne trimite înapoi la realitate cu reînnoită plăcere.

Aceste cărți au însemnat pentru mine călătorii, unde am întâlnit personaje cu probleme similare și chiar soluții, răspunsuri. Cărți care m-au întărit, mi-au dat putere să înfrunt greutățile, să mă ridic din starea în care mă aflam. Erau ca o cută ascunsă a timpului unde eram ferită de tot și de toate. Am deschis cartea și după câteva pagini eram într-o lume despre care, cu cât știam mai multe, cu atât deveneam mai puternică, o lume care de multe ori m-a inspirat.

Pornind de la propria experiență, am chestionat câțiva cititori ai Bibliotecii Județene Sălaj cu scopul de a afla dacă citesc sau nu atunci când se confruntă cu probleme, dureri sau singurătate. Întrebările au fost următoarele:

- citim în următoarele situații: când suferim din cauza unor pierderi, când suntem în impas, când căutăm răspunsuri pentru diferite probleme: financiare, de familie, de creșterea și educarea copilului, la locul de muncă?

- dacă da, ce alegem pentru lectură în situațiile de mai sus, spre ce domeniu ne orientăm?

- ne-au oferit cărțile răspunsuri, alinare și dacă da, în ce mod?

- ce influență au cărțile asupra noastră? Dați una sau două titluri de cărți care v-au plăcut într-un mod mai deosebit.

Din răspunsurile la chestionar reiese că toți cei întrebați se orientează spre cărți atunci când se confruntă cu greutăți, cu dureri, mai ales când acestea apar pe neașteptate.

Răspunsurile la a doua și a treia întrebare au fost diferite. O parte din cei întrebați au răspuns că în aceste situații citesc mai mult literatură de specialitate, psihologie, cărți de religie, cărți care sunt aproape sufletului uman. Ceilalți, în schimb, se orientează mai mult spre literatură, în special romane. De cele mai multe ori își aleg cărțile în funcție de starea în care se află. La întrebarea dacă i-a ajutat cartea, cititul, toți cei întrebați au spus că de cele mai multe ori, *da, a ajutat*. Au fost momente când n-au găsit răspunsul căutat, dar cititul i-a liniștit, i-a ajutat să privească din altă perspectivă greutățile, problemele.

De multe ori când se ivesc greutăți pe neașteptate, iau o carte și citesc. Mă trezesc că lectura este o fugă, un refugiu sănătos, un remediu pe cât se poate de naturist, atunci când armonia sufletească pare să se clatine din cauza problemelor sau atunci când se adună prea multe dintr-o dată. În aceste situații citesc și recitesc cărțile preferate, care sunt ca niște leacuri pentru sufletul meu. Din acest motiv recomand această terapie și copiilor mei, prietenilor, cunoștințelor.

(o cititoare fidelă)

Titluri de cărți recomandate de către cititori: Eleanor H. Porter: **Pollyana**; Gary Chapman: **Cele cinci limbaje ale iubirii**; E.M.Remarque: **Arcul de triumf**; L.Tostoi: **Învierea**; Lynn Austin: **Când o lumea întreagă ne desparte**; Ranschburg Jenő: **Iskolás a gyerekem**; Francine Rivers: **Răscumpărată prin iubire**; Rosamund Pilcher: **Golgota întoarcerii acasă**; Schlink Bernhard: **Cititorul**; Saniee Parinoush: **Cel care mă așteaptă**; Jamie McGuire: **Fericirea începe azi**.

Despre efectele benefice ale cititului s-au scris tomuri de cărți. Eu aș vrea să evidențiez doar unul, pe care l-am întâlnit și în răspunsurile cititorilor. Prin lectură reușim să *gustăm* câte un pic din univers - alte lumi, alte culturi, alte vremuri - să gustăm un pic din fantastic, din magie, și în final întâlnim, aceiași oameni. O carte bună, la momentul potrivit, este cel mai bun remediu împotriva tuturor relelor din jur.

Un sfat medical, din partea unei bibliotecare: pe lângă vitamine, carne de pește, broccoli, fructe și jogging, nu uitați... CITITUL!

În final aş vrea să recomand o listă de cărți din fondul Bibliotecii Județene Sălaj, care ar putea fi de ajutor în zilele mai *întunecate*, dar și pentru recreere:

Literatură de specialitate

- Borysenko, Joan: **Epuizare totală: de ce te simți istovit și ce să faci, ca să îți revii?** Ed. For You, 2012
- Chapman, Gary: **Cele cinci limbaje ale dragostei la vârsta copilăriei.** Ed. Discipolul, 2006
Cele cinci limbaje ale iubirii. Ed. Curtea Veche Publishing, 2000
Cele cinci limbaje ale scuzelor. Ed. Curtea Veche Publishing, 2011
- Ferrini, Paul: **Cuvinte de înțelepciune pentru fiecare zi.** Ed. For You, 2002
- Kiyosaki, Robert T.: **Tată bogat, tată sărac. Educația financiară în familie.** Ed. Curtea Veche Publishing, 2000
- Lewis, Clive Staple: **Despre minuni. Cele patru iubiri. Problema durerii.** Ed. Humanitas, 1997
- **Surprins de bucurie.** Ed. Humanitas, 2008
- Myss, Caroline: **De ce nu ne vindecăm și cum putem să o facem?** Ed. For You, 2007
- Puric, Dan: **Cine suntem?** Ed. Platytera, 2008
- Smith, Thomas B.: **Totul depinde de tine.** Ed. Amaltea, 2010
- Tolle, Eckhart: **Liniștea vorbește.** Ed. Curtea Veche Publishing, 2009
- Walsch, Neale Donald: **Conversații cu Dumnezeu: pentru adolescenți și părinți.** Ed. For You, 2003

Beletristică

- Alcott, Louisa May: **Micuțele doamne.** Ed. Corint Junior, 2010
- Austen, Jane: **Emma.** Ed. Leda, 2004
- Austen, Lynn: **Fiii Enei.** Ed. Casa Cărții, 2008
- Burpo, Todd; Vincent, Lynn: **Raiul există.** Ed. Adevăr Divin, 2011
- Green, John: **Sub aceeași stea.** Ed. Trei, 2013
- Morton, Kate: **Orele îndepărtate.** Ed. Humanitas, 2013
- Porter, Eleanor H.: **Pollyanna.** Ed. Transilvania Press, 1993
- Rivers, Francine: **Moștenirea Martei.** Ed. Scriptum, 2011
- Steinbeck, John: **La răsărit de Eden.** Ed. Polirom, 2013
- Steinhart, Nicolae: **Jurnalul fericirii.** Ed. Dacia, 1997
- Zafon, Carlos Ruiz: **Umbra vântului.** Ed. Polirom, 2005

Szöllösi Ingrid

DE CE TREBUIE SĂ CITESC?!
(întâmplare reală la bibliotecă)

Bibliotecară de puțin timp la Biblioteca Județeană Sălaj. De-abia mă obișnuisem cu modul de așezare a miilor de volume pe care, văzându-le și punându-le, zi de zi, la locul lor bine stabilit, îmi venea să le citesc, ca să pot apoi să fac recomandări multitudinii de copii sau tineri care ar avea atâta nevoie de ele! Colegele mă familiarizaseră cu faptul că aici, la bibliotecă, nicio zi nu seamănă cu alta, că te confrunți mereu cu tot felul de situații, provocări, întrebări la care, pentru a putea răspunde, trebuie să fii foarte bine pregătit, să ai mult tact și prezență de spirit. Am înțeles asta foarte repede...

Totul a început într-o după-amiază de joi. În bibliotecă a intrat un tânăr. Părea abătut. A pășit liniștit printre rafturi. A revenit destul de repede cu o carte. Mi s-a părut apatic și cu gândul în altă parte. M-a intrigat lucrul acesta, așa că nu m-am putut abține să nu-l întreb ce a pășit. Mi-a arătat cu silă cartea aleasă dintre rafturile bibliotecii. M-am uitat la ea nedumerită. Și apoi la el. Văzându-mi uimirea de pe față, a încercat să-mi explice.

*Cu ce mă ajută dacă citesc **Mara**?*, m-a întrebat el, neașteptând, de fapt, să i se răspundă.

Am rămas *cu gura căscată*, fără replică... inițial pentru că, de obicei, *am cuvintele la mine*.

A continuat pe același ton plictisit: *Sunt elev în clasa a IX-a, la profil informatică-intensiv, de ce trebuie să citesc **Mara**?*

Mi-am revenit repede din uimire, dar, înainte să-i răspund, am stat puțin pe gânduri... Cred că este întrebarea unei generații întregi de IT-iști. Sunt acei copii pasionați de calculatoare și de tot ce înseamnă tehnologie. Sunt acei copii care se pierd printre tastele calculatorului, dar care uită că pe ele sunt inscripționate litere, care i-au ajutat până acum... cred. Este, de fapt, întrebarea care macină *creierașele* elevilor de liceu, prea ocupați pentru a citi o carte, dar nu prea ocupați pentru a folosi Facebook-ul sau internetul.

Nu mă pot abține și încep să vorbesc.

Cred că pe viitor, citind, vei dobândi o cultură generală mai bogată, de asemenea, vei stăpâni o exprimare corectă și fluentă, lucru care te va ajuta să porți o conversație inteligentă pe o anumită temă cu o persoană adultă, fără să fii stânjenit. Sau vei reuși să discuți despre orice subiect, incluzându-l pe cel cu calculatoarele, am replicat eu și lucrul acesta îl vei putea face doar citind. Sigur că, poate, Slavici nu va fi punctul tău forte pe viitor, dar, cu siguranță, vei ajunge să vorbești despre clasicii români sau despre unii dintre cei străini, cu lejeritate. Și toate informațiile acestea le vei afla tot din cărți și numai citind. Sau, pe viitor, vei vizita și alte țări și vei fi într-o conjunctură în care va trebui să vorbești despre țara ta. O vei face tot prin intermediul cărților citite, a căror număr, cu cât va fi mai mare, cu atât mai multe și mai variate vor fi cunoștințele însușite. Ca să nu mai vorbim de memoria tot mai bună pe care o vei dobândi... Și asta numai citind.

M-a întrerupt și a ținut să-și arate cunoștințele, spunând că știe, de exemplu, că urmează ziua Eminescu. Era prin ianuarie, perioadă în care se vorbea mult pe acest subiect. L-am felicitat pentru acest lucru și i-am recomandat, totuși, să citească *Epigonii* sau, măcar, *Scrisorile*, pentru că s-ar putea regăsi în ele. M-a ascultat foarte atent ca și cum asta ar fi fost prima lecție, care i s-a predat vreodată.

Colega mea era din ce în ce mai atentă. Cred că era total de acord cu mine. N-a intervenit. Aștepta reacția tânărului.

E adevărat!... a spus el, cu glasul stins, pentru că, de această dată, cuvintele nu-i prea veneau... Și cuvintele sunt cele pe care le descoperim doar citind. Cu ajutorul lor ne îmbogățim vocabularul, iar exprimarea devine mai elevată. Conversația noastră a fost puțin cam puerilă, dar atât s-a putut, la nivel de clasa a noua, informatică-intensiv.

Cred, totuși, că scopul meu a fost atins, pentru că băiatul de clasa a noua a plecat cu **Mara** acasă.

Mă revoltă și acum gândul că nu este singurul elev care gândește astfel și că, de fapt, este strigătul unei generații aflate în declin, pentru care valorile culturale nu mai prezintă nici cea mai mică importanță și pentru care cărțile se rezumă doar la a trece clasa sau de la *septic, la poker*.

Aș vrea să cred că lucrurile se vor schimba pe viitor în bine și că vom înceta să comparăm generațiile actuale cu cele din trecut, pentru care cărțile au fost piatra de temelie și fără de care, viața nu putea fi imaginată. În prezent, nu putem concepe lucrurile fără existența calculatorului. Cred că elevii de liceu, așa cum este elevul nostru aici de față, nu văd lucrurile obiectiv, așa cum le văd adulții și nu-și pot închipui viața

fără calculatoare, pentru că așa a fost dintotdeauna pentru ei. Pe termen lung, conlucrarea celor doi factori activi: cartea și calculatorul, ar trebui să fie un scop la care să țintim.

Mihaela Breje

COPIII CINSTESC ȚARA

Proiect educațional dedicat Zilei Naționale a României

*De fulger să piară, de trăsnet și pucioasă,
Oricare s-ar retrage din gloriosul loc,
Când patria sau mama, cu inima duioasă,
Va cere ca să trecem prin sabie și foc.*
(Andrei Mureșanu)

Este o onoare și o binecuvântare să fii bibliotecar. Să fii cel care cunoaște și are în grija sa comorile culturale și științifice ale neamului său și ale omenirii întregi. Această mare onoare implică și o mare responsabilitate: aceea de a împărtăși cu ceilalți semeni comorile pe care le administrează. Când și cum? Tot timpul, în orice zi a anului, profitând de aniversări, comemorări, întâlniri ocazionale sau organizate special, căutând mereu informații noi sau uitate în paginile cărților. Și toate acestea cu dragostea și bucuria de a dăru.

Se apropia 1 Decembrie. Erau zile de sărbătoare națională, eram în preajma celei mai mari sărbători a românilor, ziua țării noastre, ziua României. Românii plecați din țară, din diverse motive, se întorc acasă să sărbătorească întregirea neamului și să aducă, împreună cu cei din țară, omagiu și prețuire strămoșilor noștri. *Românul își iubeste pământul unde s-a născut ca un rai, din care nici tiraniile cele mai crude nu sunt în stare a-l goni*, spunea marele nostru poet, Vasile Alecsandri și vremurile pe care le trăim adevăratec cu prisosință spusele lui.

Freamătul creat de toate aceste pregătiri m-a dus cu gândul la anii copilăriei. *Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească...* Da, l-am chemat în ajutor pe marele nostru povestitor, Ion Creangă, pentru a mă putea întoarce la anii copilăriei, fără teama de a fi suspectată de nostalgie senilă. Retrăirea anilor copilăriei, acei minunați ani în care împletind jocul cu cartea și învățătura - atât la școală, cât și acasă - ni s-a sădit în suflet dragul de neam și de țară, amintirea acelor ani îmi creează o stare de bine și de siguranță. Ioan Slavici spune: *Iubirea aceasta către pământul țării noastre o păstrăm și în noi și în copiii și în nepoții noștri, căci noi am învățat de la părinții noștri cât de amară și stearpă e munca făcută în ogorul altuia*. Într-adevăr, în acea perioadă am aflat despre bravii eroi ai neamului nostru, despre vremurile grele și tulburi prin care au trecut bunicii și străbunicii noștri, despre prețul pe care l-au plătit pentru ca noi, urmașii lor, să avem o copilărie atât de frumoasă și liberă.

Cu această stare sufletească am pregătit împreună cu colega Natalia Pop și copiii de la o școală cu care biblioteca are parteneriat de colaborare, o activitate prin care să sărbătorim ziua națională a țării noastre și eroii neamului românesc. Am încercat să creăm atmosfera de la Alba Iulia, să simțim împreună bucuria și emoțiile pe care le-au simțit strămoșii noștri atunci, în acea zi. Am apelat la o colegă bibliotecară din județ, doamna Valeria Mureșan, care știam că are costume populare autentice, să ne împrumute o parte din acestea pentru activitate.

Astfel, îmbrăcate în costume populare, cu cocardele tricolore în piept și emoții în suflet, ne-am întâmpinat invitații. Costumația noastră, expozițiile, panoul cu imagini, portrete și citate care au marcat marea unire, stegulețele tricolore, toate acestea au creat o atmosferă prielnică evenimentului nostru.

Cetăților, orașelor și satelor României, întăriți-vă și iluminați-vă. Monastirilor, rugați-vă: bisericilor psalmodiați, clerule binecuvântă, armatelor faceți evoluțiile voastre triumfale, tinerilor și bătrânilor cîntați împreună. Poporule, gioacă hora Unirii Române, cu toții strigați în transportul răsfățului vostru: Vivat România una și autonomă!... (Neofit Scriban).

Toți participanții știau ce anume sărbătoream. După o introducere interactivă privind însemnătatea zilei de 1 Decembrie, am lecturat din volumul **Povestiri istorice** de Dumitru Almaș povestirea: **Am fost și eu la Alba Iulia și am văzut Unirea cea mare**. Foarte frumos a descris fetița experiența ei, momentele deosebite pe care le-a trăit și oamenii pe care i-a întâlnit și alături de care a împărtășit entuziasmul și bucuria la Alba Iulia. În poezia **Cîmpia Libertății**, Ioan Alexandru concluzionează:

*Se știi că-s mulți de-același grai și crez
Și li-e dor de-ajuns, și asta-i libertate
Din când în când cu frații în sobor
Să poți intra ca vultur în cetate.*

Natalia a recitat apoi **Balada Unirii** de Tudor Arghezi.

Concluziile copiilor: Marea Unire a fost realizată ca urmare a multor evenimente anterioare din istoria poporului român, a luptelor care s-au dus împotriva celor ce ne dușmăneau țara și voiau să o dezbine și stăpânească. Aceia din istoria neamului românesc care au luptat și și-au jertfit viețile pentru libertatea și întregirea poporului român au fost și sunt eroii noștri. Un copil a recitat poezia **Eroi au fost eroi sunt încă**, scrisă de Ioan Nenițescu. O știa de la mama lui.

În acest moment activitatea noastră atinge punctul culminant prin *aducerea la viață* a unui însemnat erou al neamului românesc: domnitorul Constantin Brâncoveanu. Ne-am oprit la acest erou al nostru din mulțimea de eroi pe care îi are neamul românesc deoarece anul 2014 a fost anul dedicat Sfinților martiri Brâncoveni. Folosindu-ne de cartea **Eroi ai neamului românesc** a lui Dumitru Almaș, de cea a lui Virgil Vasilescu, **Cârmuitorii** și de cea a lui Petru Demetru Popescu, **Istoria neamului românesc. Boieri și domnitori**, am făcut o scurtă descriere a vieții și activității domnitorului, oprindu-ne la acele pasaje unde se amintește rolul deosebit pe care acesta l-a avut în cultura românească: artă, arhitectură, școli și învățământ, tipărituri, apărarea valorilor morale și spirituale ale neamului.

Pentru bogăția și strălucirea ei, vremea lui Brâncoveanu este și va fi în istoria noastră o vreme de înaltă și strălucită cultură, de neuitate înfăptuiri artistice!

Sfârșitul tragic al domnitorului și al celor patru copii ai săi, împreună cu ginerele, pentru că nu a voit să subjuge țara turcilor și să renunțe la religia creștinească, apărând cu grea jertfă integritatea și valorile neamului românesc, a fost cântat de popor în diferite variante de balade și transmise din generație în

generație. Am ales varianta cultă a baladei scrisă de Vasile Alecsandri **Constantin Brâncovanul**. Am interpretat-o pe roluri împreună cu Natalia. În sală s-a așternut liniștea și doar sultanul turc și domnitorul se mai auzeau. După fraza finală, memorabilă de altfel:

- *Câini turbați! Turci, liftă rea!*

De-ați mânca și carnea mea,

Să știți c-au murit creștin

Brâncovanul Constantin!, copiii și dascălii prezenți la activitate, vădit emoționați, au izbucnit în aplauze. Este momentul în care bibliotecarii își primesc răsplata pentru munca depusă în conceperea activității, a căutării și selectării materialelor prezentate, a organizării evenimentului. Au fost aplauze spontane, din suflete curate de copii, folosite în semn de mulțumire și respect. Sentimentul care pune stăpânire pe noi, bibliotecarii, este de nedescris: uităm de oboseală, de piedici. Ne simțim împliniți.

Am întrebat copiii dacă era mai bine să nu prezentăm trista baladă și să nu fi aflat despre sfârșitul dureros al domnitorului și a familiei sale. Au fost copii care, cu glasuri întristate au spus că mai bine nu aflau despre deznodământul sângeros al lui Brâncoveanu. Le-am dat dreptate că s-au întristat însă este de datoria noastră să le facem cunoscută istoria țării, să afle cât au suferit strămoșii noștri pentru ca noi să fim liberi și stăpâni în țara noastră. Respectându-ne eroii și arătându-le recunoștință, vom păstra și transmite mai departe din generație în generație dragostea de neam și țară.

Anul 2014 a fost declarat **Anul Brâncoveanu**, pentru a marca 300 de ani de la martiriul lui Constantin Brâncoveanu și al fiilor acestuia, așa încât, la multe activități organizate am amintit această dramă, spre a nu se uita prețul plătit pentru păstrarea uneia din valorile neamului - CREDINȚA!

Astfel, la o singură activitate, am reușit să cuprindem mai multe învățăminte pe care istoria ne cerea să le amintim, familiarizând copiii cu pagini ce nu trebuie niciodată uitate și convingându-i să citească, spre a fi demni de înaintași și a ști cum să-și prezinte străinilor mândria de a fi români.

Entuziasmul de care eram încă învăluți s-a concretizat, apoi, într-o horă a bucuriei: **Hora Unirii**. Pe versurile din 1857 scrise de Vasile Alecsandri și linia melodică cunoscută de toată adunarea noastră, copiii și adulții s-au prins de mâini și au format cercuri concentrice, dansând, momentul prezent contopindu-se cu cel evocat la începutul activității: 1 Decembrie 1918.

Credința în Dumnezeu și iubirea de țară nu se cumpără și nu se vând.

Ele se află aici, în inimile noastre. (P. D. Popescu)

Veronica Pop

Bibliografie:

1. Alecsandri, Vasile: **Proză**, Cap. **Românii și poezia lor**. București, Ed. Albatros, 1979
2. Almaș, Dumitru: **Eroi ai neamului românesc**. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2008
3. Almaș, Dumitru: **Povestiri istorice**. București, Ed. Vizual, 1966
4. Arghezi, Tudor: **Versuri**. București, Ed. Cartea Românească, 1980, vol. II, p. 316
5. **Balade Populare Românești**. București, Ed. Herra, 2007
6. **Iubirea de moșie e un zid... Proverbe și cugetări despre patrie**. București, Ed. Albatros, 1977
7. Popescu, Petru Demetru: **Istoria neamului românesc. Boieri și domnitori**. București, Ed. Lucman, 2007
8. **Unirea Principatelor Române oglindită în literatură**. București, Ed. Junimea, 1979
9. Vasilescu, Virgil: **Cârmuitorii neamului românesc**. Chișinău, Ed. Cartier, 2001

PROIECTE INEDITE la Biblioteca Județeană

În anul 2014, Biblioteca Județeană a depus cereri de finanțare pentru mai multe proiecte. Trei dintre proiectele finanțate au fost adresate copiilor și tinerilor.

Primul proiect a fost finanțat de Fundația *Mereu Aproape* București, iar celelalte două de către Primăria și Consiliul Municipal Zalău.

În luna martie - 2014 s-a deschis primul apel pentru proiectele Campaniei *Lăsați-mă să învăț*, din cadrul programului de granturi *BOOKS 4 YOUTH*, finanțat de Fundația *Mereu Aproape*, București.

Programul este deschis Organizațiilor Nonguvernamentale, instituțiilor de învățământ, instituțiilor de cultură și altor entități non-profit.

În concurs au intrat proiecte cu tematică diversă, condiția impusă fiind, ca în centrul atenției să fie copiii și Obiectivul general al proiectului era susținerea educației, dezvoltarea creativității copiilor și tinerilor din municipiul Zalău, prin organizarea activităților în cadrul vacanței de vară, care să promoveze pregătirea și învățarea nonformală prin cultură, știință și artă.

Obiectivele specifice ale proiectului au fost:

- dezvoltarea de noi competențe în rândul copiilor și tinerilor, prin implicarea în activitățile de teatru, lectură, pictură, în perioada vacanței de vară
- facilitarea și îndrumarea spre cultură prin lectură, pictură, desen, teatru, jocuri
- creșterea ofertei culturale în municipiul Zalău, prin posibilitatea participării comunității la activitățile propuse: repetiție cu public, ore de lectură în aer liber
- realizarea unor expoziții la finalul activităților practice
- oferirea unei variante atrăgătoare pentru desfășurarea timpului liber în cadrul vacanței de vară, prin participarea la activitățile organizate în bibliotecă.

Proiectul s-a adresat tuturor copiilor și tinerilor din municipiul Zalău, fără discriminare, utilizatori sau potențiali utilizatori ai bibliotecii, care au participat la activitățile desfășurate în vacanța de vară.

Biblioteca Județeană *I.S. Bădescu* Sălaj a depus cererea de finanțare în luna aprilie și a obținut 2.000 de volume de carte nouă, autori clasici ai literaturii române, în valoare totală de 14.656 lei, pentru susținerea proiectului *BIBLIOVACANȚA*, desfășurat în perioada: 1 iulie - 31 septembrie 2014.

Proiectele finanțate de Primăria și Consiliul Municipal Zalău au fost: *Teatroteca* și *Armonie în culori*, acesta din urmă fiind coordonat de Asociația *Prietenii Bibliotecii Zalău*, de pe lângă Biblioteca Județeană. Proiectele s-au desfășurat în paralel, în special implicându-se secția pentru copii a bibliotecii.

Aceste proiecte s-au înscris în aria priorităților de finanțare din partea Consiliului Municipal Zalău din mai multe motive: educaționale, de descoperire și dezvoltare de talente în rândul a trei categorii

de vârstă din Zalău, socializare, cultură, promovare a municipiului, prin expozițiile și activitățile organizate în cadrul evenimentului special dedicat acestuia - *Zilele Municipiului Zalău 2014* și a *Festivalului Roman Zalău - Porolissum*, fiind proiecte cu implicații complexe, sprijinind talentele actoricești și artiștii plastici locali să-și pună în valoare opera și experiența.

Am observat că mulți membri ai comunității, din mai multe categorii de vârstă, preocupări, interese nu au posibilități de dezvoltare a pasiunilor sau talentelor. Începând cu vârsta cea mai fragedă și gândindu-ne la persoanele vârstnice, am atras atenția spre activitățile organizate de Biblioteca Județeană, care are și rol de Bibliotecă Municipală pentru municipiul Zalău, sute de participanți la atelierele creative, cluburi și munca în echipe. Demersurile noastre au fost foarte apreciate de toți participanții. Din discuțiile libere sau prin intermediul chestionarelor am descoperit nevoia de a realiza un proiect pentru dezvoltarea talentelor artistice, respectiv arta plastică și teatrul. Există o mare nevoie de socializare, comunicare și schimb de idei între generații și în acest domeniu.

ARMONIE ÎN CULORI a fost un proiect cultural de educație artistică, culturalizare și comunicare între artiști consacrați și artiști amatori. Atelierele de creație organizate au ajutat copiii și tinerii să-și descopere aptitudinile și să-și perfecționeze creativitatea.

Schimbul de idei între generații a adus un plus de valoare lucrărilor ce au fost realizate, reușind astfel să se creioneze imaginea unui oraș care să corespundă prin coloristică diverselor gusturi și păreri.

Proiectul și-a propus să ofere celor mai talentați copii, tineri, vârstnici (testați și selectați în cadrul activităților organizate anterior) șansa de a fi instruiți de artiști plastici consacrați din municipiul Zalău, spre a-și pune în valoare talentul și a oferi comunității zălăuane posibilitatea de a admira expoziții realizate din cele mai frumoase creații.

La finalul proiectului s-a realizat o expoziție dedicată *ZILELOR CETĂȚII 2014*, sub genericul: *ZALĂU - CURCUBEUL de sub MESEȘ*, cuprinzând o paletă vastă de idei și gusturi artistice, oferind privitorilor și autorităților locale o imagine asupra necesității de a investi mai mult în aspectul exterior al clădirilor și spațiilor verzi din municipiu.

TEATROTECA PENTRU TOȚI a avut stabilite principalele idei: crearea unui spațiu special pentru organizarea activităților de teatru-lectură, descoperirea și dezvoltarea talentelor actoricești în rândul publicului din municipiul Zalău, precum și comunicarea și schimbul de experiență între generații, având adresabilitate spre 3 categorii de vârstă: copii, tineri, vârstnici. Copiii au fost atrași spre teatru de păpuși, iar tinerii au promovat, într-un mod special, *FESTIVALUL ROMAN ZALĂU - POROLISSUM*.

În proiect au fost implicați tinerii colaboratori din liceele municipiului Zalău (CLT, CJE), membri ai Asociației *Prietenii Bibliotecii* și Trupa de Teatru *EOS*, de lângă Biblioteca Județeană.

Principalele rezultate atinse au fost: douăzeci și cinci de copii din Zalău au fost inițiați în arta plastică, douăzeci de tineri au fost sprijiniți în orientarea profesională, douăzeci și cinci de vârstnici talentați au devenit voluntari ai B.J.S.J., sprijinind bibliotecarii la atelierelor creative organizate pentru copii și tinerii din municipiu. Minim trei sute de persoane au vizitat Expoziția: *Zalău - Curcubeul de sub Meseș*, au fost peste 200 de participanți la *Teatrul de păpuși* organizat în bibliotecă și peste 150 de participanți la activitatea de promovare a *Festivalului Roman Porolissum*, au apărut zece articole în presa locală despre proiecte și multe aprecieri primite prin intermediul paginii de Facebook a Bibliotecii Județene.

Proiectele au oferit categoriilor implicate un alt mod de a-și petrece vacanța, având posibilitatea de a participa la adevărate lecții de pictură și teatru. Cărțile achiziționate au oferit modele în selectarea nuanțelor potrivite pentru realizarea lucrărilor sau o sursă de inspirație pentru piesele de teatru.

Lucrările *proaspeților artiști* sunt expuse acum în bibliotecă, iar două dintre tablouri sunt folosite drept recuzită pentru teatrul de păpuși, ele reprezentând un peisaj rural și unul urban.

Pentru că toate activitățile de succes merită și recompense pe măsură, pe lângă premiile și diplomele acordate periodic, celor care se remarcă la diverse ateliere sau activități, la finalul vacanței de vară am organizat un eveniment recreativ - distractiv - *BIBLIOCARNAVAL*, care a constituit de fapt punctul culminant al culegerii laurilor, precum și ocazia de-a înțelege eficacitatea și impactul pe care aceste proiecte le-au avut în comunitate. Participanții au fost foarte numeroși și din categorii diferite de vârstă sau preocupări. A fost un joc interactiv la care au participat toți cei prezenți, exprimându-se liber, sau prin intermediul personajelor create, împreună cu bibliotecarii, asupra bogăției de oferte ale verii. Dansul și buna dispoziție au fost la ele acasă.

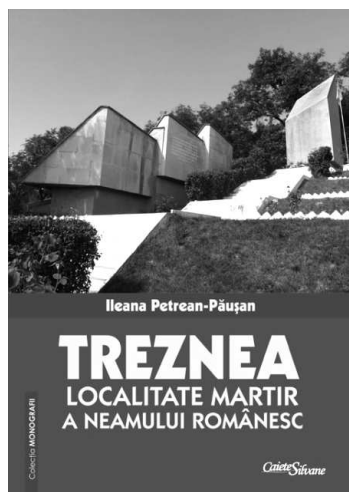

Părerile celor prezenți și rezultatele atinse la finalul proiectelor ne-au convins că trebuie să continuăm astfel de activități, acestea fiind îndrăgite de publicul larg și au menirea de a transforma timpul liber al verii într-o adevărată grădină a cunoașterii, a dezvoltării, creativității, bucuriei!

Mariana Lucia Marian
Fazakas Éva

La TREZNEA... chemarea cărților

Într-o dimineață de iarnă am fost foarte bucuroasă când șefa mea, doamna Florica Pop, m-a anunțat zâmbitoare că în data de 10 decembrie 2014, mă duce și pe mine la Treznea. Tocmai primise invitația doamnei Ileana Petrean-Păușan care o anunța că este gata, după multă trudă, *caldă*, scoasă de sub tipar Monografia - **TREZNEA, LOCALITATE MARTIR A NEAMULUI ROMÂNESC**, o lucrare științifică vastă, foarte bine documentată, iar lansarea acesteia era așteptată de toată suflarea comunei și a județului Sălaj.

Ileana, a specificat că ar fi bucuroasă și de prezența mea, amintindu-și că am fost învățătoare la școala din Treznea între anii 1997-1999, fapt menționat în această lucrare, numele meu fiind notat în monografie.

Bineînțeles că și doamna directoare s-a bucurat când a auzit aceste vorbe frumoase la adresa mea și ne-am pregătit sufletește pentru a participa la marea sărbătoare. Nu este lucru ușor să scrii o monografie, cu atât mai mult Monografia comunei Treznea, o localitate martir, cu foarte multe evenimente istorice dramatice, dar din care s-au ridicat și foarte multe personalități marcante pentru județ și neamul românesc.

În drum spre Treznea, urcând pe șoseaua șerpuită a Meseșului, mi-am adus aminte de vremurile în care făceam naveta pentru a ajunge la elevii mei dragi pe care i-am îndrumat, cum am știut eu mai bine, ca să se îndrepte cu drag și prețuire spre carte, i-am învățat să scrie, să citească, să socotească, să gândească, să respecte cu sfințenie programul din școală, să fie ordonați, curați, să-și asculte și să-și respecte părinții, care le-au dat viața și care făceau eforturi deosebite ca ei să poată învăța carte și să le asigure condiții bune de trai.

Și noi, cadrele didactice, făceam eforturi destul de mari, iarna mai ales, când mergeam din Zalău cu mașina doctorei, un BMW cu tracțiune pe spate, iar dimineța, drumul fiind înghețat bocnă, mergeam ca *pisica pe gheață*, prin pădurea prăfuită cu cenușă de argint. Cadrul era feeric, de basm, mai ales iarna, noi îl admiram mai mult la întoarcerea spre casă. Când venea primăvara ne bucuram și ne minunam cel mai mult de peisajul verde - crud - înmugurit și de faptul că vremea începea să se încălzească și puteam naviga cu trapa deschisă, adulmecând aerul curat și mirosul proaspăt al pădurii, renășteam și noi odată cu natura!

Mă gândesc cu drag și la fostele mele colege și prietene: doamna Mioara, învățătoarea din localitate, cu o lungă și bogată experiență în domeniu, care abia aștepta să ajungem, întrebându-ne mereu *ce mai e nou pe la Zalău?* și ea a locuit câțiva ani buni la oraș, cea mai bună prietenă Alina, proaspătă absolventă a Liceului Pedagogic, învățătoare la clasele I-III simultan, Bianca era educatoare, Maria - profesoară de matematică, toate eram din Zalău și mulți alți dascăli, trecători prin aceste locuri, unde au încercat să lase urme, fiecare luând apoi cu ei, o bucățică de suflet și punând-o în cufărul amintirilor.

După această frumoasă și bogată experiență la școală, în toamna lui '99, după ce am absolvit, la seral, Școala Postliceală cu profil economic, deoarece cea cu profil de învățător-educator se desființase la Zalău, am reușit să mă angajez la ziarul *Sălajul Orizont*. Aici am cunoscut-o pe distinsa ziaristă Ileana Petrean-Păușan, pe care am urmat-o, mai târziu, și la Direcția Județeană de Cultură, iar apoi, prin concurs, m-am stabilit la Biblioteca Județeană Sălaj, unde am rămas până în prezent, dovadă că mă simt foarte bine aici și îmi place foarte mult ceea ce fac și acum, chiar dacă sunt la Serviciul contabilitate.

Cu Ileana, am rămas foarte bune prietene, ne-am sprijinit în toate proiectele noastre și mă simțeam lângă ea atât de apropiată, de parcă eram fiica ei, m-a învățat foarte multe lucruri bune, folositoare în viață. O iubesc pentru sinceritatea, altruismul, sensibilitatea, calmul ei de a rezolva orice problemă de serviciu sau personală, pentru modestia, ambiția și hărnicia care o caracterizează și

acum. Este o persoană activă în continuare și în pas cu tot ceea ce se întâmplă în jurul nostru, participă, chiar pensionară fiind, la toate acțiunile și activitățile culturale desfășurate la instituțiile de cultură din Zalău. Deși nu mai este în plină activitate acum, împreună cu soțul ei, Pavel Păușan, *Paul* cum îl alintă ea, onorează cu suflet toate invitațiile pe care le primesc, venind din domeniul culturii. Sunt doi oameni de cultură, care se înțeleg perfect, se completează reciproc și nu ratează nimic din ceea ce este frumos, de bun gust în vastul domeniu al valorilor perene.

Am fost foarte încântată să fiu invitată la această lansare, deoarece știam că îmi voi reîntâlni mentorii spirituali și mulți prieteni dragi. Așa că, în data de 10 decembrie 2014, împreună cu Florica, am ajuns la școala din Treznea unde, la mansardă, s-a amenajat biblioteca comunală. Este o bibliotecă nouă, modernă, utilată cu calculatoare și toate celelalte accesorii pentru funcționarea unui centru info-documentar, primite ca donație din partea Fundației *BILL & Melinda GATES*, printr-un proiect realizat în colaborare cu Biblioteca Județeană Sălaj, al cărei coordonator a fost chiar managerul instituției - Florica Pop.

La această acțiune, de înaltă clasă, au participat reprezentanți ai instituțiilor de cultură și personalități sau colegi, printre care amintesc: Centrul de Cultură și Artă Sălaj, Arhivele Naționale de Stat Sălaj, Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, Direcția Județeană pentru Cultură Sălaj, Primăria Treznea, Școala cu clasele I-VIII Treznea și, bineînțeles, Biblioteca Județeană Sălaj, profesori, scriitori, ziariști, foarte mulți foști colegi de breaslă, prieteni și familia. Totul a fost filmat și difuzat pe posturile de televiziune locală, *Sălăjeanul TV* și *Regio TV*.

Invitat special a fost Domnul Doctor Docent, Ioan PUȘCAȘ, care este văr primar al Ilenei și, desigur, Cetățean de Onoare al comunei martir, care a prezentat câteva momente istorice dureroase din copilăria petrecută în această localitate, iar la final ne-a dezvăluit că este foarte mândru de verișoara lui *dulce*, asemănând-o cu mama lui.

Odată cu lansarea monografiei a mai avut loc și lansarea unei cărți de poezii *Mătăsurii în dud*, autoare Mioara Lazăr, fostă învățătoare, actual consilier local pe probleme de educație, despre care vorbeam mai sus, aceasta ne-a și recitat câteva versuri frumoase, pline de înțelepciune, după cum bine sublinia preotul Avram: *Cartea este mai mică, subțire, dar spune atât de multe lucruri!*

Așadar, au fost sărbătorite și felicitate două doamne distinse ale acestei comunități, care în trecut au fost colege de bancă în această școală, apoi au absolvit amândouă liceul pedagogic și au profesat ca învățătoare tot în această școală.

Mulți dintre invitați au luat cuvântul și au apreciat activitatea profesională și artistică a autoarelor, depănând multe amintiri frumoase și de neuitat.

La final, după o colindă foarte frumoasă, specifică zonei, cu domnul preot Avram, am fost răsfațați cu câte o carte și, așa cum se obișnuiește la Treznea, am fost invitați să servim din bunătățile tradiționale, pregătite de gazdele noastre, printre care vreau să o amintesc pe Măriuca, sora Ilenei, care a făcut niște sărmăluțe foarte bune și gustoase, cum numai ea știe să facă. Mulțumind gazdelor pentru ospitalitatea și bucuria pe care ne-au prilejuit-o cu această frumoasă și interesantă întâlnire, am reluat drumul spre Zalău, cu bucuria că ne-am îmbogățit cu încă două cărți, atât personal, cât mai ales pentru Biblioteca Județeană Sălaj, instituție care adună valorile județului, spre a dăinui în timp și a vorbi tuturor despre locuri, fapte, oameni.

Am rămas în minte cu vorbele rostite la final de Florica Pop:

Ileana Petrean-Păușan a transformat azi TREZNEA, prin Monografia dăruită, din lacrimă de sânge în lumină a nemuririi pe cerul valorilor Sălajului și ale României. Cel mai nobil dar pe care o fiică a satului îl putea face este această CARTE elaborată prin multă și migăloasă muncă, scrisă cu un condei înmuiat în suflet!

Mariana Tăut

EXPOZIȚIA - MIJLOC EFICIENT DE PROMOVARE A BIBLIOTECII

Biblioteca, instituție de formare culturală și intelectuală, trebuie să fie cunoscută și să știe cum să-și prezinte *produsele* publicului larg, să fie deschisă spre acesta și să-l conștientizeze de existența sa, de rolul său și de oportunitățile pe care le oferă. Acum, când imaginea este singura care contează, biblioteca o promovează prin diferite modalități. Una dintre acestea este expoziția - expoziția de carte și documente de bibliotecă.

Expozițiile de carte sunt un mijloc eficient de promovare a colecțiilor bibliotecii. Dacă sunt bine organizate ele ajută cititorii în alegerea cărților, influențează opțiunea lor pentru o publicație sau alta, atrag atenția utilizatorilor spre lucrările valoroase sau nou intrate în colecțiile bibliotecii.

În organizarea unei expoziții trebuie urmați câțiva pași importanți și anume:

- **Stabilirea temei.** Este un prim pas foarte important în realizarea unei expoziții. Ea trebuie să răspundă unor cerințe extrem de importante cultural-educative și să fie larg oglindită în colecțiile bibliotecii.

- **Bibliografia.** După stabilirea temei se trece la întocmirea bibliografiei corespunzătoare, pe baza documentelor existente în colecțiile bibliotecii.

- **Selecția materialului.** În același timp sau după realizarea bibliografiei se trece la selecția materialului ce urmează să fie expus și urmărește, în primul rând, conținutul cărții care trebuie expus. Apoi aspectul cărții, aici avându-se în vedere ca respectiva carte să nu fie deteriorată, incompletă, uzată fizic sau murdară.

- **Titlul expoziției.** O dată stabilit materialul care va fi expus se dă un titlu expoziției și se trece la expunerea efectivă a materialului selectat.

- **Etapa expunerii.** Această ultimă etapă nu este o muncă de rutină, ci una extrem de importantă și chiar decisivă în reușita expoziției. Etapa expunerii depinde în cea mai mare măsură de cultura, gustul estetic și talentul bibliotecarului care o organizează, uneori chiar și de starea de spirit a acestuia în momentul în care pregătește expoziția.

O expoziție reușită trebuie să îmbine planurile orizontale cu cele verticale, trebuie să evidențieze cele mai importante piese ale expoziției, ca rezultatul final să fie unul cât mai plăcut vederii, să atragă atenția asupra elementelor principale pe care bibliotecarul a vrut să le evidențieze. O atenție deosebită trebuie acordată îmbinării culorilor de pe copertă, de asemenea mărimii publicațiilor expuse, cât și textului conținut de paginile publicațiilor la care bibliotecarul decide să deschidă respectiva publicație.

Expoziția organizată pe diferite teme nu trebuie să conțină foarte multe publicații, deoarece numărul mare de titluri poate

risipi atenția celui care o privește, în loc să o concentreze. Expoziția de carte poate îmbrăca diferite forme și poate să illustreze diferite teme, tipuri de publicații și poate să aibă un caracter permanent sau temporar.

Expoziția de noutăți este una dintre formele de expunere foarte des întâlnită în toate bibliotecile și care are un caracter permanent. Într-o expoziție de noutăți cărțile se pot grupa pe edituri, pe diverse teme, pe categorii de cititori sau, pur și simplu, în funcție de opinia *subiectivă* a bibliotecarului care organizează expoziția. Expoziția de cărți noi este

un mijloc eficient de promovare a bibliotecii și de aceea e bine să aibă un loc bine stabilit, cunoscut de toți utilizatorii și să fie reîmprospătată la intervale regulate. În expoziția de cărți nou intrate în bibliotecă nu intră toate publicațiile, ci numai publicațiile valoroase din punct de vedere al conținutului sau al prezentării grafice și care constituie un interes larg pentru cititorii bibliotecii.

Expoziția tematică poate marca:

- o Sărbătorirea unor evenimente importante: 1 Decembrie - **Ziua Națională a României**, 15 ianuarie - **Ziua Culturii Naționale**, 8 Martie - **Ziua Internațională a Femeii**, 23 aprilie - **Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor. Ziua Bibliotecarului din România**, 9 mai - **Ziua Europei**, 1 iunie - **Ziua Internațională a Ocrotirii Copilului** etc.

- o Aniversarea sau comemorarea unor personalități marcante locale, naționale sau internaționale.

- o Teme de actualitate.

În anul 2014 biblioteca noastră a organizat un număr de peste 250 de expoziții la sediul instituției, în fiecare dintre secțiile bibliotecii, cât și în alte spații, unde a avut diferite evenimente culturale. Numai Sala de Lectură a găzduit peste 80 dintre acestea. Voi aminti câteva dintre ele:

- ◆ Marcarea unor evenimente (selectiv): 15 ianuarie - **Ziua Culturii Naționale**, 24 ianuarie - **Ziua Principatelor Române**, 21 februarie - **Ziua Limbii Materne**, 8 martie - **Ziua Internațională a Femeii**, 21 martie - **Ziua Internațională a Poeziei**, 27 martie - **Ziua Internațională a Teatrului**, 18 aprilie - **Învierea Domnului**, 9 mai - **Ziua Europei**, 1 iunie - **Ziua Internațională a Copilului**, 23 iulie - **Zilele Romane și Zilele Cetății**, 15 august - **Adormirea Maicii Domnului**, 28 august - **Ziua Limbii Române**, 25 septembrie - **Nocturna Bibliotecilor**, 1 Decembrie - **Ziua Națională a României**, **25 de ani de la Revoluția din 1989**, 25 Decembrie - **Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos**.

- ◆ Aniversarea sau comemorarea unor personalități locale, naționale sau internaționale: 15 ianuarie - **164 de ani de la nașterea poetului național Mihai Eminescu**, 1 februarie - **162 de ani de la nașterea dramaturgului I. L. Caragiale**, 1 martie - **177 de ani de la nașterea scriitorului Ion Creangă**, 14 martie - **160 de ani de la nașterea poetului Alexandru Macedonski**, 30 martie - **25 de ani de la moartea lui Nicolae Steinhardt**, 16 aprilie - **170 de ani de la nașterea scriitorului Anatole France**, 23 aprilie - **450 de ani de la nașterea marelui dramaturg William**

Shakespeare, 5 mai - Anne Frank - O istorie pentru prezent, 11 iunie - 150 de ani de la nașterea compozitorului Richard Strauss, 2 octombrie - Sălăjeni la ei acasă, 10 octombrie - Carol I ș.a.

◆ Teme de actualitate evidențiate în anul 2014: martie - Săptămâna verde; iulie-august - vacanțe și călătorii în țară și în lume; noiembrie - Ziua Internațională a Toleranței, violența domestică, drepturile omului; decembrie - obiceiuri și tradiții de iarnă.

Așa cum am arătat expozițiile ocupă un rol important în bibliotecă și în promovarea ei. Eficiența lor a fost demonstrată și de faptul că nu de puține ori, o parte dintre cărțile expuse au fost solicitate de către utilizatori.

Folosite în mod frecvent, așa cum se întâmplă la biblioteca noastră, expozițiile de publicații aduc un plus de imagine bibliotecii în rândul utilizatorilor ei și al comunității, promovând astfel colecțiile pe care le deține.

Cu o imaginație bogată, rod al unei lecturi vaste și permanente, un bibliotecar modern poate realiza o multitudine de expoziții tematice, chemând și astfel spre bibliotecă toate categoriile de public.

Simona Hosu

Bibliografie:

1. Agache, Catinca: **Biblioteconomie - valori tradiționale și moderne**. Iași, Ed. Vasiliana'98, 2007
2. Lupu, Atanase: **Relațiile bibliotecii cu publicul**. București, Editura Litera, 1973
3. Buluță, Gheorghe: **Animația culturală în biblioteca publică**. C. P. F. P. I. C., 1998

SĂLĂJENI LA EI ACASĂ - Ediție aniversară

Un proiect de suflet inițiat în anul 2005 a ajuns în 2014 la ceas aniversar. Au fost zece ani în care am trăit, împreună cu invitații și cei omagiați, emoții spirituale deosebite. Fiecare activitate pornește de la o idee, iar continuitatea acesteia este dată de impactul pe care îl simțim la participanți sau după mesajele primite, fie direct, fie în scris.

Recunoștința este memoria inimii!

Am fost surprinși în cel mai frumos mod posibil de trăirile și emoțiile speciale ale celor care, după o viață în care au încercat să dăruiască valori perene, fiecare în domeniul său de activitate sau creație, au simțit că nu au fost uitați, că le sunt cunoscute și, mai ales, recunoscute truda și realizările.

Ne vom gândi la o altă formă de omagiere, începând cu anul 2015, dar nu vom renunța la recunoașterea și aprecierea celor care, prin strădania și dăruirea lor fac cunoscute aceste plaiuri silvane. Observând sentimentele deosebite ale participanților la această manifestare de amploare, precum și numărul mare al celor care își exprimă recunoștința pentru faptul că nu au fost uitați, ne propunem ca astfel de întâlniri să le organizăm periodic, în funcție de calendarul lunar stabilit și importanța, prin operă, a sălăjenilor.

Vom schimba și tipologia invitațiilor, astfel încât să facem cunoscute personalitățile județului în rândul diverselor categorii de public, în funcție de domenii și adresabilitate.

Va fi un nou experiment pe care ni-l dorim de mare impact pentru viața tuturor: creatori, înfăptuitori de opere nemuritoare, copii sau tineri în formare care au nevoie de exemple și modele reale, public de toate vârstele care va putea cunoaște și promova valorile Sălăjului.

Povestea acestui eveniment special a început tot de la... o CARTE! Sau, poate, împreună cu aceasta.

Dicționarele biobibliografice, editate de Biblioteca Județeană Sălaj: **OAMENI DE SEAMĂ AI SĂLAJULUI și SĂLAJ - OAMENI și OPERE** ne-au adus bucuria ca, după o meticuloasă și migăloasă muncă de cercetare, culegere și editare, să fim beneficiarii unor bogate informații despre sălăjenii care, indiferent de domeniul de activitate (biblioteca este instituție publică de cultură, ale cărei colecții și preocupări au caracter enciclopedic), iar atunci când ai informația trebuie să știi cum să o pui în lumină. Ne-am propus astfel să urmărim datele din dicționar și, an de an, să amintim celor merituoși, mai ales atunci când vârsta se îmbracă în petale cu număr rotund, că sunt prețuiți, apreciați și nu le-au fost uitate meritele, indiferent câte file au întors în calendarul personal.

Am ajuns, de la o emoție la alta, la a X-a Ediție a întâlnirilor omagiale și am dorit să oferim celor prezenți momente înălțătoare, pe care să le așeze în cupa amintirilor speciale, prin recunoștința noastră, a celor care adunând daruri de cuvânt și gând, oferim cu respect și prețuire florile alese ale neuitării.

Au fost prezenți la manifestarea omagială ce le-a fost dedicată:

- **Maria Rusu** - profesoară
- **Grigorie M. Croitoru** - profesor, scriitor
- **Teodor Poneavă** - preot, poet
- **Papp Lajos Sándor** - redactor, editor
- **Széman Péter** - medic
- **Teodor Sărăcuț-Comănescu** - profesor
- **Florian Onica** - preot, profesor
- **Bajusz István** - muzeograf, cercetător științific
- **Vasile Pădurean** - economist
- **Szabó P. Árpád** - istoric local
- **Matyi István** - referent coregraf, instructor cultural
- **Széman Rózsa** - asistentă medicală
- **Györfi-Deák György** - profesor, publicist, traducător
- **Adina Livia Chirila** - învățătoare
- **Szóke Ana** - coregraf
- **Daniel Hoblea** - poet, eseist, traducător
- **Vasile Coca** - interpret
- **Aris-Cristian Petreuş** - profesor

Invitați la această ediție, pe lângă omagiații speciali ai anului, au fost și toți cei care, începând din 2005, au participat la întâlnirile ce le-au fost dedicate, amintindu-și că ne-am propus (lansând an de an îndemnul și rugămintea) să ne întâlnim cu toții la Ediția a X-a. Ne-am bucurat observând numărul mare al celor care au răspuns chemării noastre și au fost prezenți, astfel încât Sala Porolissum a Consiliului Județean Sălaj a fost neîncăpătoare.

Spre a cinsti valorile Sălajului, am lansat, la ediția aniversară și o nouă CARTE:

DESTIN CU... APLAUZE. Flori de cântec românesc - ILEANA DOMUȚA MASTAN

Titlul sugestiv a transmis, de fapt, tuturor celor prezenți, gândul că noi, cei care trăim în lumea cărților, aplaudăm și adunăm mereu, cu respect și prețuire, opere, creații, realizări ale sălăjenilor, din dorința de a le face cunoscute și a lăsa mărturie peste timp despre fapte, opere, întâmplări și înfăptuirii acestora.

O carte despre folclor, dăruită cu mare drag uneia din cele mai îndrăgite interprete a cântecului popular sălăjean și românesc, nume care a făcut și face cinste locului care i-a dăruit lumina și harul.

Cântec de gând, cuvânt în cânt... inimi emoționate de preaplinul spiritual pregătit la ceas aniversar!

Ce va urma?!

La Biblioteca Județeană Sălaj proiectele de succes au continuitate, chiar dacă, din dorința de a nu plictisi sau a risca să cădem în monotonie, schimbăm modul de desfășurare, adăugăm detalii, regândim modul de organizare și desfășurare...

Omagierea și comemorarea personalităților sălăjene va fi în permanență în atenția noastră. Ne-am propus ca în următoarea perioadă (2015-2016) să actualizăm datele din Dicționarul biobibliografic, completând, pentru cei cuprinși în primele ediții, realizările ulterioare, dar și adăugând noi nume, care s-au remarcat în perioada de după culegerea datelor de către Serviciul bibliografic și cuprinderea acestora în volum.

Expozițiile dedicate personalităților județului se vor realiza periodic în Sala Scriitorilor Sălăjeni, acolo unde, lunar sau trimestrial, în funcție de numele propuse în Calendarul Cultural al fiecărui an, vor avea loc întâlniri ale publicului cu valorile culturale sălăjene.

Copiii și tinerii vor fi invitați, periodic, să cunoască modele, fiindu-le prezentate realizări din diverse domenii de activitate, la aceste evenimente participând, în calitate de invitați speciali, autorii sălăjeni.

F. P.

Ca în fiecare an, am cules și acum gânduri, emoții ale participanților...

CUVINTE PESTE VREMI...

Sunt foarte fericită că am reușit să scriu o carte despre frumusețea istoriei Sălajului, despre bărbăția înaintașilor care și-au dat toată puterea, uneori mari sacrificii pentru realizarea ideilor lor înalte. Mi-am îndeplinit ideea de a scrie o carte prin colaborarea cu soțul meu, profesorul Gh. Rusu de specialitate limba română. Felicit Biblioteca Județeană pentru toate activitățile organizate pe tărâmul cărții, al culturii sălăjene.

Maria Rusu

Mă gândesc, că lucrul cel mai important este să ne ocupăm cât mai mult de copii, să-i învățăm să aprecieze trecutul, tradițiile, să cunoască rădăcinile fiindcă numai așa vor fi fericiți, așa vor putea avea un viitor frumos și bogat.

Széman Rózsa

O zi deosebită pentru parcursul vieții mele, la împlinirea a 60 de ani de viață, când pentru prima dată CINEVA îmi oferă o neprețuită bucurie, gândindu-se că am făcut ceva pentru județul Sălaj. Emoția trăirii acestei clipe de bucurie a prețuirii dăruirii culturale m-a îndemnat să rostesc pentru oamenii deosebiți:

*Nu-i nicio zi deosebită
Căci toate trec în ritm ușor,
Deosebiți sunt cei ce pot să schimbe
Monotonia și asemănarea lor!,
iar pentru existența noastră în care trebuie să fie cuprinsă întreaga dăruire pentru urmași aș
putea să afirm/exprim următorul gând:
Chiar dacă viața noastră ar putea să fie
Ceva mai mult decât un dar divin,
Din orice clipă ce va fi să vie,
Alungă efemerul, trăiește-o din plin,
ca și cum ar fi ultima din existența ta.*

prof. dr. Teodor Sărăcuț-Comănescu

*Sunt foarte fericit și totodată surprins pentru invitație.
Mulțumesc pentru atenția acordată din partea organizatorilor.*

Szabó Árpád, Cehu Silvaniei

*Inițiativă laudabilă a Bibliotecii, a Colectivului de acolo.
Emoții profunde, o seară înălțătoare.*

Vasile Pădurean

Cele mai bune gânduri din partea unui cititor, bibliotecar și autor, cum de asemenea mai sunt colegi. Mulțumiri pentru umplerea... traistei cu merinde. Pace și binețe!

Gyuri

Încântată să mă aflu din nou printre prieteni... cele 16 cărți (literatură de specialitate - învățământ primar). Vă mulțumesc pentru omagiere!

Cu adânc respect, Adina Livia Chirila

Felicitări deosebite pentru aportul inegalabil pe care doamna Florica Pop îl depune pentru culturalizarea județului considerat de unii sărac județ, vezi inițialele S.J.

Pr. T. Poneavă

Dacă trebuie să îndemn pe cineva să-și aleagă și să urmeze un principiu de viață, îl îndemn să privească doar înainte și să creadă cu tărie că va izbuti să ajungă unde dorește. Vă spune cu toată sinceritatea un ÎNVINGĂTOR, plecat pe drumul său dintr-un sătuc de pe malul Oltețului și pripășit definitiv în alt sat, Aluniș, de pe malul Someșului.

Cu dragoste, Grigorie M. Croitoru

Este o bucurie pentru mine, că am primit această recunoaștere a colectivului în care trăiesc și profesez. Pentru un intelectual este foarte important ca și locul, unde își desfășoară activitatea, să o observe, să îl mulțumească această activitate. Încerc să slujesc Sălajul în continuare.

Dr. Széman Péter

*Sălajul este o zonă fantastică. Cine ajunge aici devine Sălăjean. Și se simte bine, și este mândru de acest statut. Mulțumesc pentru **adopte** și mulțumesc pentru cinstire.*

Bajusz István

Mă simt onorat și emoționat cu ocazia acestei festivități, nu m-am așteptat ca pentru munca depusă în domeniul cultural să fiu evidențiat. Trăiesc de 35 de ani în Zalău și sunt mândru că am devenit sălăjean. Am cunoscut pe parcursul anilor oameni minunați, care au avut o influență pozitivă asupra mea, asupra activității mele. Domeniul cultural în care activez reprezintă pentru mine o satisfacție sufletească deplină, deoarece consider că pe oamenii din Sălaj îi reprezintă cultura tradițională, iar aceasta trebuie păstrată, cultivată și predată generațiilor viitoare.

Matyi István

*Au mai trecut zece ani din viață, iar Doamna Florica Pop cu conștiinciozitatea și stăruința care o caracterizează a organizat o nouă întâlnire, a zecea, a unor oameni considerați **de seamă** ai Sălajului. Sigur evenimentul a fost plin de emoție și de bucurie, ca orice revedere după 10 ani. Cu toții am fost impresionați de activitatea neobosită, de stăruința și devotamentul Doamnei director Florica Pop și a echipei sale.*

În fizică există termenul de albedo ca un raport între intensitatea luminii radiate de un corp și intensitatea luminii primite de acel corp, având o valoare cuprinsă între 0 și 1: un corp care ar absorbi toate lungimile de undă, fără să reflecte niciuna, ar avea un albedo zero, în timp ce un corp care ar reflecta toate lungimile de undă ale luminii primite, ar avea albedoul egal cu 1. Adică ar fi vorba de raportul între ceea ce primești și ceea ce dai. Cu siguranță că albedo-ul Doamnei director, Florica Pop, se situează undeva foarte aproape de cifra maximă.

Cu multă stimă, Dr. Mocuța Nicolae

Felicitări Bibliotecii Județene Sălaj pentru acest eveniment cultural deosebit!

Vă mulțumesc atât pentru invitație cât și pentru sprijinul acordat la editarea primei mele cărți. Este o mare onoare și, în același timp, o mare emoție pentru mine ca la 25 de ani să mă aflu aici printre atâția sălăjeni de valoare.

Cu respect și admirație, un sălăjean rămas la el acasă, prof. Aris Petreuş

Și, tot ca în fiecare an, cei omagiați au invitația și privilegiul de a scrie și în revista noastră... am primit spre publicare:

DEDICAȚIE SĂLĂJENILOR la... Ediția a X-a

De un deceniu, an de an,
Se adună la Zalău
Cititori și scriitori,
Fiecare-n felul său.
Sălăjeni la ei acasă
Întrunește-un evantai
De mulți oameni înțelepți:
Dascăli, preoți, cântăreți,
Sculptori, pictori, ingineri,
Medici, juriști, ofițeri,
Economiști, compozitori,
Muzicologi, cercetători,
Etnologi și ziariști-
De la cincizeci de-ani în sus-
Toți aveau ceva de spus:
Despre ei și viața lor,
Ce vor face-n viitor
Pentru neam, pentru cultură,
Să fie de învățătură
Pentru tinerii ce vin.

.....
Gazdă bună-a fost, cu spor,
În toți acești zece ani,
Distinsa doamnă director,
FLORICA POP din DELENI,
Căreia-i zic: SĂNĂTATE!
SCRIITORII SĂLĂJENI.

Cizer, octombrie 2014
Înv. pens. Petru Galiș

TEODOR PONEAVĂ, ACTIVITATEA DE CONDEIER SAU DE SCRIB

Activitatea literară cuprinsă în paginile publicațiilor sălăjene, este condiționată de următoarele considerente:

a) partenera de viață este aborigenă din Sălaj, comuna Cizer;

b) subsemnatul am activat în Cizer ca profesor și preot, până la reîntoarcerea la Șiria, locul meu de naștere și, ca atare, Sălajul nu îmi este străin.

Pe tărâm literar mi-am început publicistica în anul 1959, cu poezia **Sete și dor**, în revista *Tribuna* din Cluj. În timpul regimului de *impie memorie*, preoții au fost supuși unei discriminări notorii, ba chiar molestabile și nu am avut acces în publicistică, doar în reviste teologice, almanahuri, calendare. După prăbușirea comunismului, în virtutea dreptului la exprimare liberă, am tipărit următoarele cărți:

1. **Poeme peste ani**, axată pe diverse probleme filozofice, cu un adaos de **Stanțe pestrițe**, în care am căutat să nostimizez cititorii;

2. **Predici versificate la duminici și sărbători**, în care am exprimat în mod rimat semnificația fiecărei duminici sau sărbători de peste an și în care am căutat să vizez esența;

3. **Găsiri și goluri**, cu probleme delicate sau gingașe de filozofie, punând accentul pe calitate, prima condiție a unui document elaborat;

4. **Patrie și cuget**, probleme esențiale de patriotism, însușire morală și civică, atât de abandonată astăzi, cu un adaos de probleme filozofice, dar și cu fabule;

5. **Poezii la 2000**;

6. **Între vis și real**;

7. **Al treilea ochi**, ochiul spiritual cu care putem penetra în miezul problemelor, când ochii și urechile pot să fie martori mincinoși, iar simțurile să te înșele;

8. **Predici**, cuvântări bisericești la toate duminicile și sărbătorile de peste an, vizând doar esența sau miezul, lucrul în sine, *Das Ding an Sich*, cum zicea filozoful Kant;

9. **Cuvântări ecleziastice**, cuvântări la toate slujbele pe care le oficiază preotul după persoană sau după caz;

10. **Sens**, dacă nimic nu este fără sens, cu atât mai mult sensul major al existenței în care finalizez cu afirmarea: la ce bun îți servește măreția / când prafu-i sensul tău, nu veșnicia;

11. **Țărână și metafizică**, similitudini și deosebiri între aceste extreme;

12. **Rană din iubire**, în care suprema virtute a iubirii este tratată cu ingraturitate;

13. **Ce este, ce nu este**, definiții personale la ceea ce ar trebui să fie și nu la ceea ce sunt diversele probleme în care este ancorată viața;

14. **Excursii printre idei**, un veritabil turism printre concepte, idei, care mai mult ascund decât exprimă, în care se apelează la rădăcină și la miez, dar și la crez;

15. **Valoarea care nu cunoaște criză**, valoare care dă apă la bunul cel spiritual, valoare veșnică sau eternă;

16. **Chinul cognitiv**, supliciile pe care le îndură cel care s-a angajat pe drumul cel spinos al cunoașterii sau al epistemologiei.

De remarcat că în afara cărților menționate, am mai contribuit și cu articole la cel puțin 50 de reviste. Ca urmare, sunt în posesia mai multor diplome, amintesc că de la Biserică doar două, de la literatură laică, însă, 7, motivându-mă că îmi place foarte mult filozofia, disciplină luată în zeflema de mulți astăzi, de cei ce știu, că dacă știința caută interesantul, filozofia caută adevărul. Filozofia, în care fiecare răspuns determină o nouă întrebare, la care se cere un răspuns plauzibil.

O remarcă: în trecutul nu prea îndepărtat, Sălajul era considerat un județ pauper. O spun și inițialele S.J. = sărac județ. Iată, însă, că pe linie culturală Sălajul este astăzi tot mai ascendent. Felicitări doamnei Florica Pop, care prin strădanie personală, însuflețire și mai ales muncă, ascensionează Sălajul tot mai mult culturalmente. Felicitări și pentru domnul Petru Galiș, bun evocator al istoriei și al plaiurilor străbune, căruia îi datorez și împlinirea mea în conținutul publicisticii sălăjene.

Teodor Poneavă

DESPRE NOROC ȘI CĂRȚI - Întâlnire cu cartea -

Despre noroc românii au născocit o sumedenie de proverbe, care de care mai înțelepte. Iată câteva: *Norocul e de la Dumnezeu și necazul, de la oameni; Norocul calcă în urma minții; Unde-i minte, îi și noroc; Norocul nu fuge după om, ci omul după noroc; Omul numai odată-n viață / Dă cu norocul față; Decât (să ai) un car de minte, mai bine un dram de noroc; Nu sta, că-ți șade norocul.*

Deoarece toată copilăria mea n-am avut o carte, în afara manualelor școlare ale fraților mai mari și ale mele, se poate spune că n-am avut noroc. Dar nici n-am fugit după el, neștiind încotro s-o apuc. Au avut, în schimb, mult noroc Marta Petreu și Gabriel Chifu, ca să dau doar două exemple, dar ei l-au căutat sau au nimerit, cum zice românul, *ca găina oarbă în boabe.*

Marta Petreu a citit tone de cărți, păzind curcile pe Câmpia Armagedonului: povești, poezii, romane polițiste și de dragoste. Din fragedă vârstă a pornit la drum gardată de Jules Verne, Harper Lee, Cehov, Strindberg, Goethe, Morante, Eschil, Sofocle, Euripide, I. Teodoreanu etc. Lui Gabriel Chifu norocul îi călăuzește pașii spre *o casă plină de cărți - în camere, dar și în beci, în pod, cărți peste cărți, cu poze răpitoare sau numai cu litere rotunjite, păstrând în ele poveștile ca pe niște comori. Întorceam paginile fermecat și cred că mi-a încolțit în cap gândul, cu mult înainte de a-l citi pe Borges, că paradisul poate arăta așa, ca un maldăr de cărți.*

Eu? Am avut și eu norocul meu. Și când l-am prins de picior, nu i-am mai dat drumul până astăzi. Țin de el în continuare și el se ține de mine. În 1953, întâmplarea îmi aduce și mie o carte. Ce carte! Când veți citi titlul și numele autorului, unii veți râde malițios, dar vă rog să aveți răbdare până la sfârșit și, apoi, râdeți dacă veți mai putea. Pentru mine, s-a dovedit a fi un adevărat talisman!

Se duce tata la cooperativă să cumpere gaz cu un bidon de cinci litri. Nu se dădea atât, fiind restricționat, dar acela era vasul în care țineau ai mei gazul pentru lampă. Nu mai era nimeni la cooperativă și vânzătorul îi zice:

- Nea Mărine, dumneata ai copii. Ăl mic este încă la școală. Îți umplu bidonul, dar ia o carte. Îmi veni ră niște cărți, broșuri, să le dau la marfa care este mai căutată. Costă numai 25 de bani. Nu sunt așa de mulți pentru dumneata.

Le înșiră pe tejghea, să aleagă una. Și a ales. Vine cu ea acasă și mi-o aruncă pe pat:

- Ia, mă, îți cumpărai o carte, da' s-o citești, să n-o rupă soră-ta să șteargă sticla lămpii cu ea!

- O citesc, tată!

O iau în mână, bucuros că aveam o carte. Îi privesc coperta. Sus, scria cu majuscule *BIBLIOTECA ȘCOLARULUI*. Urma imaginea unui cizmar, meserie dedusă după uneltele care îl înconjura: Un raft cu încălțăminte în fundal, o măsuță în partea stângă pe care își ținea sculele, în dreapta se vedea un calapod, într-o lădiță, mai multe șanuri și, în spate, un godin. E seară, lampa e aprinsă pe măsuță, el, gânditor, cu o coală de hârtie în față și cu creionul pregătit să scrie. Pare într-un moment de inspirație în timpul lucrului, căci stă pe scaunul de lucru, iar șorțul nu-l dăduse jos. Un bărbat frumos, cu trăsături fine, mustață, nas drept, sprâncene stufoase. Mai jos, tot cu majuscule: D. TH. NECULUȚĂ și titlul cărții: **SPRE ȚĂRMUL DREPTĂȚII**. Jos: EDITURA TINERETULUI.

Am început s-o răsfoiesc. Am trecut peste prefață și m-am oprit la prima poezie, i-am citit titlul și le-am numărat: 18 poezii. Nu numai că am citit-o, *am mâncat-o*, am învățat-o pe de rost. Ba așa zice că versuri din ea au învățat și găștele, pe care le scoteam zilnic la Aninoasa și pe miriști să mănânce spicele de grâu rămase de la secerat și boabele scuturate, ori chiar oile, cât sunt ele de oi și de proaste. Să nu mai vorbesc de ai mei. Mă mir cum am scăpat să nu iau bătaie, căci amenințările curgeau din toate părțile, ca streșinile casei când se topește zăpada primăvara. Se astupau la urechi când mă auzeau pe mine strigând în casă, pe bătătură, tăind lemne, dând demâncare la porci, culegând prune, venind cu urciorul plin cu apă de la fântână, înainte de culcare, și înainte, și după ce-mi spuneam rugăciunea:

*Lasă la o parte jalea,
Șterge-ți lacrima fierbinte,
Plânsetul ți-l curmă!
Fugi de-a lașității turmă.
Fie cât de aspră calea,
Haide înainte!*

(Înainte)

Cu siguranță, pentru mine aceste versuri aveau un înțeles, pentru ai mei altul sau poate niciunul. Mie mi-au călăuzit pașii în viață. Asemenea lui Dumitrică, ce a părăsit Târgu Frumos și a plecat la Iași, să-și afle norocul, și autorul acestor rânduri a părăsit satul natal pentru totdeauna, luând drumul Ardealului, tot pentru a-și găsi norocul. Când am trecut podul de peste Aninoasa, mi-am șters cu dosul palmei o lacrimă și mi-am zis: *Înainte, băiete. Numai înainte!* Din acel moment, niciodată n-am mai privit înapoi. Nici în momentele grele ale vieții mele - și-am avut destule - nici chiar când am căzut la pământ. M-am ridicat și-am luat-o cu pași hotărâți înainte, crezând cu tărie într-un loc al meu sub soare. Și l-am găsit. Ce n-am găsit? Țărutul dreptății. Și m-am convins de un alt adevăr exprimat de versurile lui Neculuță:

*Din prunci și pân' pierim moșnegi
Tot bici de foc ne bate...
Și ne-ați legat în lanț de legi,
Și bir și oști și popi și regi
Și raiul vieții voastre-ntregi
Ne-ați trântit în spate.*

(Cor de robi)

Am purtat această carte cu mine, ca pe un talisman, peste tot - a fost prima carte din biblioteca personală. Și o păstrez și astăzi.

În 1962, am dat examen la Institutul Pedagogic de 3 ani din Cluj. Știți ce mi-a căzut la literatură? Dumitru Theodor Neculuță! Profesorul examinator s-a uitat cu milă la mine și a zis: *Poți schimba biletul, dar îți scad din notă.* Am zâmbit și n-a mai zis nimic, m-a întrebat cum mă cheamă și mi-a trecut numele pe foaie. La răspuns, i-am prezentat schița biografică a scurtei sale vieți și am continuat: *Prietenii i-au strâns poeziile în volumul Spre țărmul dreptății, în 1907, volum ce cuprinde 18 poezii. Eu le știu pe dinafară, domnule profesor, pe toate, de la prima, care dă și titlul volumașului și până la ultima, Iarna, un trist pastel despre acest anotimp. Mai întâi, le voi grupa pe teme...* Și-a făcut cruce. *Așa ceva n-am mai pomenit, băiete! Aș fi curios să aud cum s-a întâmplat minunea!* Peste câțiva ani, în locuința sa din cartierul Donath, i-am povestit cum am intrat în posesia cărții și cum am învățat-o pe de rost.

Cărțile mari au venit mai târziu la mine, dar au venit. Numesc două care au avut o înrăurire extraordinară asupra mea: **Doi căpitani**, de V. Kaverin și **Tăunul**, de E. Voynich.

Doi căpitani este o poveste despre curajul de a lupta până la capăt, despre demnitate, dragoste sinceră, tinerețe și încredere în viață. Este de departe una dintre cele mai interesante și captivante cărți citite în perioada când aveam nevoie de un impuls în viață. Am reținut din ea patru citate, nu le-am clamat, dar le-am urmat învățătura și înălțătoarele îndemnuri:

1. *Dacă-i vorba să fii - atunci caută să fii cel mai bun;*
2. *Tinerețea nu sfârșește într-o zi anumită și nu poți însemna în calendar: **Astăzi s-a sfârșit tinerețea mea.** Tinerețea trece fără să prinzi de veste, pe nesimțite, încât nu ai răgaz să-ți iei rămas bun de la ea;*
3. *E zadarnic să regreți lucrurile pe care nu le-ai săvârșit;*
4. *Să lupți și să cauți, să găsești și să nu te lași doborât.*

Am alunecat poate mai mult decât trebuie pe panta destăinuirii, dar sper că cititorii vor înțelege că din orice carte ai ceva de învățat, dacă vrei să înveți.

Ca dascăl, am petrecut 45 de ani în mijlocul elevilor și al oamenilor și am reușit să stimulez interesul acestora pentru carte, știind să ordonez lectura în funcție de particularitățile de vârstă, de posibilitățile intelectuale, de preferințe: povești, basme, legende; povestiri din viața plantelor și animalelor, povestiri din viața copiilor, povestiri din viața oamenilor, cărți de aventuri, descrieri de călătorii, povestiri științifico-fantastice, biografii literare etc.

Există o vârstă la care se citește cartea de aventuri? Răspunsul este, categoric, da, pentru că adolescenții și tinerii preferă acest tip de carte. Însă și celelalte categorii de cititori citesc cărți de aventuri. În afară de subsemnatul, cunosc și alți cititori pasionați care, înainte de a începe să studieze o carte cu conținut științific, filozofic, făceau *încălzirea* cu **Cei trei mușchetari**, de Al. Dumas, **Cocoșatul**, de Paul Feval, romanele lui Jules Verne, epopeile homerice **Iliada** și **Odiseea**, recitindu-le integral sau parțial.

Aceste gânduri le-am așternut pe hârtie când am scris cuvântul înainte la romanul nostru **Nemaipomenita poveste a lui Vlad și a surorii sale, Almada**, o carte de aventuri, dar și despre dragoste, prietenie, tinerețe, loialitate, curaj. Cartea vine să suplinească un gol care s-a creat în ultimul timp în literatura pentru copii și tineret. Acțiunea ei este plasată într-un timp și spațiu imposibil de determinat cu precizie. Libertatea de acțiune pe care ne-am luat-o este, în opinia mea, scuzabilă, deoarece am plasat acțiunea într-un timp și un spațiu pe care nici istoricii nu le-au elucidat. Însă spațiul este românesc, iar timpul este foarte îndepărtat. Așezările omenești erau rare, relațiile dintre ele aproape inexistente, fiind vulnerabile în fața năvălirilor barbare. Totuși, fiind confrunțați cu pericolul barbar, oamenii se solidarizează, dându-și seama de originea comună, și se ajută. Nu timpul și spațiul ni s-au părut importante, ci uimitoarele întâmplări

trăite de doi tineri, Vlad și Almada, crescuți ca frați, deși nu erau frați. Ajung la vârsta când inevitabilul se produce: se îndrăgostesc pătimaș. Plecarea lui Vlad, întâmplări dramatice în timpul absenței lui din așezare și tot drumul până la reîntâlnirea lor vor fi urmărite de cititor cu sufletul la gură. Sperăm.

Este o carte de ficțiune, dar sunt și câteva certitudini: așezările omenești cu specific românesc, unde se desfășoară acțiunea, sunt așezate la sud de Carpați, în creierii munților și la nord de Carpați; valorifică unele legende românești (laleaua galbenă cu pete, funia de nisip, uciderea bătrânilor, Soarele și Luna), ceata sfatului satului, în special ceata bătrânilor și ceata tinerilor.

Copiii de la Râpa lui Costică al Dudii află aceste întâmplări extraordinare din gura unui moșneag, om bătrân, bătrân, venit parcă din acele timpuri. Privit la început cu neîncredere, chiar cu teamă, căci lumea îl socotea nebun, moșneagul Ioniță Dosuleanu îi cucerește prin elocință și le face câteva seri memorabile.

Volumul se adresează copiilor de la câțiva ani și până la o sută de ani! Cel puțin.

Grigorie M. CROITORU

CÂTEVA GÂNDURI DESPRE CĂRȚILE COPILĂRIEI MELE

Am avut norocul să cresc în mijlocul cărților. Părinții mei, învățători, aveau o mică bibliotecă, care se mărea pe măsură ce noi, copiii, creșteam. Cumpărau cărți pentru noi, dar și pentru ei, în ciuda neajunsurilor cu care se confruntau zilnic. Cărțile cumpărate pentru noi, aveau scris pe pagina de titlu cam aceleași cuvinte: *Pentru Dumitru, Profira, Olimpia și, mai târziu, pentru Maria.*

Frații mei erau cititori pasionați. Ei m-au făcut și pe mine să citesc, în special Dumitru, fratele cel mare. Mi-au pus în mână la început basme, apoi cărți de aventuri, iar mai târziu mi le-am ales eu, cum singură mi-am ales și locul, doar de mine știut, unde mă ascundeam să citesc.

Fratele meu, cât a fost student la Cluj, mi-a cumpărat o sumedenie de cărți pentru copii din literatură română și cea universală.

Citind, eroii cărților copilăriei au intrat în viața mea și mi-au influențat-o. Am văruiat gardul cu Tom Sawyer (vezi: Mark Twain: **Aventurile lui Tom Sawyer**) și l-am însoțit în aventurile lui alături de Huckleberry Finn (vezi: Mark Twain: **Aventurile lui Huckleberry Finn**), am smântânit oale cu Nică al lui Ștefan a Petrei sau tot cu el am fugit la scăldat și am furat cireșe (Ion Creangă: **Amintiri din copilărie**), am suferit alături de Cosette și m-am bucurat când a primit păpușa, l-am însoțit pe Gavroche pe baricade (vezi: Victor Hugo: **Mizerabili**), am plâns cu Anne Frank, care stătea ascunsă într-un pod din Amsterdam (vezi: **Jurnalul Annei Frank**). Am trecut prin dumbrava minunată cu Lizuca (vezi: Mihail Sadoveanu: **Dumbrava minunată**), dar m-am revoltat cum Alioșa Peșkov citea noaptea la lumina candeliei (vezi: Maxim Gorki: **Copilăria, La stăpân, Universitățile mele**).

Am colindat mările și oceanele cu copiii căpitanului Grant (vezi: Jules Verne: **Copiii căpitanului Grant**) și cu Dick Sand, căpitanul de 15 ani (vezi: Jules Verne: **Căpitan la 15 ani**), iar pe insula misterioasă m-am jucat cu Top și am pătruns în submarinul Nautilus (vezi: Jules Verne: **Insula misterioasă**). M-au zguduit întâmplările tragice ale vieții lui Oliver Twist (vezi: Charles Dickens: **Oliver Twist**), viața oropsită a lui Nicholas Nickleby (vezi: Charles Dickens: **Nicholas Nickleby**). Am trăit *marile speranțe* cu Pip (vezi: Charles Dickens: **Marile speranțe**), m-am temut de mine însămi alături de David Copperfield, intrându-mi în subconștient inscripția acuzatoare *Feriți-vă de el. Mușcă!* (vezi: Charles Dickens: **David Copperfield**).

Am fost impresionată de viața lui Rémi. Am trăit transformarea sfiosului și plăpândului Rémi într-un băiețel curajos și dărz. Sufletul meu de copil a tresărit și s-a înduișat de atitudinea lui Capi, cățelul căruia nu-i lipsește decât graiul. Hazlia și drăguța maimuță, Suflețel, m-a făcut să vărs lacrimi la moartea ei (vezi: Hector Malot: **Singur pe lume**)...

De asemenea, am înălțat zmeie cu Vasile Porojan, dar m-am speriat cum chema șerpilor la el (vezi: Vasile Alecsandri: **Vasile Porojan**). Niculăeș, băiatul cel mic al lui Dumitru Onișor, mi-a reamintit cât de necesar este să-ți prețuiești mama (vezi: Mihail Sadoveanu: **Un om năcăjit**).

Am colindat prin munți cu *Cireșarii* și-am pătruns pentru prima dată cu ei într-o peșteră (vezi: Constantin Chiriță: **Cireșarii**). Am fost și eu alături de Timur și băieții lui în jocurile lor (vezi: Arkadi Gaidar: **Timur și băieții lui**)...

Oricare ar fi copiii-eroi, toți simbolizează puritatea morală într-o lume *amară*, cum o numește Zaharia Stancu.

Și câți eroi am mai întâlnit în cărțile citite în copilăria mea...! Nu-i pot înșira pe toți și le cer iertare. Ei au rămas mereu copii, n-au îmbătrânit, nu m-au dezamăgit... Ei au fost eroii mei îndrăgiți, mai târziu ai elevilor mei, dar și ai copiilor mei, acum și ai nepoților mei. Și ai câtor copii!! Tuturor ne-au îmbogățit inima și ne-au fermecat o picătură din timpul vieții.

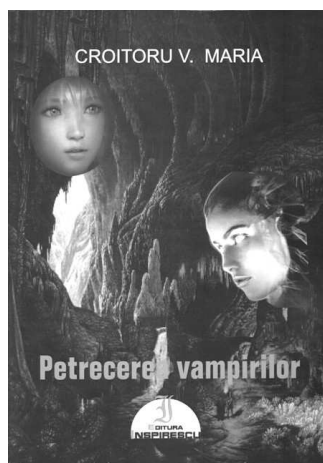
Cartea **Petrecerea vampirilor** aduce în fața cititorilor niște copii obișnuiți, dar pasionați de aventură. Totul trebuie știut. Pentru ei, orice povestire din sat ascunde un mister. Satul împreună cu împrejurimile lui formează un univers plin de taine, care trebuie găsite, cercetate. Oamenii locului ascund tot felul de lucruri ciudate. Cei patru copii temerari au impresia că aceștia nu le dezvăluie tot ce-i interesează. Tot *ce zic bătrânii* dovedesc prin acțiunile lor a fi adevărat: existența peșterii și a tunelului, petrecerea vampirilor, bogățiile ascunse în peșteră. Fiind curajoși și isteți, au șansa să intre în contact cu *piramidienii*, niște extraterestri, veniți pe Terra pentru a găsi *metalul vital* pentru ei.

Felul lor de a fi, modul în care vorbesc și acționează, dorința lor de aventură sper să câștige inima copiilor de vârsta lor, iar aceștia să lase pentru un ceas calculatorul și să pătrundă în lumea misterelor de la Piatra Buhii alături de cei patru îndrăzneți.

Pentru o clipă și adulții pot face același lucru și îi asigurăm că nu vor regreta.

Maria V. CROITORU

(*CUVÂNT CĂTRE CITITOR* ce deschide romanul **Petrecerea vampirilor**)

INFLUENȚA MUZICII ASUPRA SUFLETULUI

Dacă nu am fi avut suflet, ni l-ar fi creat muzica.
(Emil Cioran)

Uneori, urc în mașină și pun muzica tare, ca melodiile preferate să-mi schimbe starea de spirit, amplificându-mi fericirea sau diminuându-mi tristețea. De cele mai multe ori, însă, îmi găsesc refugiul în muzică în fața pianului, momente în care am posibilitatea de a trăi muzica practicând-o, nu numai audiind-o.

Când eram copil, deși îmi plăcea muzica, visam să devin un expert în calculatoare, dar o învățătoare (căreia azi i-aș mulțumi din suflet dacă, întâmplător, aș întâlni-o) mi-a curmat drumul, refuzând să mă înscrie în clasa dumneaei (pe atunci singura clasă I de informatică din Zalău), pe motiv că deja sunt foarte mulți doritori, pe care nu-i poate refuza!

În aceeași zi, doi mari artiști (dirijorul Ioan Chezan și sculptorul Ioan Mihele) m-au îndrumat înspre artă, înspre suflet, înspre frumos, argumentându-mi că va veni o vreme când utilizarea unui calculator va deveni ceva banal pentru absolut toată lumea, pe când cunoașterea unui instrument muzical va fi ceva cu totul aparte.

Stau acum și mă gândesc câtă dreptate au putut avea!

Azi sunt profesor și încerc, la rândul meu, să modelez prin muzică, sufletele elevilor mei.

Sunt în măsură să confirm, din proprie experiență, că e un mare privilegiu să urmezi gratuit un învățământ artistic. Muzica, pictura, sculptura și toate artele, în general, aduc multă bucurie sufletului. Cu cât îi aducem mai multă artă, cu atât acesta se bucură mai mult. Iar dacă începem încă din copilărie, cu siguranță vom vedea lumea altfel și vom încerca permanent să o modelăm înspre ceea ce este drept, bun și frumos.

După acomodarea cu notele muzicale, altfel vom percepe și sunetele din mediul înconjurător, așa cum după mai multe lecții de pictură, altfel vom vedea și înțelege toate culorile din natură.

În lumea de azi, din păcate, întâlnim foarte mulți oameni ce par a fi *incompleți* din punct de vedere sufletesc, tocmai din cauză că nu au avut parte de activități artistice în educația lor. În schimb, mințile luminate antice nu se limitau să studieze doar matematică sau filosofie, astronomie, fizică, ci, cu aceeași importanță, studiau și muzica, desenul, pictura etc.

Oamenii se folosesc mai mult de partea dreaptă a corpului și inima e în stânga - spunea Henry de Montherlant. În goana ei după câștiguri materiale, societatea gândește numai cu emisfera stângă a creierului! Creierul însă are două emisfere care sunt făcute să lucreze împreună: emisfera stângă, care controlează partea dreaptă a corpului, logică, rațională, matematică, științifică; emisfera dreaptă, care controlează partea stângă a corpului,

intuitivă, ilogică, irațională, poetică, imaginativă, romantică, sediul competențelor artistice, al visului, al muzicii, al imaginilor și imaginației, al culorii, al fixării sufletului omenesc cu divinul care se află în noi.

Am remarcat că muzica m-a înălțat într-o relație cu totul specială cu natura, sădindu-mi în suflet compasiunea, altruismul, lipsa de vanitate, generozitatea, dăruirea, sensibilitatea, deschiderea către oameni, plante și animale.

În persoanele formate într-o mentalitate artistică, a dorinței de bine și de frumos, orice formă a răului întâmpină dificultăți. Măinile pianiștilor ating partituri, nu mizeria societății. Ele vor să redea frumosul, binele, adevărul.

O importanță deosebită o are practicarea muzicii de la vârste fragede. Cântatul la un instrument, ne îmbunătățește foarte mult abilitățile de concentrare, de vizualizare, de memorare, de înțelegere. Inteligența emoțională se dezvoltă mai bine.

În anii copilăriei, îmi puneam adeseori întrebarea dacă merita să-mi sacrific ore din timpul meu liber, pentru a le alocă studiului la pian, iar când ajungeam la stadiul de finalizare a unei piese și o puteam interpreta ca un mare pianist, simțeam o împlinire sufletească ce nu poate fi explicată în cuvinte, o împlinire ce probabil doar cei ce sunt în fața publicului și trăiesc acest lucru o pot simți. Este un sentiment extraordinar să știi că mâinile tale pot reda acorduri atât de melodioase.

Dar muzica produce o plăcere auditivă nu numai celor care o practică, ci și celor care o ascultă. Muzica ne pătrunde în suflet și în memoria auditivă, astfel încât coloanele sonore ale unor filme celebre, pe care nu le putem uita niciodată (de ex. **Love story**, **Clona**, **Last of the Mohicans**, **Zorba the Greek**, **Titanic**, **Schindler's List** etc).

Puterea psihologică a sunetelor este imensă. Acestea pot duce la entuziasm, emoție, calmare, liniștire, relaxare. Sunetele ne influențează viața, sănătatea și starea de spirit. Ele ne încarcă pozitiv sau negativ, începând cu sunetele care ne trezesc dimineața (sunetul telefonului, a ceasului deșteptător), continuând cu cele din mediul înconjurător, precum și cu muzica pe care o receptăm continuu, pe diferite canale. Se știe că melodiile în tonalități majore sunt vesele, pe când cele în game minore, sunt triste. Sunetele calde și armonioase ne pot face rezistenți la stresul zilnic și ne pot îmbunătăți starea de sănătate și calm. Pitagora spunea că ne putem vindeca prin sunete, că ne putem purifica. Și sunt multe exemple de oameni care s-au vindecat prin muzică.

Ce fel de muzică ascultăm?

Astăzi unii ascultă muzică clasică, alții preferă ritmuri intense, zgomotoase, pe care le percep ca o descătușare.

Se spune că muzica anilor '80 este cea mai melodioasă.

Muzica pe care obișnuim să o ascultăm este în mare măsură influențată de generația căreia-i aparținem, de mediul cultural în care ne-am format.

În ceea ce privește audierea muzicii clasice efecte foarte benefice are în primul rând muzica lui Mozart. Este vorba de așa-zisul *efect Mozart*, descoperit de cercetători. Se spune (experimentat) că pe muzica lui Mozart plantele cresc mai bine, vacuțele dau mai mult lapte, iar inteligența umană (îndeosebi gândirea spațială și aptitudinile matematice), atenția și memoria se dezvoltă mult mai bine (fiind singura muzică ce activează scoarța cerebrală în proporție de 99-100%).

În schimb, cel mai mult ne înalță la divinitate muzica lui Bach. De altfel, toată muzica barocă este divină. Händel era convins că Dumnezeu era adevăratul creator al muzicii sale.

O adevărată terapie pentru sufletele chinuite de iubire este muzica lui Chopin, sensibilă și nobilă, ca și sufletul romantic al compozitorului.

De asemenea, triumfală și dătătoare de speranță și de liniște tuturor sufletelor răvășite este muzica lui Beethoven.

Sugestivă și purtătoare poate de cele mai naturale impresii este muzica lui Debussy. Și exemplele pot continua.

Sufletul este în mare măsură sensibilizat și de timbrul instrumental și vocal. Vocile calde, cu un timbru plăcut, au fost și vor fi întotdeauna o tămăduire a sufletelor noastre.

Nu orice fel de muzică însă este recomandată tineretului. Doar muzica cea mai frumoasă, care exprimă binele și frumosul și nu plăcerea pe care ar produce-o aceasta. Plăcerea diferă de la individ la individ și de aceea nu poate constitui un criteriu în determinarea valorii unei piese - spunea Platon.

La orele de teorie și educație muzicală încerc să cultiv gustul estetic al elevilor mei și să le dezvolt capacitatea de receptare a muzicii și de formare a unei culturi muzicale.

La orele de instrument aleg piese în funcție de temperamentul fiecărui elev, știut fiind faptul că pianiștii scunzi și îndesați, cu mâini carnoase, interpretează mai bine creațiile compozitorilor *picnici*, asemenea lor (Beethoven, Brahms), pe când cei zvelți și uscățivi, cu degete lungi, interpretează mai bine operele unor creatori *astenici* (Chopin, Liszt).

Respectând programa școlară, aleg acel repertoriu care să-i atragă pe elevi și muzica să-i îndrume mereu în viață spre armonie și frumusețe spirituală.

Aris - Cristian Petreuş

MIRAJUL CĂRȚII prin ochi de BIBLIOTECAR

Mai citesc elevii de azi o carte sau preferă să ia totul de-a gata de pe internet? E mai câștigat un tânăr dacă răsfoiește o filă îngălbenită de timp sau tastează un cuvânt pe Google și obține mii de răspunsuri?

Plăcerea de a citi o carte s-a diminuat de-a lungul vremii. Dacă acum mulți ani în lipsa unui televizor, oamenii își găseau timp liber să citească o carte, în prezent aceste cărți zac prăfuite pe rafturile bibliotecilor personale. Nici bibliotecile publice nu au parte de cititori ca și în anii trecuți. Cred că elevii au devenit mai comozi pentru a lectura sute de pagini și mai bine dau *căutare* pe Google pentru a afla rezumatul întregii povești, dar mai există și cadre didactice care țin cu dinții de tradiție și aproape îi obligă pe tineri să citească.

Nu mai e timp de citit, lumea e prea agitată și copiii la fel. E vina noastră a părinților? E vina școlii? Sau pur și simplu paginile web au luat locul textului scris.

Ca și bibliotecar prefer **cartea**, pentru că ea are o magie care te ține în suspans, trebuie să o citești până la final să te identifice cu personajele să faci parte din poveste. Internetul nu trebuie să înlocuiască biblioteca și cărțile, astfel tinerii și copiii nu ar mai avea posibilitatea de a citi și de a-și lăsa imaginația să construiască acțiunea așa cum și-o doresc.

Cel mai sigur prieten și cel mai bun este **cartea**. Dacă ai răbdare să-i pătrunzi taina citind-o, ea te încântă cu descoperirile ei, îți deschide o perspectivă mai largă

asupra vieții, te consolidează din punct de vedere cultural și îți oferă soluții la multe din necunoscutele sau provocările vieții. Dacă sunt discutate cum se cuvine, cărțile vorbesc despre viața celorlalți oameni. Citindu-le, observăm cum ne șlefuiască mintea cu vorbe înțelepte, cum ne modelează sufletul. Miron Costin spunea:

Nu este alta mai frumoasă și mai de folos zăbavă decât cetitul cărților...

Fiecare carte devine astfel o treaptă pe scara cunoașterii. Fiecare treaptă urcată înseamnă o altă perspectivă asupra vieții. Cu fiecare carte pășești pe noi meleaguri, cu fiecare carte întâlnești oameni deosebiți, cu fiecare carte lumea întregă ți se dezvăluie, cu fiecare carte înveți să visezi, cu fiecare carte orizonturi noi te cheamă.

Fiecare om are dreptul la cunoaștere, fiecare om are dreptul la educație. Însă nu poate fi vorba despre cunoaștere fără să te apleci în mod continuu asupra cărților în paginile cărora s-a strâns întreaga cunoaștere a omenirii. Știință, istorie, literatură, deopotrivă trecut, prezent și viitor stau mărturie puterii de neegalat a gândirii umane. Devenirea fiecărui om stă în profunzimea demersului pe care acesta îl face zi de zi ca să-și depășească propria condiție.

Citind, poți afla răspunsurile pe care le cauți sau poți învăța unde să cauți răspunsurile corecte!

În paginile cărților sunt întrebările la care omenirea a căutat răspunsuri de mii de ani, sunt răspunsuri la întrebările tale de astăzi! În paginile cărților se așterne toată istoria omenirii, aici omenirea își scrie astăzi istoria.

De la cărți la... suflete

Uneori, viața nu ne oferă tot ce ne-am dori, sunt clipe de care nu ne amintim cu plăcere, iar altele ne bucură sufletul și ne înseninează chipul. Trebuie să luăm viața în piept, să luptăm pentru fiecare clipă de fericire.

În bibliotecă le vedem pe toate. Aici vin chipuri senine, dar și foarte multe întunecate. Cum să nu-i privești cu atenție, cum să nu citești povestea ascunsă sub pleoape?! Cum să nu-i ascuți și să le pui în mână o carte care îi poate ajuta să schimbe povestea?!

Dacă tot ce e frumos și bun ne-ar înconjura mereu, am fi pe deplin fericiți. Dar în viață, nu e totul atât de ușor, mereu va fi ceva care să ne umbrească zilele senine și bucuria de a trăi în mijlocul celor pe care îi iubim.

Din paginile cărților vom învăța că nu trebuie să cedăm și să ne lăsăm pradă ispitei, că e bine să privim răul în ochi și să luptăm cu el, pentru a ne păstra sufletul pur. Să nu lăsăm urme de pași să ne brăzdeze sufletul, să încercăm să fim mai buni, chiar dacă uneori simțim că nu merită să ne revărsăm bunătatea asupra celor din jur.

Cu fiecare clipă care trece să credem că oamenii vor fi mai buni unii cu alții, vor răspândi în jurul lor o aură de fericire, totul va fi pur și imaculat.

Oare ar fi posibil acest lucru?

Mă uit în jurul meu și ce văd?

Văd nedreptate, văd ură, văd batjocură... prea mult rău!

Unde sunt clipele liniștite? Unde sunt visele noastre? Unde e liniștea zilei de mâine? Cine ne poate răspunde la aceste întrebări și la multe altele, pe care mulți nici nu mai îndrăznesc să le articuleze?

Păcat, aș fi vrut să pot scrie numai cuvinte frumoase și să transmit prin ele speranța de mai bine.

Dragii mei colegi bibliotecari, să-i îndrumăm pe toți cei care nu au învățat bunele deprinderi, să culeagă din înțelepciunea cărților curajul și dorința de a încerca să clădim împreună o lume mai bună, să ștergem din mintea noastră și a semenilor cuvintele care ne provoacă rău, să întindem o mână de ajutor celor care au nevoie, să nu întoarcem spatele celor suferinzi, să nu ne bucurăm de răul altuia, să nu lăsăm să treacă viața pe lângă noi, să facem ceva util în fiecare zi, să nu rămânem surzi la strigătele celor de lângă noi.

Să nu uităm că renaștem cu fiecare răsărit, primind, zi după zi, puterea, dar și datoria, de a schimba ceea ce nu ne onorează, redând tuturor încrederea că putem fi mai buni unii cu alții și că suntem stăpânii propriilor noastre vieți.

Dorim o speranță, o viață mai senină?! Avem cu toții dreptul să visăm, să avem idealuri, dar mai mult de atât: avem datoria de a face tot ce ține de noi pentru a împlini cele mai nobile vise, mai ales pe cele care ar avea puterea să schimbe în bine lumea din jurul nostru!

Dacă nu întotdeauna simțim aproape de noi seninul, să nu uităm că în CĂRȚI vom găsi și *Speranță* și *Lumină*, trebuie doar să le împrumutăm puțin câte puțin și să le presăram în clipele noastre, ce pot deveni nemuritoare!

De la idee la... fapte

Cu fiecare an care trece, trecem și noi câte puțin, dar nu ne e indiferent cum trecem. Să fim sănătoși, acesta este lucrul cel mai important, dar oare dacă ne-am bucura și de roadele activității noastre nu am fi mai mulțumiți?

Eu, personal, sunt mulțumită, a fost un an bun, la fel ca și anii trecuți, plin de activități, dar dacă mă gândesc bine, a fost un an deosebit, un an în care am câștigat un proiect, iar la altul, câștigat de Biblioteca Județeană, am fost partener, două realizări foarte mari pentru o bibliotecă mică! Bucuria a fost cu atât mai mare, cu cât am înțeles că se poate, am ascultat sfaturile colegilor de la centru și am prins curaj: DA, putem atrage și noi finanțări! Nu suntem prea mici pentru fapte mari!

Unul dintre proiecte a fost depus și câștigat de B.J.SJ, instituție care nu uită niciodată de noi, cei din teritoriu. Prin acest proiect 5 biblioteci comunale au urmat cursuri ECDL. Eu și alți patru colegi am avut bucuria de a organiza aceste cursuri în biblioteca publică pentru câte cinci membri ai comunității din care facem parte.

Toți patru au primit diplome eliberate de ECDL București, diplome înmânate de doamna directoare Florica Pop, împreună cu Ottilia Bodis, coordonator program.

Un alt proiect a fost câștigarea a 1000 de cărți în urma PROGRAMULUI DE GRANTURI **BOOKS 4 YOUTH**, lansat de FUNDAȚIA *MEREU APROAPE*.

Am depus proiectul cu titlul *VREAU SĂ VIN LA BIBLIOTECĂ* și am avut bucuria de a găsi Biblioteca publică Bănișor pe lista câștigătorilor. Astfel, la sfârșit de octombrie, au ajuns la bibliotecă cele 1000 de cărți. Acestea vor fi oferite ca premii, iar o altă parte vor fi înregistrate în fondul bibliotecii. Proiectul se va derula pe o perioadă de 6 luni, timp în care biblioteca va organiza activități cu elevii și tinerii din comună.

Am vrut să demonstrez că exist, că biblioteca trebuie să fie un loc viu, trebuie să dezvoltăm programe, să atragem comunitatea. În ziua de astăzi dacă nu te implici, vorba românului: *rămâi de căruță*. De noi depinde să schimbăm modul în care mai suntem priviți de o parte dintre cei care nu înțeleg complexitatea activității noastre, crezând că stăm în bibliotecă și nu facem aproape nimic.

Bibliotecarul este o comoară pentru comunitate, dacă știe cum să-și împodobească grădina (biblioteca) și cum să dea strălucire acestei comori, pe care, cine reușește să o descopere, va fi, cu siguranță, bogat.

An bun cu multe realizări pentru toate bibliotecile și toți bibliotecarii!!!

Bibliotecar Florica Iepure
Biblioteca publică Bănișor

S-A ÎNTÂMPLAT la MIRȘID

Biblioteca, prezentul și viitorul acesteia, depind de puterea și capacitatea cu care se poate adapta la schimbările care se produc în societate, de modul în care poate să răspundă provocărilor impuse de aceste schimbări.

Scopul și preocuparea principală este aceea de a atrage spre bibliotecă un număr cât mai mare de utilizatori ai acestui serviciu public, din toate categoriile sociale din comunitatea noastră sau chiar aflați în tranzit, în excursii, vizite la obiectivele istorice etc., de a răspunde nevoilor acestora prin serviciile și activitățile pe care le desfășurăm în bibliotecă.

Din realizările anului 2014, pe care l-am încheiat recent, aș nota doar câteva aspecte, care cred că au avut o importanță deosebită.

O activitate inedită pentru noi, bibliotecarii din micile biblioteci, a fost aceea prin care Biblioteca Județeană Sălaj a fost selectată de către BIBLIONET România să coordoneze proiectul pilot - ECDL, în care, ca și parteneri, împreună cu încă patru colegi: Iepure Florica - Bănișor, Pușcaș Simona - Dobrin, László Csilla - Virșoț și Ardelean Ciprian - Chieșd, am fost selectați și am participat la instruirea și certificarea noastră ca formatori - o calificare personală în domeniul formării profesionale conform legislației naționale de calificare și recalificare a adulților, adaptată după legislația Uniunii Europene.

În comunitățile noastre am instruit câte cinci persoane care s-au înscris și s-au încadrat criteriilor, persoane care au dorit să învețe primii pași în utilizarea calculatorului. La finalul celor zece zile în care cursanții au deprins abilitățile de utilizare a calculatorului, fiecare a primit câte un certificat ECDL Equal Skills, recunoscut la nivel internațional.

A fost o experiență nouă și captivantă, chiar și pentru noi, care lucrăm în acest domeniu, dar și de a exersa ca *formatori*.

O altă activitate importantă, proiectul: *Cartea, darul cel mai de preț*, finanțat de Fundația *Mereu Aproape*, în cadrul programului de granturi **Books 4 YOUTH I**, Biblioteca Mirșid a câștigat 1000 de cărți, autori mari din literatura română, în valoare de 7400 lei. În cadrul proiectului se desfășoară diverse activități cu cititorii pe o perioadă de 6 luni, o parte din cărți vor fi oferite ca premii copiilor și tinerilor, iar o altă parte se vor înregistra în colecțiile bibliotecii.

Activitățile se desfășoară atât la centrul de comună, Mirșid, cât și la Filiala Moigrad - Porolissum.

Nu pot să nu amintesc și o întâlnire mai specială, care s-a petrecut în această toamnă la Școala din Mirșid, unde a avut loc lansarea cărții **Între două lumi**, a autorului Emil Chendea, fiu al satului, care a fost plecat peste mări și țări, dar s-a întors acasă după mulți, mulți ani, amintind că a purtat mereu în suflet satul natal.

Invitat de onoare al Festivalului Internațional de Carte *Transilvania*, Emil Chendea, cel mai mare grafician de carte din România înainte de 1989, a obținut 11 premii naționale și internaționale pentru prezentare grafică și ilustrație și a dorit să-și prezinte cartea și acasă la Mirșid, locul unde și-a petrecut primii ani din viață, ani pe care îi descrie foarte frumos în paginile acestei cărți. A fost o întâlnire încărcată de emoție, o întâlnire de suflet cu personalități locale, cadre didactice, elevi și membri ai comunității.

Malica Mezei - bibliotecar, Biblioteca Publică Mirșid

După... 25 DE ANI

Interviu realizat de un grup de elevi ai Școlii Gimnaziale Someș-Odorhei

- Doamna bibliotecară, o păsărică, în zbor, ne-a șoptit că dumneavoastră în anul care bate la ușă, 2015, o să împliniți 25 de ani de activitate în bibliotecă și, sincer, nouă nu ne prea vine să credem. E adevărat?!

- Da, dragii mei, anul acesta o să sărbătoresc 25 de ani, activitate neîntreruptă la Biblioteca Publică din Someș-Odorhei. Totuși, de ce sunteți atât de nedumeriți?

- Pentru că firea dumneavoastră veselă, energică, mereu deschisă la tot ce e nou și, mai ales, zâmbetul acela special cu care ne întâmpinați vă face să rămâneți tot timpul tânără și frumoasă, nu vă trădează vârsta.

- Măi copii, tinerețea sufletului nu se numără în ani biologici. Eu am fost binecuvântată cu puterea de a trece cu optimism și credință peste orice obstacol al vieții, am încercat să gândesc pozitiv și să văd doar ce-i bun și frumos în jurul meu. Seva tinereții sufletului meu se trage și din atâtea generații de copii cu care am lucrat. Un zâmbet nu te costă nimic. Îl poți oferi gratuit oricui are nevoie de el și, Doamne, câtă lume are nevoie!!! Frumusețea sufletului se reflectă și în frumusețea chipului! O vorbă bună, un zâmbet cald, un suflet mare și nobil, împletite cu multă dăruire, pasiune și trudă, cred că sunt principalele calități pe care trebuie să le aibă un bibliotecar.

- Cine v-a dat ideea de a lucra la bibliotecă?

- Ideea de a lucra la bibliotecă nu mi-a dat-o cineva, a fost în mine, în sufletul meu și este tot ce pot să reprezint din punct de vedere profesional. Este un lucru mai presus de orice cuvânt, sunt eu.

- Ce v-a atras cel mai mult spre această profesie?

- Iubirea de carte și de tot ce reprezintă aceasta.

- Ce înseamnă pentru dumneavoastră o carte?

- O carte pentru mine înseamnă totul: informație, educație, trăiri, sentimente, dragoste...

- Sunteți înconjurată din toate părțile de cărți. Nu vă plictisiți niciodată?

- Nu, niciodată! Sunt mândră că am ales această profesie, cea de bibliotecar!!!

- Nouă ne place foarte mult să citim, dar ne plac și calculatoarele. Abia așteptăm să terminăm orele și să fugim la bibliotecă.

- Da, sunt foarte mândră că în anul 2009, prin programul național *BIBLIONET- lumea în biblioteca mea!*, biblioteca noastră a fost dotată, printre primele din județ și din țară, cu 4 calculatoare, scanner, imprimantă, videoproiector, ecran de proiecție care, pentru utilizatorii bibliotecii înseamnă foarte mult.

- Ați întâmpinat greutăți în tot acest timp?

- Greutăți au fost multe, dar, din dragoste pentru profesia mea, le-am trecut și le-am uitat și, după cum mă cunoașteți, eu sunt o persoană foarte puternică, nu mă dau bătută atât de ușor!!!

- Nemulțumiri ați avut?

- Nemulțumiri din partea utilizatorilor, nu. Nemulțumirea mea cea mare a fost atunci când, poate, vreodată n-am reușit să ofer pe loc informația solicitată, dar m-am străduit și, în cel mai scurt timp, am rezolvat cererile de lectură, informație, cunoaștere.

- Vi s-a părut greu tot acest timp în care ați lucrat la bibliotecă?

- Nu, niciodată n-am regretat că lucrez aici și mi-am iubit profesia, în mod deosebit!
- Dacă ați primi o ofertă de lucru mai bună, mai bine plătită, ați renunța?
- O, niciodată!!! Am primit oferte, dar nici nu m-am gândit să renunț la profesia mea. Sunt născută pentru acest loc și... vorba proverbului: *Omul sfințește locul!* Am făcut tot ce a depins de mine ca să cinstesc această profesie.
- Noi suntem curioși să ne spuneți ce faceți când nu sunteți solicitată de utilizatori?
- În momentul când nu sunt prea asaltată de lume clasific și cataloghez cărți, pregătesc următoarele activități, mă ocup de partea administrativă a bibliotecii și, nu în ultimul rând, fac curățenie în bibliotecă. Bibliotecarul este cel care înobilează înfățișarea bibliotecii, având grijă să creeze o atmosferă plăcută și deschisă atragerii spre lectură, în funcție de pregătirea sa profesională, de experiența, de profesionalismul și, nu în ultimul rând, de respectul pentru sine și profesia aleasă.
- Ce satisfacții profesionale mai deosebite ați avut?
- Satisfacția mea cea mare a fost atunci când utilizatorii au plecat mulțumiți și au revenit cu drag la bibliotecă... și... poate, câteodată, un mic semn din țară sau străinătate din partea celor care, cândva, copii sau adulți fiind, au călcat pragul acestui tărâm magic!!!
- Un gând dascălilor și elevilor Școlii Gimnaziale Someș-Odorhei care vă prețuiesc și vă apreciază în mod deosebit le transmiteți?
- Cu școala am avut întotdeauna o foarte bună colaborare, am făcut multe activități împreună, avem încheiate parteneriate atât cu Grădinița de copii, cât și cu Școala Gimnazială și, chiar și pe această cale țin să le mulțumesc dascălilor care, la orice solicitare, au fost alături de mine și m-au ajutat și, nu în ultimul rând copiilor mei dragi care trec zilnic pragul bibliotecii și pe care îi aștept mereu cu atâta drag!!! Închei mulțumindu-vă vouă pentru acest gând de a pătrunde în sufletul profesiei mele și vă îndemn, ca întotdeauna să nu uitați: ***Cine are carte, are parte!***
- Vă mulțumim și vă iubim!!!

P.S. La finalul anului 2015, în numărul următor al revistei *I.D.E.I.* sper să reușesc să scriu un articol cu impresii, tot... după 25 de ani! Anul acesta este pentru mine un an cu totul special: 25 de ani de carieră și 25 de ani de căsnicie!!! Două nunți de argint, așadar, trăite cu aurul dragostei de oameni și de viață! Sper să fie un an bogat în evenimente frumoase, să fiu sănătoasă, la fel de energică și plină de viață ca și până acum și, cum pentru mine BIBLIOTECA este a doua mea casă și familie, doresc să împărtășesc din preaplinul bucuriei mele și cu cealaltă familie, frumoasa familie a BIBLIOTECARILOR SĂLĂJENI, colegii mei dragi!!!

Pentru conformitate,
Bibliotecar, Livia Solomonean
Biblioteca Publică - Someș-Odorhei

BIBLIOTECA IERI ȘI AZI

Mama mea, fiind intelectuală, avea grijă ca din casa noastră să nu lipsescă niciodată cărțile. Lungile seri de iarnă le-am petrecut împreună, uitându-ne la cărți cu ilustrații colorate. Mama citea povești, poezii pentru copii și noi o ascultam cu mirare. Câte frumuseți!

Biblioteca dănei era destul de modestă, cam 200 de volume, dar erau prezenți toți clasicii literaturii, mai ales ai celei ruse: Cehov, Tolstoi, Dostoievski, dar și alții, nemuritorii scrisului. Puținele cărți pentru tineret repede s-au epuizat, deoarece cum am învățat să citesc, le-am *mâncat* foarte repede. Anișorii mei puteam să-i număr pe cele zece degete, când, la un moment dat, nu mai aveam cărți de citit. Am găsit o carte, nuvele scrise de Boccaccio, pe care mama mi-a interzis să o citesc. (Am citit-o când era la serviciu, dar nu mi-au plăcut atunci, nu le-am înțeles). Vecina noastră de peste drum, doamna Olga, era bibliotecara satului. Într-o zi ne-am dat întâlnire la bibliotecă.

Era o zi destul de mohorâtă. Eu eram foarte entuziasmată. Am pășit pragul bibliotecii cu sufletul la gură. Sala era destul de mică, întunecoasă, cu ferestre mici. Razele soarelui aveau acces abia două-trei ore pe zi. Rafturile erau înghesuite și pline de cărți. Față de ceea ce aveam acasă, era un imperiu al cărților, un sanctuar virgin pentru mine. Pe pereți erau câteva poze înrămate ale lui Eminescu, Creangă, Alecsandri, Caragiale. Doamna Olga stătea lângă birou, citea o carte. În spatele dănei era instalat un aparat de radio, nou-nouț. Muzica lui Vivaldi mângâia cărțile și sufletele celor care intrau. O atmosferă plăcută. Am făcut cunoștință discutând despre preferințele mele, ce am citit deja, ce aș vrea să citesc în viitor. Bibliotecara a devenit coordonatorul, instructorul meu.

A avut grijă să citesc literatură de calitate. Am devenit cea mai harnică cititoare, spre bucuria mea, a mamei și a doamnei Olga. Mii de mulțumiri.

Au trecut câțiva ani și într-o zi am găsit-o pe femeia dragă mie, foarte supărată. A primit cea mai proastă veste posibilă. Se închide biblioteca, din anumite motive neînțelese de mine, pentru o perioadă nedeterminată. Peste câteva zile acel loc minunat, locul în care domina știința și creația, nu mai exista.

A urmat o perioadă în care, cadre didactice, cu sau fără indemnizație, au aerisit încăperea de două ori pe săptămână, au stat câteva ore, cel mult două, și... cam atât. Biblioteca a fost mutată de mai multe ori, ajungând în săli din ce în ce mai mici. Oamenii au și uitat de bibliotecă. Între timp biblioteca noastră personală s-a îmbogățit, deci am avut de citit.

Profesorul de limba română, Octavian Guțu, în timpul celor patru ani de liceu, era foarte exigent, lecturile suplimentare erau obligatorii. Nu a acceptat nicio scuză. Mii de mulțumiri. Norocul nostru, că biblioteca școlii era foarte bine dotată în acea perioadă.

După o hibernare de cel puțin două decenii, din anul 1990, bibliotecile comunale s-au trezit, s-au reînființat, s-au înființat. În acest an, în urma unui concurs, am reușit să devin bibliotecara comunei Nușfalău.

Eram fericită, încrezătoare, cu planuri mari. În primii ani au fost acordate sume importante pentru reîmprospătarea stocului de cărți. Am achiziționat cărți valoroase, albume, atlase, dicționare, enciclopedii și beletristică. Cele vechi, uzate fizic și moral, au fost scoase din circulație.

Mai târziu primăria a găsit o soluție, biblioteca s-a mutat într-o locație mare, frumoasă, luminoasă, am primit mobilier nou, multe cărți noi. Însă cititorii veneau și nu veneau. În clipa în care s-a înființat centrul de internet,

numărul vizitatorilor a crescut vizibil. Biblioteca din acest moment a însemnat mult mai mult decât împrumut de cărți. A devenit un centru de socializare pentru mulți, a devenit un centru de informare pentru comunitate. Pentru diversificarea activității am început să mă ocup de educarea tineretului, în sensul valorificării și conservării folclorului din zonă, și nu numai, prin dansuri și cântece populare, precum și teatru pentru elevi. Datorită muncii perseverente am obținut rezultate foarte frumoase. Copiii sunt talentați, le place ceea ce fac și mă pun în fața multor provocări noi. Până în prezent am reușit să trecem orice obstacol cu succes. Datorită acestor activități culturale am ajuns pe diferite scene din țările învecinate. Momente înălțătoare, frumoase, clipe de neuitat, satisfacții fără pereche.

Se întâmplă destul de des să vină copiii la mine cerându-mi să-i ajut la întocmirea temelor de casă, a unor referate, a unor compuneri, solicitate la orele de română, maghiară, geografie sau istorie. Este foarte plăcut când, a doua sau a treia zi, se întorc cu zâmbetul pe buze: *am primit nota zece!* - spun ei fericiți.

Cei mici, care încă nu au descoperit tainele literelor, solicită să le citesc povești scurte și frumoase.

Astfel s-a schimbat, s-a diversificat activitatea și serviciile prestate de bibliotecă. Nu este ușor, dar este o activitate frumoasă și nobile, chiar dacă în cele mai multe cazuri, bibliotecara este și femeie de serviciu și fochist... și încă multe altele.

Somogyi Vengli Judith - bibliotecar, Biblioteca Publică Nușfalău

Sfaturi și modele pentru azi

MARIA ALBU - CENTENARĂ!

S-a născut în același an cu SENIORUL CORNELIU COPOSU

Motto: *Vârsta este ceasul nostru deșteptător.*
(Ernest Hemingway, 1899-1961, prozator american)

100 de ani! Da, **Maria ALBU**, a împlinit un veac de viață! Am fost prezent, cu soția mea, la solemnitatea consacrată acestei aniversări de excepție, desfășurată anul trecut, în a treia zi după Sfânta Sărbătoare a Nașterii Mântuitorului nostru, Iisus Hristos, chiar în ziua Praznicului Sfântului Apostol, Întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan. A fost omagiată în casa fiului său, prof. Traian Albu, din Șimleu Silvaniei.

Maria Albu (născută Moteanu), a văzut lumina zilei în 27 decembrie 1914, la Pietrari (5 km de Băile Govora), județul Vâlcea. Are trei copii, împreună cu regretatul ei soț, Gheorghe Albu, (plecat, sus, în Cer, acum 18 ani), opt nepoți și 11 strănepoți. Să-i trăiască! Am cunoscut-o, cu mulți ani în urmă, făcându-i vizite inopinate la Pietrari, împreună cu soția mea. Era tare bucuroasă, chiar fericită, mai ales că-i duceam vești bune despre fiul său, Traian, *ardeleanul*, cum îi plăcea să-i zică! Era foarte activă în frumoasa gospodărie de lângă apa Otăsăului, o femeie creștin-ortodoxă, de bună-cuviință, respectată de consăteni. În toamna

trecută, din cauza unei accidentări, după operație, a fost adusă de familia prof. Maria și Traian Albu, în orașul de la poalele Măgurii Șimleului.

La ceremonie, am găsit-o așezată în capul mesei, cu fruntea sus, cu ochii mari și *iscoditori* și cu zâmbetul pe buze, invitându-ne: *Hai, luați loc, la sărbătoare! Ce sărbătoare?*, am zis eu. Ridicând capul, cu privirea spre mine, spune: *Păi, asta, că împlinii o sută de ani!*

A, așa da, frumoasă vârstă!, m-am mirat eu. Cum ați ajuns la ea?, am întrebat-o. Ajunsei, zice, cu vrerea Bunului Dumnezeu și cu multă, multă, cumpătate. Cum este la 100 de ani, doamna Albu?, am continuat eu. Cum să fie?, spune, nu vezi, îs bucuroasă și-i mulțumesc Domnului că făcui suta de ani și că sunt sănătoasă tun, mai puțin cu coapsa dreaptă, că-mi băgă doctoru' o tijă în osu' lung, da' merge, numa' Dumnezeu știe cât o s-o mai duc de-acilea înainte. Pân-acuma m-a ocrotit, m-a ajutat. Hai ia loc, lasă poveștile și aparatu' ăla, că mă pozași în toate chipurile, hai să petrecem și să ne veselim...

A fost o seară inedită, frumoasă, pentru toți cei prezenți. Traian Albu și soția sa, Maria, erau fericiți, chiar mândri, fiindcă mama lor a împlinit o sută de ani, vârstă destul de greu de atins în trecătoarea viață pământească. Cu o memorie de invidiat, omagiata, ne-a povestit câteva întâmplări din viața ei seculară, cu cele două mari războaie mondiale și alte episoade existențiale, unele cu mult haz. Cu acest prilej, prof. Maria Pîrvu și ing. Gheorghe Tulbure i-au dedicat câte o pilduitoare *poezie aniversară*. Printre altele, sărbătorita a fost vădit emoționată, atât prin prisma cadourilor și a florilor primite, cât și prin momentul stingerii lumânărilor tortului aniversar, dintr-o... suflare! În plus, s-a simțit profund impresionată, atunci când i s-a cântat: *Mulți ani, trăiască!*

Prin urmare, în orașul Șimleu Silvaniei, a mai fost sărbătorită o persoană, care a împlinit venerabila vârstă de 100 de ani. De data aceasta, Maria Albu: *Și-a sărbătorit ziua de naștere, / Frumos, după a rudelor vrere. / Cu al Domnului dar, / A ajuns la... CENTENAR !!*

La mulți ani, cu sănătate, doamna Maria ALBU !

Prof. Marin ȘTEFAN
Publicist, Șimleu Silvaniei

O VIAȚĂ DĂRUITĂ BIBLIOTECII

MARIOARA PETRENCIU - Carte cu slove de dragoste

Mi-a fost drag mereu să merg la Biblioteca Orășenească din Cehu Silvaniei. Sunt oameni care atrag prin prezența lor, prin vorbă, prin atitudine, dar mult mai mult prin dăruirea și dragostea de profesie.

Colegi și momente care nu se vor putea șterge niciodată din memoria afectivă a celor care au avut privilegiul să le fie aproape, să-i cunoască și urmărească în profunzimea muncii dătătoare de rod și bucurie.

Am cunoscut și urmărit, prin natura sarcinilor asumate, mulți bibliotecari, începând cu cei de la Biblioteca Județeană Sălaj, apoi din bibliotecile noastre publice și mulți alții din întreaga țară, ba chiar de mult mai departe... nu, nu sunt toți la fel, iar asta se simte de la primele schimburi de cuvinte, idei, gânduri, priviri...

Vin, periodic, acele momente în care ne căutăm în minte și în suflet averea adunată. Sunt ceasurile de taină când se face bilanțul, nu neapărat urmărind filele calendarului. Este și un altfel de calendar. Unul special în care, fiecare filă este creată de noi, unde așezăm, spre a nu lăsa să se piardă, ceea ce s-a desprins din monoton, sclipind pe cerul luminos al trecerii noastre printre lumini sau umbre.

Am dori să-i putem păstra mai mult aproape pe colegii care ne chemau, fără cuvinte, spre locul unde erau mereu la datorie.

O astfel de colegă a fost și Doamna MARIOARA PETRENCIU. Zâmbesc și acum, chiar dacă am plâns împreună de mai multe ori. De prea mult drag zâmbesc! Îmi plăcea să o știu acolo, la bibliotecă. Nu numai mie, ci tuturor celor care în acești ani, în diverse proiecte, au venit în Sălaj și mergeam împreună la Cehu Silvaniei. Au îndrăgit-o până și americanii pentru umorul special pe care îl crea, dar mai mult pentru răspunsurile și replicile inteligente și pline de substanță pe care le dădea tuturor, întotdeauna.

Viața nu i-a fost o grădină plină cu flori, așa cum ar fi meritat. Din păcate spini ascuțiți i-au sfredelit sufletul, dar a găsit mereu puterea să nu-i lase pe cei din jur să-i vadă lacrima, ci, mai mult, curajul și dorința de a face bine.

O fi fost cărțile un balsam?! Oare a găsit în paginile pe care nu lăsa să se așternă praful indiferenței, tâlcul și îndemnul de a privi seninul, înlăturând negura care, inevitabil, se mai abate asupra vieții fiecăruia dintre noi?!

Să-i mulțumim acum pentru toate: pentru pricepere, pentru profesionalism, pentru bucuria de a o fi cunoscut! Să o îmbrățișăm cu dragoste, ca într-o mângâiere îngerească, spre a simți că nu va fi niciodată singură, o vor însoți mereu gândurile luminoase ale noastre și ale nenumăraților copii care au crescut altfel cu zâmbetul și sfatul ei, dăruit acolo, în lumea cea mai frumoasă dintre toate lumile posibile - bibliotecă!

Florica Pop

Despre oamenii speciali, cuvintele de prețuire se aștern lin, curg din inimi...

Sfârșit de carieră

M-am angajat la Biblioteca Orașenească din Cehu Silvaniei în anul 1998. Am avut norocul s-o am colegă pe doamna Petrenciu Mărioara. Ea lucra aici de mulți ani. Tocmai de aceea avea o bogată experiență în meserie și am avut multe de învățat de la ea.

De la început m-a întâmpinat cu un zâmbet, m-a abordat cu prietenie și mi-a spus că se bucură de venirea mea. Prin discuții colegiale, m-a făcut să mă familiarizez cu cerințele esențiale ale muncii de bibliotecar, mi-a prezentat biblioteca și mi-a explicat ordonarea cărților după autori și domenii.

M-a inițiat în activitatea concretă de zi cu zi. Cu timpul, am descoperit în colega mea o adevărată prietenă, cu care mi-am petrecut 16 ani de muncă. Ne-am împăcat ca două surori și ne-am sprijinit reciproc, supărările uneia au fost și ale celeilalte, iar bucuriile de asemenea.

A fost o colegă foarte bună, sinceră și devotată. Mi-a plăcut cum se comporta cu cititorii, pe care îi aborda cu mult respect. Îi știa pe toți și se orienta după afirmația unui poet american: *Cunoști un om după cărțile pe care le citește*. Pe copii îi cunoștea foarte bine, știa care al cui este și le dădea sfaturi referitoare la grija față de cărți.

La sfârșit de carieră, îi urez bunei mele colege multă sănătate, să se bucure cât mai mulți ani de pensie, alături de cei dragi, și o invit să mă viziteze oricând, să ne vedem și să depănăm amintiri!

Balint Iuliana, bibliotecar - Biblioteca Orășenească Cehu Silvaniei

Misiune îndeplinită

În vremuri de plăcută amintire am fost coleg de clasă la liceu cu Mărioara Petrenciu (pe atunci Pop), o colegă deosebită, prin spiritul de colegialitate, prin rezultatele obținute la învățătură și prin simțul umorului. Cam la un an după absolvirea liceului am aflat cu satisfacție că a fost încadrată ca bibliotecar, în urma unui concurs, la Biblioteca Orășenească din Cehu Silvaniei. Fiind pasionat de cărți și lectură, am colaborat apoi timp îndelungat. Frecventam biblioteca, iar fosta mea colegă îmi pune la dispoziție noile apariții editoriale, ziarele și revistele și, astfel, mă informam, căci atunci nu aveam multe opțiuni pentru aflarea noutăților literare. Iar, să citești cărți bune este ca și cum ai purta o conversație cu cei mai de seamă oameni. Am apreciat profesionalismul cu care lucra, atenția pe care o manifesta față de cărți și cititori. Când îi solicitam o carte mai rară, știa îndată unde s-o găsească, deoarece biblioteca era ca propria ei casă.

Am rămas impresionat când, cu câțiva ani în urmă, ca efect al implementării unui proiect, biblioteca a fost dotată cu mai multe calculatoare și legătură la internet. Cu o voință de neoprit, Mărioara s-a mobilizat și în scurt timp și-a însușit bazele utilizării tehnologiei moderne. Am văzut-o redactând materiale, navigând pe 'net, trimițând mesaje, ba chiar îndrumându-i pe copiii care frecventau centrul de informare de care dispune biblioteca.

Sunt convins că a avut multe satisfacții profesionale, că și-a îndeplinit misiunea cetățenească, iar acum, la pensionare, îi urez să aibă parte de sănătate și viață lungă, să se bucure de nepoți!

Profesor Aurel Lung

Marioara Petrenciu - o viață de bibliotecar,

1976 - Zi însoțită de toamnă. Nevoi de serviciu mă îndeamnă să trec pe la biblioteca orășenească. Zis și făcut. Cuvinte de bun venit îmi rostește o doamnă de talie mijlocie, puțin volubilă și pe un ton blând, îmbietor, că voi fi servit imediat. La o masă încărcată de cărți, doamna, înconjurată de școlari de clasele I-IV, le dădea lămuriri cum să facă lecturile.

Când copiii se încurcau sau uitau ce lectură să ceară, doamna îi ajuta având la îndemână Programa școlară de limba română; zis altfel, un al doilea profesor de literatură română. Stând în așteptare, cu o privire discretă, reușesc să citesc pe ecusonul doamnei: Maria Petrenciu, bibliotecar. Așa am cunoscut-o pe cea cu care aveam să colaborez pe tărâmul cărții mai bine de 30 de ani, Aflând că sunt profesor de limba română la Liceu, doamna Maria Petrenciu (M.P.) mi-a adresat rugămintea să fac parte din Colectivul de sprijin al bibliotecii. Am acceptat cu plăcere. Pe măsura trecerii timpului m-am convins tot mai mult de atașamentul doamnei M.P. față de bibliotecă, față de cultul cărții.

Biblioteca din Cehu Silvaniei funcționează într-o clădire veche, cu săli întunecate și pline de igrasie. Doamna Petrenciu a bătut pe la multe uși ca să primească sprijin pentru a asigura o bună depozitare și păstrare a cărților. Pentru propria perfecționare a participat la toate cursurile de perfecționare organizate de forurile superioare.

Pentru ridicarea prestigiului Bibliotecii Orășenești, doamna M.P. a întreținut o strânsă și permanentă colaborare cu toate instituțiile de învățământ din oraș.

La marile evenimente din viața țării, biblioteca a fost gazda unor manifestări de prestigiu, fie cu cititorii adulți, fie cu școlarii și tinerii.

Prin competență și respect față de cititorii de toate vârstele, doamna Petrenciu și-a căpătat stimă, admirație și iubire. Un fapt demn de admirație este acela că ea cunoștea absolut toți copiii-cititori din vedere și li se adresa cu diminutive mângâietoare: Măriucă, Ghițucă, Mihăiță etc.: *Ai venit, măi Păvăluc, hai aici lângă sobă că ai înghețat de frig!* - zicea ea deseori.

În iulie 2014 doamna Mărioara Petrenciu s-a pensionat, după mai bine de 35 de ani sluiți cu sârguință și devotament, în numele cărții și al culturii, în general.

Să ne trăiești doamnă Mărioară Petrenciu, la mulți ani, să participi și la alte 50 de aniversări ale Bibliotecii Orășenești din Cehu Silvaniei!

Prof. Victor Becheanu

O ZI ÎN LUMEA CĂRȚILOR

În cadrul programului național *Să știi mai multe, să fii mai bun!* Școala Gimnazială *Sziksai Lajos* din Șamșud a organizat o vizită la Biblioteca Județeană *I.S. Bădescu* Sălaj din Zalău.

La această activitate au participat câțiva elevi din clasele V-VIII. Astfel, am pornit în dimineața zilei de 9 aprilie 2014 în explorarea tărâmului magic al bibliotecii. Plimbarea prin lumea cărților a făcut posibilă pătrunderea în spațiul mirific al poveștilor, al cercetărilor, al cunoașterii misterului și al valorificării informațiilor dobândite în viața cotidiană.

Popasul explorării universului bibliotecii s-a realizat, într-o primă etapă, la *Secția pentru adulți*. Odată pătrunși în incinta sălii, am fost întâmpinați de bibliotecari cu ospitalitate, căldură și simpatie, ceea ce i-a apropiat pe elevi de carte. Pentru acești copii, termenul *bibliotecă* nu denota o însemnătate spirituală, ci doar una materială. Neavând posibilitatea vizitării unei biblioteci mari, județene, pe chipurile elevilor a apărut curcubeul speranței, raza de lumină izvorâtă din dorința de cunoaștere metamorfozată în zâmbetul sincer al inocenței și al purității. Parfumul cărților, atingerea și răsfoirea filelor au creat o aureolă în spiritul și intelectul micilor exploratori. Cercetând rafturile, fiecare elev a ales *cheia de aur* care a deschis poarta spre labirintul literaturii, științei, biologiei, religiei, tehnicii, invitând cărțile la dans. Primirea călduroasă a bibliotecarilor, atmosfera de basm și mirajul cărților, i-au determinat pe elevi să împrumute câteva exemplare.

Plimbarea noastră spre *Secția pentru copii*, a doua treaptă a cercetării, a făcut posibilă descoperirea *urmelor* care duc spre altă poartă. Simțind aceeași primire familiară, elevii s-au integrat ușor în activitățile derulate, au participat la discuții, dând dovadă de implicare în cercetarea noului, a necunoscutului. După

prezentarea bibliotecii, copiii au fost găzduiți într-o sală fermecată, desprinsă parcă din filele basmelor cu prinți și prințese, transformându-i pentru o clipă în protagoniștii poveștilor preferate. Elevii mi-au mărturisit că, la un moment dat, totul le părea ireal. Ajunși în sala de lectură, aceștia au fost prinși în pânzele meditației și ale studiului. Spiritul entuziast al unei eleve exclama: *Vreau să citesc și să învăț mereu în sala de lectură!* Pe lângă darurile spirituale, elevilor li s-a răsplătit interesul și prin obiecte materiale. Astfel, fiecăruia i s-a oferit câte un breloc și un calendar.

Popasul nostru a ajuns la scara finală, la nivelul al III-lea, adică la *Secția Media*.

Aventura cercetării din acest spațiu al tărâmului cărților a mai adăugat o perlă la colierul cunoașterii. Elevii au rămas plăcut surprinși la vederea calculatoarelor, a rafturilor colorate și aglomerate cu DVD-uri, a ziarelor, la care pot avea acces, deținând doar permisul eliberat de bibliotecă.

Remarcând bucuria sinceră a copiilor, care s-au înghesuit la rafturi, sufletul mi-a fost invadat de mulțumire. Am fost părtașă la un episod important din filmul vieții, al formării micilor exploratori interesați de educație și de lectură. Bineînțeles că nici această secție nu a scăpat de *asaltul* împrumutului.

Părăsind spațiul bibliotecii, elevii mi-au împărtășit opiniile și sentimentele legate de această *zi în lumea cărților*. După afirmațiile lor, am constatat că vizita a avut un rol benefic, fiindcă le-a deschis poarta spre lectură, cunoaștere, spre hrănire spirituală și intelectuală. Acum au înțeles, atât în sens larg, cât și în sens restrâns, semnificația termenului *bibliotecă*, respectiv *carte*.

Călătoria în lumea cărților a continuat dincolo de această zi și în săptămânile următoare.

În acest sens, elevii au păstrat vii sentimentele și impresiile din tărâmul cărților, atât prin expunerea activităților părinților, colegilor, celorlalți profesori, cât și prin stabilirea unei legături cu biblioteca - prin împrumutarea altor cărți, DVD-uri etc.

Pentru a nu permite ca aceste clipe să cadă în ghearele uitării, ale nepăsării și pentru a rememora vizita la bibliotecă, cu ajutorul domnului director Szabó Lajos, am realizat un panou care-i întâmpină mereu pe cei care pășesc pragul școlii, îi invită la lectură, la *culegerea polenului însuflețitor de la o minte la alta*, deoarece această zi petrecută în lumea cărților e doar *o filă din cartea vieții*; e o oglindă care reflectă, pe de o parte pozele realizate în cadrul celor trei secții, dar și imaginile existente în interiorul nostru.

Profesor: Tout Denisa-Maria
Disciplina: Limba și literatura română
Școala Gimnazială *Szikszai Lajos* Șamșud

Dăruiește și vei primi, mult mai mult decât ai crede că este posibil. Dăruiește și dăruiește iar. Continuă să sperii, să încerci, să dăruiești! Oamenii care dăruiesc nu vor fi niciodată săraci! Această lume are destul spațiu, destule bogății, bani și frumusețe. Dumnezeu a creat destule pentru fiecare dintre noi. Să începem să le împărțim în mod echitabil!

Între zecile de mii de victime ale absurdului minții umane s-au aflat și mulți sălăjeni. În memoria tuturor MUZEUL MEMORIAL AL HOLOCAUSTULUI DIN TRANSILVANIA DE NORD, păstrează documente, imagini... care pot fi văzute de toți cei care doresc să cunoască adevărul istoriei, o istorie ale cărei fapte numai învățându-le și transmițând, cu responsabilitate generațiilor de mâine, adevărul, putem avea nădejdea că nu se va repeta.

La Șimleu Silvaniei, se organizează mereu evenimente menite să aducă în atenție gravele greșeli înfăptuite de cei care au încălcat dreptul primordial - dreptul la viață!

Evreii au și alte Sărbători, de care își amintesc...

HANUKKA - SĂRBĂTOAREA LUMINILOR

Conform calendarului iudaic, ne aflăm în anul 5.775 de la Facerea Lumii. Evreii din întreaga lume celebrează Hanukka - Sărbătoarea Luminilor, una dintre cele mai mari sărbători ale lor, una veselă, a bucuriei, când munca și diverse activități nu sunt interzise. Este o sărbătoare postbiblică, oficiată, în luna decembrie, de peste 2.000 de ani (din anul 165 î.Hr.). Aceasta a început la 16 decembrie 2014 și se va desfășura timp de opt zile, ziua, în calendarul biblic, începând la asfințit. Cu acest prilej se comemorează inaugurarea Templului din Ierusalim, în urma victoriei credincioșilor conduși de frații Macabei (preoți iudei) împotriva monarhiei seleucide din Siria, care încerca să distrugă limba, cultura și religia evreiască, impunându-le pe cele grecești.

În acest context, joi, 18 decembrie 2014, la Muzeul Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord, Comunitatea Evreilor din Sălaj a celebrat cea de-a treia zi a sărbătorii Hanukka, marcând și constituirea oficială a acestei comunități, în urma publicării în Monitorul Oficial al României. Au participat reprezentanți ai comunităților evreilor din București, Oradea, Satu Mare și Sălaj, ai instituțiilor administrative și de cultură sălăjene, invitați.

Întregul ceremonial a fost condus de dl Dan Has - președinte al Comunității Evreilor din Sălaj, evidențind statutul juridic al comunității, care are drepturi depline prin afilierea la Federația Comunităților Evreilor din România. Domnia sa a făcut cunoscute activitățile proprii comunității sălăjene sau în parteneriat cu Muzeul Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord, printre care: participări la Shabbat-uri, la toate sărbătorile religioase; serbarea Anului Nou Evreiesc; comemorarea a 70 de ani de la deportările evreilor din Transilvania de Nord; călătorie comemorativă la Auschwitz; comemorarea Zilei Holocaustului în România și participarea la *mișcarea sionistă* din România. De asemenea, a reliefat o serie de activități viitoare, precum: primirea tururilor evreilor sălăjeni în comunitate; organizarea și desfășurarea unor activități pentru învățarea limbii ebraice și a tradițiilor iudaice de către copii; construirea unei sinagogi la Zalău și reamenajarea cimitirelor evreiești.

Despre însemnătatea acestei sărbători, despre renașterea comunității evreilor din Sălaj și despre proiectul de modernizare a sinagogii șimleuane, au vorbit: dr. Aurel Vainer - președinte al Federației Comunităților Evreiești din România și deputat în Parlamentul României, dăruind o *hanukkia* - simbol al luminii și al mântuirii lui Dan Has; ing. Septimiu Cătălin Țurcaș - primarul orașului Șimleu Silvaniei; ing. Radu Căpîlnașiu - primarul municipiului Zalău; Zvika Kfir - rabin de Brașov, Timișoara și Sălaj; Shraia Kav - rabin de Oradea și al Transilvaniei. Daniel Stejerean - director al Muzeului Memorial al Holocaustului din

Transilvania de Nord a fost traducătorul, din limba engleză, a alocuțiunilor lui Zvika Kfir și Shraia Kav. S-au adresat mulțumiri, felicitări și urări de sănătate, de fericire și de prosperitate în Noul An 2015, care să fie unul liniștit, în pace, pentru fiecare!

După aprinderea solemnă a lumânărilor în *hanukkia* (un sfeșnic iudaic cu opt brațe), cu o lumânare ajutoare (care se așează deasupra celorlalte), s-au interpretat cântece religioase iudaice și participanții s-au prins într-o horă a frăției și a bucuriei. Copiilor li s-au oferit cadouri și dulciuri.

Activitățile s-au încheiat cu o masă comună, unde, într-o atmosferă prietenească, s-au depănat amintiri și s-a vorbit despre acțiunile viitoare. Acolo, dr. Aurel Vainer a expus, succint, istoricul acestei sărbători, amintind de Iehuda Macabeul și de lupta iudeilor împotriva regelui seleucid, Antiochus Epiphanes, care vroia dispariția poporului evreu, distrugând Templul Sfânt. În ruinele acestuia s-a găsit o candelă cu puțin ulei, și acela stricat, care - prin minune - a ars opt zile, timp suficient pentru a se face alt ulei proaspăt. Așa s-a ajuns la sărbătoarea Hanukka, care ține opt zile, păstrând tradiția acelei întâmplări miraculoase.

Hag Hanukkah Sameach! (O sărbătoare de Hanukka, fericită!)

Prof. Marin ȘTEFAN
Publicist, Șimleu Silvaniei

CORNELIU COPOSU (pseudonim Dr. C. Sălăjanu)
jurist, om politic

S-a născut la 20 mai 1914, la Bobota.

Viața și activitatea: în perioada 1919-1923 urmează cursurile școlii primare în comuna Bobota, apoi Liceul *Sfântul Vasile* din Blaj (1923-1930), unde o mare influență asupra carierei lui viitoare a avut-o Iuliu Maniu. Urmează Facultatea de Drept a Universității din Cluj și obține doctoratul în Drept și Științe de Stat în anul 1930. În perioada 1935-1937 este președintele Organizației de Tineret P.N.Ț. din Cluj, apoi secretar personal permanent al lui Iuliu Maniu (1937-1940). Este numit secretar politic al lui Iuliu Maniu în anul 1940. După cedarea Ardealului de Nord pleacă la București. În 1945 este ales președinte al filialei P.N.Ț. Sălaj și secretar general adjunct al P.N.Ț. În același an a fost delegat al P.N.Ț. la reinstalarea autorității românești în Transilvania de Nord. Un an mai târziu a fost promovat secretar al Delegației Permanente. La 14 iulie 1947 a fost arestat împreună cu întreaga conducere a P.N.Ț., după înscenarea de

la Tămădău, deși nu făcuse parte din grupul arestat acolo. Rămâne în arest preventiv timp de 9 ani fără să fie judecat până în anul 1956. În această perioadă s-a încercat implicarea lui în diferite procese politice, dar nu a putut fi condamnat din lipsă totală de probe. În anul 1956 i se intentează un proces pentru înaltă trădare și este condamnat la muncă silnică pe viață. Până în anul 1962 este ținut în regim sever de izolare la Rîmnicu Sărat. În 1962 se îmbolnăvește grav de distrofie, iar în perioada 1962-1964 are domiciliul forțat în Bărgăan, în comuna Rubla de pe Valea Călmățuiului. Este pus în libertate, în aprilie 1964, după 17 ani de detenție. După această dată lucrează ca muncitor necalificat pe șantierele de construcții, fiind permanent urmărit. Își continuă activitatea politică și în ilegalitate, astfel încât în 1987 alinaiază P.N.Ț. la Internaționala Creștin-Democrată. În 22-23 decembrie 1989 anunță, printr-un manifest, reintrarea în viața politică a Partidului Național Țărănesc, iar din 28-29 ianuarie 1990 devine liderul opoziției împotriva F.S.N. La primul Congres al partidului, din 27 septembrie 1991, este reales președinte al P.N.Ț.-C.D. În perioada 1991-1993 este ales președintele Convenției

CORNELIU COPOSU - 100 de ani de la naștere
(n. 20 mai 1914, Bobota, Sălaj - d. 11 noiembrie 1995, București)

REPER și SIMBOL pentru valorile NEAMULUI ROMÂNESC
EXPRIMARE liberă despre moralitate, etică, adevăr

1. Patriotismul este o dragoste discretă pentru țară, o disponibilitate de a-ți da oricând viața pentru ea și de a nu mărturisii acest sentiment. Găsesc că aflarea patriotismului este indecentă. Un om care simte dragostea pentru țară, un om care este decis ca în interesul țării să-și sacrifice propria existență nu are să se bată pe piept cu sentimentul acesta. (Corneliu Coposu)

2. În fond nu e importantă persoana mea, e importantă ideea legată de activitatea mea. Dacă această idee triumfă și dacă eu este îmbrățișată de prietenii mei și de opinia publică, apariția sau dispariția mea sunt secundare. Totul este să supraviețuiești o atitudine. Dacă aceasta triumfă, dispariția mea nu mai este semnificativă.

3. N-am tranzacționat niciodată cu principiile, n-am renunțat niciodată la obiectivele care privesc independența națională, suveranitatea națională, integritatea țării și la principiile democratice. Am fost în stare să fac, așa spune cu seninătate, 17 ani de cruntă pușcărie comunistă pentru aceste principii. Sper că generația următoare, care va prelua ștafeta, se va achita de răspunderea care va apăsa pe umerii ei și va duce la îndeplinire obiectivele pe care le-am ținut noi.

Pomînd de la aceste convingeri, rostite de SENIORUL ADEVĂRULUI, vă rugăm să vă exprimați opiniile în legătură cu importanța sacrificiului, a dragostei de țară, a eticii și moralei în România.

Contează simbolul **Corneliu Coposu** azi?! Nu a făcut concesii imposturii, duplicității, nu s-a oplecat după bătaia vântului, și-a rostit convingerile fără să se teamă de riscuri.

Indiferent de vîrstă sau preocupări, spune ce gîndești: **20 mai – 11 noiembrie 2014** perioada în care adunăm **cuvinte** în memoria unui ROMÂN!

Așteptăm păreri sincere, personale, exprimate în maxim 2 pagini. Acestea vor fi cuprinse în Revista **I. D. E. I.** a Bibliotecii Județene I. S. Bădescu Sălaj / 2014 și vor fi promovate în toată țara, prin bibliotecile publice, autorii beneficiind de acest număr special.

E-mail: bjp_marketing@yahoo.com; Fax: 0260632007; P-ța Iuliu Maniu, nr. 13; www.bjss.ro

EXPOZITIE OMAGIALĂ: 19 – 30 mai 2014, SALA SCRITORILOR SĂLĂJENI, Et. I

Democrate Române. La 27 septembrie 1992 a devenit senator de București. Are o bogată activitate politică pe plan internațional fiind membru în Consiliul Uniunii Europene Creștin-Democrate și în Internaționala Creștin-Democrată. A fost membru al Asociației Oamenilor de Știință din România și al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale din București. *Premii:* Ofițer al Legiunii de Onoare (mai 1995), cea mai înaltă decorație a Republicii Franceze. A colaborat la: **România nouă, Meseșul (Zalău), Unirea (Blaj), Zorile, Dacia, Șantier, Cuvântul liber, Curentul, Ardealul și Dreptatea** toate din București. S-a stins din viață în 11 noiembrie 1995, la București.

RESPECT PENTRU SENIOR!

Motto: *Caracterul este temelie demnității personale*
(François de La Rochefoucauld, filozof și moralist francez, 1613-1680)

Acum, în 2014, anul centenarului nașterii lui **Corneliu Coposu**, îmi exprim respectul pentru **Senior**, cel care a fost și rămâne **campionul moral al României!**

Ca om politic, secretar personal al marelui Iuliu Maniu, președinte al Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat, senator, lider al opoziției din România postdecembristă, fost deținut politic în regimul comunist, **Corneliu Coposu a fost și rămâne un personaj emblematic pentru România!**

Fiind un om demn, onest și curajos, cu un caracter de invidiat, s-a luptat prin mijloace pașnice cu comunismul impus de ruși blândului popor român, pentru afirmarea și apărarea valorilor democratice, chiar și în perioada de după decembrie 1989 (!!).

Întotdeauna a privit lucrurile cu realism și - ca un optimist convins - avea o perspectivă pozitivă în ceea ce privește viitorul, sub toate aspectele. A avut un destin încărcat de fel și fel de încercări, printre care se regăsesc și cei 17 ani petrecuți în închisorile comuniste. **Totuși, ca un bun creștin greco-catolic, a avut puterea să ierte!...**

Nu s-a contrazis niciodată prin ceea ce a spus, a condamnat flecăreala și a promovat faptele, pledând pentru instaurarea concepției creștine în politică și în actul guvernamental, în care să fie sacrificat interesul personal în interesul poporului!

În 6 octombrie 1995, în semn de **RESPECT pentru Senior**, la Ambasada Franței din București, **Corneliu Coposu** a primit distincția **Ofițer al Legiunii de Onoare** - cea mai înaltă distincție acordată de Republica Franceză cetățenilor străini!

Ca bun patriot român și din respect pentru Senior, am fost de nenumărate ori la Bobota, localitatea sa natală, așa cum am făcut-o și în 29 martie 2014, participând la activitățile desfășurate sub egida **Corneliu Coposu - 100**, în cadrul ediției a VII-a a **Zilelor Revistei Caiete Silvane**, la **Centrul Cultural Șincai-Coposu**. Atunci am intrat în posesia cărților **Monografia familiei Coposu: între istorie și memorie** (autor, istoricul sălăjean Marin Pop) și **Corneliu Coposu, Jurnal din vremuri de război** (de Marin Pop și Cristian Fulger). De asemenea, tot din respect pentru Senior, am procurat și două plicuri filatelice, emise cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea celui care a fost **Corneliu Coposu - lider moral și om de omenie pentru întreaga Românie!**

Tot din respect pentru Senior, scriu aceste cuvinte în ziua **Praznicului Înălțării Domnului**, când sărbătorim și **Ziua Eroilor!** Da, pentru mine și nu numai (cred), **Corneliu Coposu este și va rămâne un erou al României!** De aceea, nu-l voi uita niciodată și-l voi cinsti, mereu, cum se cuvine! Bunul Dumnezeu, acolo sus, în Cer, să-L aibă-n paza Lui și să-L odihnească-n pace, pururea!

Prof. Marin ȘTEFAN
Publicist, Șimleu Silvaniei

CORNELIU COPOSU - CUVINTE PESTE VREMI

Corneliu Coposu, un ROMÂN ADEVĂRAT! MODEL DEMN pentru azi și mâine!

S.S.

*19 mai 2014 - O personalitate a cărei lumină va străbate peste timp spre alte și alte generații.
Un model de moralitate.*

Prof. Victor Becheanu

19 mai 2014 - Plecăm capul în fața omului, martirului, patriotului Corneliu Coposu, cu respect și cu conștiința necesității de a învăța de la acest desăvârșit model de demnitate, moralitate și coloană vertebrală verticală.

Emilia Teszler
Asociația Tikvah Oradea

Politică cu bun-simț a făcut Coposu. Când se va face în România o astfel de politică vom fi demni de o așa personalitate, de a o avea model. Doamne ajută!

S.S.

CORNELIU COPOSU OGLINDIT ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII

- Coposu, Corneliu: **Armistițiul din 1944 și implicațiile lui**. București, Ed. Gîndirea Românească, 1990
- * * * **Corneliu Coposu, confesiuni: Dialoguri cu Doina Alexandru**. București, Ed. Anastasia, 1996
- Zarojanu, Tudor Călin: **Viața lui Corneliu Coposu**. București, Ed. Mașina de Scris, 1996, 2005
- Coposu, Corneliu: **Semnele timpului: articole politice, meditații, atitudini**. Timișoara, Editura de Vest, 1997
- Zarojanu, Tudor Călin; Fundația *Corneliu Coposu*: **Juniorii Seniorului**. București, 2009
- Ciocean, Maria-Valerian: **Corneliu-Valeriu Coposu. Distinsul Fiu al satului și Marele Bărbat al Neamului**. Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2013
- Coposu, Corneliu: **Jurnal din vremuri de război** (ed. îngrijită de Pop Marin și Cristian Fulger). Zalău, Editura Caiete Silvane, 2013
- * * * **Centenar Corneliu Coposu**. Supliment al revistei Caiete Silvane, Zalău, 2014
- Ciocean, Maria-Valerian: **Distinsa Doamnă Arlette Coposu. Soția Marelui Bărbat al Neamului. Dr. Corneliu-Valeriu Coposu**. Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2014
- Coposu, Corneliu: **Jurnal din vremuri de război**, ediția a II-a (ediție îngrijită de Marin Pop și Cristian Fulger). Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Coposu, Corneliu; Arachelian, Vartan: **Mărturisiri. Corneliu Coposu în dialog cu Vartan Arachelian**, ediția a 3-a. București, Fundația Academia Civică, 2014
- Pop, Marin: **Monografia familiei Coposu: între istorie și memorie**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014

SIMION BĂRNUȚIU

Comemorare - 150 de ani

filosof, om politic

S-a născut la 2 august 1808, la Bocșa.

Viața și activitatea: a absolvit Școala Normală la Șimleu, apoi, până în anul 1825, a urmat cursurile Liceului Piarist la Carei. În anul școlar 1825-1826 urmează cursul de filosofie din Blaj, iar între 1826-1829, cursul de teologie din aceeași localitate. Din 4 noiembrie 1829 a fost profesor de sintaxă la gimnaziul din Blaj, apoi profesor de filosofie și de istorie, ocupând în același timp și postul de arhivar consistorial și prefect seminarial. În perioada 1832-1833 predă filosofia și istoria universală la liceul din Blaj, apoi este numit notar consistorial la Blaj, în această calitate devenind mâna dreaptă a episcopului Ioan Lemeni (16 mai 1834). Din 19 aprilie 1835 datează primul act scris de mâna lui Simion Bărnuțiu în calitate de notar consistorial către Izidor Alpini, vicarul foraneu al Silvaniei. În 1842, 13/25 februarie, S. Bărnuțiu termină de redactat prima sa scrisoare cunoscută, **O tocmeală de rușine și o lege nedreaptă**, răspuns la tentativa de deznaționalizare a Dietei de la Cluj, care s-a tipărit în 1853 la Cluj. În anul 1845, 23 februarie, din ordinul primarului catolic de la Esztergom, S. Bărnuțiu este înlăturat de la catedră și este trimis ca preot paroh în satul Beiud, dar refuză să se supună acestui ordin. În perioada 1846-1848, studiază dreptul la Academia Săsească de Drept din Sibiu. În noaptea de 24-25 septembrie 1848 îi dictează lui Ioan Pușcariu celebra **Provocațiune** cu care debutează revoluția română din Transilvania. Tot atunci dictează și **Manifestul românilor transilvani**, care vor fi răspândite în manuscris. În 2/14 mai rostește la Catedrala din Blaj vestitul discurs, cel mai important document revoluționar românesc din secolul al XIX-lea. În 3/15 mai ia parte la Adunarea Națională de la Blaj, fiind desemnat vicepreședinte alături de George Bariț. În 6 iunie 1848 este la Constantinopol de unde ia drumul Vienei, unde ia legătura cu membrii delegației române ardeleni. În perioada 1851-1854 își continuă studiile de drept la Viena și Pavia (Italia), unde în 6 iunie 1854 își susține doctoratul cu teza **Argomenti di giurisprudenza e di scienze politiche**. În 1854, 29 septembrie, acceptă invitația de a ocupa catedra de filosofie de la Academia Mihăileană din Iași, iar în mai 1855 devine locțiitorul Inspectorului General al Școlilor din Moldova. În 7 martie 1856, rostește discursul inaugural la deschiderea Facultății de Filosofie și Drept de la Iași, unde va ocupa catedra de filosofie și de drept natural public și privat, iar în anul 1860, 1 noiembrie, rostește discursul inaugural la deschiderea cursurilor Universității din Iași, prima din istoria românilor. În același an, refuză demnitatea de cel dintâi rector al universității ieșene. În septembrie 1863, face o călătorie în Transilvania, iar în decembrie același an, solicită consiliului academic, să fie suplinit la catedră, din motive de boală. În 2 ianuarie 1864, nepotul său, Ioan Maniu, îi comunică în scris intenția unor fruntași ardeleni de a-l alege episcop greco-catolic la Gherla. În 3 mai același an, cere consiliului academic un concediu de cinci luni pentru a-și îngriji sănătatea, chemându-l pe nepotul său, Ioan Maniu, din Șimleu Silvaniei, să-l ia acasă în Ardeal. Căruța pentru călătorie îi este pusă la dispoziție de domnitorul Alexandru Ioan Cuza. În 28 mai 1864, moare la marginea satului Sînmihaiu Almașului, pe când se apropia de Bocșa natală. Este îngropat la 3 iulie în cimitirul din satul natal. A colaborat la: **Foaie pentru minte, inimă și literatură, Vasárnapi Újság, Amicul familiei.**

Opera - selectiv:

- **Dreptul public al românilor** (Iași, 1867)
- **Dreptul naturale privat** (Iași, 1867)
- **Dreptul naturale public** (1870)
- **Dreptul ginților natural și poziția politică (doctrina constituțiunii)**
- **Constituțiunile statelor principale cu introduțiuni**
- **Antropologia**
- **Psicologia empirică și logica**
- **Enciclopedia filosofiei teoretice**
- **Metafizica**
- **Estetica** (București, 1972)

- **Știința virtuții**
- **Pedagogia**
- **Românii și ungurii. Discurs rostit în Catedrala Blajului, 2/14 mai 1848** (Cluj 1924)
- **Discursul de la Blaj și Scrieri de la 1848** (Cluj-Napoca, 1990)
- **Istoria Filosofiei** 2 vol. (București, 2000-2002)
- **Filosofia după W.T. Krug** (Cluj-Napoca, 2004)

* * *

- Albu, Corneliu: **Simion Bărnuțiu**. București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1985
- Bogdan-Duică, G.: **Viața și ideile lui Simion Bărnuțiu**. București, Cultura Națională, 1924
- Chindriș, Ioan: **Simion Bărnuțiu: suveranitate națională și integritate europeană: o hermeneutică de texte**. Cluj-Napoca, 1998
- Hodoș, Enea: **Din corespondența lui Simion Bărnuțiu și a contemporanilor săi**. Sibiu, 1944
- Lupaș-Vasiliu, Maria: **Aspecte din istoria Transilvaniei**. Sibiu, Institutul de Arte Grafice, 1945
- Pantazi, Radu: **Simion Bărnuțiu**. București, Ed. Științifică, 1967

Notă: În anul 2008, atunci când se împlineau 200 de ani de la nașterea celui care a fost și rămâne un simbol al dreptății pentru întreg neamul românesc, Biblioteca Județeană Sălaj a organizat o caravană prin județ, cuprinzând în paginile revistei *I.D.E.I.* din acel an cele mai importante aspecte ale ilustrului nostru înaintaș. Toate aceste informații pot fi citite, accesând site-ul instituției:

http://www.bjs.ro//Document_Files/Documente/00000161/hupa7_rev.%202010.pdf

La comemorarea a 150 de ani de la plecarea printre aștri au fost organizate expoziții comemorative, întâlniri și prezentări ale vieții și operei marelui om de stat, sălăjanul născut în Bocșa:

*Ești mică, Bocșa, dar la tine,
Norodul vine să se-nchine.
O stea conduse regi odată!
Pe tine multe mi te-arată!
Că ai un far înalt și sfânt,
Ai scos un nume pe pământ,
BĂRNUȚ - în leagăn și-n mormânt!*

(Iosif Vulcan)

CUVÂNT DESPRE GRĂIREA BĂRNUȚIANĂ

Există nume și denumiri care sintetizează într-un cuvânt o întreagă zonă spirituală (de cultură, istorie, geografie ș.a.). Astfel, pentru denumirea de **Sălaj** (în sensul neprecizat al conturului geografic, istoric, cultural etc.) se poate pronunța Porolissum, Simion Bărnuțiu, Iuliu Maniu, Gheorghe Pop de Băsești, Gheorghe Șincai, Ady Endre, Ip, Treznea ș.a., fiecare dintre acestea sintetizând - în afară de conținutul intrinsec, precis - și o extensie simbolică în lumea *silvană* a Codrului Chioarului, Someșului, Crasnei, Meseșului etc.

Coborând de la înălțimea celebrelor denumiri geografice și istorice sau nume de personalități la prozaicul cotidian necesar al *aurei mediocritas*, unde prin Sălaj se înțelege și: măsurușul oilor de la Pria, țuica de Zalău, *Fecioreasca*, *Muiereasca*, *învârtita*, *piroște*, *pancove* și *ciurigauă*, precum și doine, hori și *danțuri*, *lipideauă*, *medrențe*, *poale* și multe altele, sperăm ca în vara aceasta să participăm la adevărate manifestări cultural-patriotice și chiar culinare în specificul *Țării lui țucu-te*, cu prilejul comemorării celui mai important sălăjean.

În acest an, 2014, numele **Simion Bărnuțiu**, de la a cărui trecere în eternitate la Gorgana (margine de vechi Sălaj), se împlinesc, la 16/28 mai, 150 ani, deține chintesența denumirii Sălaj, ale cărei limite administrative prezente sau trecute nu contează în economia abordării, iar marginile spirituale nu le conturăm, hazardându-ne în aproximări.

Dorim doar să aducem, prin prezenta încercare, o picătură de pios omagiu în oceanul recunoștinței sălăjene, ardelene, românești și universale pentru marele dascăl, ideolog, filozof, jurist, patriot, **europenul Bărnuțiu** (cum avea să-l definească distinsul meu profesor D.D. Roșca) evidențiind câteva particularități ale lexicului bărnuțian. Picătura aceasta va contribui - chiar dacă modest - la plinul paharului activităților ce s-au pregătit, cu siguranță, în acest scop de către Consiliul Județean Sălaj, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Arhivele Naționale (Direcția Județeană Sălaj), Biblioteca Județeană *Ioniță Scipione Bădescu* Sălaj și alte instituții (școli, case de cultură, biserici etc.), precum și de inimoșii sălăjeni de la ei de-acasă sau de aiurea.

Ideologul revoluției românilor din Transilvania din 1848, unul dintre întemeietorii universității ieșene și profesorul universitar de Drept public al românilor, Dreptul ginților, Dreptul natural privat, Istoria filozofiei, Pedagogie, Psihologie empirică și Logică, Estetică ș. a., cunoscut și recunoscut ca foarte bun orator, Simion Bărnuțiu, născut în Bocșa Sălaj la 2 august 1808, și-a devoalat originea și vorbirea ardelenească precum și studiile de limbă latină de la Blaj, de limba maghiară din liceele din Șimleul Silvaniei, cel piarist din Carei, de limbă germană de la Sibiu și Viena, precum și cele de limbă italiană din timpul studenției sale de la Pavia, prin lexicul folosit în discursurile, lecțiile, expunerile, conferințele și scrierile sale.

Mobilul prezentului demers a fost facilitarea înțelegerii semantismelor actuale ale unor arhaisme, dialectalisme, grăisme, latinisme, italianisme, germanisme și maghiarisme folosite în vorbirea și scrierile marelui erudit.

Aici abordăm doar terminologia folosită de acesta în Discursul de la Blaj din 2/14 și 3/15 mai 1848 prefațat de Ion Rațiu și publicat în 1990, la Cluj-Napoca, în ediție îngrijită de Ioan Chindriș, sub titlul **Discursul de la Blaj și scrieri de la 1848**.

Discursul (din 2/14 și 3/15 mai 1848) a fost considerat de **D.D. Roșca cea mai însemnată operă oratorică din istoria românilor**.

Despre acest fulminant discurs, istoricul maghiar **Jakab Elek** scria în 1881: *cu această cursă oratorică bine aleasă și inteligent alcătuită, Bărnuțiu a învins la Blaj moderațiunea, respectul față de unguri, partida celor ce recomandau acceptarea uniunii în interesul românilor și reducând la înfim numărul acestora, mulțimea a îmbrățișat poziția radicalilor*.

Alesandru Papiu Ilarian spunea în 1852: *În această cuvântare, prin o expunere lămuritoare a stării românilor transilvani, dădu Bărnuț materialul de lipsă pentru desbaterile ce aveau să urmeze în adunare*.

Scriitorul maghiar **Jancsó Benedek** menționa în 1899: *În acest discurs este exprimat întregul spirit al adunării. Sunt atinse toate strunele care aveau la acea vreme ecou în sufletul intelighenției românești, mai cu seamă în al tinerimii, care urma să joace un rol atât de important în mișcările de mai târziu. Din acest discurs putem cunoaște mai luminat și mai temeinic ideile și revendicările care au animat mișcările românești de la 1848, decât chiar din confruntarea celor mai hotărâtoare evenimente*.

La rândul său, **Bogdan-Duică** scria în 1924: *Discursul are răsuflet mare; el descoperă și judecă drept un proces milenar dintre două popoare energice, procesul cel vechi, care, din partea ungarilor ar continua bucuros în viitor: discursul îl taie cum în povești se taie capul hidrei cu multe capete: iar drumurile viitorului se arată limpeze de inima și mintea vorbitorului.*

Marele profesor **D.D. Roșca** în eseu *Europeanul Bărnăuțiu* scria în 1944: *Ceea ce aduce nou și eficace Simion Bărnăuțiu în câmpul de bătălie al unei mari răfuieli istorice e confruntarea pe care el a făcut-o, cu putere de pătrundere neegalată, între o stare de fapt și o stare de drept, între ceea ce era și ceea ce trebuia să fie.*

Doi ani mai târziu, **Silviu Dragomir** observa în 1946: *El rezumă concluziile trecutului dezolant și dezvoltă până la ultimele lor consecințe revendicările naționalismului român. Îndemnul lui se sprijină pe realități politice indiscutabile, iar încheierea ce se desface din perorațiunea solemnă este glasul autentic al unei națiuni hotărâte a lupta.*

În 1967, **Radu Pantazi** scria: *Poziția înaintată și pilduitoare a lui Bărnăuțiu se integra într-o concepție generală umanitară, a cărei idee de bază era cea a propășirii generale a tuturor națiunilor, prin respectarea reciprocă a drepturilor fiecăreia la viață liberă și independentă.*

În concluzie, după cum arată **Ion Rațiu** în **Prefață**, **Simion Bărnăuțiu** a fost considerat de Titu Maiorescu ca *atențor la integritatea celor cinci valori pe care se întemeia întreaga axiologie a conservatorismului românesc aflat în periculos declin: biserica de stat, marea proprietate funciară, principele străin, monarhia și acapararea averilor țării de către străini*, previziuni confirmate, însă, apoi de viitorul României și al Europei.

Închei aceste modeste însemnări despre excepționalul Discurs din catedrala Blajului și de pe Câmpia Libertății, citându-l pe autorul său: *Dixi et salvavi animam meam.*

Sorin Ioan Boldea

Notă: Am primit în anul 2014 un material consistent de la Domnul Sorin Ioan Boldea, istoric, care a văzut lumina zilei în Bocșa lui Bărnăuțiu. Am cuprins în revista noastră doar fragmente, documentul putând fi consultat, în întregime, la Biblioteca Județeană Sălaj.

25 DE ANI DE LA REVOLUȚIA ROMÂNĂ DIN 1989

Filmul unei revoluții

Decembrie 1989. Revoluția Română. 1.104 morți, 3.352 răniți, incendierea Muzeului de Artă, a Bibliotecii Centrale Universitare, a Ateneului Român, gloanțe trase din toate părțile, teroriști, tancuri, copii și tineri împușcați în frunte sau în ceafă, spaimă, haos, isterie generală... asta a fost atmosfera în care au trăit românii acele zile tulburi de la finele lui 98 89.

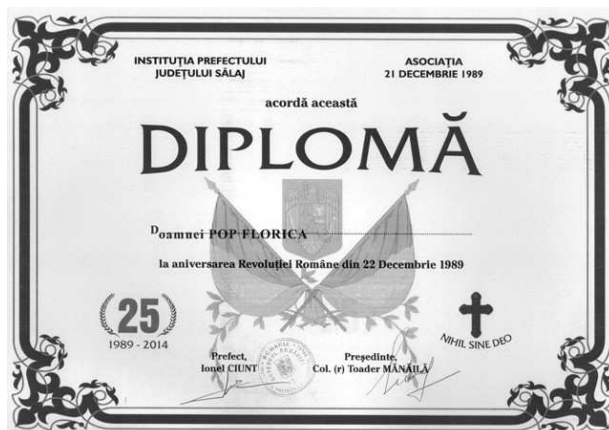
Forfotă puternică printre oameni. *Alo! Alo! Alo! Tovarăși, așezați-vă liniștiți la locurile voastre!*, a strigat Ceaușescu, derutat de pierderea controlului mulțimii. Celor de lângă el le spune: *Asta-i o provocare!*. Tablourile și pancartele cu chipul conducătorului iubit au dispărut brusc,

iar din mulțime se aude din ce în ce mai curajos: *Jos Ceaușescu!, Azi în Timișoara, mâine-n toată țara! Timișoara, Timișoara, ai omorât copii nevinovați!*. Speriat, Nicolae Ceaușescu părăsește balconul Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Oamenii au mai văzut doar elicopterul care zbura deasupra lor. Din acel moment a început numărătoarea. Acum se știe. Au fost 1.104 victime, multe dintre ele studenți împușcați în ceafă sau în frunte, doar pentru că și-au dorit ceea ce oricum trebuia să fie a lor - libertatea. Evenimentele de acum un sfert de secol sunt, pentru cei care și-au pierdut rudele sau pentru cei ale căror urme de gloanțe încă se mai văd, o istorie trăită, un adevăr încă actual. Pentru noi, cei care aflăm despre revoluție din cărți sau din povești, e important să știm cât mai multe despre ce s-a întâmplat atunci, ca să putem face o comparație cu ce e acum.

Revoluția în Sălaj

Din fericire, evenimentele tulburi din decembrie 1989 nu au făcut victime în Sălaj. Nu am avut nici morți și nici răniți. Poate și de aceea, oficialitățile care s-au aflat în ultimii 25 de ani la conducerea județului au vorbit mereu despre o *revoluție de catifea*. Iar pentru acest lucru spun ei, trebuie să le mulțumim sălăjenilor care au coordonat în acele vremuri tulburi mișcările revoluționarilor sălăjeni.

Într-o acțiune organizată de către conducerea Bibliotecii Județene *I.S. Bădescu* Sălaj cu ocazia comemorării a 25 de ani de la căderea regimului comunist din România, doi dintre participanții activi ai acelor zile, Mircea Bărdașu, vicepreședinte al Asociației **21 Decembrie** și col.(r) Alexandru Șerban, președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor **Regina Maria**, filiala Sălaj, au vorbit despre ceea ce s-a întâmplat la Zalău în timpul Revoluției din '89. *Într-adevăr, în Sălaj, nu am avut victime. Dar asta s-a întâmplat pentru că încă din primul moment, s-a hotărât colectarea tuturor armelor de la sălăjenii care dețineau astfel de obiecte, a povestit revoluționarul Mircea Bărdașu, potrivit căruia, lumea a început să se adune în piața de marmură din fața Consiliului Județean undeva în jurul amiezii, în ziua de 22 decembrie 1989. S-a constituit apoi o delegație formată din 17 persoane, care au intrat în sediul Comitetului Județean al P.C.R., unde funcționează acum Consiliul Județean, iar mașinile au plecat să strângă armamentul. Iar pentru ca lucrurile să nu ia o întorsătură urâtă, am decis să o trimitem acasă pe Maria Ștefan, prim-secretarul Comitetului Județean de Partid, după care am ieșit la balcon, pentru a liniști mulțimea. Un singur tablou care îl înfățișa pe Ceaușescu a fost*

aruncat, și-a amintit Mircea Bârdașu. De cealaltă parte, col.(r.) Alexandru Șerban, militar de carieră, a preferat să vorbească despre revoluția din decembrie 1989 dintr-un alt unghi. *Pentru a înțelege ce s-a întâmplat de fapt atunci, trebuie să ne întoarcem puțin în timp. Să facem o cronologie a evenimentelor din plan internațional, care au influențat și ceea ce s-a întâmplat la noi. Pentru că despre o posibilă înlăturare a lui Ceaușescu se vorbea cu ceva vreme înainte de momentul izbucnirii revoluției din decembrie, ne-a spus Șerban. În 1987 de exemplu, la Iași a avut loc o manifestație de protest a studenților, împotriva condițiilor de cazare. Însă în absența unor lideri, manifestația s-a destrămat chiar în acea după-amiază. Și tot în acel an, în noiembrie mai exact, la Brașov a avut loc mișcarea muncitorilor de la Uzinele **Steagul Roșu**, nemulțumiți că salariile pe care le primeau, nu le ajungeau nici măcar să cumpere mâncare. Chiar dacă a fost înăbușit, protestul muncitorilor este cel care l-a determinat pe șeful Departamentului Securității Statului, generalul Iulian Vlad, să pună la dispoziția lui Nicolae Ceaușescu, pentru prima dată, rapoarte privind starea de spirit a populației. În același timp, declanșează conspirativ și o operațiune de protejare a instituției, în eventualitatea unei schimbări a lui Ceaușescu. A venit și luna martie a anului 1989 și, o dată cu ea, a apărut și Scrisoarea celor șase, un document conceput de fostul demnitar comunist Gheorghe Apostol și semnat de alți cinci foști membri marcanți ai Partidului Comunist Român: Alexandru Bârlădeanu, Corneliu Mănescu, Grigore Răceanu, Constantin Pârvulescu și Silviu Brucan. Scrisoarea, care critica politica dusă de regimul lui Nicolae Ceaușescu, a fost difuzată de posturile de radio BBC și Europa Liberă pe data de 11 martie 1989. Semnatarii scrisorii au fost foarte repede arestați, interogați și puși în stare de arest la domiciliu. În 9 noiembrie cade Zidul Berlinului, în 27 noiembrie la Iași se înființează în clandestinitate **Frontul Popular din România**, iar în 14 decembrie, are loc o tentativă de revoltă populară tot la Iași, a adăugat col.(r.) Alexandru Șerban. De altfel, în volumul **Cronologia evenimentelor din decembrie 1989**, semnat de Alex Mihai Stoenescu, document citat de către col.(r.) Șerban, autorul spune clar: *Data corectă de la care putem vorbi de revoluție în România este 14 decembrie 1989, iar locul unde se localizează începutul ei este Iași, nu Timișoara. Așa a început revoluția din decembrie 1989, a concluzionat Șerban.**

O mărturie emoționantă

Una dintre cele mai emoționante mărturii despre ceea ce s-a întâmplat la Zalău în acele tragice zile, i-a aparținut preotului Ioan Ghiurco, unul dintre participanții activi la Revoluția din decembrie 1989 și membru al **Asociației 21 Decembrie**. *Știm cu toții cum stăteam atunci cu urechea lipită de aparatul radio să ascultăm Europa Liberă, pentru că de acolo am aflat ce se întâmplă în țară, ce se întâmplă cu László Tőkés la Timișoara... Și toți speram să se schimbe ceva și în țara asta... Parcă simțind asta, în data de 21 decembrie ne-am întâlnit un grup de prieteni. Eram eu, istoricul Cornel Grad, medicul Cristian Pop... iar la Casa Parohială de pe strada Florilor, acolo unde stăteam atunci, tot făceam planuri. La ora 1 noaptea, profesorul și istoricul Cornel Grad a dat telefon la Securitate, pentru că noi am plănuț ca a doua zi, să ieșim în zona industrială cu praporii bisericii, pe care îi făcusem sul și pe care am decis să îi ascundem sub paltoane. Acolo trebuia să ne întâlnim cu muncitorii, după care să venim cu toții spre centrul orașului, protestând. Voiam astfel să ne alăturăm tuturor românilor din Timișoara și din țară. Planurile noastre nu au fost puse în practică din diverse motive, dar în ziua de 22 decembrie, am mers și eu de la biserică, în piața de marmură din fața Consiliului Județean. Am ajuns la balcon, unde am fost invitat să le vorbesc oamenilor. Atunci am rostit primul **Tatăl nostru**, liber... Ceaușescu trăia încă la acel moment. Lângă mine era doamna*

Maria Ștefan, prim-secretara, cu niște hârtii la mână. Voia să țină un discurs. Oamenii erau în piață, unde scandau diverse lozinci. Când am apărut în fața lor, au tăcut. Și atunci le-am spus că Dumnezeu este Dumnezeul orânduiei, și nu a neorânduiei... unde nu este orânduială, de acolo lipsește Dumnezeu. Nimeni nu își dorea ca mulțimea să intre în sediul actualului Consiliu Județean, pentru a vandaliza totul. Nu avea niciun sens. Tocmai de aceea, am încercat să îi liniștesc, anunțându-i că toate deciziile care se vor lua în interior, le vor fi aduse și lor la cunoștință. Și atunci am spus: Haideți să începem toți cu o sfântă rugăciune. Să îngenunchem. Și am îngenuncheat la rugăciune. Eu în balcon, iar lumea în piață. Doamna Maria Ștefan era în picioare lângă mine, cu aceleași hârtii în mâinile care acum tremurau. Iar cineva din mulțime a strigat în acel moment să stea și ea lângă preot în genunchi. Și atunci a îngenuncheat și ea lângă mine... îmi era atât de milă de ea când o vedeam cum tremură... După ce am rostit toți acel prim Tatăl nostru liber, am intrat în Comitetul Central, așa cum se numea atunci, să constituim un mic for de conducere. Atunci am fost întrebat de doamna Maria Ștefan: **Cine ești dumneata? Iar eu am răspuns: Sunt preotul Ioan Ghiurco, cel care de atâtea ori v-am rugat să mă primiți în audiență... pentru că am avut multe neazuri, și niciodată nu ați vrut să mă ascultați... Ce fel de preot?**, a întrebat. **Ortodox**, am spus. Și n-a mai zis nimic, a mărturisit preotul, potrivit căruia, din primul comitet liber de conducere au făcut parte Fabian Barbulovici - muncitor, un om tare sufletist, cu frica lui Dumnezeu, după cum l-a caracterizat Ioan Ghiurco, Eugen Meseșan - avocat, Cornel Grad - istoric, Augustin Zoicaș - muncitor, Geczi Francisc - inginer, Constantin Joldiș - reprezentantul Bisericii Baptiste, Eugen Teglaș - ziarist, Nicu Filipaș - muncitor, Gheorghe Ștețca - inginer agronom, Cristian Pop - medic, Dorel Pop - muncitor, Florian Haiduc - muncitor, Gheorghe Moldovan - contabil, Ioan Tătar - pensionar, Toader Mănăilă - locotenent colonel, Spiridon Huchiu - comandantul Garnizoanei Zalău, Nicolae Maier - inginer, Gheorghe Stanciu - muncitor, Dan Laza - profesor, Ioan Moldovan - procuror și Ioan Ghiurco - preot. Apoi, pe la ora 15,30, pe listă au mai fost adăugați Ioan Pușcaș, medic la Șimleu Silvaniei, Székely István - preot reformat, Alexandru Matei - profesor, directorul Muzeului Județean pe atunci, Ioan Hăș - inginer, Mihai Ștefănescu - inginer agronom și Ioan Poienaru - programator. Acesta a fost primul consiliu de conducere și orice hotărâre se lua, se comunica imediat mulțimii aflate în piață, a precizat preotul Ioan Ghiurco, care și-a amintit și de miercurea care a precedat acel Crăciun însângerat din 1989. Ar mai fi multe de spus... poate și faptul că în ziua de miercuri înainte de Crăciun, am fost chemat la Securitate, unde am fost amenințat urât de tot. Nu am fost bătut, dar mi s-a spus că dacă ar fi fost acolo tovarășul comandant, aș fi văzut eu ce aș fi pățit... la care am răspuns: **Și d-voastră puteți face orice doriți cu mine. Însă în viața asta, eu nu am**

omorât nici măcar un pui... așa că mă puteți bate... puteți face orice. M-au pus în schimb să scriu o declarație, în care mi-au cerut să recunosc că sunt instigator. Dar nu am putut face asta și le-am spus și lor acest lucru. A urmat un șir de replici mai puțin plăcut din partea lor, după care mi-au impus să nu am colindători de Crăciun. Și anul trecut ai avut, a fost motivația lor, și au colindat în plin centrul orașului. Un lucru revoltător pentru oamenii care conduceau țara și județele ei înainte de decembrie '89. Pentru că atunci, ziua de Crăciun era o zi de lucru, ca oricare alta. Le-am spus însă că nu am cum să îi anunț pe oameni să nu vină să mă colinde, pentru că nu exista o duminică înainte de nașterea Domnului, în care să pot urca în amvon și să spun tuturor că este interzis a colinda. Dar nu i-a interesat nimic, așa că mi-au cerut să găsesc alte metode prin care să le spun asta. Ce s-a întâmplat apoi? Ei bine, în ziua de Crăciun am avut mai mulți colindători ca

Crăciun în libertate

Crăciunul este sărbătoarea nașterii Fiului lui Dumnezeu — Isus Christos. Dumnezeuul infinit a decis să ia forma finită a materiei așa cum ne descrie Sfânta Evanghelie: „Cuvântul s-a făcut trup, și a locuit printre noi, prin har și adevăr”.

Sărbătoarea intrupării Mîntuitorului a adus omenirii de-a lungul veacurilor speranță și bucurie, așa cum au auzit păstorii din Betleem glasul îngerului: „Nu vă temeți căci vă aduc o veste bună care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi... vi s-a născut un Mîntuitor care este Christos, Domnul” Luca 2. 10-11.

Totuși primul Crăciun a fost însoțit de durerea uciderii pruncilor nevinovați de către tiranul Irod, în speranța că va ucide și pruncul Isus. La fel și acest prim Crăciun în libertate al națiunii noastre poartă în el durerea noastră a tuturor pentruuciderea altor prunci nevinovați”.

Ani de-a rîndul națiunii noastre i-a fost răpîdită bucuria sărbătoririi Crăciunului. A

sosit timpul ca toți oamenii, de orice credință creștină să sărbătorească în libertate Nașterea Mîntuitorului, și renașterea noastră spirituală.

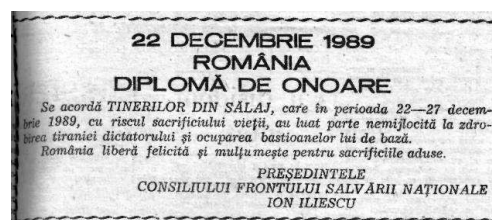
Să mulțumim lui Dumnezeu pentru această biruință a democrației și libertății spirituale, pentru cucerirea demnității noastre.

Biblia începe cu frumoasele cuvinte: „La început Dumnezeu” Genesa 1.1. Acolo unde s-a început fără Dumnezeu și fără sinceritate urmînd interese egoiste, s-a sfîrșit cu tiranie, vărsare de sînge și de lacrimi.

Lăsînd fiecărui libertate de conștiință în a crede sau a nu crede în Dumnezeu, să începem cu Dumnezeu această nouă etapă din istoria țării, noi toți cei ce avem măcar un simț de credință.

Mesajul acestui prim Crăciun în libertate dorim să fie, pentru toată Țara Silvaniei, mesajul îngerului din Sfînta Evanghelie după Luca 2.14: „SLAVA lui Dumnezeu în locurile prea înalte și PACE pe pămînt între oamenii plăcuți Lui”, oameni liberi, sinceri, drepti în tot ce spun și fac.

niciodată. La biserică au venit inclusiv studenții de la teologie, medicină și istorie, care atunci își făceau aici armata. Și-au rezemat puștile de pereții bisericii, iar curtea a răsunat de colinde, ne-a mărturisit preotul. Ce am câștigat din evenimentele de atunci? Ei bine, am câștigat ce are omul mai de preț: **libertatea**. Să nu îți fie frică de cel de lângă tine atunci când vorbești, să îți poți spune părerile... e mare lucru, după toți acei ani în care te simțeai mereu urmărit. Nici măcar un cor al bisericii nu am avut voie să formez. Am încercat, dar conducerea P.C.R. mi l-a desființat. Ne-am putut gândi noi atunci că peste ani va funcționa un cor al unei biserici format din ofițeri S.R.I., ofițeri de la Poliție sau Jandarmi, cadre didactice? Niciodată! Tocmai de aceea cred că ar trebui cu toții să îi mulțumim lui Dumnezeu pentru darul pe care ni l-a dat atunci, în decembrie 1989, a concluzionat preotul Ioan Ghiurco.

Un timișorean la Zalău

O altă mărturie extrem de interesantă despre ceea ce s-a petrecut la Zalău în acele zile fierbinți de la finele anului 1989 i-a aparținut lui Alexa Crișan, unul dintre primii sălăjeni care au ajuns pe platoul de marmură din fața Consiliului Județean. În data de 17 decembrie 1989, în incinta Cooperativei Meșteșugărești de pe strada Andrei Mureșanu, acolo unde lucram atunci, a intrat un bărbat îmbrăcat modest, și cu o gentuță la mână. M-a salutat, după care mi-a spus: **Domnule, nu vă cunosc, dar am o rugămintă la dvs. Eu sunt din Timișoara și vin din partea Organizației de Revoluționari de acolo. La noi se trage în popor. Sunt morți, sunt răniți, iar armata este pe stradă. Vă rog dacă puteți și nu vă cer prea mult, să vă organizați în grupuri de rezistență, grupuri de manifestați fără însă a fi recalcitranti și să încercați să ne susțineți, pentru că la Timișoara e necaz mare. Tocmai de aceea, am decis să trimitem delegați peste tot prin țară, pentru a găsi sprijin. Sigur că am fost puternic emoționat de aceste cuvinte, mai ales că auzisem la Europa Liberă că ceva se întâmplă la Timișoara. Tocmai de aceea, i-am și spus bărbatului din fața mea că voi face tot posibilul să fac ceea ce mi-a cerut. Ba mai mult, am vrut să îi dau și niște bani... nu mulți, cât aveam și eu... din moment ce era pe drumuri. Mi-a mulțumit, dar nu a vrut să îi ia, după care și-a luat geanta și a plecat. Iar eu am rămas singur cu gândurile mele... ce trebuia să fac mai departe... asta era întrebarea care mă măcina. Cum aveam să organizez un grup de rezistență? Și atunci mi-a venit ideea. De-a lungul vremii intrasem în contact cu diverși oameni, unii extrem de importanți, care ocupau anumite funcții de conducere în instituțiile publice din acea vreme. Așa m-am hotărât să merg la directorul unui liceu cu prestanță din Zalău, să îi spun ceea ce m-a rugat vizitatorul meu. Însă, spre dezamăgirea mea, nici măcar nu a vrut să mă asculte. Ba mai mult, mi-a spus să nu mai merg la el cu astfel de lucruri. Supărat, am făcut stânga împrejur, și am ieșit din biroul lui, fără să mai încerc să fac ceva. Asta se întâmplă în 18 decembrie. Până în data de 22, am stat cu urechea lipită de radio, să aflu ce se mai întâmplă în țară. Așa am aflat și de fuga soților Ceaușescu. Acela a fost momentul în care împreună cu o parte dintre oamenii de la Cooperativa Meșteșugărească pe care îi aveam în subordine, vreo 30 la număr dacă îmi aduc bine aminte, alături de cei doi copii ai profesorului Grigore Pop, care stăteau în blocul din zona în care lucram, am ieșit în fața instituției. Am vorbit cu oamenii, și le-am propus să mergem și noi să manifestăm, unde altundeva, decât pe platoul din fața Comitetului Județean al P.C.R., actualul Consiliu Județean. Am luat un drapel cu care ieșeam la sărbătorile naționale, și am plecat. Nu înainte însă de a decupa stema, așa cum am auzit la radio. Am pornit pe bulevard, cântând **Deșteaptă-te române!** Noi am fost primii sălăjeni care au ajuns pe platoul de marmură... primii manifestați... primii revoluționari, dacă doriți. Aproximativ 40 de oameni eram. Cam la o oră, din zona industrială, au mai venit câțiva. Erau de la Armătura, cred, chiar dacă directorul uzinei de atunci, le-a interzis să iasă. De aceea erau și foarte puțini. Maxim zece persoane. Încet, încet, lumea începea să se adune. Și majoritatea voiau să intre în sediul Comitetului Județean, pătrunși poate de sentimentul de libertate care plutea deja în aer. Dar cum unii dintre noi nu voiam să creăm dezordine, am încercat să liniștim mulțimea. Dar a fost greu... așa că s-a creat o oareșce învâlmășeală. Iar un grup s-a desprins dintre manifestați și au urcat în clădire. Iar de la balcon au**

început să arunce cărțile cu Ceaușescu. Eu am preferat să rămân jos. De acolo, împreună cu alți manifestanți, ne uitam mereu înspre geamurile de la subsolul Consiliului Județean, pentru a vedea dacă nu se va trage în noi. După câte auzisem pe la radio, nimic nu era sigur. Am stat acolo până seara, când, considerat a fi un om de încredere de către membrii **Frontului Salvării Naționale** din Sălaj, am fost rugat să rămân pe poziții, să apăr Revoluția. Iar în data de 23, am urcat pe clădirea Poștei, cu arma în spate, după care am fost detașat să patrulez pe strada Crișan, și-a amintit revoluționarul nostru. Însă ceea ce este mai interesant în discursul său, abia acum urmează. La mijloc, crede Alexa Crișan, ar sta o adevărată conspirație, iar cineva, nu știe sigur, doar bănuiește, a dorit să îi facă rău. Motivul? Nu există revoluție fără victime. Iar el trebuia să fie una dintre ele, susține și acum cu tărie bărbatul, aflat acum la vârsta pensiei. În noaptea de 25 decembrie, undeva în jurul orei 24, am auzit un mesaj la Europa Liberă. **Sunt Marin Sorescu și dețin planurile secrete ale trupelor de teroriști din subsolul Comitetului Central al P.C.R. - actuala Casă a Poporului. Cine aude acest mesaj, este rugat să îl transmită mai departe Frontului Salvării Naționale.** Lucru pe care am și hotărât să îl fac. Am sunat la Frontul Salvării Naționale din Sălaj, m-am prezentat, dar eu nu știu cu cine am vorbit. I-am spus interlocutorului meu ce am auzit la radio, iar acesta mi-a transmis să aștept în fața casei, că o mașină va veni să mă ia. Și am tot așteptat. La un moment dat, am decis să merg pe jos de pe strada Porolissum, acolo unde stăteam, până la Consiliul Județean. M-am intersectat cu mașina care trebuia să vină după mine... era un ARO. În față stăteau șoferul - era un subofițer - și un căpitan, iar în spate, pe una dintre bănci, era un soldat care ținea pe brațe un Kalașnikov, lângă care m-am și așezat. Însă am fost rugat să mă mut pe cealaltă bancă, față în față cu soldatul. Exact asta am și făcut. Nu bănuiam încă nimic din ceea ce avea să se întâmple. Mi-am dat seama că ceva nu e în regulă, abia când am văzut că mașina nu merge spre centru, ci spre zona industrială. Am întrebat ce se întâmplă, dar mi s-a cerut să am răbdare. Nici atunci nu am fost foarte îngrijorat, pentru că știam că la intrările și ieșirile din oraș sunt filtre. Am trecut și de autogară. Și iar am întrebat unde mă duc... atunci mi-au spus că vom ajunge în zona industrială, acolo unde președintele FSN Sălaj, Nicolae Maier, ține un discurs muncitorilor. Abia în acel moment m-am speriat cu adevărat. Și mi-am zis în sinea mea: Alexa băiatule, ceea ce ai căutat, ai găsit... de acum înainte nu ai altă soluție decât să faci ce ți se spune, dacă vrei să mai ai o șansă la viață... Gândindu-mă eu la toate astea, am ajuns pe pasarelă, acolo unde era organizat un filtru... erau cel puțin două tancuri, tanchete, amfibii... șoferul și căpitanul au vorbit cu cineva, după care am plecat mai departe. Ne-am oprit abia la intrarea în Panic, unde, în curtea unui atelier mecanic de reparații ale mașinilor de la IAS, am fost rugat să cobor din mașină și să aștept acolo, până cei care mă aduseseră acolo aveau să se întoarcă cu presa... bănuiesc ce aveau ei în cap... că de crezut, nu îi puteam crede. Era undeva în jurul orei 2.00 noaptea, eu eram în plin câmp, iar presa trebuia să vină acolo să mă intervieveze. Normal că nu credeam... Cert e însă că eu am rămas jos, iar ei au plecat. Atunci am decis că e cazul să plec și eu. Voiam să ajung acasă. Eram speriat, eram șocat, și tot ce voiam era să fiu acasă. Am pornit pe jos spre oraș. Dar în zona în care se descarcă containerele cu marfă ale CFR-ului, m-am intersectat cu un alt ARO, despre care sunt sigur că mergea să mă caute. Am urmărit mașina cu privirea... îi vedeam farul puternic... și mi-am dat seama că s-a oprit în același loc în care eu ar fi trebuit să stau și să aștept... Mă căutau probabil să se răfuiască cu mine... altfel nu roteau farul. Și, așa cum am zis la început, revoluție fără victime nu prea există... trebuie să existe vărsare de sânge... Când am ajuns în apropierea filtrului, am ridicat mâinile și am strigat ca din gură de șarpe: **Mă numesc Crișan Alexa, sunt de loc din Crișeni,**

TARA SILVANIEI

O FOTOGRAFIE PENTRU ISTORIE: Piața 1 Decembrie 1918, Zalău. În prima zi a libertății noastre!

Revoluția a învins, Țara este liberă!

Urmare din pag. 1

nu vor putea în nici un fel, în nici un chip să se opună voinței poporului, în fața căruia vor trebui să răspundă pentru tot, pentru faptele lor odioase, de trădare a intereselor fundamentale ale patriei.

Afirmăm cu toată răspunderea — așa cum s-a subliniat și în recenta Chemare-Apel a Consiliului Frontului de Sal-

vare Națională — că REVOLUȚIA A ÎNVINS, că ȚARA ESTE LIBERĂ!

Dar LIBERTATEA trebuie apărată, cum trebuie apărate toate întreprinderile și fabricile, practic toate unitățile economice și bunurile materiale, toate instituțiile și clădirile, orașele și satele, toată averea țării și viețile tuturor cetățenilor.

Acum, mai mult ca oricând, țara și fiecare județ,

fiecare localitate are nevoie de liniște și calm, de ordine și disciplină pentru ca voința de putere să nu fie, să nu poată fi în nici un fel acaparat de elemente potrivnice revoluției, cauzel sfinte pentru care întregul popor român s-a ridicat la luptă și a învins.

Trăiască România liberă!
Trăiască poporul român!

dar locuiesc în Zalău, și nu sunt înarmat. Eram disperat. Nu înțelegeam atunci foarte bine ce se întâmplă. Mi-am dat seama abia mai târziu că de fapt, ei voiau să mă omoare... dar am scăpat... eu știu că mulți poate mă fac nebun... că mulți nu cred ce am povestit aici... eu știu cine mi-a vrut răul... iar la un moment dat vor apărea și dovezi... Și spun asta pentru că eu cred că la fel cum s-a întâmplat și în alte orașe, și la Zalău trebuiau să fie victime, teroriști și eroi. Acesta era scopul: ei să fie eroii, iar eu teroristul probabil. Până la urmă, câți nu au murit nevinovați, în acele zile. Și sunt foarte sigur când spun asta, pentru că în timp ce eu eram scos din oraș, în curtea casei mele a fost o tanchetă. Mi-au spus soția și copiii. La fel și vecinii, care au auzit zgomot, a precizat Alexa Crișan, care a încercat să afle chiar în acele zile ce ar fi trebuit să se întâmple de fapt. Nu a aflat prea multe. Însă unul dintre sălăjenii aflați atunci în fruntea așa zisei revoluții din Sălaj, a recunoscut în fața șefului FSN că lucrurile s-au petrecut în mare parte așa cum a povestit Crișan, într-o petiție înaintată lui Nicolae Maier, șeful FSN de atunci. Ne-a împărțășit și nouă bănuielile sale, ne-a spus cine crede că este omul din spatele complotului, cum îl denumește el... atâta doar că noi am preferat să nu dăm niciun nume. Nu acesta este rolul Bibliotecii Județene Ioniță Scipione Bădescu. Noi nici nu judecăm, nici nu acuzăm... pentru asta există alte instituții ale statului... noi doar ascultăm și consemnăm...

Remember

Revoluția Română din decembrie 1989 a venit pe fondul mai multor proteste și manifestații, la început timide, care cereau reforme. Românii aflau de schimbările din Europa și cereau la fel. Frica de Securitate și dificultățile economice i-au făcut pe câțiva activiști de frunte ai PCR, în martie 1989, să redacteze o scrisoare deschisă în semn de protest față de politica economică a lui Nicolae Ceaușescu (*Scrisoarea celor șase*). Deși nu și-a atins scopul, Nicolae Ceaușescu fiind reconfirmat în funcția de secretar general al partidului în noiembrie 1989, istoricii susțin că această scrisoare a ajutat mult la trezirea poporului demoralizat. Apatia generală care domnea în România de la începutul anului 1989 avea însă să se transforme, în plină iarnă, într-o revoltă populară de neoprit. În 17 decembrie, la Timișoara, mii de oameni au ieșit în stradă și au început să strige *Jos Ceaușescu!* și *Jos comunismul!*, într-o mișcare protestatară menită să se opună mutării pastorului László Tökés în localitatea Mineu din Sălaj. Enoriașilor, care au ieșit în stradă încă din 16 decembrie, li s-au alăturat în următoarele zile muncitori și studenți de diferite etnii și confesiuni care au început să cheme oamenii la revoltă. Piața Operei din Timișoara a fost ocupată de manifestații, iar, de la balcon, s-au auzit îndemnuri la acțiune împotriva dictaturii comuniste. La amiază, clădirea Comitetului Județean al PCR a fost atacată. Până seara, principalele căi de acces spre centrul orașului au fost blocate, iar în județ a fost declarată starea de necesitate, la ordinul ministrului Apărării Naționale. La Timișoara începea Revoluția. Într-o încercare disperată de înăbușire a spiritului revoluționar, Ceaușescu a dat ordin să se deschidă focul asupra protestatarilor. Primii martiri au căzut. Cei mai mulți dintre ei. Protestatarii care au scăpat cu viață au fost bătuți sau arestați. În acea seară, comunismul din România a intrat pe un drum fără de întoarcere. În zilele care au urmat, sute de muncitori au refuzat să intre în fabrici, înfruntând represiunea structurilor de forță ale regimului, morții au fost scoși pe ascuns din spitale și aduși la crematoriul din București, în timp ce tinerii continuau să intoneze *Deșteaptă-te, române!* în piețele din oraș. În 20 decembrie, Timișoara devenea primul oraș liber din România. La 21 decembrie, Revoluția ajunge și la București. Încercarea lui Nicolae Ceaușescu de a dezamorsa situația din țară, prin organizarea unui miting la care au participat zeci de mii de oameni, se transformă într-un fiasco. În timpul discursului său despre realizările revoluției socialiste, Ceaușescu este întrerupt de vacarmul pornit în

spatele adunării. Deși din balconul Comitetului Central al PCR, Ceaușescu propunea mărirea unor retribuții și ajutoare sociale, în scurt timp, și pe străzile din București începe să se audă *Jos Ceaușescu și Libertate*. Pentru că mitingul era transmis în direct de televiziune și radio, vestea mișcării revoluționare ajunge rapid în cele mai mari orașe ale țării: Cluj, Sibiu, Brașov, Arad. Încă de la primele ore ale zilei de 22 decembrie, zeci de mii de bucureșteni s-au reîntors în stradă, pentru a cere demisia dictatorului Ceaușescu. La ora 10, radioul public anunță instituirea stării de necesitate pe întreg teritoriul României. În mai multe orașe din țară se trage cu muniție de război. Mulți oameni mor schilodiți. La 11.30, Ceaușescu încearcă să se adreseze mulțimii, de la balconul clădirii Comitetului Central al PCR, însă este huiduit. Înțelegând situația dificilă în care se află, cuplul Ceaușescu încearcă să fugă, părăsind clădirea Comitetului Central al PCR cu elicopterul. Trei ore mai târziu, aceștia au fost arestați lângă Târgoviște și transferați la o unitate militară din oraș, în așteptarea procesului. Tot în acea seară, sub presiunea protestatarilor adunați la sediul Televiziunii Române, are loc prima ședință a Consiliului Provizoriu al Frontului Salvării Naționale, care își asumă întreaga putere în stat. Scopul: *instaurarea democrației, libertății și demnității poporului român*. Arestarea cuplului Ceaușescu ar fi trebuit să liniștească spiritele, dar în București, ca și în alte mari orașe din țară, ciocnirile dintre trăgătorii *nevăzuți* și militarii sau civilii înarmați s-au înțepit, sute de oameni fiind uciși în schimbulurile de focuri. Avalanșa comunicatelor despre așa-ziii teroriști care trag în popor, despre apa otrăvită și elicopterele străine care survolează România au semănat panică și isterie în masă. Cu toate acestea, tot mai mulți oameni ieșeau în stradă. Încă din dimineața acelei zile, dispozitivele de apărare ale Aeroportului Otopeni au deschis focul asupra militarilor de la Unitatea Militară 0865 Cîmpina, ce aparține trupelor de Securitate. Convoiul a fost lovit în plin de gloanțe. 22 de militari au fost omorâți pe loc, iar alți 6 răniți grav. În timp ce în Timișoara era sărbătoare, la Târgoviște, persoane neidentificate deschideau focul asupra unității militare unde erau deținuți Nicolae și Elena Ceaușescu. În 24 decembrie este proclamată **Victoria Revoluției Române**. În dimineața următoare zile, ziua de Crăciun, soții Ceaușescu sunt condamnați la moarte prin împușcare, la finalul unui simulacru de proces al Tribunalului Militar Excepțional organizat de CFSN. În aceeași zi, în jurul orei 15.00, cei doi au fost executați. Cadavrele lor au fost înmormântate în mare secret la Cimitirul Ghencea, din București. Conform evidențelor din 2005, întocmite de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, numărul total al celor care au murit în 1989 este de 1.142, al răniților, de 3.138, iar al celor reținuți, de 760.

In Memoriam

Cinci sălăjeni și-au pierdut viața în decembrie 1989

Sergiu Butuza, născut în Ileanda, erou martir al Revoluției după ce în decembrie 1989 a fost împușcat în coloana vertebrală la București, în zona Sălii Palatului. Nagy Samuel, din Sălățig, împușcat mortal la Brăila, unde era militar în termen. Vasile Lobonț, din Stîrciuc, împușcat la Sibiu, unde era angajat civil al Miliției. Ioan Poptelecan, din Gâlgău, împușcat la Reșița. Crăciun Rus, din Sîngeorgiu de Meseș, împușcat în curtea unei unități militare din Turda. Sunt cei cinci sălăjeni care și-au pierdut viața în Revoluția din 1989. Pentru cinstirea memoriei lor, Asociația **21 Decembrie Sălaj** și Instituția Prefectului au acordat diplome urmașilor lor, în cadrul unei ceremonii găzduite de Consiliul Județean Sălaj. Din păcate, nimeni nu a venit să le și ridice. Diplome au primit și cei care au fost răniți la Revoluție - în alte orașe din țară, pentru că în Zalău nu s-a tras - precum și câțiva dintre participanții la manifestațiile ce au avut loc la Zalău.

Cine a tras în noi?

Au trecut 25 de ani de la schimbarea de regim. Însă nici acum, românii nu cunosc adevărul despre evenimentele din decembrie 1989. Ultimul sondaj INSCOP arată că 78,3 % dintre români nu cred că știu adevărul despre ceea ce s-a întâmplat în decembrie 1989, 16,8 % consideră că știu adevărul, iar 4,9 % reprezintă non-răspunsuri. Rugați să se pronunțe cu privire la evenimentele din decembrie 1989, 33,5 % dintre cetățenii țării cred că acestea au reprezentat voința poporului român, care s-a revoltat împotriva sistemului comunist, 33,4 % sunt de părere că mai degrabă a fost o lovitură de stat dată de persoane care au încercat să îl îndepărteze pe Ceaușescu, în timp ce 20,9 %, consideră că evenimentele au fost consecința deciziei marilor puteri de a desființa sistemul comunist în Europa de Est. Alți 12,3 % dintre persoanele intervievate nu au știut sau nu au răspuns. Pe segmente de vârstă, cei mai convinși de autenticitatea Revoluției sunt românii peste 50 de ani, un procent de 36,4 % fiind de părere că evenimentele din 1989 au reprezentat voința poporului. Cei între 31-50 de ani (34,7 % dintre ei) și cei peste 50 de ani (35,8 % dintre ei) sunt în cea mai mare proporție convinși și de varianta loviturii de stat. 49,5 % dintre respondenți cred că evenimentele din decembrie 1989 au fost inițiate din interiorul României, 36 % cred că au fost inițiate din afara României, iar 14,2 % fie nu au știut, fie nu au răspuns.

Bianca Blaj

NOTE dintr-un decembrie însângerat

Probabil că oricât am citi despre ceea ce s-a întâmplat în ultima lună a anului 1989 în România, nu vom reuși să punem cap la cap toate piesele necesare unui PUZZLE care să reflecte veridic evenimentele care au contribuit la căderea regimului dictatorial al lui Nicolae Ceaușescu.

A fost revoluție? A fost lovitură de stat? Revoltă publică? Intervenție directă sau indirectă a unor forțe străine? Poate că proporțiile de implicare sunt diferite... Iată de ce vor mai trece ani și ani până când mai sus-amintitul puzzle să poată fi văzut în întregime sa, veridic, fără a lipsi piesele de bază; de altfel cred că lipsesc chiar piese din centrul imaginii, din *inima* sa și atunci imaginea nu poate fi intuită, oricât de perspicace am fi. Și nu vom afla curând adevărul din câteva motive esențiale:

- martorii cheie au murit în condiții suspecte
- cuplul dictatorial a fost executat după un proces sumar
- sunt documente care vor fi făcute publice după mai multe decenii, în raport cu importanța lor etc.

Furtuna care a cuprins Europa în 1989 nu putea fi evitată de România, mai ales că în țara noastră situația era mult diferită de a celorlalte state.

Numai că starea de revoltă în rândul populației era una foarte ridicată datorită condițiilor de trai, a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor ș.a.

Acum, la împlinirea a 25 de ani de la evenimentele de atunci, specialiștii în domeniu, dar și un segment important de populație acceptă ideea că au existat și s-au derulat atunci mai multe subcategorii istorice care, începând de la jumătatea lunii decembrie 1989, s-au transformat într-un proces revoluționar încheiat în 20 mai 1990, odată cu primele alegeri libere.

Pentru că mi-ați solicitat câteva date despre ceea ce am simțit eu, ca militar activ, în acele zile, voi face scurte referiri la situația din armată. Odată cu declanșarea alarmei de exercițiu în 17.12 ora 15.15 și ulterior a alarmei de luptă parțială la ora 18 în aceeași zi, efectivele erau în unitățile militare. De la cel mai mic grad, până la structurile superioare, se vehicula ideea că România reprezintă o potențială țintă a unei agresiuni din partea Ungariei pentru reanexarea Ardealului, opțiune sprijinită de S.U.A., U.R.S.S. și alte state din vestul Europei.

În ziua de 18.12, către ora 22.45 armata era gata pentru îndeplinirea oricărei misiuni la frontierele de stat ale României, iar în 19.12 se aștepta la intensificarea unor acțiuni dinspre vest. Nici zilele următoare nu au fost lipsite de tensiune, de încordare pentru că circulau știri contradictorii care puneau în dificultate majoră decidenții militari.

Treptat, armata, folosind efective cu număr limitat de persoane, care au fost instruite să nu folosească armamentul și muniția de război decât în situații majore și după ce se folosesc toate somațiile prevăzute în regulamentele militare: STAI! STAI CĂ TRAG! FOC DE AVERTIZARE ÎN PLAN VERTICAL și, în ultimă instanță, FOC LA PICIOARE, a conștientizat că dușmanii erau în spatele ei și nu în fața ei și atunci au dovedit ce era de domeniul evidenței, că ei sunt parte a acestei națiuni. Iar acolo unde au fost incidente, soldate cu morți sau răniți, ele s-au datorat agresivității fizice la care au fost supuși unii militari. Vinovații au fost condamnați. Se pune totuși întrebarea: cine a ucis militarii în cazărmi sau alte obiective în intervalul 22-25 decembrie 1989? Alte întrebări care își vor găsi răspunsul peste multă, multă vreme. Din păcate!

Și acum să vă răspund la ceea ce m-ați întrebat. N-aș putea spune că am făcut ceva spectaculos. Un militar nici nu putea face ceva în acest sens. Militarul își face doar datoria. Și totuși! Vă voi spune că în noaptea de 16-17 decembrie 1989, fiind la comandamentul unei mari unități operative, am fost acela care am transmis unităților militare din cinci județe ale părții de nord-vest a Ardealului, Satu Mare, Maramureș, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, ordinul de adunare în cazărmi a comandanților de unități, ordin primit de la comandantul *Armatei a 4-a Transilvania*.

În ziua de 17 decembrie, de la conductorii trenului personal Oradea - Șimleu - Șarmășag - Zalău - Jibou - Dej, am aflat că ceea ce se întâmplă la Timișoara este foarte grav, cu consecințe deosebite și că Nicolae Ceaușescu va cădea. Cum în unitățile militare sursele de informații erau complet cenzurate, nimeni nu știa ce este acolo. Când am încercat să comunic cu ei pe această temă, au refuzat politicos dialogul.

În 21 decembrie, urmărind împreună la televizor mitingul din București, le-am spus din nou că totul s-a terminat. Acceptau ideea, dar parcă nu le venea să creadă. Toți așteptau acest lucru. Și nu doar în 1989 ci cu mult timp înainte, pentru că armata fusese folosită la tot felul de activități și discriminată față de alte instituții.

În sfârșit, în 22 decembrie s-a întâmplat ceea ce știm cu toții. Generalul Milea Vasile s-a sinucis (să acceptăm parțial această ipoteză, până când vor apărea elemente care să dovedească contrariul, că a fost ucis). Imediat s-a luat măsura ca toate fotografiile în care apare el să fie retrase. L-am întrebat pe cel care a venit să verifice acest lucru: *Dar dacă apare în imagine și tovarășul...* A răspuns instantaneu: *Și acelea...* Apoi a prins culoarea racului scos din oala clocotită și a părăsit încăperea foarte repede.

La un moment dat a fost adus la arestul unității un important personaj de la Cluj-Napoca, cu grad de general și după o percheziție de rigoare la punctul de control al unității, a fost condus la arest! După doar câteva ore am văzut mare zarvă la popotă... Era primit cu o ospitalitate suspectă, trecând astfel în câteva ore de la o stare la alta.

Ar fi foarte multe de spus. Eu am făcut însă un gest care, poate, este unul aparte. În momentul fugii dictatorului, fapt receptat de toți militarii fără excepție, cred, ca o ușurare, ca o povară luată din inimile lor, moment așteptat de ani de zile de militari, m-am așezat la o masă în clubul unității și la clasicul televizor alb-negru (dotare de excepție în

DRAGĂ REDACȚIE,

Vă trimit alăturat scrisoarea unei mame din Zalău, care are unicul ei fiu în armată și nu știe nimic despre el.
MANUELA M., Zalău

***Dragul meu soldat,
soarele meu drag!***

Atunci când erai în tren să pleci în armată, în 19 septembrie, mi-ai spus: „Nu plînge, mami, doar nu mă duc în război!”

La acea dată nu am crezut că tu vei face armata în timpul Revoluției. A trebuit să se întâmple asta! Tu ai presimțit acest lucru! Când se făceau pregătiri imense pentru congresul al XIV-lea (ce programe la radio, la televizor! poezii, muzică populară, muzică ușoară, chiar și cea de operă, doar cu numele tiranului), tu mi-ai zis: „Poate că acest congres va fi de rău augur pentru Ceaușescu!”

Noi am fost săraci, numai eu știu cum m-am descurcat să avem și îmbrăcăminte și

mîncare, însă singurul lucru important era pentru mine să te cresc cinstit și drept.

Copilul meu drag, tu care faci armata în timpul Revoluției, tu care ai vrut de cînd erai mic să devii istoric (dar nu ai dat admitere la „Istorie”, pentru că se cerea multă politică și cuvîntări, care nu-ți plăceau, știind că sînt minciuni), ai intrat în ISTORIE!

Tu ai intrat în ISTORIE, soldatul meu drag!

Cînd la Televiziunea Română Liberă se vorbea despre schimbarea învățămîntului, mă uitam la poza ta, la ochii tăi frumoși și inteligenți și am zis: „Copilul meu drag, de acum ești liber, poți să te

faci istoric, gazetar, ce vrei tu. Tu cu talentul tău vei scrie lucruri bune și frumoase omenirii!”

Voi, copilași de 18-19 ani, voi sînteți atît de tineri pentru luptă! Voi nu ați fost în stare să omorîți o muscă și ați fost nevoiți să leșiți la luptă, la luptă dreaptă!

Generația voastră este cea mai încercată generație!

Sînteți atît de cuminți și de frumoși!

Văzînd în Zalău soldații, vroiam să-i string în brațe, să-i sărut... le-am spus că și eu am un soldat, dar încă nu știu nimic despre el.

Soldatul meu drag, nu dictatorul a intrat în istorie (el a intrat ca un criminal, ca Hitler), tu ai intrat în istorie!

Nu m-am putut bucura de sărbători pentru că tu ești departe, tu ești la luptă. Tu faci parte din Revoluție.

Doresc ca toți soldații să ajungă cu bine acasă la părinții lor și să se bucure de această libertate pe care cu greu am cucerit-o.

Mama ta, care te iubește mai mult decît însăși viața ei.

armată) am consemnat întreaga evoluție pe ore și minute, de la acea oră și până a doua zi către orele 6.30. M-a ajutat și un coleg, aducându-mi stilou și pixuri de rezervă, însoțite de un ceai, marmeladă și orez... Acest caiet, de fapt agendă pentru anul 1989, se poate consulta la Biblioteca Județeană *I.S. Bădescu*. Au urmat zile nu ușoare. Informații false, contradictorii sub aspectul amenințării teroriștilor și a forțelor străine. Au continuat însă și pierderile de vieți omenești, ale unor militari care, la posturile datoriei au căzut răpuși de gloanțe. Ale cui gloanțe? Iată întrebări și întrebări!

Dumnezeu să-i odihnească pe cei jertfiți nemeritat și tot bunul Dumnezeu să ne ajute să aflăm adevărul despre decembrie 1989!

Col. (r.) Alexandru Liviu Șerban

CEEA CE NU SE POATE UITA, DUPĂ 25 DE ANI... inconștientă, curaj, nebunie?!

Este destul de greu să-ți amintești, după 25 de ani, trăirile sufletești pe care le-ai avut atunci, la Revoluția Română din decembrie 1989.

În data de 19 decembrie 1989 mă găseam pe drumul de întoarcere de la Izvoarele, comuna Hotarele, jud. Giurgiu, unde fusesem pentru aprovizionarea lunară, a oamenilor detașați din județul Sălaj, în jur de 140, pentru executarea lucrărilor de amenajare a râurilor Argeș și Dâmbovița, în vederea executării Canalului București - Dunăre - Cale navigabilă - ce ar fi legat capitala cu Marea Neagră și celelalte capitale din amonteale Dunării.

Eram în cunoștință de faptul că pe data de 17 decembrie au avut loc la Timișoara unele manifestații, iscate de mutarea pastorului Tókéș într-o localitate din Sălaj, urmare a unei hotărâri judecătorești, manifestare la care, în prima fază ar fi participat câțiva enoriași, iar pe parcursul zilei s-au aliat tot mai mulți cetățeni nemulțumiți.

Aveam să aflu a doua zi, adică pe 20 decembrie, când am ajuns în Zalău, în jurul orei 2.00 că, urmare a ieșirii în stradă și a manifestației la care au participat mii de timișoreni, Ceaușescu a dispus să se tragă în manifestanți și că sunt zeci de morți.

Am urmărit evenimentele care au urmat în 21 decembrie, evenimente care au culminat cu marea manifestație din București unde, pentru prima dată, Ceaușescu a fost huiduit și a trebuit să se retragă din balconul Comitetului Central al P.C.R.

Nu am fost surprins în prea mare măsură de tot ceea ce se întâmpla, având, încă din luna august 1989, unele informații despre ceea ce urmează să se petreacă în România.

În acest context, în după-amiaza zilei de 21 decembrie am luat legătura cu un grup de prieteni, spunându-le că am informații că, în cel mai scurt timp, urmează ca Ceaușescu să fie înlăturat, și am stabilit să ne implicăm și noi în realizarea acestui fapt. Așa că, în data de 22 decembrie, în jurul orei 11,20 - 11,40, ne-am întâlnit în fața Comitetului Județean de Partid, fiind primii prezenți în *Piața de Marmură* unde s-au adunat în grupuri și alți cetățeni ai municipiului, în scurt timp, sosind și muncitorii de la marile unități industriale. S-au strigat de către mulțime lozinci împotriva lui Ceaușescu și a Partidului Comunist.

Cetățenii comentau că, la Timișoara, s-a tras în manifestanți și sunt zeci de răniți și, de asemenea, și în alte localități: București, Cluj, Sibiu, Arad, Reșița și sunt deja sute de victime.

În jurul orei 12,15-12,25 s-a format un grup de 17 persoane, în frunte cu col. Mănăilă, grup din care am făcut și eu parte, care a pătruns în sediul Comitetului Județean de Partid, unde i-am îndepărtat de la conducerea județului pe prima secretară, pe secretarii pe probleme și pe ceilalți membri de partid, salariați, prezenți în sediu. Am pătruns apoi în sala de ședințe, de unde se deschide ieșirea în balcon, când am primit informația că Ceaușescu a fost luat cu un elicopter și dus într-o direcție necunoscută. Am ieșit, împreună cu mai mulți membri ai acelei delegații, în balcon, de unde s-a comunicat mulțimii informația, urmată de ovații și lozinci: *Jos Ceaușescu! Jos dictatorul! Jos comunismul! Fără violență! Armata e cu noi!* și altele.

În momentul în care am pătruns în sediul Județenei de Partid cu ceilalți 16 cetățeni, nu am perceput ce urmări ar putea avea curajul nostru de a ataca cea mai temută instituție a județului, întrucât atât Securitatea, cât și Armata și Miliția erau subordonate direct Primului Secretar al județului.

A fost entuziasm, cunoscând că în alte localități mari ale țării au ieșit oamenii în stradă pentru a manifesta împotriva lui Ceaușescu și a comunismului. A fost inconștientă? Probabil, și nu ne-am gândit atunci ce ar putea urma. A fost nebunie? Probabil, dar cred că totuși a fost un act de mare curaj.

După pătrunderea în sediu și îndepărtarea conducerii, care nu a avut de suferit fizic, fiecare din membri fiind escortați până la domiciliu, de câte un militar T.R. și un membru al gărzilor patriotice, fiind scoși din sediu prin intrarea din spate, pentru a se evita întâlnirea dintre aceștia și manifestați.

Preluarea puterii a decurs fără incidente deosebite, dar, acum, ce urma să facem cu ea? Responsabilitățile erau foarte multe și mari. Așteptările, de asemenea.

Era încă foarte greu de estimat ce urmează, mai ales că începuse deja dezinformarea, intoxicarea, amenințarea, așa că, de la un moment dat, acel entuziasm de început, emoție ulterioară, nebunie, privite cu luciditate au instaurat în mintea mea, și cred că și a altora, un sentiment neobișnuit de teamă.

Mă întrebam ce se va întâmpla cu noi dacă Ceaușescu va reveni, mai ales că se zvonea că, din ordinul lui ar fi fost deja 60.000 de morți, ce se va întâmpla cu familia mea, a noastră?

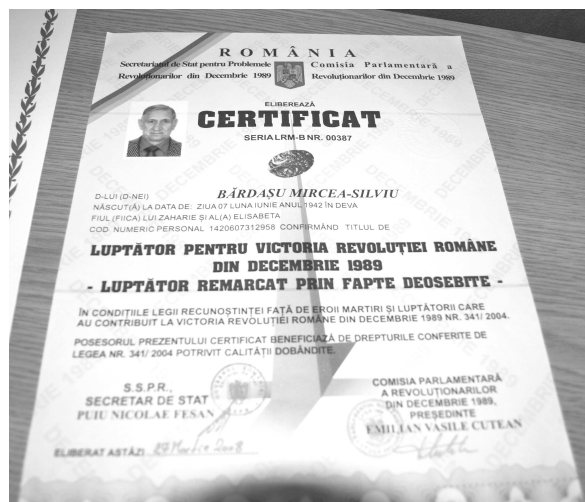
Dar, în desfășurarea evenimentelor, frica a trecut și, se pare că, a fost înlocuită cu un sentiment de nepăsare, de acel *Fie ce-o fi și Decât cum a fost, mai bine...* și mai ales cu sentimentul de responsabilitate angajată.

Așa că, am trecut peste toate emoțiile, gândurile negre, frică și uneori chiar panică, la luarea măsurilor urgente pentru ca activitățile să nu fie întrerupte nici în marile unități industriale, nici în alimentația populației, nici în domeniul serviciilor de furnizare a energiei, gazelor, combustibililor și, mai ales de apărare și siguranță a populației.

Faptul demn de menționat că nu au fost morți sau răniți în Sălaj, se datorează inspirației care ne-a făcut să luăm măsurile necesare de strângere a întregului armament și muniție al gărzilor patriotice și a tuturor armelor de vânatoare de la deținători și depunerea lor la unitățile militare din Zalău și Șimleu Silvaniei.

Apoi, s-a pus în aplicare Acordul cu organele de conducere ale Securității și Miliției de a fi consemnați în unitățile lor toți angajații și de a depune armamentul din dotare în depozite, închise și păzite.

S-a dispus asigurarea pazei la alimentarea cu apă a orașelor Zalău și Șimleu Silvaniei de la Barajul de la Vîrșoț.

Am participat, ca șef al Compartimentului de pază și ordine, la sigilarea tuturor obiectivelor fostei Gospodării de partid, a Arhivei Comitetului Județean. Am organizat brigăzi mixte de control a mijloacelor de transport care circulau sau tranzitau Zalăul, pentru a descoperi eventualele arme, materiale explozive sau alte materiale periculoase.

Întrucât, chiar din data de 22 decembrie au fost foarte multe solicitări din partea unor cetățeni de a fi dotați cu diferite tipuri de armament și muniție, prin metoda amânării, am reușit să-i fac să renunțe la aceste solicitări.

Este de remarcat însă faptul că, după acea scurtă ieșire la balconul Comitetului Județean pentru a asigura demonstrații că totul este în regulă și de a le solicita să nu recurgă la niciun fel de distrugerii sau acte de violență, asigurându-i totodată că *Armata e cu noi*, că trupele de Securitate și Miliție au fost consemnate în unitățile lor, iar armamentul se află depus în depozite și asigurat sub pază, a început așa zisa *Balconiadă*. Pe aici s-au perindat diferite persoane, unele care au avut ceva a spune, altele făcând-o numai din dorința de a se arăta mulțimii, susținând că ei au fost și sunt cei mai vehemenți luptători împotriva regimului comunist, a politicii greșite a lui Ceaușescu.

Auzind, la un moment dat, discursul unei *distinse personalități* a Sălajului, am avut un sentiment de jenă.

Din punctul de vedere al privitorului, adică a celui ce manifesta în *Piața de marmură*, la suprafață s-a văzut mai mult balconul, cu participanții lui și nu s-a observat ce se întâmpla în profunzime - unde se luau măsurile necesare în toate domeniile și pentru toate localitățile județului.

Îmi pun întrebarea, acum, dacă unele măsuri, precum apărarea Barajului de la Vîrșoț, a fost necesară sau nu. De cine era amenințat Barajul? Marile unități industriale de cine urmau să fie atacate? Întrucât, cu toate că s-a vorbit de așa zii *teroriști*, aceștia nu au fost găsiți nici până astăzi, ceea ce demonstrează că, de fapt, nici nu au existat.

Exista însă, în perioada 22-25 decembrie, un sentiment de nesiguranță, de posibilă revenire la conducerea țării a dictatorului. Dar, o dată cu condamnarea și executarea cuplului Ceaușescu, sentimentul s-a transformat într-unul de bucurie, descătușare, urmat însă de unul de tristețe și nu pentru faptul că a fost pusă în aplicare sentința, ci pentru că a fost executată în ziua celei mai mari sărbători creștine, *Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos*.

Ori, cei care i-au condamnat, știau că, din ordinul lui Ceaușescu, nu au fost omorâți 60.000 de demonstranți și, de asemenea, că *tiraniei* nu aveau cum să se mai întoarcă la conducerea țării, așa că puteau să amâne execuția, *asasinatul*, cu cel puțin o zi.

Și atunci nu trebuie să ne mai mirăm că asupra României s-a abătut pedeapsa divină! Biblia ne spune că Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul și asemănarea lui. Toți oamenii sunt copiii lui Dumnezeu, iar să ucizi un copil al lui Dumnezeu, bun sau rău, este un mare păcat și cu atât mai mare cu cât l-ai ucis, chiar în ziua Nașterii Fiului lui Dumnezeu.

Așa cum un părinte îl pedepsește pe copilul său pentru faptele rele pe care acesta le-a făcut, pentru o anumită perioadă de timp, așa și Dumnezeu îi pedepsește pe copiii săi, pentru faptele lor, pe o perioadă mai mică sau mai mare de timp.

S-a vorbit după executarea Ceaușeștilor, în Sfânta zi de Crăciun, că pedeapsa divină va fi de 3x7 ani. Eu consider că pedeapsa adevărată va fi de 7x7 ani. Așa că, să nu ne mirăm de situația în care se găsește România, asupra căreia s-au abătut tot felul de greutăți, neazuri, sărăcie care, din păcate, și după 25 de ani, mai există și, fără a dori să par prezicător, îmi e

teamă că vor mai urma încă 24 de ani de suferință, nedreptăți până să fim mulțumiți, fericiți, respectați, așa cum ar trebui să fim, întrucât, așa cum a spus și Papa Paul al II-lea, aici este Grădina Maicii Domnului și, într-adevăr, este.

De ce vorbim de cifra 7? Pentru că 7 este înzestrat cu o forță ce vine din spațiul situat în înalt, Dumnezeu a creat lumea în 7 zile (6 de muncă și una de odihnă). Dumnezeu a zis că dacă cineva îl va omorî pe Cain să fie răzbunat de 7 ori. Dumnezeu i-a zis lui Noe să ia în corabie câte 7 perechi din toate dobitoacele curate, 7 perechi din păsările cerului. După 7 zile va începe ploaia. În luna a 7-a, corabia s-a oprit pe Muntele Ararat.

În Apocalipsa Sf. Ioan se folosește cifra 7 la:

- 7 biserici: Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia, Laodicea
- 7 lămpi de foc - care sunt cele 7 duhuri ale Lui Dumnezeu
- Mielul cu 7 coarne și 7 ochi - care sunt cele șapte duhuri ale Lui Dumnezeu trimise pe pământ
- 7 îngeri care stau în fața Lui Dumnezeu, cărora li s-au dat 7 trâmbițe
- Balaurul roșu (Șarpele cel vechi - Diavolul) cu 7 capete, având 7 cununi împărătești pe capete

Apoi, din cortul mărturiei, au ieșit 7 îngeri care țineau 7 urgii și care au primit 7 potire de aur, pline cu mânia Lui Dumnezeu: *Și s-a auzit un glas tare care venea din templu și care zicea celor 7 îngeri: duceți-vă și vărsați pe pământ cele 7 potire ale mâniei Lui Dumnezeu.* Potirele au fost vărsate de îngeri peste pământ, peste mare și râuri și izvoare, peste soare, peste scaunul de domnie al fiarei, peste râul cel mare, Eufrat, iar al VII-lea înger a vărsat potirul peste văzduh. Apoi, din templu, din scaunul de domnie, a ieșit un glas tare, care zicea: *S-a isprăvit!*

Șapte poate fi considerat un număr perfect. Între naștere și moarte se produc schimbări de natură intelectuală și psihică, la intervale de 7 ani, în viața omului.

De aceea, cred că pedeapsa divină aplicată românilor ar fi de 7x7 ani, nu de 3x7 ani. De altfel, se poate observa că, acum, după 25 de ani, încă mai există hoție, ură, criminalitate, dezbinare și sărăcie, cu toate că s-a depășit limita de 21 de ani, după care ar fi trebuit să ne găsim undeva, mai aproape de Gramaidon.

Despre cei vinovați pentru morții Revoluției de după 22 decembrie și împotriva acestora nu s-a prea vorbit și, mai grav, nu s-au luat niciun fel de măsuri de pedepsire, aceștia sunt creștini fără frica lui Dumnezeu, ignoră dreptatea, iubirea între semeni, credința în Dumnezeu, învrăjbind oamenii între ei, sunt avizi de putere, vinovați de mult mai mulți morți ai Revoluției, dând dovadă că în sufletul lor nu au nimic sfânt, nu respectă pe nimeni și mai ales nu-i ajută pe semeni când aceștia sunt în necaz.

Acești indivizi au uzat și uzează în continuare de dictonul *DIVIDE ET IMPERA!*

Concluzia pe care au tras-o cu privire la ceea ce s-a întâmplat în perioada 16-25 decembrie 1989 este că: în prima etapă, 16-22 decembrie, ora 16-17 este *Revoluție*, iar din momentul în care a fost adus Iliescu - 22 decembrie după ora 17, prin manipulare/dezinformare - 60.000 morți, elicoptere la Craiova (inexistente), războiul electronic, teroriștii (inexistenți) - Revoluția a fost deturnată, speriați fiind de *Proclamația de la Timișoara* și de strigătul mulțimii de demonstranți *Fără Comunism și Jos Comunismul*, fiind înlocuită - transformată într-o *lovitură de stat*, pe care acum o numesc *Evenimentele din Decembrie 1989*.

Zvonuri cu teroriști am avut și în Sălaj, am fost *informați* că dinspre Nușfalău se îndreaptă spre Șimleu Silvaniei un tanc. A cui o fi fost și de unde venea, nimeni nu ne-a spus, apoi că dinspre Tășnad se îndreaptă spre Zalău, mai multe tancuri, dar acestea nu au ajuns niciodată.

Că s-a tras și în Sălaj este adevărat. Se pare că există și un document cu privire la un incident de la pasajul de la Gara Zalău și, se mai afirmă că, tot un incident a fost deschiderea focului la un depozit de armament dintr-o unitate militară de la Șimleu Silvaniei, fără să fi fost victime.

Din susținerile unor cunosători, se pare că siguranța, viața noastră și a celor care s-au perindat pe la *Balcon* ar fi fost amenințate de 3 mitraliere plasate de Securitate în 3 locații, 2 foste case conspirative ale Securității, una în blocul OM, una în blocul Poștei și una la Casa de Cultură a Sindicatelor, fiind confirmată existența lor de către conducerea Securității.

Eu nu am avut și nu am date concrete, deci, până la găsirea unui document care să probeze acest fapt, nu pot să mă pronunț dacă au fost sau nu. Dacă au fost, numai Bunul Dumnezeu și rațiunea celor care trebuiau să le folosească și mai ales înțelepciunea lor, au făcut ca să nu curgă sânge nevinovat în Balconul Comitetului Județean al P.C.R.

Pentru implicare directă și acțiunile concrete la care am participat, începând cu data de 22 decembrie 1989, ora 12.20 și până la alegerile din mai 1990, prin Legea nr. 42/1990 și 341/2004 am fost declarat *Luptător în Revoluția Română din Decembrie 1989*, remarcat prin fapte deosebite, posedând în acest sens Certificatele și Brevetul emis de președintele României, de recunoaștere a acestei calități.

Acum, după atâția ani, am sentimentul că *nu totul a fost în zadar, sunt încrezător că va fi bine, am învins un mare rău și vom trece și peste greutățile actuale*. Persistă sentimentul împlinirii parțiale, dar și sentimentul de liniște sufletească, de pace interioară și de compasiune față de cei 1.000 de morți, care și-au sacrificat viața pentru ca nouă să ne fie mai bine.

Sunt dezamăgit că adevărul despre uciderea lor nu a fost spus și mai ales despre ucigașii eroilor-martiri ai neamului românesc. Ori, adevărul este primul nume al lui Dumnezeu, dreptatea al doilea.

Nu regret nimic din ceea ce am făcut! Poate pentru unii a fost o greșeală, pentru alții, poate nu, dar dacă ești dator uneori să faci greșeli, nu ești dator niciodată să faci o prostie.

Eu nu am făcut-o!!!

Adevăr găsesc în vorba lui Herodot: *Scopurile mari nu se urmăresc fără mari pericole*.

Să nu uităm nici ce a spus Gen. I. Manolescu: *Dacă cei buni se dau în lături se deschide drum larg celor răi*.

Așadar, noi ce așteptăm???

MIRCEA BĂRDAȘU,
Vicepreședinte al Asociației 21 Decembrie 1989

REVOLUȚIA DIN DECEMBRIE 1989 - BIBLIOGRAFIE Volume existente în fondul Bibliotecii Județene I.S. Bădescu - Sălaj

- Vasile, Constantin: **Noi am fost teroriștii?! Sibiu**, Ed. Sibguard, 1995
- Arachelian, Vartan: **În fața dumneavoastră: revoluția și personajele sale**. București, Ed. Nemira, 1998
- Soulet, Jean-François: **Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre**. Iași, Ed. Polirom, 1998
- Gallagher, Tom: **Democrație și naționalism în România: 1989-1998**. București, Ed. BIC ALL, 1999
- * * * **Revoluțiile din 1989: între trecut și viitor**. Iași, Ed. Polirom, 1999
- Sava, Constantin; Monac, Constantin: **Adevăr despre decembrie 1989: conspirație-diversiune-revoluție...** București, Ed. Forum, 1999
- Delant, Dennis: **Teroarea comunistă în România: Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1965**. Iași, Ed. Polirom, 2001
- Stoenescu, Alex Mihai: **Istoria loviturilor de stat în România 1821-1999, Vol.2. Eșecul democrației române**. București, RAO International Publishing Company, 2001

- Stoenescu, Alex Mihai: **Istoria loviturilor de stat în România 1821-1999**, Vol.3. **Cele trei dictaturi**. București, RAO International Publishing Company, 2001
- Stoenescu, Alex Mihai: **Istoria loviturilor de stat în România 1821-1999**, Vol.4, partea I. **Revoluția din decembrie 1989 - o tragedie românească**. București, RAO International Publishing Company, 2001
- Pavel, Dan; Huiu, Iulia: **Nu putem reuși decât împreună: o istorie analitică a Convenției Democratice, 1989-2000**. Iași, Ed. Polirom, 2003
- Gușă de Drăgan, Daniela Veronica: **Condamnat la adevăr: general Ștefan Gușă**. București, RAO International Publishing Company, 2004
- Alexandrescu, Ion; Stoica, Stan: **România după 1989: mică enciclopedie**. București, Ed. Meronia, 2005
- Nicolaescu, Sergiu: **Lupta pentru putere: Decembrie '89**. București, Ed. BIC ALL, 2005
- Săraru, Dinu; Atanasie Stănculescu, Victor: **Generalul Revoluției cu piciorul în ghips: interviu-fișe pentru un posibil roman: Dinu Săraru în dialog cu Victor Atanasie Stănculescu**. București, RAO International Publishing Company, 2005
- Stoenescu, Alex Mihai: **Istoria loviturilor de stat în România 1821-1999**, Vol.4, partea II. **Revoluția din decembrie 1989 - o tragedie românească**. București, RAO International Publishing Company, 2005
- Stoica, Stan: **România 1989-2005: o istorie cronologică**. București, Ed. Meronia, 2005
- Peter, Siani-Davies: **Revoluția română din decembrie 1989**. București, Ed. Humanitas, 2006
- Troncotă, Tiberiu: **România comunistă: propagandă și cenzură**. București, Ed. Tritonic, 2006
- * * * **Revoluția română din decembrie 1989: istorie și memorie**. Iași, Ed. Polirom, 2007
- Stan, Apostol: **Revoluția română văzută din stradă: decembrie 1989 - iunie 1990**. București, Curtea Veche Publishing, 2007
- Rogojan, Aurel I.: **1989: Dintr-o iarnă în alta... România în resorturile secrete ale istoriei**. Baia Mare, Ed. Proema, 2009
- * * * **România: decembrie 1989 - catalogul expoziției**. Târgoviște. Ed. Cetatea de Scaun, 2009
- Stoenescu, Alex Mihai: **Cronologia evenimentelor din decembrie 1989**. București. Ed. RAO International Publishing Company, 2009
- Tănase, Stelian. **Istoria căderii regimurilor comuniste: Miracolul revoluției**. București, Ed. Humanitas, 2009
- Durandin, Catherine; Petre, Zoe. **România post 1989**. Iași, Institutul European, 2010
- Giurescu, Dinu C.; Ștefănescu, Alexandru; Țin, Ilarion: **România și comunismul: o istorie ilustrată**. București, Ed. Corint, 2010
- * * * **1989-2009: incredibila aventură a democrației după comunism**. Iași, Ed. Institutul European, 2010
- * * * **România după douăzeci de ani**, Vol.1, Iași, Institutul European, 2010
- Stoica, Stan: **România după 1989: enciclopedie de istorie**. București, Ed. Meronia, 2010
- * * * **România după douăzeci de ani**, Vol.2, Iași, Institutul European, 2011
- Ștefănescu, Domnița: **11 Ani din istoria României decembrie 1989- decembrie 2000. O cronologie a evenimentelor**. București, Ed. Mașina de Scris, 2011
- Burakowski, Adam; Gubrynowicz, Aleksander; Ukielski, Pawel: **1989: toamna națiunilor**. Iași, Ed. Polirom, 2013

CONSTANTIN BRÂNCOVEANU

(n. 15/26 august 1654 - d. 15/26 august 1714)

Constantin Brâncoveanu a fost domnul Țării Românești între anii 1688 și 1714, având una din cele mai lungi domnii din istoria principatelor române. Mare boier, nepot al domnului Șerban Cantacuzino, el a moștenit și a sporit o avere considerabilă, care consta din proprietăți imobile și din sume de bani depuse în bănci din străinătate.

În timpul în care a domnit, Țara Românească a cunoscut o lungă perioadă de pace, de înflorire culturală și de dezvoltare a vieții spirituale, în urma sa rămânând un mare număr de ctitorii religioase și un stil arhitectural eclectic ce-i poartă numele.

În politica externă Brâncoveanu a acționat cumpătat, evitând să se poziționeze decisiv în tabăra imperială, care într-un avânt semnificativ recuperase Ungaria și Transilvania de la otomani. A plătit regulat dările vărsând sume uriașe sultanului și funcționarilor de la Constantinopol, ceea ce i-a adus supranumele de *altın bey* (*prințul aurului*). A numit agenți și spioni în toată Europa, domnul muntean fiind informat asupra știrilor de pe întregul continent și informa simultan taberele rivale asupra mișcărilor celuilalt. În ce privește Moldova, domnul muntean a intervenit în mod repetat în chestiunea domniei, în timp ce în Transilvania a exercitat o importantă influență culturală, prin răspândirea de tipărituri și ctitorirea de așezăminte religioase.

Deși reușise să fie confirmat pe viață în domnie (1699) și reconfirmat de noul sultan în 1703, domnul a lucrat în permanență să-și asigure în străinătate un refugiu de turci, fiind conștient de precaritatea situației sale. În cele din urmă, a fost luat prin surprindere, fiind mazilit în aprilie 1714 și dus cu întreaga familie la Constantinopol, unde a fost torturat pentru a ceda turcilor toată averea sa. Constantin Brâncoveanu a fost executat pe 15 august 1714, împreună cu cei patru fii ai săi (Constantin, Ștefan, Radu și Matei) și cu sfetnicul Ianache Văcărescu; la acest deznodământ au contribuit și intrigile familiei Cantacuzino. Pentru martiriul lor, cu toții sunt venerați de către Biserica Ortodoxă Română, care i-a canonizat sub numele de *Sfinții Mucenici Brâncoveni* în 1992.

Constantin Brâncoveanu - *prințul de aur*

Multe și vrednice de adevăr istorii sunt de faptele ce s-au întâmplat în zilele domniei lui Constantin Vodă Brâncoveanu...

(cronică anonimă)

N-a vrut să fie DOMN. Dar dacă l-au pus, s-a străduit din răputeri să facă a-i străluci țara și hlamida, casa și spiritul. Și a izbutit cu prisosință!

(Dumitru Almaș - *Eroi au fost, eroi sunt încă...*)

*De când mă știu am fost și am rămas un împătimit iubitor al lucrurilor și faptelor frumoase. Iar ctitoriile brâncovenești înseamnă pentru mine una din marile **minuni** iscate de mintea, mâinile și dragostea strămoșilor noștri - artiști de mare rafinament - spre a vorbi lumii despre harul și vocația artistică a românilor:*

Florentin Popescu

Arta brâncovenească, legată de numele domnitorului martir, Constantin Brâncoveanu reprezintă, fără îndoială, unul din cele mai luminoase momente ale culturii noastre naționale, cu multe și benefice reverberații în timp și în spațiu.

Florentin Popescu

*Mai ales sub Constantin Brâncoveanu,
la sfârșitul secolului al XVII-lea, arta...
reflectă un fast imperial.*

Henry Focillon

*Constantin Brâncoveanu, boier vechi și
domn creștin, după zicala din poporul pe care
l-a păstorit, pe calea una a culturii suită în
sfințenie, ne poate, pe drept, provoca să-l
cinstim pe el, cât și statornicia urcușului său.*

Dan Nasta

*Prudența tradițională, așteptarea cumpătată, zăbava câștigătoare, curajul resemnat al
martiriului, elanul ziditorului plin de credință și fastul - compensator pentru răotățile
veacului - al unui monarh la margini de Europă fac din Constantin Brâncoveanu un personaj tragic și, totodată,
deplin al umanității românești.*

Răzvan Theodorescu

*Creația prin excelență a acestei domnii, așezate cronologic între toamna 1688 și primăvara
1714, se numește stilul brâncovenesc. A fost un stil de artă și un stil de viață, unul al ceremonialului
și al reculegerii, al culorii și al organicului... A fost, într-o mare măsură, un stil al spectacolului...*

Răzvan Theodorescu

CONSTANTIN BRÂNCOVEANU - BIBLIOGRAFIE

Volume existente în fondul Bibliotecii Județene I.S. Bădescu - Sălaj

- Șerban, Constantin: **Constantin Brâncoveanu**. București, [s.n.], 1969
- Greceanu, Radu: **Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu Voievod**. București, [s.n.], 1970
- Alecsandri, Vasile: **Constantin Brâncoveanu**. În vol. **Poezii populare ale românilor**, vol. I. București, Ed. Minerva, 1973, p. 58
- * * * **Constantin Brâncoveanu. Baladă populară românească**. București, Ed. Ion Creangă, 1974
- Popescu, Florentin: **Ctitorii brâncovenesți**. București, Ed. Sport-Turism, 1976
- Almaș, Dumitru: **Comoara brâncovenilor - roman istoric**. București, Ed. Militară, 1977
- Popescu, Marin Matei: **100 de personalități din Evul Mediu românesc**. București, Ed. Ion Creangă, 1981
- Almaș, Dumitru: **Constantin Brâncoveanu, prințul de aur**. În vol. **Eroi au fost eroi sunt încă**. București, Ed. Politică, 1983, p. 161
- Popescu, Petru Demetru: **Trimisul lui Brâncoveanu**. București, Ed. Eminescu, 1984
- * * * **Brâncovenii: Teatru popular**. București, Ed. Minerva, 1984
- * * * **Cronici brâncovenesți**. Antologie, postfață, glosar și bibliografie de Dan Horia Mazilu. București, Ed. Minerva, 1988
- Rezachevici, Constantin: **Constantin Brâncoveanu. Zărnești 1690**. București, Ed. Militară, 1989
- Constantiniu, Florin: **O istorie sinceră a poporului român**. București, Ed. Univers, 1997

- * * * **Moartea lui Constantin Brâncoveanu.** În: **Legende populare istorice românești.** Galați, Ed. Porto-Franco, 1998, p. 74
- Pippidi, Andrei: **Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI - XVIII.** București, Ed. Corint, 2001
- Vasilescu, Virgil: **Cîrmuitoarii neamului românesc.** Chișinău, Ed. Cartier, 2001
- Hentea, Călin. **Armata și luptele românilor: Breviar de istorie militară (514 î.Hr.-2002).** București, Ed. Nemira, 2002
- Ion, Narcis Dorin: **Mogoșoaia: 1702 - 2002: trei secole de istorie.** București, Ed. Tritonic, 2002
- Popescu, Florentin: **Ctitorii brâncovenești.** Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 2004
- Giurescu, Constantin: **Istoria românilor.** Vol. 3. București, Ed. All Educațional, 2007
- Xenopol, A.D.: **Istoria românilor din Dacia Traiană: De la Matei Basarab și Vasile Lupu la Constantin Brâncoveanu 1633-1689.** Vol. 7. București, Ed. Elf, 2007
- Xenopol, A.D.: **Istoria românilor din Dacia Traiană: Epoca lui Constantin Brâncoveanu 1689-1714.** Vol. 8, București, Ed. Elf, 2007
- Popescu, Petru Demetru: **Istoria neamului românesc: boieri și domnitori.** București, Ed. Lucman, 2007
- Almaș, Dumitru: **Eroi ai neamului românesc.** București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2008
- Popescu, Petru Demetru: **100 de personalități. Viețile voievozilor, domnilor și regilor poporului român.** București, Ed. Vitruviu, 2008
- * * * **100 de mari bătălii din istoria României.** Coord.: Otu, Petre; Duțu, Mircea Alesandru; Madgearu, Alexandru. București, Ed. Orizonturi, 2009
- Theodorescu, Răzvan: **Constantin Brâncoveanu: între Casa-Cărților și Ievropa.** București, Ed. Enciclopedia RAO, 2012
- * * * **Arta brâncovenească: album;** text monahia Atanasia Văețiși; foto Árpád Harangozó,... București, Ed. Noi Media Print, [s.a.]
- * * * **CONSTANTIN BRÂNCOVEANU - 300. Documente de arhivă.** Ed. Dar Development Association, 2014 (Proiect finanțat de AFCN)
- * * * **Ornamente și Miniaturi în documente brâncovenești.** Ed. Dar Development Publishing, 2014

POVEȘTI LA GURA... ȘEMINEULUI!

Am fost crescută, de mică, ascultând povești. Mi-aduc aminte, cu plăcere, de poveștile citite sau spuse de părinții mei, de bunicii mei, precum și de străbunica mea, cei care mi-au luminat copilăria. După ce am învățat să citesc, am făcut cunoștință cu personajele, de bine și de rău, din basmele, legendele și poveștile românilor și nu numai. Îmi vin în minte, acum, titlurile: **Povestea lui Harap Alb, Fata babei și fata moșneagului, Ileana Cosânzeana, Crăiasa Zăpezii, Frumoasa adormită, Scufița Roșie, Baba Dochia, Cenușăreasa, Tom Degețel, Bunicul și nepotul, Dănilă Prepeleac, Pomul cu mere de aur, Apa vieții, Conducerea domnițelor, Pinocchio, Amintirile din copilărie ale lui Ion Creangă** etc.

Trebuie să mărturisesc că, de ziua mea, imediat după Soborul Sfântului Ioan Botezătorul, a venit și rândul meu să spun povești. Da, păi cum n-am putut să ne bucurăm de farmecul zăpezii, să ne dăm cu sania, să ne batem cu bulgări de

nea sau să facem *oameni de zăpadă* cât mai spectaculoși, mi-am adunat fratele și prietenii în jurul... semineului, la povești. Țin minte că, odinioară, la bunici și la străbunica, ascultam poveștile la gura... sobei. Ehei, alte vremuri!...

Cei mai curajoși au spus câte o poveste. Eu, ca o gazdă binevoitoare, am spus două... povestioare. Iată-le:

Litera J

Copii, vă spun povestea literei **J**, una hazlie și adevărată, auzită de la unchiul meu. Avea șapte ani și era în clasa întâi, o clasă numeroasă, cu fete și băieți simpatici, dar și năzdrăvani, care se întreceau în te miri ce. Învățătoarea, o femeie subțirică și înaltă, cu ochi frumoși, cu bărbia ascuțită și cu degete lungi, isteată din cale-afară, le predă, *cu subiect și cu predicat*, litera **J**. La un moment dat, îi întreabă: *Știe careva o propoziție ale cărei cuvinte încep cu litera J?* Unchiul meu, care văzuse cum fiecare copil, la exemplele cu literele învățate până atunci, ridică mâna să spună propoziția respectivă, a ridicat și el, repede, mâna. Uitându-se, în jur, a văzut că este singurul cu mâna sus, rămânând șocat. Învățătoarea, l-a văzut și l-a provocat: *Hai, văd că știi răspunsul, spune-l, să vedem dacă-i bun!* Unchiul se ridică în picioare și, cu hotărâre, zice: *Jermele merje pe marginea jamului*. Toți, atât învățătoarea, cât și colegii lui, au fost de acord cu această propoziție... hazlie.

Telefonul buclucaș

Povestea asta am auzit-o de la bunicul meu, de curând, spusă la frumoasa și bogata masă aranjată de nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, după ce-am despachetat și ne-am bucurat, fiecare, de cadourile primite și așezate de Moș Crăciun sub minunatul brad argintiu, împodobit de mine și de fratele meu. Și aceasta este o poveste adevărată, trăită de bunicul meu, în urmă cu aproape 50 de ani.

Era într-o vară, în timpul împărțirii administrativ-teritoriale a României în raioane și regiuni, nu în județe. Pentru organizarea unui important concurs sportiv, cu probe de atletism și cu jocuri sportive, bunicul a dat o **notă telefonică** de la centrul de raion, seara, la primăria unei comune, pentru a se lua măsurile necesare pentru desfășurarea concursului. La telefon, convorbirea a decurs astfel:

- Alo?, zice bunicul.
- Alo, da!, spune centralista, pentru că atunci erau doar telefoane fixe, iar legăturile se făceau printr-o centrală telefonică.
- Bună seara! Dați-mi, vă rog, primăria din comuna...
- Imediat!, zice centralista.
- Alo?, alo? alo?, strigă bunicul.
- Stați, o secundă, nu răspunde!, zice centralista.
- Daaa!, se aude o voce de bărbat.
- Bună seara!, mă cheamă... și sunt de la..., spune bunicul.
- Păi, dacă te cheamă, de ce nu te duci, bre?, zice omul.
- Domnule, nu fiți ironic! Cum vă numiți?, îl întreabă bunicul.
- Sunt omul de serviciu la telefon, răspunde celălalt.
- Foarte bine! Vă rog să luați o *notă telefonică*, de la raion. Aveți pe ce scrie?, îi zice bunicul.
- Da!, răspunde omul.

Bunicul îi dictează toată *nota telefonică*, cu date despre concurs și cu participanții, cu orele de desfășurare și cu persoanele implicate, cu arbitrii și cu cei care o să vină de la raion și de la regiune, șefi, presă etc., și-l întreabă:

- Ați notat?
- Cum să nu!, zice omul.
- Tot, întreabă bunicul.
- Da, tot, tot, tot, spune celălalt.

- Atunci, citești-mi ce-ai scris, i-a cerut bunicul.
- Ce ziceți?, întreabă cetățeanul.
- Vă rog să repetați ce-ai scris, zice bunicul.
- Nooo, d-apăi stai, dragă, să-mi aprind lămpașul, mintenaș îți cetesc ce scrisu-am, răspundea omul de serviciu la telefon!

Bunicul ne-a zis că, atunci, a rămas *mască*, în urma acestei întâmplări vesele! Noi am râs cu gura până la urechi!... Ne-a mai spus că, pe timpul acela, comuna respectivă n-avea curent electric, se folosea lampa și nu erau, ca acum: televizoare color, calculatoare, laptop-uri, tablete electronice, telefoane mobile etc. I-a raportat șefului, care, în dimineața următoare, l-a trimis pe bunicul meu la fața locului, pentru a lua măsurile necesare unei bune organizări a concursului sportiv, împuternicindu-l și cu responsabilitatea desfășurării acestuia. S-a dus cu bicicleta, cale de vreo 40 de kilometri, dus-întors! Da, cu asta s-a ales după povestea cu *telefonul buclucaș*...

Acestea au fost povestioarele mele. Toți cei de față s-au distrat, au râs pe săturate. Și cele ale lor au fost interesante și bine primite. Fiecare și-a adus aminte de câte o poveste anume, spunând-o pe una dintre cele îndrăgite, cu destulă dibăcie. Orice poveste are farmecul ei, cu un efect pozitiv asupra noastră, influențându-ne, atât gândirea și fantezia, cât și construirea unui comportament adecvat în familie, în școală și în societate. Nu trebuie să lipsească, cred eu, nici poveștile care ne provoacă o bună dispoziție, cea stare sufletească liniștitoare, utilă, după o zi încărcată cu diferite activități instructiv-educative și gospodărești. În această conjunctură am ales eu cele două povestioare.

Cristina SANTAVAN
Școala Gimnazială *SILVANIA* Șimleu Silvaniei,
clasa a VII-a D

Autori sălăjeni - cărți editate în 2014 în colecțiile Bibliotecii Județene

- * * * **Antologiile Revistei Singur: proză** (prezenți: Croitoru, Maria V.; Croitoru, Grigorie M.; Silvan, Ioan; Becheanu, Victor etc.), Târgoviște, Ed. Singur, 2014
- Ardelean, Carmen: **Pactul cu ficțiunea: cronici și alte semne de carte**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Ardelean, Teodor; Bancoș, Marin: **Blidaru: un om, o viață, o legendă: rezistența armată în munți: ...din dosarele Securității...** Arad, Centrul Media West, 2014
- Barz, Emil: **Folclor muzical instrumental sălăjean**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Becheanu, Victor: **Vremea căpcăunilor**. Zalău, Ed. Sylvania, 2014
- Bodea Sălăjan, Silvia: **Pelerin la poarta cerului**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Boldea, Ioan Sorin: **Flora și fauna în Evangheliile Bibliiei Vulgata: texte comparate**. București, Ed. Nora, 2014
- Boldea, Ioan Sorin: **Plante în Biblia Vulgata, Tora, Profeti, Scrieri și Coranul**. București, Ed. Nora, 2014
- Bulgărean, Ioan Vasile: **Dragoste și spini**. Zalău, Ed. Sylvania, 2014
- Burghel, Camelia: **La nuntă în satele sălăjene. O lectură antropologică a tradițiilor nuptiale**. Zalău, Ed. Caiete Silvane; București, Ed. Etnologică, 2014
- Burghel, Camelia; Ciubotă, Viorel; Mizser Lajos: **Solnocu de Mijloc la 1864. Chestionarele academicianului Pesty Frigyes**. Zalău, Ed. Caiete Silvane; Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2014
- But, Sofia: **Dor de Peceiu**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- But-Căpușan, Dacian: **Relația dintre Hristos și biserică și consecințele ei în plan social în Europa contemporană**. Zalău, Ed. Episcopiei Sălajului *Credință și viață în Hristos*, 2014

- Chendea, Emil: **Între două lumi**. Zalău, Ed. Caiete Silvane; Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2014
- * * * **Colecții și colecționari din Sălaj. Anuarul Asociației Colecționarilor din Sălaj, VIII, 2014**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Contraș, Cristian: **Animalul cu 600000 de picioare: jurnalul unui terist naiv**. Cluj-Napoca, Ed. Ecou Transilvan, 2014
- Coposu, Corneliu: **Jurnal din vremuri de război**, (ediția a II-a, îngrijită de dr. Marin Pop și ing. Cristian Fulger). Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Coposu, Corneliu; Arachelian, Vartan: **Mărturisiri. Corneliu Coposu în dialog cu Vartan Arachelian**, ediția a 3-a. București, Fundația Academia Civică, 2014
- Crihan, Eugen: **Societate, om și ficțiune. Elemente de sociologie și antropologie în literatura română**. Zalău, Ed. Caiete Silvane; Florești, Ed. Limes, 2014
- Croitoru, Grigorie M.: **La granița de nord; Basmul băsnit**. Târgoviște, Ed. Singur, 2014
- Croitoru, Grigorie M.: **Privește doar înainte**. București, Ed. eLiteratura, 2014
- Croitoru, Maria: **Petrecerea vampirilor**. Satu Mare, Ed. Inspirescu, 2014
- Daróczi Iosif; Daróczi Viorica; Daróczi Mihai Iosif: **Monografia satului Var**. Zalău, Ed. Școala Noastră, 2014
- * * * **Descoperim Sălajul**, vol. V. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Florea, Petroniu: **Cuvintele vieții**. Zalău, Ed. Episcopiei Sălajului *Credință și viață în Hristos*, 2014
- Florea, Petroniu: **Episcopia Sălajului - începuturi**. Zalău, Ed. Episcopiei Sălajului *Credință și viață în Hristos*, 2014
- Goanță, Ștefan: **Cartea Frumoasei sau Marele Nespus**. București, Ed. eLiteratura, 2014
- Goanță, Ștefan: **Încrustații: tablete**. Timișoara, Ed. Eubeea, 2014
- Grigoruș, Grigore: **Culegere de piese religioase pentru cor mixt**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Györfi-Deák György (Franciscus Georgius): **Trilogia franciscană**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Lazăr, Flavius-Ioan; Lazăr, Loredana: **Monografia satului Sâg**. Brăila, Ed. Sfântul Ierarh Nicolae, 2014
- Lazăr, Ioan M.: **Sămânța Adevărului - Există Dumnezeu**. Cluj-Napoca, 2014
- László László: **A Református Kollégiumtól a Sylvania Főgimnáziumig**. Zalău, 2014
- Lazăr, Mioara: **Mătăsurile în dud**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- * * * **Lección de autenticitate**. Coord.: Chende, Olimpia; Lemnian, Gheorghina; Moldovan, Veronica Macarie, Zalău, Ed. Sylvania, 2014
- Lele, Daniela Ioana (pseudonim: Emenia Cera): **Entelehia**, Cluj-Napoca, Ed. Ecou Transilvan, 2014
- Maxim, Angela: **Poeziile trecutului**. - Supliment al revistei Caiete Silvane, Zalău, 2014
- Micu, Alice Valeria: **Lumina din sângele meu**. Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2014
- Mocanu, Augustin: **Amalgam în prag de seară**. Slobozia, Ed. Star Tipp, 2014
- Mocanu, Augustin: **Între sat și oraș: Vreme de război, vreme de pace**, Ed. a 2-a. Slobozia, Ed. Star Tipp, 2014
- Mocanu, Augustin: **Negru alb negru**. Slobozia, Ed. Star Tipp, 2014
- Mureșan, Daniel: **Lumea și noi: prozo-poeme**. Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2014
- Mureșan, Viorel: **Rafturi cu liniște**. Zalău, Ed. Caiete Silvane; Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2014
- Nechita, Traian Claudiu; Nechita, Ștefania; Duma, Iulian: **Monografia satului Borza**. Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014

- Onica, Florian: **Peceiu (1214-2014). Schiță monografică.** Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Papp Lajos: **Házasságtörténet és egyébek.** Zalău, Asante Impex SRL, 2014
- Papp Lajos: **Híres magyarok, akikre büszkék lehetünk**, vol. I. Zalău, Asante Impex SRL, 2014
- Petrean-Păușan, Ileana: **Treznea, localitate martir a neamului românesc.** Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Pițoiu-Dragomir, Ion: **Interviu interzis. The Forbidden interview.** București, Ed. Rao, 2014
- * * * **Primăvara poeziei XIV**, Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Pop, Florica: **Destin cu... Aplauze. Flori de cântec românesc - Ileana Domuța Mastan.** Cluj-Napoca, Ed. Ecou Transilvan, 2014
- Pop, Gheorghe: **Urme de viață.** Zalău, 2014
- Pr. Dr. Pop, Ionuț: **Preocupări biblice în școlile din Transilvania 1850-1918.** Zalău. Ed. Episcopiei Sălajului *Credință și viață în Hristos*, 2014
- Pop, Marin: **Monografia familiei Coposu: între istorie și memorie.** Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Pop, Marin: **Viață politică în România interbelică (1919-1938). Activitatea Partidului Național și Național-Țărănesc din Ardeal și Banat.** Cluj-Napoca, Ed. Mega; Zalău, Ed. Porolissum, 2014
- * * * **Povestea unui sat sălăjean, între document și oralitate: Peceiu.** Coord.: Iepure, Ioan Viorel. Zalău, Ed. Porolissum, Ed. Caiete Silvane, 2014
- Puie, Gavril: **Dorul meu cu ochii mari.** Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2014
- Rusu, Vasile: **Noica și Eminescu (Filozoful și Poetul).** Sibiu, Ed. Alma Mater, 2014
- Satmari, Iarina: **Străinii.** Zalău, Ed. Caiete Silvane, 2014
- * * * **Simpozionul de Arte Vizuale *Arta în grădină*. Grădina Botanică Jibou.** Zalău, Ed. Caiete Silvane; Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2014
- * * * **Simpozionul interjudețean *Prietenii naturii*.** Zalău, 2014
- Șandor, Teodor: **Harul lui Dumnezeu să fie cu noi.** Cluj-Napoca, Ed. Ecou Transilvan, 2014
- Șandor, Teodor: **Sacrificii și împliniri.** Zalău, Ed. Caiete Silvane; Cluj-Napoca, Ed. Ecou Transilvan, 2014
- Șerban, Alexandru Liviu: **Valsul șoaptelor.** Zalău, Ed. Sylvania, 2014
- Tudor, Victoria; Tudor, Augustin; Engheș, Maria-Gabriela: **Elemente de etnografie și folclorul obiceiurilor din satul Gostila - Sălaj** (studiu monografic). Cluj-Napoca, Ed. Risoprint, 2014
- Tusan, Maria: **Jocul didactico-matematic în învățământul primar.** Zalău, Ed. Școala Noastră, 2014

IN MEMORIAM
DUMITRU CORBEANU
(n. 17 august 1947 - m. 16 noiembrie 2014)

S-a născut la data de 17 august 1947, în orașul Șimleu Silvaniei, fiind cel de-al treilea copil al familiei Corbeanu, tata Nicolae - picher C.F.R., iar mama Maria - casnică, având doi frați, Nicolae și Maria Polexenia.

Părinții au fost, de altfel, și cei care i-au insuflat dragostea pentru oraș și pentru locuitorii lui, oameni deosebiți, harnici, prietenoși, primitori și, mai ales, cu simțul umorului, cum îi plăcea să-i numească.

Dragostea pentru oraș și pentru locuitorii lui a purtat-o în inimă până când aceasta a încetat să-i mai bată, aici simțindu-se împlinit, realizat și fericit.

S-a identificat atât de mult cu orașul, încât și-a dorit să se întoarcă în Șimleu chiar și după ce a trecut în veșnicie.

A fost căsătorit aproape o jumătate de veac cu prof. Elena Corbeanu și împreună au avut doi băieți, Alin Cornel și Raul Flavius, iar mai apoi au fost binecuvântați cu patru nepoți, Diandra Elena, Tudor Ioan, Emma Cristiana și Cătălin Raul.

A absolvit Școala Gimnazială și Liceul Teoretic în Șimleu Silvaniei. Și-a continuat studiile urmând cursurile Facultății de Filologie din Baia Mare, fiind licențiat în limba și literatura română.

A activat ca profesor la școlile din Bilghezd, Uileacu Șimleului și Școala *Horea* din Șimleu Silvaniei, instituție unde a fost și director adjunct.

Din anul 1971 a fost director al Bibliotecii Orășenești din Șimleu Silvaniei, bibliotecă a cărei semicentener l-a organizat în anul 2001, an în care biblioteca și-a schimbat denumirea în biblioteca *Alexandru Șterca Șuluțiu*.

Începând cu anul 2008, când biblioteca *Alexandru Șterca Șuluțiu* s-a unificat cu Casa Orășenească de Cultură, devenind Centrul Cultural Șimleu a ocupat funcția de director al Centrului Cultural.

A fost un om preocupat de toate aspectele vieții culturale:

- a înființat Cenaclul Literar **Silvania**
- împreună cu Prof. Dr. Ioan Pușcaș a pus bazele Asociației Sportive *Silvania*, echipa de volei redutabilă a anilor '80, care a reușit marea performanță de a câștiga cupa balcanică în anul 1983
- a înființat publicația literară **Gazeta Șimleului**
- a publicat în ziarele locale **Năzuința, Orizont, Sălajul Orizont, Universul Șimleuan, Graiul Sălajului, Magazin Sălăjean** și **Sălăjeanul**, precum și în reviste: **Biblioteca, Flacăra lui Adrian Păunescu, I.D.E.I.** a Bibliotecii Judetene *I.S. Bădescu* - Sălaj, **Alma Mater Porolissensis**
- a fost colaborator al studioului teritorial de Radio Cluj pentru zona Șimleului
- a organizat întâlniri cu scriitori și redactori ai diferitelor reviste și ziare
- a lansat și prefațat volume de debut ale unor creatori sălăjeni

- în ultimii ani ai vieții sale a publicat trei cărți și o monografie ilustrată a orașului pe care îl iubea, respectiv:

- în anul 2010 - **Suflet târziu** un volum de poezii-epigrame-parodii

- în anul 2011 a publicat, sprijinit de Vida Tamas, volumul **Nostalgii șimleuane în alb-negru și color**, o incursiune în Șimleu Silvaniei de azi și de ieri

- tot în anul 2011 apare și volumul **Viitorul trecutului** - dedicat personalităților care fac cinste orașului Șimleu

- în anul 2013 editează - **Adevăr și mit despre tezaurele șimleuane**

De asemenea a fost consilier în cadrul Consiliului local al orașului Șimleu Silvaniei în perioada 1996-2000.

De-a lungul activității sale a fost recompensat cu numeroase diplome și distincții, cele mai dragi fiindu-i:

- placheta omagială *Zece pentru Șimleu* - pentru implicarea permanentă în acțiunile cultural-educative ale orașului Șimleu Silvaniei

- *Diploma de merit* acordată de Asociația Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, pentru întreaga activitate desfășurată în perioada 1971-2012 pentru dezvoltarea și modernizarea Bibliotecii Orășenești din Șimleu Silvaniei

- *Diploma de merit și recunoștință* pentru o viață întreagă închinată slujirii culturii neamului, a colectivității șimleuane, statornica dragoste și devotamentul dovedit pentru bătrâna cetate silvană - distincție acordată de Primăria orașului Șimleu Silvaniei

A fost un om de spirit, un om de litere, un intelectual și un poet, un om care a iubit viața, orașul natal și oamenii lui, un om pe care familia, prietenii și cunoscuții nu-l vor uita niciodată:

Vine-o vreme să dau seamă

Vine-o vreme să dau vamă.

Să fac socotelile,

Bunele și relele.

Vine-o vreme când îngheață

Vorbele și visele,

Dor sentimentele,

Rănesc amintirile...

...

Murim încet în fiecare zi,

Sperând că poate mâine fi-va bine...

...

Dac-aș putea întoarce clipa

Și timpul să-l opresc din zbor...

Aș fi eroul care moarte n-are

...

Sunt om și muritor, la fel ca voi.

...

Să fiu iertat!

(Versuri din volumul - **Suflet târziu**)

Stelelor le va spori lucirea

De câte ori nu ne întrebăm de unde vine, oare, LUMINA?! Nu, nu aceea pe care o deschidem și o oprim apăsând doar un simplu obiect, numit (deloc întâmplător) *întrerupător*!

Cealaltă lumină... aceea specială pe care o simțim atunci când ne apropiem de oameni... de unii Oameni!

- Floricuță, nu te uita după orice vorbă! Cine nu a răsfoit mii de pagini, nu prea are ce spune și atunci îi ca pomul fără rod, nu are esență, nu poate hrăni pe nimeni, ca un ambalaj fără conținut sau ca o formă fără fond!

Întotdeauna ne întâmpina cu astfel de sfaturi, culese, așa cum spunea, din cărțile care i-au fost mereu aproape și pe care, chiar dacă le aducea din biblioteca personală, le pune în mâna celor pe care, cu multă dragoste, îi îndemna să se îmbogățească frumos, în primul rând la minte, la gânduri, iar apoi să-și lumineze sufletul și să știe care sunt averile nepieritoare.

Nu a fost niciodată nepregătit spre a rosti cuvinte pline de înțelepciune, avea o cultură impresionantă, recita cu mult talent din marile opere ale omenirii, se înconjura de oameni aleși, știind că timpul este mult prea prețios spre a-l pierde fără să simți clipa că scânteie... da, era o mare bucurie să-i fii în preajmă, numai că trebuia să ai ce spune!

Câte raze de lumină a răspândit?!

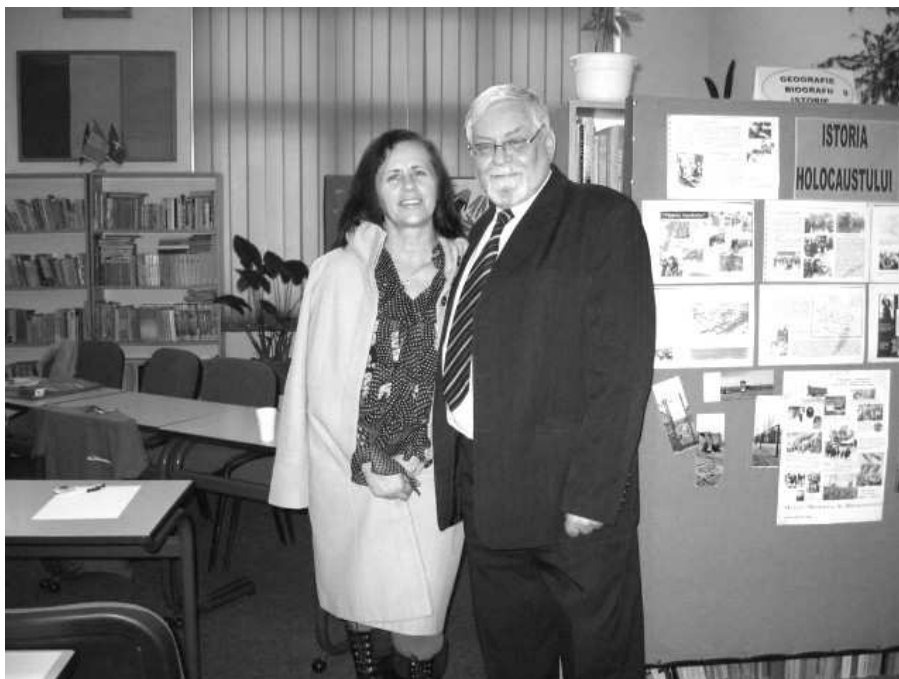
O va spune, cu siguranță, timpul, doar el așezându-le pe toate în ordinea firească a importanței și valorii reale.

Am fi crezut că este nemuritor, fiind atât de prezent în viața urbei și a iubitorilor de cunoaștere. Nu ne-am imaginat, cum se întâmplă adesea, că o lumină poate fi oprită, iar întrerupătorul este atins, la întâmplare, de o mână tremurândă...

Ceea ce este, cu siguranță, certitudine e faptul că Lumina de care vorbim noi acum nu se poate stinge niciodată, chiar dacă, poate din prea multă grijă, pentru a nu lăsa umbra să acopere strălucirea, s-a retras într-un astru, veghind de acolo, de sus, asupra neputinței pământene de a cuprinde ceea ce a știut și a tot repetat, atât cât i-a fost dat să mângâie firul de iarbă.

Pentru Biblioteca Orășenească din Șimleu Silvaniei, pentru viața culturală a urbei de la poale de Măgură, Dumitru Corbeanu, a fost un sfetnic, un nume ce trebuie rostit apăsător, cu prețuire și adânc respect. A iubit aceste locuri și a avut binecuvântarea să o mărturisească, fie direct, la diversele și nenumăratele evenimente pe care le-a organizat, fie prin *Cărțile* care-i poartă numele.

Nu întâmplător și-a legat cea mai mare parte a vieții profesionale de

biblioteca. A simțit că nu este un alt loc mai bogat, mai plin de profunzimi, dar și de infinite posibilități de a

dărui și răspândi cele ce sunt de folos! Aici a putut sta de vorbă cu înțelepciunea veacurilor, completând-o cu tâlmăciri din propriul suflet și din bogata documentare sau cercetare. Tot aici, ca nicăieri altundeva, a avut privilegiul și binecuvântarea de a aduna, de la mic la mare, oameni spre care își răspânda roadele atâtor învățăminte pe care le culegea, luminându-le chipul și dirijându-le drumul. Cător vise nu a deschis fereastra?! Câte condeie nu a încurajat să scrie!?

Da, cărțile vor păstra lumina, așa cum o vor duce mai departe și puzderia de învățăcei care l-au ascultat, pe care i-a îndrumat sau căroră, cu multă dragoste, le-a pus în mână CARTEA - certificatul sigur al omului spre NEMURIRE!

Pentru toate acestea, stelele, primindu-l în împărăția cerească, vor luci cu mai mare intensitate!

Florica Pop

OMUL trădat de timp,

În efemera mea existență am trăit multe bucurii și nu mai puține tristeți. Am cunoscut și ce înseamnă a avea, dar și ce înseamnă a nu avea, am fost și general, dar și soldat. Cu alte cuvinte, nimic din ce-i omenesc nu-mi este chiar străin.

După 1989 am cunoscut, din păcate, o nouă realitate, am cunoscut, începând cu acest an, ceva despre care doar auzisem sau citisem. Este vorba de puterea blestemului. Da, există cu adevărat blestem care se împlinește, fără să știu de unde vine, de ce, pentru ce sau cât te va însoți.

Da, blestem, așa numesc eu ceea ce mi s-a întâmplat mie în ultimii 25 de ani. Cu ce cuvânt aş putea defini mai bine, mai concret stările sufletești cumplite pe care ți le generează pierderea unor prieteni adevărați tocmai atunci când încă nimic nu prevestea aceasta și, mai ales, când vârsta lor încă nu-și epuizase resursele.

Pentru semnatarul acestor rânduri premature, neașteptata și nedorita stingere din viață în acești ani a unora din cei pe care-i consider a fi printre cei mai buni prieteni pe care i-am avut, nu o pot considera decât ca un nemeritat blestem. Mă simt mult mai sărac și mai singur de când, fără un cuvânt de rămas bun, au plecat de lângă cei dragi profesorii-prieteni TRANDAFIR POPEȚ, NICOLAE DUNCA, VASILE RUSU, IULIU SUCIU, DUMITRU ZMOLE, DUMITRU MĂRCUȘ, TEODOR PUȘCAȘ, IOAN COSTELAȘ, NICOLAE RUGE, TEODOR TOPAN, AVRAM PAȘCA, GRAȚIAN PORȚAN, IOAN MOCANU, GHEORGHE CHENDE - ROMAN, VALENTIN DĂRĂBAN, GHEORGHE PÎRVU, GHEORGHE SILVĂȘAN, col.(r.) GHEORGHE OROS...

Nu știu cu ce și cum l-am putut supăra pe profesorul/directorul DUMITRU CORBEANU de s-a decis, aproape fulgerător, să-mi completeze, în noiembrie 2014, lista de mai sus.

De când fostul director al Bibliotecii Orășenești Șimleu Silvaniei, în perioada 1971-2012, profesorul DUMITRU CORBEANU, a trecut ca o cometă în lumea fără întoarcere cred și mai mult că există blestem, dar și faptul, că, uneori incredibilul devine, când te aștepti mai puțin, credibil.

Cine oare, din cei care l-au cunoscut și apreciat cu adevărat ar fi putut, nici măcar într-o glumă proastă, să spună, să creadă că un om plin de optimism, de vitalitate, permanent dispus la a face bine, de a-ți fi de folos, de a te binedispune, nicicând stăpânit de gânduri negre, ne va părăsi definitive, aproape furișându-se și se va duce în lumea în care când ai intrat, vorba lui Dante Alighieri, *lași orice speranță*.

Am fost cu regretatul DUMITRU CORBEANU prieteni de când ne știm, cum îi plăcea lui să spună. N-a fost o prietenie ideală, ci una obișnuită, dar durabilă, pentru că ceea ce ne unea era mai important și mai binefăcător decât fireștile divergențe sau polemici cordiale.

Cum e și normal, mai ales într-o urbe în care cei mai mulți conlocuitori se cunosc, după trecerea la cele veșnice a lui DUMITRU CORBEANU nu puțini șimleuani și nu numai mi-au adresat direct mai multe întrebări lămuritoare în ceea ce

privește nespusele gânduri ale acestuia. Printre ele două au revenit și revin ca un leitmotiv - de ce nu a renunțat la postul de bibliotecar și să opteze pentru un post la o catedră? Ce proiecte avea după publicarea ultimei lucrări dedicate tezaurilor șimleuane?

Nu știu dacă eu sunt cel în măsură să dau răspuns credibil acestor firești întrebări, cu mare iz de regret în ele, dar îmi promit să o fac pentru că am cel puțin pretenția că, măcar parțial, nu numai că l-am cunoscut, dar am reușit să-l și înțeleg.

Deși era omul care nu-și masca nici gândurile și nici intențiile, totuși, atunci când era vorba de probleme esențiale, nu se grăbea să-și afirme proiectele. De ce? Îi plăcea să se țină de cuvânt, nu se juca de-a visarea cu ochii închiși. Era prea realist să-și propună ce știa că nu va face precum îi plăcea, adică așa cum trebuie.

Părerea mea este că avea multe proiecte. Nu mi-a dezvăluit, dar nici nu l-am iscodit, nici măcar unul. Totuși, două dintre ele le-am *citit* din discuțiile avute: să realizeze, să scrie o monografie a Șimleului, orașul cu care s-a mândrit și cu care a dorit să se identifice.

De asemenea, cred că s-ar fi apucat să scrie un al doilea volum despre personalitățile șimleuane. Sunt doar două presupuneri. Cu certitudine, însă, o spun cu convingere că acest intelectual adevărat abia începuse să spună ce avea de spus.

DUMITRU CORBEANU a avut o certă vocație de dascăl. Atunci, deși îndeplinea și condițiile de studii de ce a preferat să rămână la bibliotecă?

Eu am încercat să-l determin să facă trecerea de la raft la catedră. N-am reușit. Cum nu sunt un scormonitor în sufletul și gândurile oamenilor, niciodată n-am căutat să-l determin să-mi spună de ce. N-am făcut-o pentru că el îmi dădea de multe ori răspunsul prin ceea ce făcea. Deși era o fire rebelă, adesea incomodă pentru cei ce-au absentat la lecțiile despre civismul cotidian, ce confundă istețimea cu bătăranismul, regretatul meu prieten și-a respectat și onorat cu consecvență statutul și nu l-a trădat.

A părăsi biblioteca era pentru el sinonim cu o trădare. I-a plăcut mult la catedră, dar cred eu, a considerat că munca în bibliotecă i se potrivește mai bine felului său de a concepe o activitate. Aici s-a simțit că poate fi și dascăl și îndrumător al iubitorilor cuvântului scris. A fost un om de acțiune. Neastâmpărul îi era a doua natură. Statutul la care n-a renunțat îi permitea mai mult să acționeze, să fie o prezență activă în întreaga urbe. Și a fost.

Păcat că nemilosul timp n-a mai avut nici cu el răbdare.

Prof. OCTAVIAN GUȚU, ȘIMLEU SILVANIEI

CE N-A VĂZUT PARISUL...

Vespasian Dragu, învățătorul clasei a III-a C, făcu ochii mari când Gigel Precupețeanu, băiatul fochistului de la băi, intră în sală cu ditamai bâzdâgania în brațe. Era un copil slăbănog și neastâmpărat, cu teniși chinezești în picioare și ghiozdanul atârnat de un singur umăr, îmbrăcat cu un paltonaș moștenit de la una dintre surorile mai mari. Pe cap purta, tras șmecher pe ochi, un fes mare cât turbanul lui Baiazid Yildirim, cu pompon multicolor, tricotat de bunică-sa. Era al treilea dintre cei cinci frați născuți de Lucreția Papor, bucătăreasa de la cantina liceului.

Dascălul își determinase școlarii să participe la târgul caritabil *Din inimă pentru inimă*, destinat adunării de fonduri pentru copiii cardiaci, a căror singură salvare ar fi fost o operație efectuată de echipa unui domn profesor universitar într-o clinică specializată din străinătate - soluție extremă, foarte costisitoare, peste posibilitățile majorității părinților. Micuții au înțeles doar că alți pruncuți au nevoie de ajutorul lor. S-au apucat să confecționeze cu mult entuziasm mici obiecte pe care urmau să le expună spre vânzare pe tarabele instalate în parcarea unui supermagazin: solnițe traforate din placaj, brățări ale prieteniei țesute în doi, cerceuși din mărgelile, flori de hârtie, preșuri din pănuse de porumb, sticle îmbrăcate în paie, coșulețe de nuiete - fiecare după câtă pricepere avea. În general, dovediseră bun gust.

Însă Gigel adusese ceva nemaivăzut. În orice caz, ceva ce nu văzuse vreodată Parisul, nici măcar în coșmarurile lui Tristan Tzara. Năzdrăvanul clasei încropise din carton ondulat un fel de copie suprarealistă, redusă la scară, a Turnului Eiffel. Dacă André Breton ar fi zărit-o, i-ar fi decupat umbra proiectată pe carourile ruginite ale unui gard cu ochiuri de sârmă ca s-o pună pe coperta revistei *Révolution surréaliste*. Ineditul *viespar* avea patru laturi boltite în patru feluri - patru picioare și un țugui. În vârful, cu nevinovăție, micul artist înfipsea un cocoș de vânt decupat din hârtie, pe care una din surori, probabil Henrieta, scrisese cu o cariocă seacă: *LA COQUE FRANCAISE*. Jos, la bază, câțiva soldaței de plastic, cu vopsea uniformelor cojită, închipuiau un grup de turiști gură-cască. Drept rețea de traverse, copilul lipise o sumedenie de chibrituri în zigzag, pe care le poleise cu lac argintiu de sobe și le presărase din belșug cu *praf de mătase*, bucățele minuscule de mică aurie, scânteietoare. Impresia de ansamblu era catastrofală, totul strălucea ca o fustă de țigancă ieșită la cerșit pe Cheiul Senei.

Când băiatul intră în clasă, ceilalți copii oftară plini de invidie. Un *Oooh!* colectiv îl îmbujoră pe micul artizan și îl făcu să se simtă tare mândru. Se îndreptă neabătut către catedră și depuse obiectul pe tăblia acoperită cu o față de masă simplă, albă, apretată și curată. Ochii îi străluceau, nările îi fremătau, fața îi era tot un zâmbet. Dacă ar fi ghicit ce gândește domnul învățător, s-ar fi pleoștit deodată. Călcându-și pe inimă, pedagogul se strădui să dovedească tact și îi mulțumi pentru bunăvoință. Un altul poate că l-ar fi lăudat pe prunc, dacă nu pentru impresia artistică, măcar pentru strădanie, dar Vespasian Dragu nu era omul care să judece așa. El prețuia formele clasice, frumusețea conservatoare, opera transformată în valoare certă, lesne de prețuit. Să nu-l judecăm aspru, gusturile și culorile diferă de la om la om. În plus, obiectele trebuiau duse la târg și vândute. Cine ar fi cumpărat o asemenea monstruozitate? Părinții celorlalți copii abordaseră problema în mod constructiv. În mod cert, semnele de carte ale lui Isaia Potcovaru fuseseră cusute cu motive în cruce de către mama sa, iar brățările cu semne zodiacale aduse de Lavinia

Cuc proveniseră dintr-un magazin al Fondului Plastic, deci reprezentau un succes sigur. Spre deosebire de acestea, construcția încropită de Gigel ieșise cu certitudine din mâinile unui copil.

Mă fac de rușine cu ea. Oare cum s-o fac pierdută? se gândi în dimineața zilei de miercuri, când vârî obiectele în portbagajul mașinii. Micul turn încăpu chiar pus în picioare, între cutiile cu icoane pictate pe sticlă și cele cu papioane și bentițe din mătase. Soarele dimineții, abia ridicat deasupra gardului școlii, învăluia construcția de carton ondulat într-o aureolă magică. Învățătorul trânti cu ciudă ușa din spate și se urcă la volanul mașinii. Ca un făcut, când dădu drumul la radioul fixat pe Actualități, din difuzoare se revărsă vocea lui Édith Piaf: *Non, rien de rien, non je ne regrette rien...* Bombăni ceva, parcă despre merdenele. O așteptă pe directoarea educativă și pe maistra de la clasele de textile, care se urcară în spate. Le ceru copiilor prin semne să facă loc, trecu maneta în viteză întâia și demară încetșor. Micuții îi petrecură emoționați cu privirile, urându-le drum bun și spor la vânzări, apoi se întoarseră la joaca lor.

Drumul era bun, curat, iar vremea frumoasă. Colegele îl convinseseră să stea cu rândul la masa rezervată, astfel încât să aibă timp cu toții să dea o raită prin prăvălii. Vespasian plănuise o tură prin librării, mai mult ca să vadă noutățile și să cumpere niște coli mari de hârtie glasată. Ar fi băut și o bere la Macul Roșu, dar era cu mașina și nu dorea să riște nimic. Ajunseră într-o jumătate de oră, fără să apese prea tare pedala de accelerație. Paznicul îi lăsă să parcheze în partea dinspre valea pârauului și le arătă corturile înșiruite în fața supermarketului.

Învățătorul aduse două mese cu picioare pliante, pe care colegele sale aranjă conținutul cutiilor. Turnul Eiffel fu pus într-un colț, podidit de toate celelalte mărunțișuri. O organizatoare frumos coafată și îmbrăcată ca la carte le înmână o placardă cu numele școlii și le atârână de gât niște ecusoane cu inimioare stilizate.

- Parcă-i un iarmaroc de Sfântul Valentino! au râs femeile, iar Vespasian glumi galant, bălângănind șnurul cu cartonașul viu colorat:

- Dragobetele sărută fetele!

- Fugi de-aici, măi Cupidon, că noi suntem ocupate! Du-te și vezi ce face concurența.

La eveniment, participau peste douăzeci de școli, licee, grădinițe, cămine, cluburi ale copiilor, ba chiar o bibliotecă orășenească, unde un domn bărbos între două vârste oferea felicitări cartonate și semne de carte plastifiate. Nu cerea mult pe ele, doar câte un leu de fiecare, așa că își cumpără două, decupate în stil kirigami. Doamnele educatoare de la Grădinița Piticuț ofereau păpușele din ață și pompoane cu elastic, de prins în păr. Lângă ele, profesoarele de la un grup școlar împătureau fețe de pernă și plăpumioare pentru nou-născuți. Școala de artă venise cu gravuri neînramate, colaje, tapiserii, decorațiuni înnodate din sfoară și lucrări de metaloplastie. Cereau 15 lei pe o iconiță cu Maica Domnului și Pruncul, reliefați cu

multă grijă și pricepere dintr-o foaie rigidă de aluminiu, probabil recuperată dintr-o tipografie. Oare ce scria pe partea cealaltă, ascunsă de placajul folosit drept suport?

Pe când se întoarse, maistra notase deja câteva vânzări în caietul pregătit în acest scop. În fața corturilor, trăsese o furgonetă a fabricii de pâine, care oferea participanților și vizitatorilor diferite produse de patiserie și sucuri. Vândătoarele scosese pe fereastră două difuzoare și dăduseră drumul la o muzică blândă, romantică. Cumpărătorii matinali treceau pe lângă șirul de mese împingându-și cărucioarele cu cumpărături către autoturisme. Adesea, se opreau când soțiile (sau alte doamne și domnițe) se apropiau curioase de tarabe și examinau marfa oferită de cadrele didactice. Bărbații, plictisiți, trăgeau la marginea trotuarului cu un suspin mut, își scoteau telefoanele mobile sau își aprindeau o țigară și așteptau. Unul dintre ei remarcase Turnul... Altfel - așa merita să-i zică, Turnul Altfel - și schițase un zâmbet ironic. Vespasian simți că-l inundă mânia și se gândi că va aștepta până la spartul târgului, apoi îl va cumpăra cu cinci lei și-l va arunca în primul tomberon de gunoi.

După orele zece, au început să apară și copiii. Supermagazinul adăpostea și un restaurant de tip *fast food*, unde se făcea o plescaviță delicioasă, găseai întotdeauna înghețată la pahar și puteai organiza petreceri pentru cei mici, pentru că angajaseră un clown priceput la glume și jonglerii. Apoi a apărut un grup numeros de elevi îmbrăcați în tricouri de culoarea firului ierbii, cu baloane azurii în mâini. Pe ele și pe bannerele fluturate în aer scria:

GÂNDEȘTE VERDE,

VISEAZĂ ALBASTRU!

În mod cert, nu făceau parte dintre clienții magazinului și profitaseră de eveniment ca să facă propagandă ideilor ecologiste. Marea de verde Chartreuse trecu ca un stol de lăcuste, nu fără câteva popasuri la tarabe, inclusiv la masa lor, astfel încât doamna directoare își încrucișă palmele pe piept și surâse mulțumită.

Cu toată agitația dimprejur, învățătorul nici nu-l remarcase pe băiețelul cu geaca de piele. Se apropiase de tarabă, se oprise în lateral și privea ca vrăjit un obiect plasat undeva mai în spate.

Oh, nu! Nu se poate!

Vespasian se întoarse oripilat. Dar da, incredibil, dar adevărat! Copilul fixa cu evlavie Turnul *Altfel*. Își băgă mânuța în buzunarul stâng al blugilor, parcă în căutarea unor bani. Îl observă pe bărbat, dar își feri ochii și se apropiase de femei.

- Cât costă? întrebă timid.

Dascălul preluă inițiativa și îl chestionă cu brutalitate:

- Da' câți bani ai?

- O grămadă.

- Câți?

- Douăzeci de lei.

Suma nu era nici mare, nici mică - reprezenta prețul a opt pâini de șapte sute de grame, adică necesarul unei familii de patru persoane pentru o săptămână.

- Nu-mi trebuie atâta, zâmbi Vespasian, nu fără o urmă de răutate în voce. Băiatul era curățel și educat, părea să provină dintr-o familie cu stare. Cum de nu realiza cât de diformă e infama alcătuire?

- Vrei turnul?

- Da! zise micul client cu patimă în glas.

- Dă-mi doi lei!

- Cât? făcu pruncul neîncrezător, parcă supărat că strălucitoarea comoară din față este subapreciată atât de critic. Numai setul de soldăței de la baza turnului valora, cumpărat nou-nouț, din magazinul de jucării, vreo cinci lei.

- Bine! Atunci fie trei! Trei lei! îi propuse învățătorul, de data aceasta cu ceva mai multă bunăvoință.

Băiatul îl privi cu scepticism, parcă neconvins asupra intențiilor și seriozității omului. Și, de această dată, se hotărî - fără lăcomie, parcă mânat de un sentiment lăuntric de justiție. Nu dorea să profite de nepriceperea fraierului, ci să pună în ordine naturala scală de valori. Scoase un teanc de bancnote, din care alese trei hârtii verzi și le înmână cu mâna tremurătoare. Vespasian își făcu o cruce mare în gând și smulse brutal pacostea strălucitoare dintre celelalte lucrușoare, încă neîncrezător, dar fericit că scapă de ea. Colegele îl priviră înfiorate, dar numai pentru o clipă, deoarece îi urmăriră mișcarea. Turnul Eiffel trecu peste masă pe o traiectorie elegantă, ca un avion Concorde încropit din mii de păsărici din hârtie gata să aterizeze la Orly.

Copilul prinse construcția cu ambele mâini, apoi o strânse la piept cu stânga. Cu dreapta, pipăi cu buricele degetelor traversele închipuite din chibrite, examină îmbinarea laturilor, aderența lacului argintiu, roți cocoșelul de pe țugui, verifică dacă toți soldații erau bine fixați pe suport.

Fața fericită îi radia lumina reflectată de miile de grăunjoare de mică. Se uită cu bucurie la învățătorul înmărmurit și porni mândru zicând:

- Mamă, ce afacere am făcut!

Györfi-Deák György

NINGE CUM A NINS ODATA

Ninge cu mărgăritare
Învolburate de bătaia vântului.
Ninge, asemeni unui cânt de demult,
Șoptit agale-n tinda casei de-un bătrân.

Ninge îngândurat și tăcut
Peste vremuri trecute,
Clopotul bate prelung
... la rugăciune chemând.

Ninge cu gânduri, ninge cu stele,
Lumea întreagă se miră de ele.
Cerul iar plânge cu fluturi de nea
Copiii zâmbesc, lumini strălucesc.

Îngăduitoare-o maică
Cerne norii de zăpadă
Pentru pâinea de pe masă
Și pentru-o binecuvântare.

În tăcerea ce se lasă,
Clipele par că dispar ...
Dumnezeu coboară-n lume
Cu-al său Fiu trimis în dar.

Adina Lăcrimioara Lazar

Din destăinuirile unei BIBLIOTECI...

Sunt aici, de zeci de ani, privind cum se colorează pământul cu nuanțe vesele sau triste, din nemărginirea gândurilor ce se freacă sub tâmpla timpului.

Eu adun, spre a spori LUMINA lumii, toate stelele veacurilor!

Știi ce mai fac, atunci când tu treci pe lângă mine, de multe ori neobservându-mi existența?! Ascult cum pulsează viața din jurul meu! Îți văd umbrele și luminile pe care le porți prin lume și... o, asta chiar n-ai știut-o: te cunosc dacă ai fost copilul meu! Daaaaaaa, am mulți copii și sunt bucuroasă să le îmbrățișez bolta înstelată! Ei trec altfel pe stradă...

....

Trecătorule, te văd atât de întunecat de parcă porți povara veacurilor toate! Nu zâmbești nimănui, nu saluți, nu ai niciun răspuns la nenumăratele întrebări pe care vântul le suflă spre tine... ai uitat oare unde să le cauți?! Te-ai împotmolit în hățișul cărărilor care, dacă ai fi venit la mine, ți-aș fi spus că nu duc nicăieri, adică... nu acolo unde credeai tu că vei ajunge! Crezi că ești în *lux*, dar nu ai nicio lumină, crezi că ești *mare* și *important*, dar nu iubești și nu te iubește nimeni...

- Hei! Oprește-te o clipă, mie chiar îmi pasă de tine și știi de ce?! Numai eu adun averi ce nu se vor pierde și, cunoscând fiecare diagnostic (văzut sau nevăzut, descoperit sau nebănuț...) deschid fiecăruia cuvinte, rânduri, pagini... tomuri spre... vindecare.

Nimeni nu a intrat niciodată degeaba la mine!

Văd că tresari, dar apeși agitat pe butoane, geamul fumuriu al autoturismului de lux se ridică, nu te mai vede nimeni de afară, îl plimbi într-un oraș bolnav, așteptând aplauze de parcă ai uitat că tu ar trebui să le meriți, nu mașina... da, nu ai fost copilul meu și tare rău îmi pare! Pentru că mai ai tresăriri, nu este totul pierdut!

Sunt *casă* pentru fiecare și am atât de multe averi! De-ai fi știut de copil, azi nu erai atât de răvășit și risipit în iluzii!

Știi ceva: mie îmi ești drag și nu degeaba te strig. Aș vrea să te ajut să recuperezi viața pierdută... până în ultima clipă mai este o șansă.

OPREȘTE-TE! E Stație aici: STAȚIA CARTE! Intră doar o clipă și vei înțelege cea mai mare rugă a mea pentru tine și toți cei ce-ți seamănă:

Te rog, Doamne, închide tot neamul meu în... BIBLIOTECĂ! Să auzim, seară de seară, la ȘTIRI, câte averi nemuritoare au adunat și cum se pregătesc ca, la ieșire, să le împartă, zâmbind, cu frații lor, îndemnându-i și pe aceștia să intre în CETATEA ÎNȚELEPCIUNII, iar apoi vor ști, cu siguranță, ce le este cu adevărat de folos!

Sfetnicul din labirint...

Va urma...

CALENDAR CULTURAL MINIMAL - 2015

Legendă:

• Zile festive

o Aniversări și comemorări

* Personalități sălăjene

IANUARIE

•

1 ianuarie - **ZIUA MONDIALĂ A PĂCII** - proclamată de Vatican

15 ianuarie - **ZIUA CULTURII NAȚIONALE**

24 ianuarie 1859 - **UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE**

27 ianuarie - **ZIUA COMEMORĂRII INTERNAȚIONALE A HOLOCAUSTULUI**

30 ianuarie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU NONVIOLENȚĂ ÎN ȘCOLI**

O

9 ianuarie 1890 - **KAREL CAPEK** (m. 1938), prozator și dramaturg ceh - 125 de ani de la naștere

15 ianuarie 1850 - **MIHAI EMINESCU** (m. 1889), poet - 165 de ani de la naștere

*

12 ianuarie 1950 - **BALÁZS ZOLTÁN**, poet - 65 de ani de la naștere

16 ianuarie 1950 - **ANDREI-IUSTIN HOSSU**, filosof - 65 de ani de la naștere

19 ianuarie 1940 - **NICOLAE COCHINESCU**, jurist - 75 de ani de la naștere

FEBRUARIE

•

14 februarie - **ZIUA SFÂNTULUI VALENTIN**

21 februarie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE**

24 februarie - **DRAGOBETELE** (cap de primăvară)

O

1 februarie 1852 - **ION LUCA CARAGIALE** (m. 1912), dramaturg, pamfletar, nuvelist - 163 de ani de la naștere

10 februarie 1890 - **BORIS LEONIDOVICI PASTERNAK** (m. 1960), poet, scriitor evreu rus, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1958 - 125 de ani de la naștere

15 februarie 1840 - **TITU MAIORESCU** (m. 1917), filosof, eseist, critic literar, lingvist - 175 de ani de la naștere

27 februarie 1865 - **JÓSIKA MIKLÓS** (n. 1794), scriitor maghiar - 150 de ani de la moarte

*

4 februarie 1945 - **AUGUSTIN PRODAN**, inginer - 70 de ani de la naștere

8 februarie 1940 - **AVRAM FILIPAȘ** (m. 2006), jurist - 75 de ani de la naștere

22 februarie 1930 - **TEODOR BUHĂȚEL**, medic - 85 de ani de la naștere

28 februarie 1940 - **RADU DEAC**, medic - 75 de ani de la naștere

MARTIE

•

1 martie - **ZIUA MĂRȚIȘORULUI**

3 martie - **ZIUA MONDIALĂ A SCRITORILOR**

8 martie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII**

15 martie - **ZIUA MONDIALĂ A PROTECȚIEI DREPTURILOR CONSUMATORILOR**

20 martie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FRANCOFONIEI**

20 martie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TEATRULUI PENTRU COPII ȘI TINERET**

21 martie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE LUPTĂ PENTRU ELIMINAREA DISCRIMINĂRII RASIALE**

21 martie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A POEZIEI**

27 martie - **ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI**

o

1 martie 1837 - **ION CREANGĂ** (m. 1889), scriitor - 178 de ani de la naștere

10 martie 1940 - **MIHAIL BULGAKOV** (n. 1891), scriitor rus - 75 de ani de la moarte

12 martie 1965 - **GEORGE CĂLINESCU** (n. 1899), scriitor, istoric, critic literar - 50 de ani de la moarte

15 martie 1940 - **NAE IONESCU** (n. 1890), filosof, logician, pedagog și scriitor - 75 de ani de la naștere

16 martie 1815 - **IOAN MOLNAR-PIUARIU** (n. 1749), medic, filolog - 200 de ani de la moarte

16 martie 1940 - **SELMA LAGERLÖF** (n. 1858), scriitoare suedeză, laureată a Premiului Nobel în 1909 - 75 de ani de la moarte

19 martie 1865 - **NICOLAE FILIMON** (n. 1819), scriitor - 150 de ani de la moarte

*

3 martie 1955 - **VALENTIN MIRIȘAN**, jurist - 60 de ani de la naștere

4 martie 1945 - **MARIA PORUMB**, profesoară - 70 de ani de la naștere

11 martie 1940 - **FÜLÖP MÁRIA**, bibliotecară - 75 de ani de la naștere

15 martie 1955 - **IOAN LAZĂR M.**, profesor - 60 de ani de la naștere

22 martie 1950 - **ELENA MUSCA**, cercetător științific - 65 de ani de la naștere

25 martie 1955 - **GEORGE MUREȘAN**, poet - 60 de ani de la naștere

APRILIE

•

1 aprilie - **ZIUA PĂCĂLELILOR**

2 aprilie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CĂRȚII PENTRU COPII**

7 aprilie - **ZIUA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII**

7-14 aprilie - expoziții și activități dedicate **ÎNVIERII DOMNULUI**

12 aprilie - **ÎNVIEREA DOMNULUI (SFINTELE PAȘTI)**

13 aprilie - **ZIUA MONDIALĂ A HOLOCAUSTULUI**

15 aprilie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CULTURII**

18 aprilie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU CONSERVAREA MONUMENTELOR**

22 aprilie - **ZIUA PLANETEI PĂMÂNT**

23 aprilie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CĂRȚII ȘI A DREPTULUI DE AUTOR (COPYRIGHT)**

23 aprilie - **ZIUA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA**

20-26 aprilie - **SĂPTĂMÂNA NAȚIONALĂ A BIBLIOTECILOR**

26 aprilie - **ZIUA MONDIALĂ A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE**

29 aprilie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A DANSULUI**

O

2 aprilie 1840 - **ÉMILE ZOLA** (m. 1902), romancier francez - 175 de ani de la naștere

- 12 aprilie 1940 - **MIRCEA MARTIN**, critic literar, teoretician literar și eseist - 75 de ani de la naștere
- 15 aprilie 1765 - **MIHAIL VASILIEVICI LOMONOSOV** (n. 1711), savant, poet și filolog rus - 250 de ani de la moarte
- 17 aprilie 1790 - **BENJAMIN FRANKLIN** (n. 1706), inventator, filosof, profesor și om politic - 225 de ani de la moarte
- 19 aprilie 1890 - **ORBÁN BALÁZS** (n. 1829), scriitor, etnograf - 125 de ani de la moarte

*

- 1 aprilie 1945 - **MARIN ȘTEFAN**, profesor, publicist - 70 de ani de la naștere
- 4 aprilie 1955 - **BALOGH BÉLA**, preot - 60 de ani de la naștere
- 7 aprilie 1935 - **SRANKÓ FERENC**, profesor - 80 de ani de la naștere
- 12 aprilie 1950 - **GEORGE RĂDEANU**, artist plastic - 65 de ani de la naștere
- 13 aprilie 1955 - **IOAN MIHELE**, artist plastic - 60 de ani de la naștere
- 14 aprilie 1950 - **VIOREL VARGA**, poet, jurnalist - 65 de ani de la naștere
- 16 aprilie 1965 - **FLORICA POP**, filolog, scriitoare - 50 de ani de la naștere
- 18 aprilie 1940 - **ION PIȚOIU-DRAGOMIR**, scriitor - 75 de ani de la naștere
- 25 aprilie 1955 - **DAN VASILE CRECAN**, artist plastic - 60 de ani de la naștere
- 29 aprilie 1935 - **VASILE VETIȘANU**, profesor - 80 de ani de la naștere

MAI

•

- 1 mai - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A SOLIDARITĂȚII OAMENILOR MUNCII**
- 2 mai - **ZIUA NAȚIONALĂ A TINERETULUI**
- 3 mai - **ZIUA MONDIALĂ A LIBERTĂȚII PRESEI**
- 9 mai - **ZIUA INDEPENDENȚEI ÎN ROMÂNIA**
- 9 mai - **UNIUNEA EUROPEANĂ: ZIUA EUROPEI**
- 10 mai - **ROMÂNIA: ZIUA ADOLESCENȚILOR**
- 15 mai - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FAMILIEI**
- 15 mai - **ZIUA LATINITĂȚII**
- 18 mai - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MUZEELOR**
- ZIUA MONDIALĂ A SPORTULUI**
- 21 mai - **ZIUA MONDIALĂ A CULTURII ȘI DIVERSITĂȚII CULTURALE, STABILITĂ DE UNESCO**

28 mai - **ZIUA EROILOR NEAMULUI**

31 mai - **ZIUA MONDIALĂ FĂRĂ TUTUN**

O

7 mai 1840 - **CASPAR DAVID FRIEDRICH** (n. 1774), pictor german - 175 de ani de la moarte

7 mai 1840 - **PIOTR ILICI CEAIKOVSKI** (m. 1893), compozitor rus - 175 de ani de la naștere

13 mai 1840 - **ALPHONSE DAUDET** (m. 1897), scriitor francez - 175 de ani de la naștere

13 mai 1940 - **MIRCEA CIOBANU** (m. 1996), poet, romancier și eseist - 75 de ani de la naștere

27 mai 1840 - **NICOLO PAGANINI** (n. 1782), violonist și compozitor italian - 175 de ani de la moarte

29 mai 1265 - **DANTE ALIGHIERI** (m. 1321), poet italian - 750 de ani de la naștere

*

1 mai 1945 - **FLORIN HORVATH**, scriitor - 70 de ani de la naștere

23 mai 1965 - **KINCSES ANNA**, scriitoare - 50 de ani de la naștere

IUNIE

•

1 iunie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A OCROTIRII COPILULUI**

4 iunie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A COPIILOR - VICTIME ALE AGRESIUNII**

5 iunie - **ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR**

12 iunie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII COPIILOR**

21 iunie - **ZIUA MUZICII EUROPENE**

21 iunie - **SOLSTIȚIUL DE VARĂ**

26 iunie - **ROMÂNIA: ZIUA DRAPELULUI NAȚIONAL**

26 iunie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ ÎMPOTRIVA ABUZULUI DE DROGURI ȘI A TRAFICULUI ILICIT**

O

2 iunie 1840 - **THOMAS HARDY** (m. 1928), scriitor englez - 175 de ani de la naștere

9 iunie 1912 - **ION LUCA CARAGIALE** (n. 1852), dramaturg, nuvelist, pamfletar - 103 ani de la moarte

10 iunie 1915 - **SAUL BELLOW** (m. 2005), scriitor de origine canadiană, laureat al Premiului Nobel - 100 de ani de la naștere

15 iunie 1889 - **MIHAI EMINESCU** (n. 1850), poet - 126 de ani de la moarte

27 iunie 1840 - **SAMSON BODNĂRESCU** (m. 1902), scriitor - 175 de ani de la naștere

*

16 iunie 1955 - **VASILE CHINDRIȘ**, medic - 60 de ani de la naștere

17 iunie 1940 - **VASILE AVRAM** (m. 2002), etnolog - 75 de ani de la naștere

26 iunie 1940 - **AUGUSTIN LIVIU MUNTEANU**, inginer - 75 de ani de la naștere

IULIE

•

VACANȚELE COPILĂRIEI - concursuri, vizionări, expoziții

1 iulie - **ZIUA MONDIALĂ A ARHITECTURII**

4 iulie - **ZIUA CRUCII ROȘII ROMÂNE**

11 iulie - **ZIUA MONDIALĂ A POPULAȚIEI** - A fost declarată ca zi internațională de către Organizația Națiunilor Unite în 1987, când populația lumii a atins pragul de 5 miliarde

29 iulie - **ZIUA IMNULUI NAȚIONAL** - *Deșteaptă-te, române!*

o

19 iulie 1890 - **GOTTFRIED KELLER** (n. 1819), scriitor elvețian - 125 de ani de la moarte

29 iulie 1890 - **VINCENT VAN GOGH** (n. 1853), pictor olandez - 125 de ani de la moarte

*

17 iulie 1950 - **IOAN MUSCA**, muzeograf, istoric - 65 de ani de la naștere

AUGUST

•

12 august - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TINERETULUI**

15 august - **ADORMIREA FECIOAREI MARIA**

30 august - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR DISPĂRUTE**

o

1 august 1915 - **GELLU NAUM** (m. 2001), dramaturg - 100 de ani de la naștere

8 august 1790 - **KÖLCSEY FERENC** (m. 1838), poet, critic literar - 225 de ani de la naștere

21 august 1890 - **VASILE ALECSANDRI** (n. 1821), scriitor, om politic - 125 de ani de la moarte

30 august 1890 - **REMÉNYIK SÁNDOR** (m. 1941), poet - 125 de ani de la naștere

august 1690 - **MIKES KELEMEN** (m. 1761), scriitor - 325 de ani de la naștere

*

14 august 1945 - **IOAN CHEZAN**, profesor, dirijor - 70 de ani de la naștere

SEPTEMBRIE

•

8 septembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LITERATURII**

8 septembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ALFABETIZĂRII**

9 septembrie - **ZIUA MONDIALĂ A FRUMUSEȚII**

21 septembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PĂCII**

23 septembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI TRAFICULUI FEMEILOR ȘI COPIILOR**

27 septembrie - **ZIUA MONDIALĂ A TURISMULUI**

O

5 septembrie 1915 - **PAUL PĂUN** (m. 1994), artist și poet - 100 de ani de la naștere

15 septembrie 1890 - **AGATHA CHRISTIE** (m. 1976), scriitoare britanică - 125 de ani de la naștere

*

17 septembrie 1935 - **SIMONFY IRÉN**, artist plastic - 80 de ani de la naștere

25 septembrie 1940 - **VASILE PINTEA**, scriitor - 75 de ani de la naștere

29 septembrie 1955 - **CSONDI JÁNOS**, profesor - 60 de ani de la naștere

OCTOMBRIE

•

1 octombrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MUZICII**

1 octombrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR ÎN VÂRSTĂ**

5 octombrie - **ZIUA MONDIALĂ A EDUCAȚIEI**

15 octombrie - **ZIUA MONDIALĂ A FEMEILOR DIN MEDIUL RURAL**

24 octombrie - **ZIUA ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE**

29 octombrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A INTERNETULUI**

o

4 octombrie 1940 - **PETRE ANDREI** (n. 1891), sociolog și om politic - 75 de ani de la moarte

9 octombrie 1990 - **OTTLIK GÉZA** (n. 1912), scriitor, traducător - 25 de ani de la moarte

17 octombrie 1915 - **ARTHUR MILLER** (m. 2005), dramaturg american - 100 de ani de la naștere

21 octombrie 1790 - **ALPHONSE DE LAMARTINE** (m. 1869), scriitor, om politic francez - 225 de ani de la naștere

26 octombrie 1890 - **CARLO COLLODI** (n. 1826), scriitor italian - 125 de ani de la moarte

*

2 octombrie 1940 - **VIOREL ȘTIRB**, scriitor - 75 de ani de la naștere

16 octombrie 1955 - **MOLNÁR JÁNOS**, preot - 60 de ani de la naștere

19 octombrie 1950 - **AUREL MEDVE**, profesor - 65 de ani de la naștere

27 octombrie 1950 - **ȘTEFAN BLAJ**, medic - 65 de ani de la naștere

27 octombrie 1935 - **LAKÓ ÉVA**, muzeograf, arheolog - 80 de ani de la naștere

NOIEMBRIE

•

FESTIVALUL ȘANSELOR TALE

9 noiembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA RASISMULUI ȘI ANTISEMITISMULUI**

13 noiembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A NEVĂZĂTORILOR**

16 noiembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU TOLERANȚĂ**

21 noiembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FILOSOFIEI**

25 noiembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A NONVIOLENȚEI**

25 noiembrie - 10 decembrie - **CAMPANIA INTERNAȚIONALĂ A CELOR 16 ZILE DE ACTIVISM ÎMPOTRIVA VIOLENȚEI ASUPRA FEMEILOR**

o

12 noiembrie 1840 - **AUGUSTE RODIN** (m. 1917), sculptor francez - 175 de ani de la naștere

14 noiembrie 1840 - **CLAUDE MONET** (m. 1926), pictor francez - 175 de ani de la naștere

27 noiembrie 1940 - **NICOLAE IORGA** (n. 1871), istoric, scriitor, critic literar, om politic - 75 de ani de la moarte

27 noiembrie 1940 - **VIRGIL MADGIARU** (n. 1887), economist, om politic - 75 de ani de la moarte

*

4 noiembrie 1940 - **PAVEL SUIAN**, jurist - 75 de ani de la naștere

6 noiembrie 1935 - **KOZMA DEZSŐ**, istoric literar - 80 de ani de la naștere

11 noiembrie 1995 - **CORNELIU COPOSU** (n. 1914), jurist, om politic - 20 de ani de la moarte

14 noiembrie 1940 - **VICTOR ROȘ**, inginer - 75 de ani de la naștere

17 noiembrie 1935 - **IONEL PENEA**, profesor - 80 de ani de la naștere

19 noiembrie 1915 - **IOAN P. LAZĂR** (n. 1862), istoric local - 100 de ani de la moarte

20 noiembrie 1965 - **DIONISIU HORIA POP**, cercetător științific - 50 de ani de la naștere

24 noiembrie 1950 - **CSILLAG ISTVÁN**, fizician, cercetător științific - 65 de ani de la naștere

30 noiembrie 1965 - **PETRU FLOREA**, episcop al Sălajului - 50 de ani de la naștere

30 noiembrie 1930 - **ION GHETIIE** (m. 11 mai 2004), filolog, lingvist - 85 de ani de la naștere

DECEMBRIE

•

1 decembrie - **ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI; MAREA UNIRE**

3 decembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI**

10 decembrie - **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A DREPTURILOR OMULUI**

14-21 decembrie - **PRIMIM COLINDĂTORI!**

18 decembrie - **ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE**

25 decembrie - **NAȘTEREA DOMNULUI (CRĂCIUNUL)**

o

11 decembrie 1965 - **GEORGE CONSTANTINESCU** (n. 1881), savant, om de știință - 50 de ani de la moarte

30 decembrie 1865 - **RUDYARD KIPLING** (m. 1936), scriitor englez - 150 de ani de la naștere

31 decembrie 1889 - **ION CREANGĂ** (n. 1837), scriitor - 126 de ani de la moarte

*

22 decembrie 1955 - **CATIȚA CRIHAN**, profesoară - 60 de ani de la naștere

28 decembrie 1925 - **DUMITRU INDREA**, profesor - 90 de ani de la naștere

31 decembrie 1915 - **KINCS GYULA** (n. 1859), scriitor, ziarist - 100 de ani de la moarte

ACTIVITĂȚI CE SE VOR DESFĂȘURA PERMANENT:

- activități în parteneriat cu grădinițe, școli, licee din Zalău și județ
- colaborări cu asociații și fundații culturale din țară și străinătate
- *Școala Părinților, Club Femina, Școala Bunicilor, Limbajele Iubirii, Sănătate - Leacuri din cărți!, Râsotecă!, Pocalul Cunoașterii!, Degetele Vesele!*
- Clubul Copiilor/Clubul Tinerilor/Cenaclu Literar
- Club pentru comunicare și socializare - Adulți
- Ateliere de creație
- Teatru - pregătirea și punerea în scenă a unor piese educative și de divertisment/Teatru de păpuși
- *Cinemateca de weekend* - vizionări și comentarii - Bibliografia școlară, informare, relaxare
- *Provocare la lectură!* - emisiune săptămânală de cultură
- *Medierea pe înțelesul tuturor*
- *Bibliovoluntarii* - întâlniri bilunare
- activități culturale în spații neconvenționale
- vizionări și audiții: Centrul de Recuperare, Îngrijire și Tratament *ACASĂ*, Centrul Social de Urgență Zalău, Centrul Social *Tinerete fără Bătrânețe* Zalău ș.a.
- cursuri de inițiere IT
- cursuri de interes pentru comunitate, organizate de bibliotecarii - traineri: *Photoshop, CCNA*
- *Discovery, Marketing educațional, Digitales* ș.a.
- participare și implicare la activitățile culturale organizate în județ
- lansări de carte, întâlniri cu scriitori
- omagierea și comemorarea personalităților sălăjene - periodic